

RHYBUDD O GYFARFOD

Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri

Emyr Williams

Prif Weithredwr

Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri

Penrhyndeudraeth

Gwynedd LL48 6LF

Ffôn: (01766) 770274

E.bost: parc@eryri.llyw.cymru

- Cyfarfod:** Pwyllgor Cynllunio a Mynediad
- Dyddiad:** Dydd Mercher 18 Hydref 2023
- Amser:** 10.00 y.b.
- Man Cyfarfod:** Ystafell yr Oakeley, Plas Tan y Bwlch, Maentwrog a thrwy Zoom

Gofynnir i'r Aelodau ymuno â'r cyfarfod 15 munud cyn yr amser cychwyn dynodedig

Aelodau wedi'u penodi gan Gyngor Gwynedd

*Councillor: Elwyn Edwards, Annwen Hughes, Louise Hughes
June Jones, Kim Jones, Edgar Wyn Owen, Elfed Powell Roberts,
John Pughe Roberts, Meryl Roberts;*

Members appointed by Conwy County Borough Council

Councillor: Ifor Glyn Lloyd, Jo Nuttall, Dilwyn Owain Roberts;

Members appointed by The Welsh Government

*Mr. Brian Angell, Ms. Tracey Evans, Mrs. Sarah Hattle,
Mr. Tim Jones, Ms. Naomi Luhde – Thompson, Ms. Delyth Lloyd.*

1. **Ymddiheuriadau am absenoldeb a Datganiadau'r Cadeirydd**
Derbyn unrhyw ymddiheuriadau am absenoldeb a datganiadau'r Cadeirydd.
2. **Datgan Diddordeb**
Derbyn unrhyw ddatganiadau o ddiddordeb gan aelodau neu swyddogion mewn perthynas ag unrhyw eitem fusnes.
3. **Cofnodion** **3 - 9**
Bydd y Cadeirydd yn cynnig bod cofnodion cyfarfod y Pwyllgor hwn a gynhaliwyd ar 6 Medi 2023 yn cael eu harwyddo fel cofnod cywir (copi yma) a derbyn y materion sy'n codi, er gwybodaeth.
4. **Gorchymyn Gwarchod Coed 81 – Brig y Don, Harlech** **10 -27**
Cyflwyno adroddiad gan Swyddog Coed a Choetiroedd (Copïau yma)
5. **Adroddiad Monitro Blynyddol 2022-23 - Cynllun Datblygu Lleol Eryri** **28 - 182**
Cyflwyno adroddiad gan Pennaeth Polisi Cynllunio (Copïau yma)
6. **Cytundeb Cyflawni - Cynllun Datblygu Lleol Eryri Newydd** **183 - 237**
Cyflwyno adroddiad gan Pennaeth Polisi Cynllunio (Copïau yma)
7. **Adroddiadau Diweddarau** **238 - 245**
Cyflwyno adroddiadau diweddarau, er gwybodaeth. (Copïau yma)
8. **Penderfyniadau a Ddirprwywyd** **246 - 256**
Cyflwyno rhestr o geisiadau sydd wedi cael eu penderfynu yn unol ag awdurdod a ddirprwywyd, er gwybodaeth. (Copi yma)

**PWYLLGOR CYNLLUNIO A MYNEDIAD PARC CENEDLAETHOL ERYRI
DYDD MERCHER 6 MEDI 2023**

Cynghorydd Elwyn Edwards (Gwynedd) (Cadeirydd)

PRESENNOL:

Aelodau wedi eu penodi gan Gyngor Gwynedd

Cynghorwyr Annwen Hughes, June Jones, Louise Hughes, Edgar Wyn Owen, Elfed Powell Roberts, Meryl Roberts;

Aelodau wedi eu penodi gan Gyngor Bwrdeistref Sirol Conwy

Cynghorwyr Jo Nuttall, Dilwyn Owain Roberts;

Aelodau a benodwyd gan Lywodraeth Cymru

Brian Angell, Tracey Evans, Tim Jones, Delyth Lloyd.

Swyddogion

Iwan Jones, Jonathan Cawley, Aled Lloyd, Iona Roberts, Anwen Gaffey.

Ymddiheuriadau

Cynghorwyr Kim Jones, John Pughe Roberts, Ifor Glyn Lloyd;
Sarah Hattle, Naomi Luhde-Thompson.

Cynghorodd y Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Corfforaethol fod y cyfarfod yn cael ei weddarlledu ac y byddai hefyd ar gael ar-lein yn ddiweddarach.

1. **Cyhoeddiadau'r Cadeirydd**

Hysbyswyd yr aelodau bod Jane Jones, Prif Swyddog Cynllunio'r Awdurdod, yn dioddef o anhwylder iechyd.

PENDERFYNWYD gofyn i'r Cyfarwyddwr Cynllunio a Rheoli Tir ysgrifennu at Mrs Jones, ar ran yr Aelodau, i gyfleu dymuniadau gorau'r Pwyllgor.

2. **Datgan Budd**

Ni ddatganwyd unrhyw Fudd Personol mewn perthynas ag unrhyw eitem.

3. **Cofnodion**

Derbyniwyd cofnodion cyfarfod y Pwyllgor Cynllunio a Mynediad a gynhaliwyd ar 28 Mehefin 2023 ac arwyddodd y Cadeirydd hwy fel rhai cywir.

Yn codi wedi hynny, rhoddodd y Pennaeth Rheolaeth Datblygu a Chydymffurfiaeth y diweddariadau a ganlyn i'r Aelodau:-

9. **Adroddiadau Diweddarau - Rhestr o Achosion Cydymffurfiaeth**

NP4/32/ENFL229A – 4 Rhiwlas Villas, Trefriw

Teimlai'r swyddogion nad oedd yn fuddiol bwrw ymlaen, ac roedd yr achos bellach wedi'i gau.

NP5/50/ENF152A – Bryn Awelon, Aberdyfi

Byddai swyddogion yn cysylltu i ganfod a yw'r defnydd gosod ar gyfer gwyliau wedi dod i ben erbyn hyn. Nid oedd yr eiddo bellach yn cael ei hysbysebu fel llety gwyliau ac unwaith y byddai hyn wedi'i gadarnhau, byddai'r achos yn cael ei gau.

NP5/65/ENF115A – Tir yn Hengwrt, Llanelltyd

Roedd y Pennaeth Rheoli Datblygu a Chydymffurfiaeth ar ddeall bod yr achos wedi'i gau ar y system ers 2019 ac wedi'i drosglwyddo i Cyfoeth Naturiol Cymru. Byddai hyn yn cael ei gadarnhau gyda'r swyddog achos.

NP5/68/ENF195B – 13 Garreg Frech, Llanfrothen

Roedd swyddogion wedi ymweld â'r safle yn ddiweddar ac er bod y safle wedi gordyfu, ni ystyriwyd ei bod yn fuddiol bwrw ymlaen, a byddai'r achos yn cael ei gau yn awr.

NP5/70/ENF81H – Cefn-y-Meirch, Rhosygwaliau

Roedd cyfarfod wedi'i gynnal gyda'r perchennog ynghylch pryderon bod y sied amaethyddol yn cael ei defnyddio fel llety preswyl. Yn amlwg, roedd cymysgedd o ddefnydd amaethyddol a domestig ar y safle hwn, a oedd wedi bod yn mynd rhagddo ers ymhell dros 10 mlynedd ac ni allai swyddogion gymryd unrhyw gamau pellach. Ni chafwyd unrhyw gwynion pellach bod y garafán sefydlog yn cael ei defnyddio ar gyfer aros dros nos yn achlysurol ers ymweliad y swyddog, ac yn ddarostyngedig bod hynny'n parhau felly, ni fydd unrhyw gamau pellach yn cael eu cymryd ar hyn o bryd.

NP5/69/ENFLB326A – Ty Gwyn, Llwyngrwl

Cytunodd y Pennaeth Rheolaeth Datblygu a Chydymffurfiaeth i ddarparu adroddiad pellach i'r Aelodau i gyfarfod nesaf o'r Pwyllgor Cynllunio a Mynediad.

PENDERFYNWYD nodi'r diweddariadau.

4. **Adroddiadau gan y Cyfarwyddwr Cynllunio a Rheoli Tir**

Cyflwynwyd – Adroddiadau gan y Cyfarwyddwr Cynllunio a Rheoli Tir ar geisiadau cynllunio a materion cydymffurfio.

Gweler yr Atodlen o Benderfyniadau Cynllunio sydd ynghlwm.

5. **Achosion Cydymffurfiaeth Cynllunio**

Cyflwynwyd – Adroddiad gan y Cyfarwyddwr Cynllunio a Rheoli Tir i ddileu adroddiadau achosion gorfodi 'byw' o'r Pwyllgor Cynllunio a Mynediad.

Adroddwyd – Cyflwynodd y Cyfarwyddwr Cynllunio a Rheoli Tir yr adroddiad a'r cefndir, yn amlinellu'r arfer presennol a chynigion ar gyfer y dyfodol.

PENDERFYNWYD

1. **nodi'r adroddiad a chytuno i asesiad mwy manwl o berfformiad ar ffurf adroddiad i'w gyflwyno'n flynyddol ym mis Mehefin.**
2. **aros am bapur interim ar berfformiad cynllunio i gyfarfod y Pwyllgor Cynllunio a Mynediad ym mis Rhagfyr 2023 i ddarparu asesiad o 6 mis cyntaf y flwyddyn (o fis Ebrill i fis Medi).**

6. **Adroddiadau Diweddarau**

Cyflwynwyd – Adroddiadau diweddarau gan y Cyfarwyddwr Cynllunio a Rheoli Tir ar geisiadau cynllunio a materion cydymffurfio.

Gweler yr Atodlen o Benderfyniadau Cynllunio sydd ynghlwm.

7. **Penderfyniadau Dirprwyedig**
Cyflwynwyd a Derbyniwyd – Rhestr o geisiadau y penderfynwyd arnynt yn unol ag awdurdod a ddirprwywyd.

PENDERFYNWYD nodi'r adroddiad.

8. **Apêl Cynllunio**
Cyflwynwyd a Derbyniwyd – copi o'r penderfyniad apêl a ganlyn:-
Apêl gan Mrs Marian Roberts yn erbyn penderfyniad yr Awdurdod i wrthod rhoi tystysgrif defnydd neu ddatblygiad cyfreithlon i "gadarnhau defnydd cyfreithlon o dŷ annedd C3", yn Nhy'n Ffridd, Nasareth, Caernarfon, Gwynedd. LL54 6DS
(Gwrthodwyd yr apêl)

Daeth y cyfarfod i ben am 11.00

ATODLEN O BENDERFYNIADAU CYNLLUNIO – 6 MEDI 2023

Rhif yr Eitem

5 . Adroddiad gan y Cyfarwyddwr Cynllunio a Rheoli Tir

- (1) NP 5/58/636B – Codi dau dŷ fforddiadwy ar wahân ar gyfer angen lleol (1 byngalo ac un tŷ deulawr), Cae Wat (tir ger Swn y Môr), Ffordd Glan Môr, Talybont. LL43 2AR
Adroddwyd – Cyflwynodd y Swyddog Achos yr adroddiad a'r ystyriaethau cynllunio a rhoddodd wybod am un llythyr o wrthwynebiad.

Siarad Cyhoeddus

Anerchodd Mr. Ed Bailey, yr asiant, y Pwyllgor Cynllunio a Mynediad a gofynnodd i'r Aelodau ystyried yr hyn a ganlyn:-

- roedd yr ymgeisydd, Dai Thomas, yn ddyn busnes lleol a oedd wedi cyfrannu at ei gymuned leol yn Eryri ar hyd y blynyddoedd. Prynodd y darn bach o dir yn Nhalybont ychydig flynyddoedd yn ôl i weld a fyddai'n bosibl adeiladu tŷ yno. Roedd Dai a'i deulu yn ymwybodol o'r angen i adeiladu mwy o dai ar gyfer pobl ifanc a theuluoedd yn yr ardal.
  - ysgogodd sgwrs gyda dyn ifanc lleol y cais cynllunio gwreiddiol ym mis Tachwedd 2020. Roedd y dyn ifanc eisiau prynu tŷ yn lleol i fyw yn agos at ei deulu ond nid oedd dim byd fforddiadwy ar gael. Cytunodd Dai i wneud cais am ganiatâd cynllunio ar gyfer cartref preswyl i'r gŵr ifanc hwn a'i deulu i sefydlu cartref yn yr ardal.
  - gwrthodwyd caniatâd cynllunio ar gyfer tŷ marchnad agored yn 2020, a chysylltodd Dai â Baileys and Partners i weld a oedd modd cael caniatâd cynllunio gyda chyfyngiad fforddiadwy lleol. Gofynnodd Baileys and Partners am fewnbwn gan gymdeithasau tai yn y rhanbarth (Tai Teg), Adran Tai Gwynedd ac Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri.
  - Bu Baileys and Partners yn gweithio gyda'r gwahanol gyrff sy'n gyfrifol am gasglu gwybodaeth am yr angen am dai a'r cyflenwad o dai er mwyn darparu'r dystiolaeth angenrheidiol ar gyfer cais o dan y polisi safleoedd eithriedig. Ymgynghorodd Dai â chymdogion, cynghorwyr, y gymuned leol a chynghorwyr sir a oedd yn gefnogol i'r cynnig am dai fforddiadwy mewn lleoliad ymarferol a oedd yn gwneud synnwyr i'w ddatblygu.
  - yn dilyn gwrthod cais cynllunio pellach yn 2022 ac adborth o ymgynghoriad cyn cyflwyno cais cynllunio yn gynnar yn 2023, roedd yn falch o allu cyflwyno cais cynllunio am ddwy anedd a gefnogwyd gan y swyddog cynllunio, yn ogystal â derbyn cefnogaeth barhaus gan y Cyngor Cymuned Lleol a'r Cynghorydd Sir.
  - amlygwyd y ffigyrau ar gyfer yr angen am dai yn adroddiad y swyddogion - 99 o ymgeiswyr ar y gofrestr tai cymdeithasol a 13 ymgeisydd ar y gofrestr tai canolradd yn dangos lefel y galw yn Nyffryn Ardudwy a Thalybont. Dim ond un caniatâd cynllunio a roddwyd dros y 10 mlynedd diwethaf yn Nhalybont sy'n dangos y datgysylltiad rhwng yr angen a'r hyn sy'n cael ei gyflenwi.
  - o'i ganiatáu, byddai'r cais cynllunio hwn yn gyfraniad pellach i'r galw lleol sylweddol am dai yn Nyffryn Ardudwy a Thalybont.
  - Diolchwyd i'r aelodau am roi eu hamser i ystyried y cais cynllunio pwysig hwn.
- PENDERFYNWYD** yn ddarostyngedig i gytundeb meddiannaeth leol fforddiadwy Adran 106, i roi caniatâd yn unol â'r argymhelliad.

- (2) NP 5/58/646 – Codi byngalo wedi ei addasu'n arbennig a thŷ deulawr, tir ger Pentre Uchaf, Dyffryn Ardudwy.

Adroddwyd – Cyflwynodd y Swyddog Achos yr adroddiad a'r cefndir. Hysbyswyd yr aelodau o wrthwynebiadau Cyngor Cymuned Dyffryn Ardudwy a Thalybont.

Siarad Cyhoeddus

Anerchodd Eiliw Owen, ar ran yr ymgeisydd, y Pwyllgor Cynllunio a Mynediad a gofynnodd i'r Aelodau ystyried yr hyn a ganlyn:-

- Diolchodd Eiliw Owen i'r Aelodau am y cyfle i siarad ar y cais i adeiladu dau dŷ fforddiadwy ar dir ger Pentre Uchaf, Dyffryn Ardudwy.
- roedd y cynnig yn ddatblygiad i gwrdd ag angen penodol i adeiladu dau eiddo fforddiadwy.
- fel cymdeithas dai maent wedi derbyn cais gan Dîm Opsiynau Tai Gwynedd a Therapydd Galwedigaethol i gwrdd ag anghenion dau deulu gan nad oedd unrhyw eiddo presennol sy'n cwrdd eu hanghenion neu y gellid eu trosi i fod yn addas. Heb fynd i fanylion personol, roedd y ddau deulu yn perthyn yn agos i Ddyffryn Ardudwy, a byddai caniatâd cynllunio yn newid bywydau'r teuluoedd er gwell.
- roedd y byngalo dormer wedi'i gynllunio ar gyfer teulu mawr gydag aelodau o'r teulu sy'n defnyddio cadeiriau olwyn, yn defnyddio offer arbennig gan gynnwys bath arbennig a theclyn codi a fydd yn cael ei osod i wella bywydau'r preswylwyr.
- bydd gan y tŷ chwe ystafell wely, ar gyfer y teulu mawr penodol hwn, er y gallai'r eiddo, yn dilyn caniatâd pellach, gael ei drawsnewid yn ddau eiddo 3 ystafell wely yn y dyfodol pe bai anghenion y trigolion yn newid. Roedd digon o angen o hyd am dai tair ystafell wely yn yr ardal gyda rhestr aros yn cynnwys 28 o deuluoedd yn chwilio am eiddo o'r fath.
- fel cymdeithas maent wedi darparu nifer o'r unedau arbennig hyn, ond nid yn ne'r sir ac yn yr ardal benodol hon. Roeddent yn gyfforddus bod yr angen am yr unedau arbennig hyn yn bodoli ar draws Gwynedd a'r Parc Cenedlaethol a byddai cael y cyfle i adeiladu'r tai hyn yn cryfhau eu stoc tai fforddiadwy arbennig a fydd ar gael i drigolion lleol.
- roeddynt yn ymwybodol bod gan drigolion lleol bryderon am y cynllun, ond dros y misoedd diwethaf maent wedi cydweithio gyda swyddogion cynllunio'r Parc Cenedlaethol i greu cynllun nad yw'n cael effaith niweidiol ar drigolion cyfagos nac ar y rhywogaeth a geir ar y safle hwn. Roedd y tir eisoes wedi bod drwy'r broses ymgynghori dan oruchwyliaeth y Parc Cenedlaethol ac wedi ei ddynodi o fewn y cynllun datblygu ar gyfer tai fforddiadwy. Roedd cyfle yma i wireddu nod y Parc Cenedlaethol ac Adra i ddarparu tai fforddiadwy i deuluoedd lleol. Hefyd, petai amgylchiadau'n newid, ni fyddai gosodiad y tai yn atal unrhyw adeiladu pellach ar y safle yn y dyfodol.
- fel rhan o'r cynllun bydd cyfleoedd i warchod bioamrywiaeth, gosod goleuadau cyfeillgar â'r awyr dywyll a hefyd creu cynllun tirwedd meddal i sicrhau na fydd y datblygiad yn cael gormod o effaith ar yr amgylchedd lleol.
- bydd yr holl gartrefi yn cwrdd â gofynion datblygu Llywodraeth Cymru ac yn gartrefi gydol oes ac yn cael eu gwresogi gan PV's a Phympiau Gwres o'r Awyr a fydd yn sicrhau bod y cartrefi yn ynni effeithlon.
- byddem yn ddiolchgar iawn pe gallai'r pwyllgor gymeradwyo'r cais hwn, i ddarparu'r ddau eiddo arbennig hyn yn Nyffryn Ardudwy.

PENDERFYNWYD rhoi caniatâd yn unol â'r argymhelliad gyda Chytundeb Adran 106 i sicrhau bod y tai yn aros fel y'u hadeiladwyd i ddarparu byngalo wedi'i addasu a thŷ ar gyfer teulu mawr mewn angen.

(3) NP5/ 61/654 – Codi ugain (20) o dai fforddiadwy, creu mynedfa newydd i'r A496, a datblygiad cysylltiedig, tir ger Pen yr Hwylfa, Harlech.

Adroddwyd – Cyflwynodd y Swyddog Achos yr adroddiad a'r ystyriaethau cynllunio a thrafododd yr aelodau'r cais yn fanwl.

Siarad Cyhoeddus

Anerchodd James Bradshaw, yr asiant, y Pwyllgor Cynllunio a Mynediad a gofynnodd i'r Aelodau ystyried yr hyn a ganlyn:-

- fe welwch fod eich swyddogion yn gefnogol i'r cynllun hwn ar ôl ystyried yr holl faterion yn fanwl, ac y byddai'n canolbwyntio ar yr hyn a oedd yn ymddangos yn faterion allweddol.
- yn gyntaf, roedd y cynnig ar gyfer defnyddio safle a neilltuwyd i ddarparu datblygiad cwbl fforddiadwy. Mae hyn yn sylweddol uwch na'r 33% o ddarpariaeth tai fforddiadwy sy'n ofynnol, gan ddarparu ugain o dai fforddiadwy yn hytrach na'r 7.3 a geisir gan bolisi.
- bod y cymysgedd arfaethedig o gartrefi wedi ei ddewis yn ofalus i ymateb i angen lleol, fel y cadarnhawyd gan gefnogaeth yr Uned Tai. Yn wir, mae ffigurau a ddarparwyd yn y cais yn dangos bod y gofrestr tai yn lleol yn cynnwys 156 o aelwydydd, sy'n lefel eithriadol o uchel o angen. Byddai cartrefi wedyn yn cael eu dyrannu i ddiwallu'r angen lleol hwnnw yn unol â Pholisi Dyrannu Tai Cyffredin yr Awdurdod Lleol.
- nododd bryderon lleol ynglŷn â chapasiti'r carthffosydd a chadarnhaodd fod yr ymgeiswyr a Dŵr Cymru yn cynnal adolygiad o gapasiti'r system leol, ac y byddai unrhyw uwchraddio gofynnol yn cael ei gytuno a'i wneud fel rhan o'r cynllun. Byddai hyn yn sicrhau bod y cynllun yn cael ei wasanaethu'n briodol ac yn debygol o ddatrys problemau presennol yn lleol hefyd. Roedd Dŵr Cymru yn gwbl fodlon ar y dull hwn a bod amod wedi'i osod yn ei gwneud yn ofynnol i gytuno ar unrhyw waith uwchraddio cyn i unrhyw waith gael ei wneud, i'w wneud yn unol â'r manylion y cytunwyd arnynt.
- o ran perygl llifogydd, rhaid nodi bod y polisi llifogydd cenedlaethol presennol yn dangos bod y safle yn rhydd o lifogydd, ond ar gyfer polisi llifogydd cenedlaethol drafft roedd y safle wedi'i nodi fel risg uwch. Fel y mae, y polisi perthnasol oedd yr un cyfredol yn hytrach na drafft, felly dim ond y ddogfen honno y mae angen i'r Aelodau ei hystyried.
- fodd bynnag, mae'r cynllun yn cynnwys camau i fynd i'r afael â'r perygl o lifogydd gyda lloriau gwaelod yr eiddo wedi'u gosod fel na fydd llifogydd, uchder y ffordd wedi'i osod i ganiatáu mynediad, a chamau yn cael eu cymryd i sicrhau na fyddai'r risg yn cynyddu mewn mannau eraill. Mae hyn wedi sicrhau bod Cyfoeth Naturiol Cymru wedi derbyn y cynllun fel un boddhaol a diogel o dan y polisi newydd a'r polisi presennol, yn ogystal â'ch Swyddogion.
- byddwch hefyd yn nodi bod y cynllun wedi'i ddylunio'n ofalus i sicrhau ei fod yn ddeniadol ac o ansawdd uchel, ac fel ei fod yn darparu mynedfa ddiogel i'r ffordd ynghyd â chysylltiadau da i gerddwyr. Cymerwyd camau hefyd i sicrhau bod effeithiau ecoleg yn cael eu lleihau, eu lliniaru, a bod gwerth cyffredinol y safle yn cael ei wella. Mae hyn wedi sicrhau bod eich Swyddogion Cynllunio ac ymgygoreion mewnol ac allanol eraill wedi derbyn y cynllun.
- mae'n werth ystyried os na ellir datblygu'r safle hwn nad oes unrhyw safleoedd eraill a neilltuwyd yn Harlech ac nid oes unrhyw dir agored y gellid ei ddatblygu i ddarparu cynllun o'r maint hwn. Felly, os na ellir dod â'r safle hwn ymlaen yna ni ellir diwallu anghenion tai'r dref, a oedd yn ystyriaeth berthnasol allweddol ynddi'i hun.

- ar y cyfan, mae'r cynnig sydd ger eich bron yn cydymffurfio'n llwyr â'r CDLI ac yn cael ei gefnogi'n llawn gan eich swyddogion ar ôl ystyriaeth fanwl, heb unrhyw sail gadarn dros wyro oddi wrth eu cyngor proffesiynol ac ystyriol. Yn arbennig felly gan y bydd ar gyfer tai cwbl fforddiadwy a fydd yn gwneud cyfraniad lleol sylweddol at gwrdd â'r argyfwng tai.
- gofynnir yn barchus felly i chi gefnogi'r cais hwn yn unol â chyngor eich swyddog.
PENDERFYNWYD yn ddarostyngedig i gytundeb meddiannaeth leol fforddiadwy Adran 106, i **roi** caniatâd yn unol â'r argymhelliad.

6. **Adroddiadau Diweddar**

- (1) Cytundebau Adran 106 – **Er Gwybodaeth**
PENDERFYNWYD nodi'r adroddiad.
- (2) Ceisiadau heb eu penderfynu lle mae mwy na 13 wythnos wedi mynd heibio – **Er Gwybodaeth**
NP5/64/190 – Tir yn Ffridd Bryn Coch, Llanegryn
Cynghorwyd yr aelodau bod ymgynghorwyr yn ymdrin â'r cais yn awr yn cael ei drosglwyddo'n ôl i swyddogion Rheoli Datblygu'r Awdurdod.
PENDERFYNWYD nodi'r adroddiad.

EITEM RHIF 4.0

CYFARFOD	Pwyllgor Cynllunio a Mynediad
DYDDIAD	18 Hydref 2023
TEITL	GCC / TPO - PCE 81 (Brig y Don, Hen Ffordd Llanfair, Harlech)
ADRODDIAD GAN	Swyddog Coed a Choetiroedd
PWRPAS	I Gadarnhau'r Gorchymyn Cadw Coed hwn

CEFNDIR

Roedd trigolion lleol Pen-y-Cefn yn pryderu bod Tirfeddiannwr lleol yn bwriadu torri coeden ger Hen Ffordd Llanfair, Harlech (gweler awyrluniau, llun ychwanegol, Cynllun Safle a Chrynodeb o'r llythyrau yn Gwrthwynebu yn y cefn [Atodiad] y ddogfen hon). Mae'r goeden hon yn deilwng o'r Gorchymyn Cadw Coed a rhoddwyd gorchymyn dros dro yn ei le.

MANYLION Y GCC

Mae'r awdurdod wedi gwneud y gorchymyn hwn i ddiogelu coeden binwydd unig aeddfed sydd wedi'i lleoli mewn eiddo (Brig y Don) ar hyd, ac ychydig islaw, Hen Ffordd Llanfair, Harlech. Mae gan y goeden ddau goesyn, ac mae'n goeden sy'n sefyll allan ar hyd rhan ddi-goed o Hen Ffordd Llanfair, ac mae'n amlwg iawn o dai cyfagos, ffyrdd cyhoeddus a llwybrau troed; yn ogystal â phan edrychwch yn ôl ar y rhan honno o Harlech o Draeth Harlech. Mae ychwanegu'r Gorchymyn Cadw Coed newydd hwn yn sicrhau y bydd y goeden unigol a nodir yn gwneud cyfraniad gwerthfawr i amwynder gweledol Harlech a'r ardal hon o Eryri am flynyddoedd lawer i ddod.

Mae llythyr cefnogi, yn ogystal â 5 llythyr gwrthwynebu ar ffeil o fewn y cyfnod gwrthwynebu penodedig (gan gynnwys llythyr gan y tirfeddiannwr yr effeithir arno gan y GCC). Mae'r gwrthwynebiadau yn golygu bod cadarnhad o'r Gorchymyn Cadw Coed yn cael ei drosglwyddo i aelodau o'r Pwyllgor Cynllunio i'w hystyried a'r argymhelliad gan Swyddog Coed a Choetiroedd y Parc Cenedlaethol yw bod y Pwyllgor yn cymeradwyo'r GCC hwn.

Llun Awyrol o'r Ardal (gyda'r smotyn melyn yn dangos lleoliad y goeden)

via Droneage

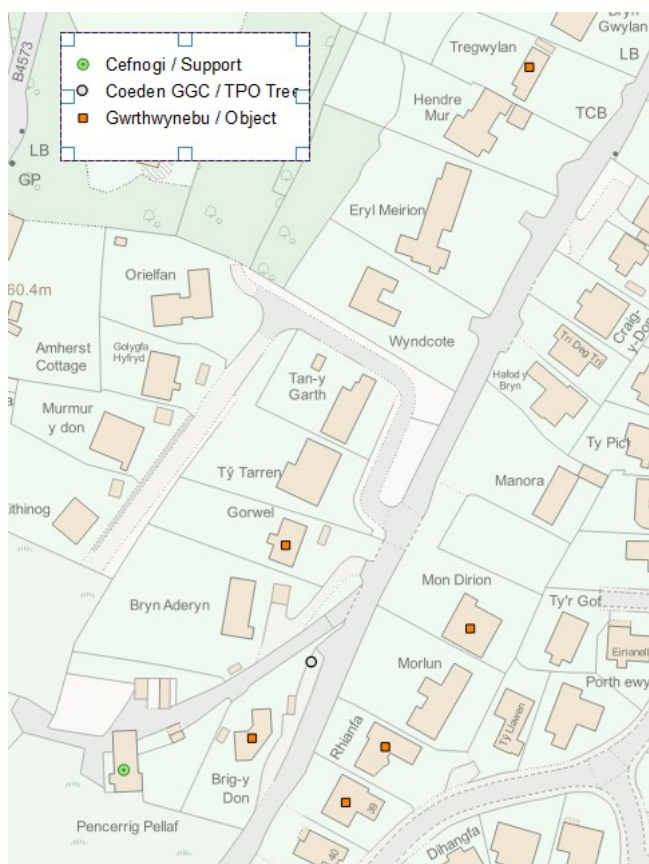
Llun o'r goeden (Google "Streetview")

Ffordd Uchaf Harlech, Wales

Mae'r Map o'r eiddo sy'n cefnogi ac yn gwrthwynebu'r Gorchymyn Cadw Coed wedi'u nodi isod:

Y Prif wrthwynebiadau yw (mae fy sylwadau i yn y cromfachau):

1. Ymyrryd â golygfeydd o Fae Ceredigion – (ymateb swyddog: - ystyrir bod y gwerth amwynder a ddarperir gan y goeden hon yn gorbwysu unrhyw olygfa leol / breifat o Fae Ceredigion)
2. Diogelwch Coed - y risg y gallai'r goeden ddisgyn drosodd mewn tywydd garw (ymateb swyddog - tra na ellir dileu'r risg o unrhyw goeden yn cael ei thorri, nid yw hyn yn ddo'i hun yn rheswm i osgoi unrhyw Orchymyn ar goeden. Ni ystyrir bod y goeden hon yn peri unrhyw risg arbennig uwch. Mae dyletswydd gofal ar unrhyw dirfeddiannwr sydd ag unrhyw goed, wedi eu gwarchod ai peidio, i gymryd y camau angenrheidiol i sicrhau diogelwch ymwelwyr ar eu tir yn ogystal â thir cyfagos)
3. Conwydd yw'r Goeden (ymateb swyddog - Mae llawer o'r coed presennol sydd â dynodiadau Gorchymyn Cadw Coed yn Eryri yn Gonifferau neu'n Rhywogaethau Amrodorol felly nid yw hyn yn ddim byd newydd, ac mae'n dal i gael ei ystyried i fod â gwerth mwynderol)
4. Nid yw'n Goeden sy'n "Sefyll Allan" (RR - Mae llawer o goed addurniadol bach wedi'u lleoli yng ngerddi eiddo yn yr ardal hon, ond y goeden hon yw'r goeden fwyaf sy'n weddill ar hyd Hen Ffordd Llanfair ac mae'r goeden yn rhagddyddio'r mwyafrif yr eiddo a leolir yn y lleoliad hwn ac a oedd yn rhan o ddaliad tir gwreiddiol Pencerrig Pellaf – gweler yr awyrlun drosodd o 1948)

Year: 1948 ▾

Visiblity ▾

Base map ▾

Share view ▾

Help

5. Mae'r Goeden yn goeden ddiolwg neu hyll (*ymateb swyddog – fel rhywun sy'n gweithio gyda choed bob dydd mae'r sylw hwn yn oddrychol iawn ac o edrych ar goed pinwydd eraill yn ardal Harlech mae'n sbesimen dda iawn o ystyried bod gwaith coed trwyadl wedi cael ei gynnal ar y goeden hon yn y gorffennol – eto yn debyg i fy sylw am y pwynt 3 a ddylai pob coeden hyll neu hyll gael ei thorri yn Eryri heb y posibilrwydd o osod GCC*)
6. Nid oes iddi arwyddocâd amwynderol (*ymateb swyddog – gweler fy sylwadau ar gyfer pwynt 4, ond fel sbesimen unigol unigol mae ganddi werth amwynder uchel iawn ac fe gyfoethogir hynny o achos ei phrinder yn enwedig o ran ei rhywogaeth, maint a'i gwelededd*)

Argymhelliad:

Bod yr Aelodau'n cadarnhau'r Gorchymyn Cadw Coed.

- Cefnogi / Support
- Coeden GGC / TPO Tree
- Gwrthwynebu / Object

14

Brig y Don
Old Llanfair Road
Harlech
LL46 2SS

I am Dinah Pickard the owner of the Scots Pine subject of the provisional protection order nos 81. 2023

This tree was scheduled to be felled on May 15 by Ned Griffiths. I informed Mr and Mrs Urch on Sunday 14 and they objected so vehemently that the felling was cancelled for a week to let emotions calm and discussions to take place. A meeting was arranged for Sat.20. However they immediately instigated the protection order.

I object to this order for the following reasons :-

Safety.

While the tree now appears healthy and at present poses little threat, in the long term this will change. I have evidence that in the last 10 years the tree has grown in excess of 6 ft. This growth is across a WIDE AREA and the tree is and will become dangerously top heavy. Being in an exposed position and on its own makes it particularly vulnerable in strong winds. At present it drops twigs [approx.. 50 cm] but should larger branches fall they could damage an oil tank and anything or anybody on my driveway. [I do not use this part of the driveway in high winds] In the event of the tree falling eastwards it would fall into the road. If it fell northwards or westwards it would demolish the oil tank and stone walls blocking the Urch's driveway and probably the Price's too. Also it would bring down electric and telephone lines to all 3 properties. The thought of this possibility causes me anxiety and is detrimental to my mental health.

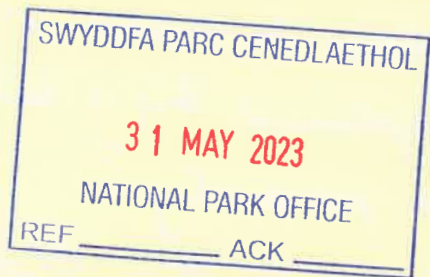
Landscape.

While agreeing that the tree is a "standout tree" and it is highly visible from the road and nearby housing [to the owners this is NOT desirable] I dispute the "very treeless section of the Old Llanfair Road" Within 100 m there are several trees of considerable height [some 25 ft +] Notably a group of firs approx. 25 m away to the north, a hawthorn approx. 25 m away to the north, a holly 5 m to the south, a row of trees along the eastside of the road including hazels, oaks and hawthorns. To the west of the road are rowans, silverbirch and willows. These are within 5 m of the road and there are other trees further back.

The following objections I make understanding that they will not be considered but I feel they should.

The needles are a nuisance in the road and for my neighbours to north and east, as well as to myself.

There has been a move in the local area to remove "non natives" trees from woodland eg beech, firs and pine. And this tree is a "none native".

Mrs. C. Slater,
Gorwel,
Old Manfair Road
Harlech LL46 2S

18.05.23

Dear Sir,

I am writing to register my objection to the TPO placed on the large pine tree growing at Brig y Don (No 81, 2023) in Harlech.

It is my opinion that the reasons given for the Order ^{are} too flimsy to override (a) the wishes of the householder, and (b) the (I would have thought) normal reaction of both local and visitor alike, that in a place of such stunning, mainly sea and mountain, scenery, trees are not the usual blessing, but can be a real hindrance to that view. I personally love the view from the Old Manfair Road and often wish the trees obscuring the panorama could be dealt with. I really do not ^{think} the view of a big tree from Harlech Beach adds substantially to anyone's enjoyment of such a wonderful place.

Finally, should the TPO have to remain, could
~~it not~~ the pine not be replaced by a smaller,
more suitable tree for the property?

Surely treelessness is a boon to the Old
Llangar Road which is a marvellous vantage
point for the whole glorious glorious
panorama that is this area.

Yours faithfully,

- 9 JUN 2023

EGLWYSI BRO ARDUDWY CHURCHES

NATIONAL PARK OFFICE
REF _____ ACK _____

Y Ficer/Vicar: Rev/Parch Ben Griffith

Môn Dirion, Old Llanfair Road, Harlech LL46 2SS

6th June 2023

Dear Sir/Madam,

Snowdonia National Park Authority Tree
Preservation Order: (NO:81) 2023 Brig y Don,
Hen Ffordd Manfair, Manfair Harlech

I write, as one of the residents of Hen Ffordd Manfair to register my objection to the proposed order.

In terms of aesthetics, the previous care of this pine tree have rendered it a somewhat unsightly specimen with a very truncated canopy and crown. How such an unfortunate looking specimen can be regarded as adding to the aesthetic appeal of its environs is beyond me! The tree although very close to this property barely impinges upon the sightlines from it, although how one could conclude that this area of the road is "a very treeless section" would seem inaccurate to say the least - that's certainly not my experience as I look around me!

The principal grounds for my objection are the

manner in which the proposed order is in direct contravention of the desires and wishes of the current owner and resident of Brígy Don. Following a detailed conversation with her, it appears that her wishes, opinions and anxieties have been entirely disregarded by the National Park Authority.

The Tree, in question, whose ongoing care and maintenance alongside liability should damage to persons or property occur because of it is now a considerable source of anxiety to an elderly lady living alone. The Tree Preservation Order proposed is entirely contrary to her wishes and is being imposed upon her. This seems utterly iniquitous and immoral. Surely the rights of a property holder and vulnerable citizen should not be so blatantly disregarded.

I would urge the authority in the strongest terms to carefully reconsider such a flagrant abuse of a person's right to enjoy their dwelling house and its appurtenances without the deconstructive sledgehammer to their serenity which this particular order seems to be.

Yours hopefully,

- 2 JUN 2023

NATIONAL PARK OFFICE

REF _____ ACK _____

Date: 24th May 2023
 Pencerrig Pellaf
 Old Llanfair Road
 Harlech
 LL46 2SS

Re: Tree Preservation Order No: 81, Brig Y Don, Hen Ffordd Llanfair,
 Harlech

Dear Sir/Madam,

With regard to the above provisional Tree Preservation Order we would like to make the following representations in support of the order being confirmed.

- 1) The tree is in great health and appearance. (The owner has mentioned to us previously that the tree has been checked and is healthy and that the roots are not threatening the property)
- 2) The tree is easily seen by all users of the road ^{as} well as from Harlech beach and adds to the beauty of the hillside and the village.
- 3) All the land upon which the property Brig Y Don stands including the tree, originally formed a part of the farm Pencerrig Pellaf, we have the plans in our historical records, (plans show the land was sold in the 60's) and the tree would have originally been planted to mark the entrance to the farm. Extensive research has been carried out into the history of both farmhouses Pencerrig Agosaf and Pencerrig Pellaf and the two farms were originally the only dwellings on the hillside and together the two farms farmed the whole hillside. As such we believe that the tree has historical significance as a prior part of one of the oldest houses on the hillside and a part of the history of Harlech.
- 4) There are many views of the tree from both the land and the dwelling Pencerrig Pellaf which have been enjoyed for many years and form a part of the experience of the history of the farm. The driveway for Pencerrig Pellaf passes beneath the tree and it is seen and enjoyed regularly on entering and exiting the driveway.
- 5) The tree very partially obstructs a small portion of the view of the sea from some of the houses above on Heol y Bryn and we understand that there have been several incidences of pressure on the owner and offers of money over the years to remove the tree. Because of this we believe strongly that this large, beautiful and significant tree should be protected and should never be removed or damaged in order to improve a sea view. There are many beautiful large trees on the hillside and they all add to the beauty of the area, particularly when seen from Harlech beach. If all the larger trees were removed to create better sea views then the hillside would be bare and completely different in appearance from today.

Your sincerely,

Dion and Anne Stuart

Preswylfa
39 Heol y Bryn
Harlech
LL46 2TU

24 May 2023

The Solicitor and Monitoring Officer
Eryri National Park Authority
Penrhyndeudraeth
Gwynedd
LL48 6LF

**Tree Preservation Order SNP081, Brig y Don, Hen Ffordd Llanfair,
Harlech.**

We object to the above tree preservation order.

The elderly resident of Brig y Don lives in constant fear of the tree falling during the violent storms that we experience throughout the year. Wind gusts of 60, 70 and even 80 miles per hour are a frequent occurrence in this extremely exposed area. Branches fall from the tree as a result of these weather events and cause a threat to life, property and adjacent overhead electricity and telephone cables.

Coniferous trees of a similar height in the area have been toppled by storms in recent years. These have blocked the road and caused damage to walls and overhead electrical infrastructure. Following these weather events many properties have been without power for a number of days and fallen live cables have been left exposed on the ground.

The constant shedding of needles is also a cause of considerable nuisance to ourselves. The needles enter our air source heat pump which then requires professional dismantling on at least an annual basis to remove said needles from the unit.

This non indigenous tree has become extremely ugly following years of neglect and heavy pruning. It is not thought to be visually appealing by the community within its vicinity.

It is our understanding that the request for a TPO was made by the owners of a property, Pencerrig Pellaf - a second home - situated below Brig y Don and some distance from the tree.

The dwelling is not occupied on a permanent basis and the owners are not negatively impacted by the presence of the tree to the same extent as those of us who are full time residents within the community.

Their request for a TPO was made without prior consultation with any of their neighbours.

Yours sincerely,

Dion and Anne Stuart

Mr John Powell Jones and Mrs Rhian Wyn Jones,
Rhianfa,
38 Heol Y Bryn,
HARLECH
Gwynedd LL46 2TU
04/06/2023 Ref TPO: 81

Snowdonia National Park Authority
Forestry Section
Penrhyndeudraeth
Gwynedd
SLL48 6LF

Tree Preservation Order Reference No:81 – 2023 – Brig-Y-Don, Hen Ffordd Llanfair, Harlech

Dear Snowdonia National Park Authority:

We would like to object to the National Park's decision to put in place a Tree Preservation Order against a non-indigenous Scots Pine tree on the old Llanfair Road at Brig-Y-Don.

Background Information

The tree in question is owned by Ms Dinah Pickard.

During the first part of May, she and six other permanent residents of the Llanfair Road community agreed that the tree should be felled and would share in the cost. A tree surgeon was arranged, and after checking that there were no TPOs on the tree, he was to take the tree down on Monday 15th of May. On Sunday, 14th of May, out of courtesy, Ms Pickard mentioned to the owners of a holiday cottage below her house that the tree surgeon was arranged.

They immediately contacted the SNPA, and their representative came on Monday to inspect the tree. This is the background of the TPO.

This tree has been here for many years, and the SNPA never once considered this tree to be worthy of a TPO.

We include this background information because it raises questions about the tree's legitimacy in being defined as a standout tree, as stated in the TPO.

OBJECTIONS TO THE SNPA ISSUING A TREE PRESERVATION ORDER

Our objections will follow the points raised on the TPO.

1. The tree in question is not a standout tree, as evidenced by the SNPA's failure over decades to identify it as such. It took the owner of a holiday cottage to suggest it should be categorised as such.
2. Anyone who lives on the old Llanfair Road would read the comment on the TPO with disbelief. The old Llanfair Road is not treeless, and where this tree stands, numerous mature trees abound. To say "very treeless" is highly subjective and misleading. Obviously, if you remove a tree, then that action in itself would render the space treeless; but even at the base of the tree in question, a healthy holly tree is growing.

Below the tree in question, numerous healthy trees abound. Just to the right of the photograph is a row of conifers.

It is incorrect to call this section of Old Llanfair Road treeless. Further, along the Road in both directions, other mature trees abound.

In truth, the tree itself is hideous and dramatically

diminishes the arboreal cohesiveness of the area. This then leads us to the third point.

3. The TPO states - The tree contributes to the visual amenity of Harlech. Well, the tree in question is NOT indigenous to Wales, and as we've discussed in point two, it is an ugly tree. We appreciate it's LARGE, but that means nothing (It's like protecting a pylon, and we're fully aware of the National Grid's costly project to remove the towers from the Dwyryd Estuary between Penrhyn and Cilfor). Therefore we disagree that this tree contributes to the visual amenity of Old Llanfair Road. We believe it does the opposite and disturbs the arboreal harmony surrounding the tree. It's all well and good saying that the tree can be seen from the beach but, living close to it, we can see how it disturbs the visual amenity of our community.
4. We have spoken to Ms Dinah Pickard, the tree owner, on many occasions and know that the tree's proximity to the roads, houses and electricity supplies causes her great anxiety. Old Llanfair Road takes the brunt of frequent gale-force winds, and the tree can be seen swaying during such events. While the tree remains healthy, we're sure it will be okay, but we know that the possibility of a branch falling onto the road and hurting someone does play on Ms Pickard's mind. She tells us that smaller branches already fall during such weather. Imagine how she felt when others in the community agreed to come together to lift this worry from her shoulders, only for it

to be cruelly taken from her after the intervention of the owners of a holiday cottage. I believe the SNPA have a duty of care to the mental well-being of Ms Pickard and should look at the big picture rather than follow the requirements of a check box exercise.

In Summary

We strongly object to the issue of this TPO because the reasons for its issue are, in our opinion, incorrect.

1. It is not a Standout Tree.
2. Old Llanfair Road is not Treeless.
3. The Tree detracts from the community's visual amenity rather than contribute to it.

In addition to these points, we believe the SNPA has a duty of care to minimise Ms Dinah Pickard's anxiety and should be made aware that the SNPAs action in issuing this TPO has upset many local permanent residents.

We realise that community doesn't come under the remit of the SNPA, but we ask you to consider this aspect of living in Snowdonia. It feels extremely unfair that an agreed course of action to remove a non-TPO'd tree among local residents has been derailed by the intervention of the holiday cottage owner (who may well have ulterior motives that we are unaware of).

Yours Sincerely / Yr eiddoch yn gywir

John Powell Jones

Mehefin 4^{ydd} 2023

Rhian Wyn Jones

Mehefin 4^{ydd} 2023

Snowdonia National Park Authority

Penrhyndeudraeth

LL48 6LF

Tre Gwylan

Hen Ffordd Llanfair

Harlech

LL46 2SS

8th June, 2023

Dear Snowdonia National Park Authority,

I write with regard to the Tree Preservation Order (No. 81) 2023 for Brig y Don, Hen Ffordd Llanfair, Harlech.

I would like to register my objection to this preservation order on the grounds that this particular tree is a danger to the neighbourhood. It stands in an extremely exposed position and is situated within a short distance of the electricity wires. It is therefore at great risk of being blown down in any future gale.

I have personal experience of the huge damage such trees can do. In February, 2014, two very similar conifers at the top of my own garden were blown down in a gale, and as they fell they not only destroyed the stone wall next to the public road but also brought down the electricity pole, cutting off the whole neighbourhood for some days. Since they fell across our driveway, my elderly mother and I were unable to exit our property, and had she become ill at that time no ambulance would have had access to our house. I can supply photographic evidence of the aftermath if required.

I also object to this preservation order because the tree in question is a non-native conifer. Were it a native species it would be a completely different matter, but as it is, I do not see any ecological merit in allowing it to remain. Furthermore, at some point in the past, an attempt seems to have been made to cut it down to a more manageable size leaving it looking somewhat butchered now. In my opinion it is an eyesore and it should be felled.

Yours faithfully,

CYFARFOD	Pwyllgor Cynllunio a Mynediad
DYDDIAD	Hydref 18, 2023
TEITL	Cynllun Datblygu Lleol Eryri – Adroddiad Monitro Blynyddol ar gyfer 2022-2023
ADRODDIAD GAN	Pennaeth Polisi Cynllunio
PWRPAS	Trafod a chymeradwyo cynnwys yr Adroddiad Monitro Blynyddol ar gyfer 2022-23

1 CEFNDIR

- 1.1. Mabwysiadwyd Cynllun Datblygu Lleol Eryri 2016-2031 (CDLI) diwygiedig ar 6 Chwefror 2019. Mae monitro CDLI Eryri yn broses barhaus ac nid yw'n dod i ben unwaith y bydd y cynllun wedi'i fabwysiadu. Nod Adroddiad Monitro Blynyddol yw dangos i ba raddau y mae strategaeth CDLI Eryri yn cael ei chyflawni, a yw'r polisïau'n gweithio ai peidio neu a oes 'gwagle' polisi. Mae hyblygrwydd o fewn y system CDLI yn caniatáu i addasiadau a diwygiadau gael eu gwneud i bolisïau, gan wneud y cynllun yn berthnasol ac yn ymatebol i newid. Gellir gwneud addasiadau o'r fath, os oes angen, mewn adolygiad ffurfiol o'r CDLI sy'n ofynnol bob pedair blynedd. Fel gwyr yr aelodau, cynhaliwyd adolygiad o Gynllun Datblygu Lleol Eryri (CDLI) yn gynharach yn y flwyddyn ac ymgysylltwyd â rhanddeiliaid rhwng 7 Ebrill 2023 a Mai 12fed 2023. Sefydlodd yr Adroddiad Adolygu yr angen i ymgymryd â threfn ddiwygio llawn, yn hytrach na gweithdrefn Ffurfer i ymateb i faterion strategol a godwyd a newidiadau sylweddol yng nghyd-destun polisi cynllunio. Cafodd yr Adroddiad Adolygiad ei fabwysiadur a'i gyhoeddi ym mis Mehefin 2023
- 1.2. Er bod gwaith ar ddrafftio'r Cytundeb Cyflawni ar gyfer y Cynllun diwygiedig wedi cychwyn, mae'r Awdurdod yn parhau i fonitro ei gynllun mabwysiedig. Dyma'r pedwerydd Adroddiad Monitro Blynyddol (AMB), ers mabwysiadu CDLI diwygiedig Eryri ac mae'n cwmpasu'r cyfnod Ebrill 2022 hyd at ddiwedd Mawrth 2023. Cyflwynir yr AMB i Lywodraeth Cymru erbyn 31 Hydref bob blwyddyn. Er na chaniatawyd unrhyw ddatblygiadau sylweddol sy'n tanseilio Strategaeth Datblygu Gofodol y Cynllun presennol, mae'r angen i ddiwygio'r CDLI a'i Strategaeth wedi dod yn amlwg. Ers mabwysiadu'r Cynllun yn 2019, mae pethau wedi newid yn sylweddol ac mae'r angen i ddiwygio'r CDLI wedi dod yn fwyfwy amlwg. Mae newidiadau sylweddol wedi digwydd yng nghyd-destun polisi cynllunio, yn enwedig ar lefel genedlaethol gyda chyhoeddi Cymru'r Dyfodol a rhifynnau diweddaraf Polisi Cynllunio Cymru (PCC). Bydd angen adolygu'r CDLI i adlewyrchu'r pwyslais yn y dogfennau hyn ar egwyddorion creu lleoedd a datblygu cynaliadwy, gan gynnwys y Canlyniadau Cenedlaethol Creu Lleoedd Cynaliadwy.
- 1.3. Bydd diwygio'r CDLI yn gyfle i ailystyried blaenoriaethau polisi cynllunio i gynorthwyo gyda'r adferiad ar ôl argyfwng pandemig Covid-19. Mae effeithiau amgylcheddol, cymdeithasol ac economaidd y pandemig wedi cael canlyniadau pellgyrhaeddol ac wedi codi materion arwyddocaol ar gyfer llunio polisïau yn Eryri yn y dyfodol. Yn dilyn llacio'r cyfyngiadau ar ôl

y cyfyngiadau symud cyntaf, gwelodd y Parc Cenedlaethol gynnydd yn nifer yr ymwelwyr uwchlaw blynyddoedd blaenorol, wrth i fwy benderfynu cymryd eu gwyliau o fewn y DU. Arweiniodd hyn at bwysau sylweddol ar reoli ymwelwyr a'r amgylchedd. Arweiniodd hyn at gynnydd mewn traffig a pharcio ynghyd â gwersylla gwyllt a chartrefi modur yn parcio ar ochr y ffyrdd / meysydd parcio dros nos. Mae angen pwysleisio economi ymwelwyr sy'n cynnal ac yn parchu'r amgylchedd ac yn diogelu cymunedau lleol, iaith, diwylliant a threftadaeth.

- 1.4. Dros nos, gwelsom gynnydd sylweddol mewn gweithio gartref, a ysgogodd gynnydd yn y galw am eiddo o'r tu allan i'r ardal leol gan y rhai sy'n dymuno cael bywyd mwy cytbwys wrth weithio gartref gan arwain at wrthdaro posibl â thrigolion lleol ynghylch argaeledd eiddo. Mae'r galw am ail gartrefi a lletai gwyliau hefyd wedi gwthio prisiau i fyny gyda mwy o anheddau preswyl parhaol yn cael eu defnyddio fel llety gwyliau gan leihau'r stoc sydd ar gael i gymunedau lleol. Mae hyn wedi rhoi pwysau sylweddol ar y farchnad dai leol ac mae'n bwysig sicrhau bod pobl leol yn gallu byw yn lleol a bod cymunedau'n dod yn fwy cynaliadwy a chydnerth i'r dyfodol. Mae'r pandemig hefyd wedi tynnu sylw at bwysigrwydd iechyd a lles, mynediad at wasanaethau, cadernid economaidd, cysylltedd digidol a gwerth yr amgylchedd naturiol. Rydym wedi gweld gwerth newydd yn cael ei roi ar ddarparu gwasanaethau lleol, bwyd lleol, a manau gwyrdd o ansawdd lleol.
- 1.5. Rhaid i'r ACLI hefyd gyflawni dyletswyddau a chyfrifoldebau eraill, gan gynnwys y rhai sy'n ymwneud â'r amgylchedd a newid yn yr hinsawdd. Mae angen datblygiadau a seilwaith cynaliadwy, carbon isel i ymateb i'r argyfyngau hinsawdd a natur.
- 1.6. Mae'r ystyriaethau ar gyfer diwygio'r Cynllun wedi eu gynnwys ar ddiwedd pob Pennod o dan y pennawd " **Ymchwil ac ystyriaeth bellach i hysbysu diwygio CDLI Eryri** " yn yr Adroddiad Monitro.

PRIF GANFYDDIADAU'R AMB (2022-2023)

Y prif benawdau o'r fframwaith monitro blynyddol yw:

- Ni chaniatawyd unrhyw ddatblygiadau arwyddocaol sy'n tanseilio pwrpasau statudol y Parc Cenedlaethol.
- Mae'r holl geisiadau cynllunio a dderbyniwyd ers mabwysiadu CDLI Eryri diwygiedig (2016-2031) wedi cael eu pennu yn unol â'r Strategaeth Ddatblygu Ofodol.
- Mae polisïau CDLI Eryri wedi bod yn effeithiol wrth bennu ceisiadau cynllunio defnydd tir ac wrth amddiffyn apeliadau.
- Bu Caniataadau a Chwblhadau Tai yn is na'r targed gofyniad tai blynyddol cyfartalog dros bedair blynedd yn olynol. Gall fod nifer o resymau lleol a chenedlaethol ehangach am y niferoedd isel. Mae'r farchnad dai yn y Parc Cenedlaethol yn lleol ei natur, gan ddibynnu ar adeiladwyr lleol bach a phrosiectau hunan-adeiladu ar safleoedd bach. Nid oes unrhyw adeiladwyr tai rhanbarthol yn weithredol yn y farchnad ac felly prin iawn yw'r adeiladu hapfasnachol o dai marchnad agored a thai fforddiadwy. Gall y gostyngiad fod yn rhannol oherwydd yr amgylchedd benthyca anodd i ddatblygwyr, adeiladwyr bach, a phrosiectau hunan-adeiladu ynghyd a chynnydd diweddar mewn costau adeiladu.
- Mae'r Tafllwybr Tai yn dangos diffyg blynyddol yn erbyn y Gofyniad Tai a Ragwelir Blynyddol (GTRh) yn ystod 2021/22 gyda'r nifer a gwblhawyd eleni 29 uned yn is na'r hyn a ragwelwyd (51 GTRh o'i gymharu â 22 o dai a gwblhawyd mewn gwirionedd. Mae nifer yr anheddau sydd wedi'u cwblhau'n flynyddol wedi bod yn gyson is na'r (GTRh) o

51 annedd y flwyddyn ers 2016-17. Mae diffyg o -42% ar gyfer y gyfradd adeiladu gronol ofynnol o ddechrau cyfnod y cynllun, 2016-17, hyd at 31 Mawrth 2022. Mae'r cynllun yn disgyn yn sylweddol is na'r hyn a fwriedir.

- Mae nifer yr unedau tai fforddiadwy y rhoddir caniatâd cynllunio iddynt y flwyddyn yn llai nag 21 uned am 4 blynedd yn olynol. Mae angen adolygiad polisi gan nad yw tai fforddiadwy yn cael eu darparu. Mae'r pwysau cynyddol ar y farchnad dai leol a waethygydd gan Covid-19 a'r effaith ddilynol ar gynaliadwyedd cymunedau lleol yn awgrymu efallai y bydd angen i bolisiau CDLI yn y dyfodol ganolbwyntio ar gyflawni tai marchnad leol hygyrch a thai fforddiadwy.
- Mae niferoedd tai yr AMB dros y 4 blynedd gyntaf o fonitro (a phellach) yn dangos, yn yr hinsawdd economaidd bresennol, nad yw nifer isel y datblygiadau tai sector preifat yn darparu tai fforddiadwy o fewn y Parc Cenedlaethol a bod darpariaeth tai fforddiadwy yn ddibynnol iawn ar Gymdeithasau Tai. Nid oes unrhyw ddyraniadau preifat yn cael eu cyflwyno ar gyfer eu datblygu, ac felly nid ydynt yn darparu cyfraniad o dai fforddiadwy. Nid oes unrhyw ddyraniadau sector preifat mawr, safleoedd ar hap na safleoedd eithriedig yn cael eu cyflwyno, sy'n golygu nad yw'r cyfraniad % gofynnol o dai fforddiadwy o safleoedd o'r fath yn cael ei ddarparu.
- Cyhoeddwyd amcanestyniadau cartrefi 2018 ar gyfer y Parc Cenedlaethol ym mis Mai 2021. Mae'r rhagamcanion hyn yn amcangyfrif y bydd poblogaeth y Parc yn gostwng 1.92% rhwng 2018 a 2028. Yn ystod yr un cyfnod rhagwelir y bydd yr aelwydydd yn Eryri yn cynyddu 40 uned (0.3%), cynnydd cymedrol iawn o fewn cyfnod o 10 mlynedd. Mae poblogaeth sy'n gostwng a chyfraddau ffurfio cartrefi newydd arafach yn awgrymu y gallai ffigur gofynion tai cyffredinol is fod yn fwy addas wrth fynd at i ddiwygio'r CDLI. Byddai ffigur gofynion tai is hefyd yn adlewyrchu niferoedd a gwblhawyd yn y gorffennol a gallu'r diwydiant datblygu tai cyffredol i gyflawni yn y Parc Cenedlaethol.
- Penderfynwyd ar yr holl geisiadau cynllunio a roddwyd ar gyfer tai ers mabwysiadu'r CDLI yn unol â Pholisi Strategol C: Strategaeth Datblygu Gofodol ac felly maent wedi cydymffurfio â'r brif strategaeth ofodol a amlinellir yn y Cynllun. Oherwydd graddfa gymharol fach datblygiad newydd ac felly nifer isel o unedau tai yn y Parc Cenedlaethol, gall datblygiad annisgwyl ar safle annisgwyl neu safle mawr a gwblhawyd o fewn blwyddyn arwain at ragori ar y % targed ar gyfer haen anheddiad ar gyfer y flwyddyn benodol honno ac fe all gael effaith ddwys ar y % targed (gweler MF25).
- Mae gan ddynodiad Parth Menter Eryri ar safleoedd yn Nhrawsfynydd a Llanbedr y potensial i greu cyfleoedd cyflogaeth cynaliadwy newydd. Mae'r safleoedd wedi'u dyrannu'n ffurfiol yn CDLI Eryri mabwysiedig 2016-2031, trwy Ddynodiad Parth Menter Llywodraeth Cymru, ac Ardal Ffocws Ddangosol yn Llanbedr. Mabwysiadwyd polisi sy'n seiliedig ar feini prawf hefyd i ddelio â datblygiadau ar y safleoedd, a bydd angen i ddatblygiad hefyd gydymffurfio â pholisiau perthnasol eraill o fewn CDLIE 2016-2031. Yr unig gais dderbyniwyd o fewn Parth Menter Eryri eleni oedd ar gyfer tystysgrif cyfreithlondeb (defnydd arfaethedig) i ostwng uchder y ddau adeilad adweithyddion presenol ar safle Trawsfynydd. Ni dderbyniwyd unrhyw gais arall am ddatblygiad ym Mharth Menter Trawsfynydd na Llanbedr yn ystod cyfnod yr AMB.
- Ni dderbyniwyd unrhyw geisiadau am gynlluniau Hydro / Trydan dŵr yn ystod y tair blynedd flaenorol o fonitro o gymharu â 35 cais a dderbyniwyd rhwng 2018/2019. Tybir bod hyn oherwydd y newidiadau mewn taliadau Tariff.
- Mae 3,356m² o arwynebedd llawr cyflogaeth newydd wedi cael ei ganiatáu yn ystod 2022 / 2023 yn y Parc Cenedlaethol.
- Rhoddwyd caniatâd i 22 cais, mewn perthynas â thwristiaeth, yn ystod y cyfnod monitro blynyddol hwn. Roedd rhain yn cynnwys datblygiadau fel;

- Ceisiadau ar gyfer datblygu Llety Gwyliau Amgen yn bennaf podiau
  - Newid defnydd tir a throsi adeiladau amaethyddol ar gyfer llety gwyliau hunanarlwyo
  - Gwella cyfleusterau megis offer chwarae plant, gosod pontŵn arnofiol, a dymchwel bloc cyfleusterau safle a chodi adeilad cyfleusterau safle newydd.
- Rhwng 2022 a 2023, cymeradwywyd 1 cais i wella cyfleusterau cymunedol sef dymchwel y bloc toiled cerrig presennol a gosod offer cae chwarae antur i blant yng Nghanolfan Cymunedol Capel Curig
  - Ni fu unrhyw ddatblygiad arwyddocaol, os o gwbl, i effeithio ar bolisiau eraill yn y Cynllun.

2 CAMAU NESAF

Mae tystiolaeth yr Adroddiadau Monitro Blynnyddol diweddar, y newidiadau cyd-destunol sylweddol ynghyd â chyhoeddi Cymru'r Dyfodol: Y Cynllun Cenedlaethol 2040 (y Fframwaith Datblygu Cenedlaethol) ynghyd â newidiadau mewn polisi cenedlaethol wedi amlygu'r angen i ddiwygio'r CDLI. Mae'r Awdurdod wedi cynnal adolygiad o'r CDLI mabwysiedig ac wedi adrodd ar eu canfyddiadau i Lywodraeth Cymru drwy Adroddiad Adolygu. Caffodd yr Adroddiad Adolygu ei fabwysiadu a'i gyhoeddi Mis Mehefin 2023. Mae'r Awdurdod bellach wrthi'n drafftio ei Gytundeb Cyflawni sy'n cynnwys Cynlluni Cynnwys Cymunedau sy'n nodi sut a phryd y gall rhanddeiliaid a'r gymuned gymryd rhan yn y broses o lunio'r cynllun ac amserlen ar gyfer paratoi CDLI newydd Eryri. Ymgynghorir ar y Cytundeb Cyflawni cyn diwedd y flwyddyn, cyn ei gyflwyno i Lywodraeth Cymru i'w gytuno.

3 GOBLYGIADAU ADNODDAU

Nid oes unrhyw oblygiadau o ran adnoddau.

4 ARGYMHELLIAD

Trafod a chymeradwyo cynnwys Adroddiad Monitro Blynnyddol 2022-23, gydag unrhyw newidiadau ychwanegol a gyflwynwyd ac a gytunwyd gan yr aelodau.

5 PAPURAU CEFNDIR

Yn unol â'r adroddiad.

AWDURDOD PARC CENEDLAETHOL ERYRI

CYNLLUN DATBLYGU LLEOL ERYRI

ADRODDIAD MONITRO BLYNYDDOL

am y cyfnod 1^{af} Ebrill 2022 i 31^{ain} o Fawrth 2023

Hydref 2023

Cynnwys

1	CYFLWYNIAD	3
2	Y STRATEGAETH DDATBLYGU	10
3	DIOGELU, GWELLA A RHEOLI'R AMGYLCHEDD NATURIOL.....	16
4	DIOGELU A GWELLA TREFTADAETH DIWYLLIANNOL.....	37
5	HYRWYDDO CYMUNEDAU IACH A CHYNALIADWY	54
6	CEFNOGI ECONOMI WLEDIG GYNALIADWY	92
7	HYRWYDDO HYGyrCHEDD A CHYNHWYSIAD.....	111
	ATODIAD 1: Fframwaith Monitro Gwerthuso Cynaliadwyedd.....	117
	ATODIAD 2: CYNNYDD CANLLAWIAU CYNLLUNIO ATODOL.....	145
	ATODIAD 3: CYNNYDD AR SAFLEOEDD TAI WEDI'U DYRANNU	146
	ATODIAD 4: TAFLWYBR TAI.....	148
	ATODIAD 5: Data Treth Gyngor fesul Cyngor Cymuned.....	151

1 CYFLWYNIAD

- 1.1 Cafodd Cynllun Datblygu Lleol Eryri diwygiedig 2016-31 (CDLI) ei fabwysiadu ar 6ed Chwefror 2019. Mae monitro CDLI Eryri yn broses barhaus ac nid yw'n dod i ben unwaith y bydd y cynllun yn cael ei fabwysiadu. Nod yr Adroddiad Monitro Blynyddol yw dangos i ba raddau y mae strategaeth CDLI Eryri yn cael ei gyflawni, a yw'r polisïau yn gweithio ai peidio, neu lle mae polisi yn 'ddi-rym'. Mae hyblygrwydd o fewn system y CDLI yn caniatáu i addasiadau a diwygiadau gael eu gwneud i bolisïau, gan wneud y cynllun yn berthnasol ac yn ymatebol i newid. Gellir gwneud addasiadau o'r fath, os oes angen, trwy gyfrwng adolygiad ffurfiol o'r Cynllun Datblygu Lleol.
- 1.2 Dyma'r pedwerydd Adroddiad Monitro Blynyddol (AMB), ers mabwysiadu'r CDLI Eryri diwygiedig ac mae'n cwmpasu'r cyfnod Ebrill 2022 hyd ddiwedd Mawrth 2023. Mae'r AMB yn cael ei gyflwyno i Lywodraeth Cymru erbyn 31^{ain} o Hydref bob blwyddyn
- 1.3 Mae gan CDLI Eryri fframwaith monitro mabwysiedig ar waith i lywio'r canfyddiadau yn yr AMB. Nod yr adroddiad hwn yw dilyn strwythur tebyg i ddogfen datganiad ysgrifenedig CDLI Eryri ac mae'n defnyddio'r un penawdau penodau. Mae pob adran yn nodi'r amcanion CDLI perthnasol, ac unrhyw faterion cyd-destunol allweddol sy'n codi yn ystod y cyfnod monitro. Mae astudiaethau achos hefyd wedi'u cynnwys ar ddiwedd pob pennod (lle bo hynny'n berthnasol) i ddarparu enghreifftiau o sut mae polisïau wedi'u hystyried wrth benderfynu ar geisiadau cynllunio. Mae'r fframwaith monitro hefyd yn cynnwys cyfeiriad at sefydliadau eraill a chynlluniau a strategaethau eraill a allai gael dylanwad rhagweithiol ar weithredu polisïau.

Dangosyddion, Targedau a lefelau Sbarduno

- 1.4 Mae dangosyddion, targedau a lefelau sbarduno wedi'u nodi i asesu perfformiad polisïau ac amcanion. Nodir dylanwadau allanol sydd y tu hwnt i reolaeth yr Awdurdod hefyd. Bydd y sbardunau a gynhwysir yn y drefn fonitro yn rhoi arwydd cynnar o berfformiad y Cynllun ac o bosibl pa mor eang y gallai fod angen i adolygiad o'r Cynllun fod.
- 1.5 Pan weithredir pwyntiau sbarduno, mae angen ymchwilio i ddeall pam nad yw polisïau a chynigion yn cael eu gweithredu yn ôl y bwriad a phenderfynu pa gamau fydd yn angenrheidiol. Mae'r camau canlynol wedi'u cynnwys ar gyfer pob dangosydd yn yr AMB i roi eglurder ar y camau i'w cymryd.

Parhau i Fonitro: Mae polisïau'r cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.

Hyfforddiant Angenrheidiol: Nid yw polisïau'r cynllun datblygu yn cael eu gweithredu yn ôl y bwriad ac mae angen hyfforddiant swyddogion neu Aelodau.

Canllawiau Cynllunio Atodol Angenrheidiol: Nid yw polisïau'r cynllun datblygu yn cael eu gweithredu yn ôl y bwriad ac mae angen arweiniad pellach, a allai olygu paratoi CCA ychwanegol.

Archwiliad Pellach / Ymchwil Angenrheidiol: Nid yw polisïau'r cynllun datblygu yn cael eu gweithredu yn ôl y bwriad ac mae angen archwilio a / neu ymchwiliad pellach.

Angen Adolygiad Polisi: Nid yw polisïau'r cynllun datblygu yn cael eu gweithredu ac maent yn methu â chyflawni; efallai y bydd angen adolygiad o'r polisi penodol.

Adolygiad o'r Cynllun: Nid yw polisïau'r cynllun datblygu yn cael eu gweithredu ac nid yw strategaeth y cynllun yn cael ei gweithredu, gan sbarduno adolygiad ffurfiol cyn yr adolygiad statudol 4 blynedd.

Monitro Gwerthusiad Cynaliadwyedd

- 1.6 Mae'r Asesiad Amgylcheddol Strategol Terfynol a'r Gwerthusiad o Gynaliadwyedd (2019), a gynhaliwyd fel rhan o'r Adolygiad o Gynllun Datblygu Lleol Eryri, yn darparu fframwaith monitro amlinellol a chyngor ar gyfer monitro effeithiau sylweddol gweithredu'r CDLI. Defnyddir hyn er mwyn;
- Bennu perfformiad y cynllun a'i gyfraniad at amcanion a thargedau
  - Adnabod perfformiad mesurau lliniaru
  - Llenwi bylchau data a nodwyd yn gynharach yn y broses GC
  - Nodi effeithiau cynaliadwyedd annymunol
  - Cadarnhau a oed rhagfynegiadau cynaliadwyedd yn gywir
- 1.7 Mae Llawlyfr Cynlluniau Datblygu Llywodraeth Cymru (2020) yn ei gwneud yn ofynnol i fframweithiau monitro ganolbwyntio ar 'effeithiau amgylcheddol sylweddol' gweithredu Cynllun Datblygu Lleol, gyda'r prif ddiben o nodi effeithiau andwyol nas rhagwelwyd ac, os oes angen, nodi a chymryd camau adferol priodol. Mae rheoliadau'r CDLI yn ei gwneud yn ofynnol i Awdurdodau Cynllunio Lleol gynhyrchu Adroddiadau Monitro Blyneddol sy'n caniatáu i fframwaith monitro'r Gwerthusiad o Gynaliadwyedd i gael ei integreiddio i waith monitro'r cynllun. Mae coladu data monitro yn gyfle i ddiweddarau gwybodaeth waelodlin a bydd yn ffynhonnell ddefnyddiol o wybodaeth sylfaenol i lywio adolygiad o'r cynllun a diwygiadau neu amnewidiadau dilynol i'r cynllun.
- 1.8 O ran adolygu Cynllun Datblygu Lleol, mae Llawlyfr Cynlluniau Datblygu Llywodraeth Cymru (2020) yn nodi mai'r man cychwyn yw diweddarau'r sefyllfa waelodlin.
- 1.9 Mae dadansoddiad wedi'i wneud ar sut mae'r Cynllun yn cyfrannu at y Gwerthusiad o Gynaliadwyedd. Mae hwn wedi'i gynnwys yn Atodiad 1. Ystyrir nad oes unrhyw faterion sylweddol o bryder wedi codi yn ystod y cyfnod monitro i newid y Gwerthusiad Cynaliadwyedd yn sylweddol.

CANFYDDIADAU ALLWEDDOL A CHRYNODEB GWEITHREDOL

1.10 Amlygodd adroddiadau monitro blynyddol y blynyddoedd diwethaf yr angen i ddiwygio Cynllun Datblygu Lleol Eryri ac aethpwyd ati i baratoi a mabwysiadu Adroddiad Adolygu ddechrau 2023 . Mae'r adroddiad monitro hwn yn ategu casgliadau yr adroddiadau monitro blynyddol blaenorol a'r adroddiad adolygu. Er na chaniatawyd unrhyw ddatblygiadau sylweddol sy'n tanseilio Strategaeth Datblygu Gofodol y Cynllun presennol na'i bolisiâu strategol, mae'r angen i ddiwygio'r CDLI a'i Strategaeth wedi dod yn amlwg. Mae newidiadau sylweddol wedi digwydd yng nghyd-destun polisi cynllunio, yn enwedig ar lefel genedlaethol gyda chyhoeddi Cymru'r Dyfodol a rhifynnau wedi'u diweddarau o Bolisi Cynllunio Cymru (PCC). Fel nodwyd yn yr adroddiad adolygu bydd angen i ddiwygiadau'r CDLI adlewyrchu'r pwyslais yn y dogfennau hyn ar egwyddorion creu lleoedd a datblygu cynaliadwy, gan gynnwys y Canlyniadau Cenedlaethol Creu Lleoedd Cynaliadwy. Mae effeithiau amgylcheddol, cymdeithasol ac economaidd y coronafeirws wedi cael canlyniadau pellgyrhaeddol ac wedi codi materion arwyddocaol ar gyfer llunio polisiâu yn Eryri yn y dyfodol. Mae'r pandemig wedi amlygu pwysigrwydd iechyd a lles, mynediad at wasanaethau, cadernid economaidd, cysylltedd digidol a gwerth yr amgylchedd naturiol. Rydym wedi gweld gwerth o'r newydd yn cael ei roi ar ddarparu gwasanaethau lleol, bwyd lleol, a manau gwyrdd o ansawdd lleol yn ogystal â'r angen am ddatblygiadau cynaliadwy, carbon isel a seilwaith i ymateb i'r argyfyngau hinsawdd a natur. Bydd angen i'r diwygiadau yny CDLI sicrhau bod pobl yn gallu byw'n lleol a bod cymunedau'n dod yn fwy cynaliadwy a gwydn i'r dyfodol.

Y prif benawdau o'r fframwaith monitro blynyddol yw:

- Ni chaniatawyd unrhyw ddatblygiadau arwyddocaol sy'n tanseilio pwrpasau statudol y Parc Cenedlaethol.
- Mae'r holl geisiadau cynllunio a dderbyniwyd ers mabwysidu CDLI Eryri diwygiedig (2016-2031) wedi cael eu pennu yn unol â'r Strategaeth Ddatblygu Ofodol.
- Mae polisiâu CDLI Eryri wedi bod yn effeithiol wrth bennu ceisiadau cynllunio defnydd tir ac wrth amddiffyn apeliadau.
- Bu Caniatadau a Chwblhadau Tai yn is na'r targed gofyniad tai blynyddol cyfartalog dros bedair blynedd yn olynol. Gall fod nifer o resymau lleol a chenedlaethol ehangach am y niferoedd isel. Mae'r farchnad dai yn y Parc Cenedlaethol yn lleol ei natur, gan ddibynnu ar adeiladwyr lleol bach a phrosiectau hunan-adeiladu ar safleoedd bach. Nid oes unrhyw adeiladwyr tai rhanbarthol yn weithredol yn y farchnad ac felly prin iawn yw'r adeiladu hapfasnachol o dai marchnad agored a thai fforddiadwy. Gall y gostyngiad fod yn rhannol oherwydd yr amgylchedd benthyca anodd i ddatblygwyr, adeiladwyr bach, a phrosiectau hunan-adeiladu ynghyd a chynnydd diweddar mewn costau adeiladu
- Mae'r Tafllwybr Tai yn dangos diffyg blynyddol yn erbyn y Gofyniad Tai a Ragwelir Blynyddol (GTRh) yn ystod 2021/22 gyda'r nifer a gwblhawyd eleni 29 uned yn is na'r hyn a ragwelwyd (51 GTRh o'i gymharu â 22 o dai a gwblhawyd mewn gwirionedd. Mae nifer yr anheddau sydd wedi'u cwblhau'n flynyddol wedi bod yn gyson is na'r (GTRh) o 51 annedd y flwyddyn ers 2016-17. Mae diffyg o -42% ar gyfer y gyfradd adeiladu gronol ofynnol o ddechrau cyfnod y cynllun, 2016-17, hyd at 31 Mawrth 2022. Mae'r cynllun yn disgyn yn sylweddol is na'r hyn a fwriedir.

- Mae nifer yr unedau tai fforddiadwy y rhoddir caniatâd cynllunio iddynt y flwyddyn yn llai nag 21 uned am 4 blynedd yn olynol. Mae angen adolygiad polisi gan nad yw tai fforddiadwy yn cael eu darparu. Mae'r pwysau cynyddol ar y farchnad dai leol a waethygydd gan Covid-19 a'r effaith ddilynol ar gynaliadwyedd cymunedau lleol yn awgrymu efallai y bydd angen i bolisiâu CDLI yn y dyfodol ganolbwyntio ar gyflawni tai marchnad leol hygyrch a thai fforddiadwy.
- Mae niferoedd tai yr AMB dros y 4 blynedd gyntaf o fonitro (a phellach) yn dangos, yn yr hinsawdd economaidd bresennol, nad yw nifer isel y datblygiadau tai sector preifat yn darparu tai fforddiadwy o fewn y Parc Cenedlaethol a bod darpariaeth tai fforddiadwy yn ddibynnol iawn ar Gymdeithasau Tai. Nid oes unrhyw ddyraniadau preifat yn cael eu cyflwyno ar gyfer eu datblygu, ac felly nid ydynt yn darparu cyfraniad o dai fforddiadwy. Nid oes unrhyw ddyraniadau sector preifat mawr, safleoedd ar hap na safleoedd eithriadig yn cael eu cyflwyno, sy'n golygu nad yw'r cyfraniad % gofynnol o dai fforddiadwy o safleoedd o'r fath yn cael ei ddarparu.
- Cyhoeddwyd amcanestyniadau cartrefi 2018 ar gyfer y Parc Cenedlaethol ym mis Mai 2021. Mae'r rhagamcanion hyn yn amcangyfrif y bydd poblogaeth y Parc yn gostwng 1.92% rhwng 2018 a 2028. Yn ystod yr un cyfnod rhagwelir y bydd yr aelwydydd yn Eryri yn cynyddu 40 uned (0.3%), cynnydd cymedrol iawn o fewn cyfnod o 10 mlynedd. Mae poblogaeth sy'n gostwng a chyfraddau ffurfio cartrefi newydd arafach yn awgrymu y gallai ffigur gofynion tai cyffredinol is fod yn fwy addas wrth fynd at i ddiwygio'r CDLI. Byddai ffigur gofynion tai is hefyd yn adlewyrchu niferoedd a gwblhawyd yn y gorffennol a gallu'r diwydiant datblygu tai cyfredol i gyflawni yn y Parc Cenedlaethol.
- Penderfynwyd ar yr holl geisiadau cynllunio a roddwyd ar gyfer tai ers mabwysiadu'r CDLI yn unol â Pholisi Strategol C: Strategaeth Datblygu Gofodol ac felly maent wedi cydymffurfio â'r brif strategaeth ofodol a amlinellir yn y Cynllun. Oherwydd graddfa gymharol fach datblygiad newydd ac felly nifer isel o unedau tai yn y Parc Cenedlaethol, gall datblygiad annisgwyl ar safle annisgwyl neu safle mawr a gwblhawyd o fewn blwyddyn arwain at ragori ar y % targed ar gyfer haen anheddiad ar gyfer y flwyddyn benodol honno ac fe all gael effaith ddwys ar y % targed (gweler MF25).
- Mae gan ddynodiad Parth Menter Eryri ar safleoedd yn Nhrawsfynydd a Llanbedr y potensial i greu cyfleoedd cyflogaeth cynaliadwy newydd. Mae'r safleoedd wedi'u dyrannu'n ffurfiol yn CDLI Eryri mabwysiedig 2016-2031, trwy Ddynodiad Parth Menter Llywodraeth Cymru, ac Ardal Ffocws Ddangosol yn Llanbedr. Mabwysiadwyd polisi sy'n seiliedig ar feini prawf hefyd i ddelio â datblygiadau ar y safleoedd, a bydd angen i ddatblygiad hefyd gydymffurfio â pholisiâu perthnasol eraill o fewn CDLI 2016-2031. Yr unig gais dderbyniwyd o fewn Parth Menter Eryri eleni oedd ar gyfer tystysgrif cyfreithlondeb (defnydd arfaethedig) i ostwng uchder y ddau adeilad adweithyddion presenol ar safle Trawsfynydd. Ni dderbyniwyd unrhyw gais arall am ddatblygiad ym Mharth Menter Trawsfynydd na Llanbedr yn ystod cyfnod yr AMB.
- Ni dderbyniwyd unrhyw geisiadau am gynlluniau Hydro / Trydan dŵr yn ystod y tair blynedd flaenorol o fonitro o gymharu â 35 cais a dderbyniwyd rhwng 2018/2019. Tybir bod hyn oherwydd y newidiadau mewn taliadau Tariff.
- Mae 3,356m² o arwynebedd llawr cyflogaeth newydd wedi cael ei ganiatáu yn ystod 2022 / 2023 yn y Parc Cenedlaethol.

- Rhoddwyd caniatâd i 22 cais, mewn perthynas â thwristiaeth, yn ystod y cyfnod monitro blynyddol hwn. Roedd rhain yn cynnwys datblygiadau fel;
- Ceisiadau ar gyfer datblygu Llety Gwyliau Amgen yn bennaf podiau
- Newid defnydd tir a throsi adeiladau amaethyddol ar gyfer llety gwyliau hunanarlwyo
- Gwella cyfleusterau megis offer chwarae plant, gosod pontŵn arnofiol, a dymchwel bloc cyfleusterau safle a chodi adeilad cyfleusterau safle newydd.
- Rhwng 2022 a 2023, cymeradwywyd 1 cais i wella cyfleusterau cymunedol sef dymchwel y bloc toiled cerrig presennol a gosod offer cae chwarae antur i blant yng Nghanolfan Cymunedol Capel Curig
- Ni fu unrhyw ddatblygiad arwyddocaol, os o gwbl, i effeithio ar bolisïau eraill yn y Cynllun.

CYD-DESTUN CYFFREDINOL

Ceisiadau cynllunio 2022 - 2023

- 1.11 Penderfynodd Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri ar 308 o geisiadau cynllunio yn ystod 2022 - 23, gan gynnwys Ceisiadau i Ryddhau Amodau, Diwygiadau ansylweddol, a Caniatadau Adeiladau Rhestredig. Mae nifer y ceisiadau cynllunio a dderbyniwyd wedi bod yn is yn y ddwy flynedd ddiwethaf.. Fodd bynnag, yn unol â blynyddoedd blaenorol, mae cymeradwyaethau wedi parhau i fod yn uchel ar 83%.
- 1.12 Yn dilyn mabwysiadu CDLIE (2016-2031) ym mis Chwefror 2019, mae'r Awdurdod wedi bod yn monitro yr holl benderfyniadau cynllunio a wneir yn ôl y math o ddatblygiad arfaethedig yn y Parc Cenedlaethol. Mae'r tabl canlynol yn rhoi darlun cliriach o'r math o ddatblygiad a benderfynwyd yn ystod 2022 - 23, ac mae'n dangos patrwm tebyg i batrwm blynyddoedd blaenorol.

Math o Ddatblygiad	Nifer	Canran
Hysbysebion ac Arwyddion	7	3.0%
Amaeth s Pysgodfeydd	11	4.6%
Meysydd Parcio	3	1.3%
Chalets	1	0.4%
Gwasanaethau Cymunedol	2	0.8%
Addysg	2	0.8%
Coedwigaeth	1	0.4%
Llety Gwyliau - Trosiad	9	3.8%
Parciau Gwyliau	3	1.3%
Bwyd i fynd	1	0.4%
Datblygiad Deiliaid Tŷ	122	51.5%
Diwydiant a Busnes	5	2.1%
Mân Ddatblygiad - Adeiladau Eraill	9	3.8%
Tafarndai a Bariau	1	0.4%
Adloniant a Hamdden	5	2.1%
Adnewyddadwy - Hydro	0	0.0%
Adnewyddadwy - Arall	3	1.3%
Adnewyddadwy - Solar	8	3.4%
Tai	19	8.0%
Bwytai a Chaffi	6	2.5%
Manwerthu	2	0.8%
Carafannau Statig	2	0.8%
Carafannau Teithiol a Gwersylla	2	0.8%
Trafnidiaeth	2	0.8%
Cyfleustodau ac Isadeiledd	11	4.6%

Defnyddio Polisiâu Cynllun Datblygu Lleol Eryri

1.13 Mae 46 o bolisiau yn y CDLI 2016-2031 a fabwysiadwyd. Mae 39 o bolisiau wedi cael eu cymryd i ystyriaeth wrth benderfynu ar geisiadau cynllunio yn ystod 2022-23. Ni ddefnyddiwyd 6 o'r polisiâu o fewn y cyfnod monitro. Y polisiâu na chawsant eu defnyddio yw'r rhai a ganlyn;

- Polisi Strategol Ch: Seilwaith Cymdeithasol a Ffisegol mewn Datblygiadau Newydd
- Polisi Strategol E (2): Datblygu Mwynau ar Raddfa Fawr
- Polisi Strategol E (3): Symud Gwastraff Llechi a Chwareli Cerrig Adeiladu
- Polisi Strategol F: Gwastraff
- Polisi Datblygu 11: Tai Fforddiadwy ar Safleoedd Eithredig
- Polisi Datblygu 13: Safleoedd Sipsiwn a Theithwyr
- Polisi Datblygu 27: Parth Menter Eryri

Apeliadau

1.14 O'r naw apêl yn ystod 2022 -2023, gwrthodwyd saith, cynhaliwyd un a chafodd un arall ganiatâd cynllunio gydag amodau. Roedd yr apeliadau hyn yn cynnwys ceisiadau am lety gwyliau, diddymu cytundeb 106 a newid defnydd i dy annedd.

Penderfyniadau yn unol â pholisiau CDLI Eryri

Rhwng 2022 a 2023, caniatwyd un cais cynllunio (% o'r holl geisiadau) yn groes i argymhelliad y swyddog. Roedd yn gais ar gyfer caniatad adeilad rhestredig i drosi stablau yn dy annedd.

Cyfarfod blynyddol gydag asiantau a chynllunwyr

Ni gynhaliwyd unrhyw gyfarfodydd gydag asiantau a chynllunwyr yn ystod 2022-23.

2 Y STRATEGAETH DDATBLYGU

Nod y Strategaeth:

2.1 Sut rydym yn cwrdd â phrif nod, amcanion strategol a strategaeth dwf y cynllun?

Cyd-destun

Pwrpasau a dyletswydd y Parc Cenedlaethol

2.2 Mae pwrpasau a dyletswydd y Parc Cenedlaethol yn darparu ffocws strategol pwysig i'r CDLI, gan eu bod yn helpu i ddiffinio graddfa a lleoliad datblygiad yn yr ardal yn y dyfodol. Mae rhain yn:

- Gwarchod a gwella harddwch naturiol, bywyd gwylt a threftadaeth ddiwylliannol yr ardal.
- Hyrwyddo cyfleoedd i'r cyhoedd ddeall a mwynhau rhinweddau arbennig yr ardal.

Yn ogystal, mae'n ddyletswydd ar y Parc Cenedlaethol i:

- Geisio meithrin lles cymdeithasol ac economaidd y cymunedau lleol yn ardal y Parc

2.3 Mae pwrpasau a dyletswydd economaidd-gymdeithasol y Parc Cenedlaethol, gyda chefnogaeth egwyddor Sandford¹ a phrawf Silkin² yn gosod fframwaith statudol clir ar gyfer cynllunio datblygu yn y Parc Cenedlaethol. Mae'r dibenion a'r pwrpasau hyn yn darparu ffocws strategol pwysig i'r Cynllun ac yn helpu i ddiffinio cwrpas datblygu yn yr ardal yn y dyfodol.

Datblygu cynaliadwy

2.4 Datblygu cynaliadwy yw ail ffocws allweddol y cynllun. Mae pwrpasau a dyletswydd y Parc Cenedlaethol yn darparu 'cyd-destun arbennig' ar gyfer cynaliadwyedd. Mae **Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (2015)** yn ymwneud ag ymgorffori'r egwyddor o ddatblygu cynaliadwy yn yr holl waith a wneir gan gyrrff cyhoeddus ac mae'n ei gwneud yn ofynnol i bob corff cyhoeddus nodi sut y byddant yn datblygu'r 7 nod lles a nodir yn y Ddeddf. Amlinellwyd y berthynas rhwng y CDLI Eryri diwygiedig a'r Nodau Lles yn ystod cam paratoi'r cynllun ac mae'r CDLI diwygiedig yn ategu'r nodau llesiant yn gadarnhaol.

---

¹ Os yw'n ymddangos bod gwrthdaro anghymodlon rhwng y pwrpasau statudol, bydd mwy o bwys ar y pwrpas o warchod a gwella harddwch naturiol, bywyd gwylt a threftadaeth ddiwylliannol y Parc Cenedlaethol.

² Mae prawf Silkin ar gyfer datblygiad mawr yn gofyn 'a yw'r datblygiad yn hollol angenrheidiol er budd cenedlaethol ac onid oes datrysiad, ffynhonnell na chyflenwad amgen posibl?'

Graddfa Datblygiad

- 2.5 Mae'r berthynas rhwng graddfa'r datblygiad a'i leoliad yn bwysig wrth ystyried yr effaith ar y dirwedd. O'i gymharu ag ardaloedd awdurdodau cynllunio mwy o faint, mae graddfa'r datblygiad a gynigir yng Nghynllun Datblygu Lleol Eryri yn gymedrol. Ystyrir bod graddfa a lleoliad y datblygiad yn bwysig wrth asesu effaith datblygiad ar dirwedd y Parc Cenedlaethol. O ystyried amgylchedd sensitif y Parc a graddfa'r cymunedau lleol, gallai datblygiad mwy gael effeithiau sylweddol ar gymeriad y dirwedd ac uniondeb amgylchedd y Parc. Mae polisi cenedlaethol yn glir yn yr ystyr na ddylai datblygiad mawr ddigwydd mewn Parciau Cenedlaethol ac eithrio mewn amgylchiadau eithriadol. Nodir hyn ym Mholisi Strategol B: Datblygiad Mawr. **Nid oes unrhyw geisiadau cynllunio wedi'u cymeradwyo ers eu mabwysiadu yn groes i Bolisi Strategol B: Datblygiad Mawr.**

Strategaeth Datblygu Gofodol

- 2.6 Mae poblogaeth Eryri yn fach ac yn wasgaredig yn ddaearyddol ac mae graddfa'r datblygiad newydd arfaethedig yn gymharol fach i wasanaethu'r boblogaeth bresennol. Mae'r Strategaeth Datblygu Gofodol yn ceisio cynnal hyfywedd a bywiogrwydd cymunedau lleol mewn ffordd gynaliadwy sy'n briodol i'r Parc Cenedlaethol. Rhaid i lefel y datblygiad fod yn gymesur â maint a phoblogaeth aneddiadau unigol a'u gallu i ddarparu ar gyfer datblygiad pellach. Nod Polisi Strategol C (PS: C) yw cyfeirio datblygiad o bob math i'r lleoliad mwyaf priodol. Mae PS: C yn caniatáu ar gyfer datblygu tai newydd, cyflogaeth a darparu gwasanaethau a chyfleusterau mewn aneddiadau yn ôl eu dynodiad yn yr hierarchaeth aneddiadau, gyda'r nod cyffredinol o wneud cymunedau'n fwy hunangynhaliol. Y Bala a Dolgellau yw'r canolfannau gwasanaeth lleol lle bydd y mwyafrif o ddatblygiadau cysylltiedig â thai a chyflogaeth yn digwydd. Ystyrir bod gan Aneddiadau Gwasanaeth y gallu i ategu'r gwasanaethau a ddarperir gan y Canolfannau Gwasanaethau Lleol. Fodd bynnag, oherwydd cyfyngiadau amgylcheddol a thirwedd yn y Canolfannau Gwasanaethau Lleol ac yn yr Anheddiad Setliad, mae hyn yn cyfyngu ar eu gallu i ddarparu ar gyfer datblygiad newydd. Felly mae peth o'r gallu hwn wedi'i ddargyfeirio tuag at yr Aneddiadau Eilaidd, sef y pentrefi mwy. Mae'r strategaeth yn cydnabod bod tai ar raddfa fach, cyflogaeth a datblygiad arall mewn Aneddiadau Eilaidd, Aneddiadau Llai ac weithiau yng nghefn gwlad agored yn gynaliadwy lle mae cyfleoedd priodol yn codi. **Mae'r holl geisiadau cynllunio a dderbyniwyd ers mabwysiadu'r CDLI Eryri diwygiedig (2016-2031) wedi'u penderfynu yn unol â Pholisi Strategol C: Strategaeth Datblygu Gofodol ac felly yn unol â'r brif strategaeth ofodol a amlinellir yn y Cynllun.** Mae mwy o fanylion ynghylch dosbarthiad cydsyniadau tai a tai a gwblhawyd rhwng haenau aneddiadau ym Mhennod 7: Hyrwyddo Cymunedau Iach a Chynaliadwy.

Ystyriaethau i lywio diwygiadau i GDLI Eryri

Cymru'r Dyfodol: Cynllun Cenedlaethol 2040

- 2.7 Cymru'r Dyfodol: Cyhoeddwyd Cynllun Cenedlaethol 2040 (y Fframwaith Datblygu Cenedlaethol) ym mis Chwefror 2021. Mae Cymru'r Dyfodol, sy'n pennu'r cyfeiriad ar gyfer datblygu yng Nghymru rhwng 2020 a 2040, yn gynllun datblygu gyda strategaeth ar gyfer mynd i'r afael â blaenoriaethau cenedlaethol allweddol drwy gyfrwng y system gynllunio, gan gynnwys cynnal a datblygu economi fywiog, cyflawni datgarboneiddio a chydnerthedd hinsawdd, datblygu ecosystemau cryf a gwella iechyd a lles ein cymunedau. Mae Cymru'r Dyfodol yn gynllun gofodol, sy'n golygu ei fod yn gosod cyfeiriad ar gyfer ble y dylem fod yn buddsoddi mewn seilwaith a datblygu er lles Cymru a'i phobl. Mae'n gosod yr her o gyflawni'r gwelliannau hyn i'r sector cyhoeddus, y sector breifat a'r trydydd sector. Mae'n nodi'n glir pa mor bwysig yw cynllunio seilwaith a datblygiad newydd mewn ffordd sy'n ategu ei gilydd yn

hytrach na blaenoriaethau sy'n cystadlu â'i gilydd, gan sicrhau y manteisir i'r eithaf ar gyfleoedd a bod buddion lluosog yn cael eu cyflawni. Bydd yn bwysig bod diwygiadau o Gynllun Datblygu Lleol Eryri yn y dyfodol yn cydymffurfio â Chymru'r Dyfodol: Y Cynllun Cenedlaethol 2040. Rhoddir ystyriaeth bellach i'r blaenoriaethau a nodir yn 'Cymru'r Dyfodol' ym mhenodau perthnasol yr AMB.

Diweddariadau Polisi Cynllunio Cymru

2.8 Ers mabwysiadu CDLI Eryri mae Polisi Cynllunio Cymru (PCC) wedi cael ei ddiweddarau i hyrwyddo'r cysyniad o greu lleoedd o fewn y system gynllunio ac mae'n gosod allan y Canlyniadau Cenedlaethol Creu Lleoedd Cynaliadwy. Mae diwygiadau wedi'u gwneud i alinio â Chymru'r Dyfodol ac i ystyried y ddyletswydd economaidd-gymdeithasol ac effeithiau pandemig Covid-19. Mae hefyd yn adlewyrchu newidiadau polisi i gyflenwad tir ar gyfer tai, safleoedd a arweinir-gan-dai fforddiadwy, safonau ansawdd datblygu, cynllunio ynni lleol, trafnidiaeth a theithio llesol.

Tirweddau Dynodedig: Gwerthfawr a Chydnherth

2.9 Mae'r ddogfen hon yn amlinellu meysydd blaenoriaeth allweddol ar gyfer Tirweddau Dynodedig Cymru. Mae'n galw ar y cyrff rheoli tirweddau dynodedig i gyflawni'r Cynllun Adfer Natur, yr agenda datgarboneiddio, a 'Cymraeg 2050.' Nod ei 10 thema drawsbynciol yw gwella cydnherthedd a gwireddu gwerth llawn tirweddau Cymru:

- Tirweddau i bawb
- Enghreifftiau o reoli cynaliadwy ar adnoddau naturiol
- Atal colli bioamrywiaeth
- Ynni gwyrdd a datgarboneiddio
- Gwireddu potensial economaidd tirwedd
- Tyfu twristiaeth a hamdden awyr agored
- Iaith Gymraeg ffyniannus
- Mae pob tirwedd yn bwysig
- Cyflawni drwy gydweithio
- Arloesi mewn adnoddau

Cynllun Eryri 2020

2.10 Cynllun Eryri, Cynllun Rheolaeth y Parc Cenedlaethol a fabwysiadwyd yn 2020 yw'r ddogfen strategol drosfwaol ar gyfer y Parc Cenedlaethol, sy'n cydlynu ac yn integreiddio cynlluniau, strategaethau a chymau gweithredu eraill. Mae'n nodi sut y caiff pwrpasau'r Parc Cenedlaethol a'r ddyletswydd gysylltiedig eu cyflawni drwy ddatblygu cynaliadwy. Nid cynllun ar gyfer Awdurdod y Parc Cenedlaethol yn unig yw Cynllun Eryri; mae hwn yn gynllun ar gyfer yr holl bobl a sefydliadau hynny sydd â dylanwad dros ddyfodol y Parc Cenedlaethol. Mae Cynllun Eryri yn eistedd ochr yn ochr â Chynllun Datblygu Lleol (CDLI) Eryri. Mae gan y cynlluniau weledigaeth a rennir ac mae'r CDLI yn ceisio cyflawni elfennau gofodol Cynllun Eryri.

2.11 Mae Cynllun Eryri yn cynnwys cyfres o ganlyniadau.

Canlyniadau amgylcheddol:

A1. Mae egwyddorion Twristiaeth Gynaliadwy yn cael eu cyflawni.

A2. Mae bioamrywiaeth yn cael ei gynnal a'i wella, tra bod cydnherthedd ecosystemau yn cynyddu.

A3. Rydym yn barod am effeithiau newid hinsawdd ac yn lleihau ein hól troed carbon.

A4. Mae Eryri ar flaen y gad yn rhyngwladol wrth fynd i'r afael yn llwyddiannus â

rhywogaethau ymledol, plâu a chlefydau sy'n effeithio ar rywogaethau brodorol.

A5. Mae cymunedau, busnesau ac ymwelwyr yn chwarae rhan weithredol wrth ofalu am dirweddau, cynefinoedd, bywyd gwyllt a threftadaeth ddiwylliannol y Parc Cenedlaethol.

A6. Mae Eryri yn enghraifft flaenllaw yng Nghymru o sut i ofalu am a hyrwyddo treftadaeth ddiwylliannol a'r amgylchedd hanesyddol. A7. Mae ein Nodweddion Arbennig wedi'u diogelu'n dda.

Canlyniadau Iechyd a Lles:

B1. Mae'r Parc Cenedlaethol yn cael effaith gadarnhaol ar lesiant.

B2. Gall trigolion ac ymwelwyr gael mynediad at amrywiaeth o lwybrau yn y Parc Cenedlaethol gyda'r nod o wella iechyd corfforol a meddyliol.

B3. Mae ein Nodweddion Arbennig yn cael eu cydnabod a'u deall yn eang.

B4. Cyflawnir opsiynau cynaliadwy ar gyfer trafndiaeth a pharcio.

B5. Mae ein cyfleusterau ymwelwyr o ansawdd uchel ac yn sensitif i'r dirwedd.

Deilliannau Cymunedol ac Economi:

C1. Mae iaith, diwylliant a threftadaeth Eryri yn cael eu dathlu, eu cefnogi a'u cryfhau.

C2. Mae swyddi a chyfleoedd yn annog pobl i aros yn yr ardal.

C3. Mae atebion arloesol yn ymwneud â thai fforddiadwy i'w prynu a'u rhentu yn yr ardal yn cael eu gweithredu

C4. Cefnogir cymunedau lleol i ffynnu ym mhob agwedd ar lesiant

Gadael yr Undeb Ewropeaidd

2.12 Er bod gwir effaith ymadawiad Prydain â'r Undeb Ewropeaidd yn parhau yn aneglur, mae Brexit yn debygol o gael effaith sylweddol ar y sectorau bwyd, ffermio, pysgota a'r amgylchedd. Mae'r sectorau hyn yn bwysig i economi wledig y Parc Cenedlaethol ac i hyfywedd ein cymunedau lleol ac yn hanfodol i gefnogi cynaliadwyedd yr iaith Gymraeg.

2.13 Arweiniodd ymadawiad o'r Undeb Ewropeaidd hefyd at gynnydd yn nifer yr ymwelwyr a benderfynodd aros yn y DU gan roi pwysau aruthrol ar ardal y Parc Cenedlaethol a thynnu sylw at yr angen am well cydbwysedd yn yr economi ymwelwyr. Mae gan yr economi ymwelwyr gyfraniad pwysig i'w wneud i economi a chymunedau Eryri – mae angen i'r cyfraniad hwn fod yn gytbwys a chynaliadwy er mwyn gwarchod ein cymunedau, ein hamgylchedd, ein hiaith a'n diwylliant ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol.

Pandemig coronafeirws

2.14 Mae hefyd yn bwysig deall goblygiadau pandemig y coronafeirws ar ardal y Parc Cenedlaethol. Daeth yr economi i stop gyda siopau a busnesau nad oedd yn hanfodol yn gorfod cau dros nos. Yn dilyn llacio'r cyfyngiadau ar ôl y cyfyngiadau symud cyntaf, gwelodd y Parc Cenedlaethol gynnydd yn nifer yr ymwelwyr uwchlaw blynyddoedd blaenorol, wrth i fwy benderfynu cymryd eu gwyliau o fewn y DU. Arweiniodd hyn at bwysau sylweddol ar reoli ymwelwyr a'r amgylchedd. Arweiniodd hyn at gynnydd mewn traffig a pharcio ynghyd â gweryslla gwyllt a faniau gweryslla/cartrefi modur yn parcio ar ochr y ffyrdd / meysydd parcio dros nos.

2.15 Dros nos, gwelsom gynnydd sylweddol mewn gweithio gartref, a ysgogodd gynnydd yn y galw am eiddo o'r tu allan i'r ardal leol gan y rhai sy'n dymuno cael bywyd mwy cytbwys wrth weithio gartref gan arwain at wrthdaro posibl â thrigolion lleol ynghylch argaeledd eiddo. Mae'r galw am ail gartrefi a lletai gwyliau hefyd wedi gwthio prisiau i fyny gyda mwy o anheddau preswyl parhaol yn cael eu defnyddio fel llety gwyliau gan leihau'r stoc sydd ar gael i gymunedau lleol.

Adeiladu Lleuedd Gwell Y System Gynllunio yn Cyflawni Dyfodol Cydnerth a Disglair (Gorffennaf 2020)

- 2.16 Mae'r ddogfen hon yn gosod allan beth yw blaenoriaethau polisi cynllunio Llywodraeth Cymru i helpu i gymryd camau yn y cyfnod adfer ar ôl argyfwng pandemig Covid-19. Mae'r ddogfen yn amlygu'r blaenoriaethau polisi a'r camau gweithredu y dylid eu defnyddio yn adferiad amgylcheddol, cymdeithasol, diwylliannol ac economaidd Cymru.
- 2.17 Mae'r argyfwng pandemig wedi amlygu'r angen am lleuedd o ansawdd da i bobl fyw, gweithio ac ymlacio ynddynt. Rydym hefyd wedi gweld pwysigrwydd gwasanaethau a seilwaith lleol gyda phobl yn treulio mwy o amser yn lleol. Mae'r ddogfen hefyd yn tynnu sylw at y ffaith, er bod angen yn ddi-os am adferiad economaidd, y dylai'r system gynllunio ei hwyluso, na ddylai hyn fod ar draul ansawdd, o ran iechyd a llesiant ac mewn ymateb i'r argyfyngau hinsawdd a natur. Bydd angen cymryd y blaenoriaethau polisi canlynol ar gyfer adferiad ôl-bandemig i ystyriaeth wrth fynd ati i ddiwygio CDLI Eryri:
- Aros yn lleol: creu cymdogaethau
  - Teithio llesol: ymarfer corff ac ailddarganfod dulliau trafndiaeth
  - Adfywio canol ein trefi
  - Lleuedd digidol – achubiaeth cyfyngiadau'r cyfnod llwyrsgloi
  - Newid arferion gwaith: ein hangen am dir cyflogaeth yn y dyfodol
  - Ailddeffro sectorau twristiaeth a diwylliannol Cymru
  - Seilwaith gwyrdd, iechyd a lles a chydnerthedd ecolegol
  - Gwella ansawdd aer a seinweddau ar gyfer gwell iechyd a lles

Casgliad

- 2.18 Er na chaniatawyd unrhyw ddatblygiadau sylweddol sy'n tanseilio Strategaeth Datblygu Gofodol y Cynllun presennol na'i bolisiau strategol, mae'r angen i ddiwygio'r CDLI a'i Strategaeth wedi dod yn amlwg. Mae nifer yr anheddau sydd wedi'u cwblhau'n flynyddol wedi bod yn gyson is na'r Gofyniad Tai Blynnyddol a Ragwelir o 51 o anheddau ac felly nid ydynt yn bodloni strategaeth twf y CDLI. Mae poblogaeth sy'n gostwng a chyfraddau ffurfio aelwydydd newydd arafach yn awgrymu y gallai ffigur gofyniad tai cyffredinol is fod yn fwy addas wrth fynd ati i ddiwygio'r CDLI.
- 2.19 Ers mabwysiadu'r Cynllun yn 2019, mae pethau wedi newid yn sylweddol ac mae'r angen i ddiwygio'r CDLI wedi dod yn amlwg. Mae newidiadau sylweddol wedi digwydd yng nghydestun polisi cynllunio, yn enwedig ar lefel genedlaethol gyda chyhoeddi Cymru'r Dyfodol a rhifynnau diweddaraf Polisi Cynllunio Cymru (PCC). Bydd angen diwygio'r CDLI i adlewyrchu'r pwyslais yn y dogfennau hyn ar egwyddorion creu lleuedd a datblygu cynaliadwy, gan gynnwys y Canlyniadau Cenedlaethol Creu Lleuedd Cynaliadwy.
- 2.20 Bydd diwygio'r CDLI yn gyfle i ailystyried blaenoriaethau polisi cynllunio i gynorthwyo gyda'r adferiad ar ôl argyfwng pandemig Covid-19. Mae effeithiau amgylcheddol, cymdeithasol ac economaidd y pandemig wedi cael canlyniadau pellgyrhaeddol ac wedi codi materion arwyddocaol ar gyfer llunio polisiau yn Eryri yn y dyfodol. Mae'r pandemig wedi amlygu

pwysigrwydd iechyd a lles, mynediad at wasanaethau, cydnerthedd economaidd, cysylltedd digidol a gwerth yr amgylchedd naturiol. Rydym wedi gweld gwerth newydd yn cael ei roi ar ddarparu gwasanaethau lleol, bwyd lleol, a mannau gwyrdd o ansawdd lleol. Mae'n bwysig sicrhau bod pobl leol yn gallu byw'n lleol a bod cymunedau'n dod yn fwy cynaliadwy a chydnerth i'r dyfodol.

- 2.21 Rhaid i'r ACLI hefyd gyflawni dyletswyddau a chyfrifoldebau eraill, gan gynnwys y rhai sy'n ymwneud â'r amgylchedd a newid yn yr hinsawdd. Mae angen datblygiadau a seilwaith cynaliadwy, carbon isel i ymateb i'r argyfyngau hinsawdd a natur. Mae hefyd angen pwysleisio economi ymwelwyr sy'n cynnal ac yn parchu'r amgylchedd ac sy'n gwarchod cymunedau lleol, iaith, diwylliant a threftadaeth.

3 DIOGELU, GWELLA A RHEOLI'R AMGYLCHEDD NATURIOL

Mae'r adran hon yn ymateb i'r amcanion canlynol:

Sicrhau bod yr holl ddatblygiad yn cael ei wneud mewn ffordd sy'n parchu safleoedd cadwraeth natur dynodedig ac yn sicrhau bod amrywiaeth a digonedd o gynefinoedd bywyd gwyllt a rhywogaethau gwarchoddedig yn cael eu gwarchod a'u gwella.

Rheoli effeithiau newid yn yr hinsawdd trwy liniaru ac addasu gan gynnwys gostyngiadau mewn allyriadau nwyon tŷ gwydr, lleihau'r defnydd o ynni a chynllunio datblygu derbyniol o ran risg llifogydd.

Annog, lle bo hynny'n briodol, defnyddio adnoddau naturiol y Parc Cenedlaethol ar gyfer cynlluniau cynhyrchu pŵer ynni adnewyddadwy ar raddfa fach i ddiwallu anghenion lleol heb niweidio 'Rhinweddau Arbennig' yr ardal.

Gwarchod a gwella adnoddau naturiol y Parc Cenedlaethol gan gynnwys ansawdd ei geoamrywiaeth, dŵr, pridd ac aer.

Amddiffyn a gwella harddwch naturiol tirwedd a geoamrywiaeth y Parc Cenedlaethol.

Hyrwyddo lleihau gwastraff a sicrhau bod cyfleusterau rheoli gwastraff ac ailgylchu cynaliadwy, integredig yn unol â'r Cynllun Gwastraff Rhanbarthol.

Cymeriad, Capasiti a Sensitifrwydd y Dirwedd

- 3.1 Mae'r Awdurdod wedi ymrwymo i hyrwyddo gwarchod, rheoli a chynllunio tirwedd Eryri. Mae ei Ganllawiau Cynllunio Atodol ar Dirweddau Eryri yn nodi 25 Ardal Cymeriad Tirwedd nodedig. Yn dilyn ymlaen o'r gwaith hwn mae'r Astudiaeth Capasiti a Sensitifrwydd Tirwedd ar y Cyd a'i nod yw darparu datblygwyr a asiantau sydd â gwybodaeth am yr effaith y gallai datblygiad ei chael ar dirweddau Eryri a sut i osgoi, lliniaru neu ddigolledu unrhyw effeithiau andwyol.

Gwarchodfa Awyr Dywyll

- 3.2 Ym mis Tachwedd 2015, dyfarnwyd statws Gwarchodfa Awyr Dywyll i Barc Cenedlaethol Eryri. Mae dynodiad Gwarchodfa Awyr Dywyll yn wobwr fawreddog a roddir gan y Gymdeithas Awyr Dywyll Ryngwladol (a adwaenir yn gryno fel yr IDA) i'r ardaloedd arwahanol hynny sydd wedi profi bod ansawdd awyr eu nos yn rhagorol ac wedi dangos bod ymdrechion gwirioneddol yn cael eu gwneud i leihau llygredd golau ymwthiol.
- 3.3 Mae'n rhaid i'r Awdurdod gyflwyno adroddiad i'r IDA yn flynyddol, gyda'r nod o ddangos bod y Warchodfa yn parhau i fodloni lleiafswm gofynion y rhaglen, yn cynnal partneriaethau, allgymorth ac ymdrechion dehongli ac yn gwneud cynnydd digonol tuag at gydymffurfio

gydag o leiaf 90% o Gynlluniau Rheoli Goleuadau. Gellir gweld yr adroddiad hwn ar wefan 'International Dark Sky Reserves'.

- 3.4 Yn ystod mis Hydref 2016, cyhoeddwyd y Canllawiau Cynllunio Atodol ar Oleuadau Ymwthiol (Llygredd Golau). Er bod y Parc Cenedlaethol cyfan wedi'i ddynodi'n Warchodfa Awyr Dywyll, mae nifer o ardaloedd craidd, a ddangosir ar y Map Cynigion, lle bydd goleuadau newydd yn cael eu rheoli'n llymach a rhaid iddynt gydymffurfio â gofynion "Gwarchodfa Awyr Dywyll Eryri. Prif Gynllun Goleuo Allanol" a gynhyrchwyd gan Lighting Consultancy And Design Services Ltd. Mae'r Cynllun Datblygu Lleol mabwysiedig (2016-2031) yn mynd i'r afael â'r statws Awyr Dywyll yn y Cynllun, a nodir yr "ardaloedd craidd" ar y map cynigion.
- 3.5 Rhwng 2016 a 2017, bu nifer o gyfarfodydd a thrafodaethau rhwng APCE, Cyngorau Cymunedol a Sefydliadau penodol i geisio cynnal a gweithredu'r Warchodfa Awyr Dywyll trwy amrywiol brosiectau sy'n codi ymwybyddiaeth ac yn anelu at geisio ei hamddiffyn. Un o'r prosiectau hyn oedd Goleuo Stryd Gwynedd, ac ym mis Mawrth 2017, mae wedi llwyddo i leihau dros 50% o oleuadau stryd Gwynedd, a thrwy hynny sicrhau amddiffyniad pellach i'r Warchodfa Awyr Dywyll. Yn ystod Haf 2017 cyflwynodd Cyngor Priffyrdd a Gwynedd gynniog cyllid ar gyfer buddsoddiad mawr arall, prosiect tair blynedd i leihau'r 7,500 o oleuadau stryd sy'n weddill yng Ngwynedd.
- 3.6 Ers 2017, bu pwyslais ar weithio yn y gymuned i gynorthwyo pobl leol i berchnogi llygredd golau yn eu hardaloedd. Mae digwyddiadau a chyngor ar oleuo sy'n gyfeillgar i'r awyr dywyll wedi cael derbyniad da gyda llawer o gymunedau yn gofyn am ddigwyddiadau a chefnogaeth bellach i sicrhau eu bod yn amddiffyn y tywyllwch lle maen nhw'n byw. Mae hyn yn bwysig i'r Warchodfa gan ei fod yn golygu y bydd yr ardaloedd sydd y tu allan i'r warchodfa yn tywyllu ac yn creu gwarchodfa dywyllach gobeithio. Yn 2019, ymunodd y Parc â phartneriaeth â thair AHNE Ynys Môn, Bryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy, a Pen Llŷn i helpu i amddiffyn yr awyr nosol dros ardal fwy o Ogledd Cymru, gan gael effaith gadarnhaol ar fywyd gwylt, cynefin, preswylwyr a thwristiaid ar raddfa lawer mwy. Mae'r prosiect, a elwir yn 'Prosiect Nôs' yn gweithio ar draws gogledd Cymru i addysgu a chefnogi cymunedau i amddiffyn eu hawyr dywyll a'r holl fuddion a ddaw yn eu sgil. Ers 2019 maent wedi ymgysylltu â bron i 10,000 o bobl mewn digwyddiadau amrywiol yn yr ardal.
- 3.7 Fel rhan o'r 'Prosiect Nôs', paratowyd dogfen ganllaw o'r enw 'Goleuo Da – Canllaw ar gyfer Busnesau a Chymunedau'. Paratowyd y ddogfen ar gyfer AHNE Bryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy gan Light 4 Cundall, gyda chefnogaeth gweithgor o swyddogion o'r AHNE a Phartneriaeth Awyr Dywyll Gogledd Cymru Prosiect Nôs (sy'n cynnwys swyddogion Parc Cenedlaethol Eryri). Mae'r ddogfen yn ceisio darparu gwybodaeth i fusnesau, sefydliadau, cymunedau ac unigolion am sut y gallant greu amgylchedd sy'n cefnogi awyr dywyll, ac i ddod yn gyfeillgar i'r awyr dywyll. Mae'n bosibl y gellid mabwysiadu'r canllawiau hyn fel CCA ar gyfer y Parc Cenedlaethol
- 3.8 Yn 2021, gorffennodd y Parc Cenedlaethol brosiect gyda Phlas y Brenin, y Ganolfan Awyr Agored Genedlaethol yng Nghapel Curig, a groesawodd y prosiect awyr dywyll i weithio ar wella eu goleuo. Mae'r safle bellach yn arddangosiad ardderchog o sut ddylid goleuo ar gyfer yr awyr dywyll. Mae'n well i iechyd trigolion lleol, pobl sy'n ymweld â'r ganolfan ac i'r cynefin nosol ac ar gyfer llu o wahanol fathau o fywyd gwylt. Mae'r ganolfan hefyd wedi arbed bron i ddwy dunnell o garbon y flwyddyn drwy newid ei golau a bydd yn gwireddu miloedd mewn arbedion ynni dros amser.

Newid Hinsawdd

3.9 Yn 2019 datganodd Llywodraeth Cymru argyfwng hinsawdd. Mae PCC yn nodi fframwaith polisi uchelgeisiol a chynhwysfawr i awdurdodau cynllunio fynd i'r afael ag achosion ac effeithiau newid yn yr hinsawdd.

3.10 Mae meysydd polisi PCC yn hyn o beth yn cynnwys;

- Dylid defnyddio hierarchaeth trafndiaeth gynaliadwy i leihau'r angen i deithio, atal datblygiadau sy'n ddibynnol ar geir mewn lleoliadau anaddas, a chefnogi cyflwyno cynlluniau sydd wedi'u lleoli, eu cynllunio a'u cefnogi gan seilwaith sy'n blaenoriaethu mynediad a symud trwy drafnidiaeth weithredol a chynaliadwy.
- Pwysigrwydd Cerbydau Allyrru Isel lawn (a adwaenir yn gryno fel ULEVs) sy'n cynnwys cerbydau trydan, wrth ddatgarboneiddio trafndiaeth.
- Gofyniad i awdurdodau cynllunio lleol sefydlu targedau ar gyfer cynhyrchu ynni adnewyddadwy mewn cynlluniau datblygu, yn ogystal â nodi ardaloedd gofodol lle bydd datblygiadau ynni adnewyddadwy yn cael eu caniatáu.
- Cyfyngu gwirioneddol ar echdynnu tanwydd ffosil newydd.
- Sicrhau gwella bioamrywiaeth (budd net i fioamrywiaeth), cydnerthedd ecosystemau a seilwaith gwyrdd fel rhan o atebion sy'n seiliedig ar natur.
- Symud mesurau ymgorffori egwyddorion economi gylchol ymlaen, yn enwedig wrth adeiladu, a defnyddio, yr amgylchedd adeiledig a'r tir, a rheoli adnoddau mwynau yn gynaliadwy.
- Cyfeirio datblygiad i ffwrdd o ardaloedd sydd mewn perygl o lifogydd.

3.11 Mae Ffyniant i Bawb: Cynllun Cyflawni Cymru Carbon Isel 2019, yn ddogfen sy'n amlinellu'r sylfeini i Gymru drosglwyddo i fod yn genedl carbon isel. Mae'r cynllun yn dechrau'r broses o roi'r systemau a'r polisïau ar waith sydd eu hangen i gyrraedd targedau hirdymor ar draws meysydd allweddol megis amaethyddiaeth, defnydd tir, trafndiaeth, ynni, y sector cyhoeddus, diwydiant a busnes, gwastraff a chartrefi. Erbyn 2050, nod Llywodraeth Cymru yw lleihau allyriadau o leiaf 80% (yn erbyn gwaelodlin 1990).

3.12 Cynhaliwyd asesiad gan swyddogion Parc Cenedlaethol Eryri yn gynnar yn 2021, er mwyn edrych ar sut mae polisïau a strategaethau o fewn y Cynllun Datblygu Lleol a Chynllun Eryri;

- Cyfrannu at gynhyrchu CO2 ac i ba raddau
- Mynd ati i leihau carbon ac i ba raddau
- Cyfrannu at amsugno carbon ac i ba raddau

3.13 Daeth yr asesiad o'r CDLI presennol i'r casgliad bod y polisïau a'r strategaethau ynddo yn effeithiol o ran lleihau carbon yn weithredol a bod polisïau hefyd yn cyfrannu at amsugno carbon. Er enghraifft mae Polisi Dd (Newid yn yr Hinsawdd) yn y cynllun yn galluogi cadwraeth a gwarchodaeth o goetiroedd, priddoedd ucheldir ac ardaloedd mawndir i gynorthwyo gyda chadw carbon. Mae'n hanfodol bod y Cynllun newydd yn darparu cyfeiriad clir ac yn parhau i fynd i'r afael ag achosion ac effeithiau newid yn yr hinsawdd. Mae'n hanfodol bod datblygiad yn y dyfodol yn cael ei reoli'n gynaliadwy o fewn terfyn amgylcheddol

a charbon y Parciau Cenedlaethol. Yn ystod mis Mai 2021, cynhyrchodd Dr Chris Jones (Canolfan Tyndall) ddogfen o'r enw 'Gosod Cyllidebau Carbon ar gyfer Eryri'. Roedd y ddogfen yn ceisio cyflwyno targedau newid hinsawdd ar gyfer y Parc Cenedlaethol, wedi'u llywio gan y wyddoniaeth ddiweddaraf ar newid yn yr hinsawdd ac wedi'u diffinio yn nhermau pennu cyllideb carbon ar sail gwyddoniaeth. Daeth yr asesiad i'r casgliad, er mwyn i'r Parc Cenedlaethol wneud cyfraniad 'teg' tuag at Gytundeb IPCC Paris, bod angen iddo;

- Aros o fewn cyllideb allyriadau carbon deuocsid uchaf o 1,201 mil tonnall (ktCO₂) ar gyfer y cyfnod rhwng 2020 a 2100. Ar lefelau allyriadau CO₂ 2017, byddai'r gyllideb hon yn cael ei gwario o fewn 6 blynedd o 2020
- Cychwyn rhaglen ar unwaith o liniaru CO₂ i gyflawni toriadau blynyddol o 14.2% ar gyfartaledd mewn allyriadau er mwyn darparu cyllideb garbon wedi'i halinio â Chytundeb Paris. Mae angen gweithredu cenedlaethol a lleol ar gyfer y gostyngiadau hyn, a gallent fod yn rhan o gydweithrediad ehangach o fewn y Parc Cenedlaethol
- Cyrraedd sero neu bron yn ddi-garbon erbyn 2039 fan bellaf.

3.14 Mae'r Awdurdod wedi comisiynu Small World Consulting, i gynnal asesiad o ôl troed carbon Parc Cenedlaethol Eryri a llwybr arfaethedig i sero net, a chyhoeddir y canlyniadau yn ystod 2022.

3.15 Ym mis Mawrth 2022, cyhoeddodd Cyngor Gwynedd eu 'Cynllun Argyfwng Hinsawdd a Natur' yn para'r cyfnod rhwng 2022 a 2030. Nod y cynllun yw amlinellu'r camau y byddant yn eu cymryd erbyn 2030 i sicrhau'r uchelgais o ddod yn gyngor sero net. yn cael ei gwrdd. Mae'r cynllun yn canolbwyntio ar wneud newidiadau i'r pynciau a restrir isod, er mwyn sicrhau y cyflawnir yr uchelgais sero net;

- Adeiladau ac ynni
- Symudedd a thrafnidiaeth
- Gwastraff
- Llywodraethu
- Caffael
- Defnydd Tir
- Ecoleg

3.16 Bydd y cynllun yn cael ei fonitro'n rheolaidd fel rhan o broses monitro perfformiad mewnol y cyngor.

Seilwaith Gwyrdd

3.17 Mae gan seilwaith gwyrdd leoliad allweddol ym Mholisi Cynllunio Cymru (PCC) (argraffiad 10) a Cymru'r Dyfodol: Y Cynllun Cenedlaethol 2040. Mae Polisi Cynllunio Cymru yn nodi mai seilwaith gwyrdd yw'r rhwydwaith o nodweddion naturiol a lled-naturiol, mannau gwyrdd, afonydd a llynnoedd sy'n croeswasgu a chysylltu lleoedd.

3.18 Mae Seilwaith Gwyrdd yn cynnwys nodweddion megis;

- Coedydd
- Coed stryd
- Pyllau, nentydd, llynnoedd a gwlyptiroedd
- Dolydd a glaswelltiroedd

- Ymylon ffyrdd
- Parciau a gerddi (mannau agored a arferai fod ag adeiladau – tir llwyd)
- Tiroedd wedi'u tirlunio o amgylch swyddfeydd a ffatrioedd
- Toeau gwyrdd a waliau gwyrdd
- Unrhyw nodweddion gyda phlanhigion neu ddŵr

3.19 Ar raddfa leol gallai'r rhain gynnwys parciau, caeau, hawliau tramwy cyhoeddus, rhandiroedd, mynwentydd a gerddi. Ar raddfeydd llai gall ymyriadau trefol unigol megis coed stryd, gwrychoedd, ymylon ffyrdd a thoeau/waliau gwyrdd oll gyfrannu at rwydweithiau seilwaith gwyrdd.

3.20 Mae'r nodweddion hyn yn darparu ystod o swyddogaethau a defnyddiau naturiol, trwy wella ein cysylltedd trwy lwybrau troed a llwybrau beicio; trwy greu gofod i fyd natur trwy gysylltu cynefinoedd, sefydlu cyfleusterau hamdden a 'gwyrdd' ein hardaloedd trefol gan eu gwneud yn fwy gwydn i effaith newid hinsawdd. Mae CNC yn nodi bod y buddion ecosystem a allai ddeillio o fannau gwyrdd trefol yn sylweddol. Yn y gorffennol, nid oedd pwysigrwydd y meysydd hyn o ran iechyd a lles cyffredinol bob amser yn cael ei werthfawrogi, gan olygu nad oedd eu potensial byth yn cael ei wireddu. Gall gwelliannau mewn seilwaith gwyrdd hefyd arwain at leihau llygredd sŵn, amsugno dŵr stormydd glaw, dal llygredd aer a chreu lleoedd ar gyfer ymarfer corff.

3.21 Mae Polisi Cynllunio Cymru yn nodi y dylai'r system gynllunio ddiogelu a gwella asedau a rhwydweithiau seilwaith gwyrdd. Yn ogystal, rhaid ystyried gwarchod a gwella bioamrywiaeth yn ofalus fel rhan o ddarpariaeth seilwaith gwyrdd. Dylid gwella ansawdd yr amgylchedd adeiledig trwy integreiddio seilwaith gwyrdd i ddatblygiad trwy ddewis safle priodol a defnyddio dylunio creadigol. Gyda chynllunio a dylunio gofalus, gall seilwaith gwyrdd wreiddio manteision bio-amrywiaeth a gwasanaethau ecosystemau mewn datblygiadau a lleoedd newydd. Mae sawl ffordd o ymgorffori seilwaith gwyrdd, yn dibynnu ar yr anghenion a'r cyfleoedd a gyflwynir gan safle. Mae tirlunio, toeau gwyrdd, ymylon glaswelltog, draeniad trefol cynaliadwy a gerddi yn enghreifftiau o fesurau unigol a all fod â buddion cronol ehangach, yn enwedig mewn perthynas â bioamrywiaeth a chadernid ecosystemau yn ogystal â sicrhau rhinweddau amgylcheddol dymunol eraill lleoedd.

3.22 Mae Polisi Cynllunio Cymru yn nodi y dylai awdurdodau cynllunio fabwysiadu dulliau strategol a rhagweithiol o ymdrin â seilwaith gwyrdd a bioamrywiaeth drwy gynhyrchu rhestrau eiddo a mapiau cyfoes o seilwaith gwyrdd presennol. Yn dwyn y teitl 'Asesiadau seilwaith gwyrdd', dylid defnyddio'r rhain i ddatblygu adnodd tystiolaeth sy'n seiliedig ar fap a dylent dynnu o'r sylfaen dystiolaeth a ddarparwyd gan Ddatganiadau Ardal ac asesiadau llesiant a chael eu hintegreiddio mewn cynlluniau datblygu. Ceir rhagor o wybodaeth am oblygiadau seilwaith gwyrdd i'r adolygiad o'r cynllun ar ddiwedd y bennod hon.

Ffosffadau

3.23 Yn 2016 gosodwyd safonau ffosfforws uwch a thargedau gan y Cydbwyllgor Cadwraeth Natur (corff cyhoeddus sy'n cynghori llywodraeth y DU a'r gweinyddiaethau datganoledig), ac yn 2021 cyhoeddodd CNC dystiolaeth a ddangosodd fod dros 60% o ardaloedd cadwraeth arbennig afonol (ACA) cyrff dŵr, wedi methu yn erbyn y safonau ffosfforws diwygiedig.

3.24 Fel rhan o'u proses CDLI, cynhyrchodd Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam "Strategaeth Lleihau Ffosfforws Dalgylch y Ddyfrdwy" (ochr yn ochr â Chyngor Sir y Fflint) ym mis Tachwedd 2021. Cafodd ei gydnabod gan yr Arolygydd Cynllunio fel y cyntaf o'i fath yng Nghymru, ac fe'i crëwyd oherwydd bod prawf cydymffurfio gan CNC wedi canfod bod ACA Afon Dyfrdwy a Llyn Tegid ill dau wedi methu â chyrraedd y safonau a'r trothwyon newydd.

- 3.25 O ran Parc Cenedlaethol Eryri, cynhaliwyd asesiad yn ystod Ionawr 2022 i geisio deall effaith cynllunio a datblygu posib cyngor cynllunio ffosffad CNC ar gyfer dalgylchoedd ACA afonydd Eryri. O ran y dalgylchoedd ACA afonydd yr effeithir arnynt o fewn y Parc Cenedlaethol, maent yn cynnwys; Gwyrfai, Glaslyn, Dyfrdwy a'r Eden. O'r rhain, mae rhannau o ACA Dyfrdwy yn methu â chyrraedd y safonau newydd hyn.
- 3.26 O ran aneddiadau y mae'r safonau ffosffad newydd yn effeithio arnynt, yng Nghynllun Datblygu Lleol presennol Eryri, amcangyfrifir yr effeithir ar 4 safle a neilltuwyd (gan gynnwys tai). Mae hyn yn cyfateb i tua 28 o unedau marchnad agored a 50 o unedau tai fforddiadwy. Wrth fynd ati i ddiwygio'r Cynllun bydd angen asesu effeithiau strategaethau ffosffad ar safleoedd a dyraniadau o fewn y Parc Cenedlaethol.
- 3.27 Mae'r goblygiadau i Barc Cenedlaethol Eryri, a'r broses adolygu yn cael eu trafod ymhellach ar ddiwedd y bennod.

Asesiad Canlyniadau Llifogydd Strategol (ACLIS)

- 3.28 Roedd NCT 15 diwygiedig i'w gyhoeddi yn ystod 2022, ond ers hynny mae wedi'i ohirio tan ganol 2023. Bydd y NCT diwygiedig yn cynnwys canllawiau llymach ar gyfer datblygu, sy'n cynnwys datblygu tir llwyd yn unig mewn ardaloedd o risg a throthwyon uwch ar gyfer amddiffynfeydd rhag llifogydd.
- 3.29 Rhan o'r rheswm am yr oedi yw fel y gall Awdurdodau Cynllunio Lleol (ACLI) gynllunio'n ddigonol ar gyfer yr ardaloedd perygl llifogydd newydd, yn enwedig wrth lunio Cynlluniau Datblygu Lleol neu wrth fynd drwy brosesau adolygu.
- 3.30 Yn ystod mis Rhagfyr 2021, ysgrifennodd Llywodraeth Cymru at bob Awdurdod Lleol yng Nghymru, yn gofyn i'w ACLIS gael eu diweddarau er mwyn adlewyrchu'r Mapio Llifogydd ar gyfer Cynllunio sy'n rhan o'r NCT 15 newydd. Mae'r MLIC newydd (yn wahanol i Fapiau Cyngor Datblygu blaenorol y NCT) yn ystyried risgiau newid hinsawdd yn y mapiau perygl llifogydd.
- 3.31 Mewn ymateb i hyn, mae Cyngor Gwynedd, Cyngor Môn a Pharc Cenedlaethol Eryri wedi penodi Ymgynghoriaeth Gwynedd (YGC) er mwyn diweddarau'r asesiadau o safleoedd, a safleoedd a ddynodwyd, o fewn y Cynlluniau Datblygu Lleol. Mae'r safleoedd hyn yn amrywio o safleoedd preswyl a dyraniadau; safleoedd cyflogaeth a diwydiannol a'r ardaloedd menter dynodedig..

Datganiadau Ardal

- 3.32 Mae Datganiadau Ardal a gynhyrchir gan CNC yn cwmpasu saith rhan wahanol o Gymru, gyda Datganiad Ardal gogledd orllewin Cymru yn berthnasol i Barc Cenedlaethol Eryri. Eu pwrpas yw amlinellu'r heriau allweddol sy'n wynebu'r ardal; beth y gellir ei wneud i gwrdd â'r heriau hynny a sut y gallwn reoli adnoddau naturiol yn well er budd cenedlaethau'r dyfodol.
- 3.33 Mae'r Datganiadau Ardal yn cael eu diweddarau'n rheolaidd a'u gwella flwyddyn ar ôl blwyddyn wrth i fwy o ddata a gwybodaeth gael eu casglu. Roedd y themâu allweddol ar gyfer ardal gogledd orllewin Cymru yn cynnwys 'Ffyrdd o Weithio'; 'Argyfwng hinsawdd a natur'; 'Ailgyssylltu pobl â natur'; 'Annog economi gynaliadwy'; 'Cefnogi rheolaeth tir cynaliadwy'; 'Cyfleoedd ar gyfer ecosystemau cydnerth'.
- 3.34 Nodwyd bod llawer o ecosystemau yn ein hamgylchedd naturiol yn dirywio, ac mae angen dod o hyd i ffyrdd mwy cynaliadwy o reoli, gwarchod a gwella'r asedau naturiol hyn.

Cynllun Morol Cymru

- 3.35 Cyhoeddwyd Cynllun Morol Cymru yn ystod mis Tachwedd 2019, a dyma'r cynllun morol cyntaf i Gymru ac mae'n cynrychioli dechreuad y broses o lunio ein moroedd i gefnogi amcanion economaidd, cymdeithasol, diwylliannol ac amgylcheddol. Bydd cynllunio morol yn arwain datblygiad cynaliadwy'r ardal forol drwy nodi sut y bydd cynigion yn cael eu hystyried gan y rhai sy'n gwneud penderfyniadau.
- 3.36 Mae'r ddogfen yn gynllun morol ar gyfer rhanbarthau cynllun morol Cymru ar y glannau ac ar y môr. Dylai ymgeiswyr ddefnyddio'r cynllun a'r deunydd ategol i lunio cynigion a cheisiadau am drwyddedau, awdurdodau cyhoeddus i arwain y broses o wneud penderfyniadau a defnyddwyr eraill i ddeall polisi Llywodraeth Cymru ar gyfer datblygu cynaliadwy yn ardal y Cynllun Morol. Mae'n gynllun 20 mlynedd a bydd yn cael ei adolygu bob tair mlynedd.

Y Strategaeth Genedlaethol ar gyfer Rheoli Perygl Llifogydd ac Erydu Arfordirol yng Nghymru

- 3.37 Cyhoeddwyd y ddogfen hon ym mis Hydref 2020, a dyma'r ail Strategaeth Genedlaethol ar Reoli Perygl Llifogydd ac Erydu Arfordirol (RhPLIEA) i Gymru, sy'n disodli strategaeth 2011. Mae wedi'i baratoi o dan delerau Deddf Rheoli Llifogydd a Dŵr 2010.
- 3.38 Mae'r strategaeth yn nodi sut y mae Llywodraeth Cymru yn bwriadu rheoli'r risgiau o lifogydd ac erydu arfordirol ledled Cymru. Mae'n gosod amcanion a mesurau i'r holl bartneriaid weithio tuag atynt dros oes y ddogfen (sef 10 mlynedd oni bai bod angen diweddariadau polisi sylweddol cyn hynny).
- 3.39 Er bod mesurau wedi'u cynllunio i fod yn glir ac yn gyflawnadwy dros y degawd nesaf, mae'r strategaeth wedi'i drafftio gyda golwg strategol tymor hwy, gan gydnabod natur perygl llifogydd ac erydu arfordirol o ran heriau newid yn yr hinsawdd. Yn y modd hwn bydd yn gweithio ochr yn ochr â chynlluniau strategol eraill ar gyfer rheoli traethlin, seilwaith a chynllunio i nodi'r cyfeiriad y mae Llywodraeth Cymru am ei gymryd.
- 3.40 Cyfeiriad penodol o fewn y ddogfen, a all effeithio'n anuniongyrchol ar y Parc Cenedlaethol, yw'r rhan am Fairbourne, Gwynedd. Saif y pentref ychydig y tu allan i ffin y Parc Cenedlaethol. Mae Llywodraeth Cymru yn nodi bod Fairbourne ar far tywod isel y tu ôl i amddiffynfeydd arfordirol ac aberol a fydd yn dod yn fwyfwy anodd i'w rheoli. Mae'r amddiffynfeydd wedi'u clustnodi ar gyfer adlinio rheoledig yn y Cynllun Rheoli Traethlin oherwydd fe ystyrir mai dyma'r ateb mwyaf cynaliadwy i gadw trigolion yn ddiogel yn y tymor hir. Yng Nghymru, bydd 95 o ardaloedd arfordirol yn symud o bolisi 'dal y lein' (amddiffyn) i 'ddim ymyrraeth weithredol' neu 'adlinio rheoledig' erbyn 2100. Mae'n bosibl y bydd angen adleoli eiddo ar ryw 40 o'r ardaloedd hynny. Nid yw polisi o adlinio rheoledig yn golygu tynnu cymorth yn ôl yn gyfan gwbl. Mae Llywodraeth Cymru yn parhau i ddarparu cyllid ar gyfer astudiaethau amddiffyn, cynnal a chadw ac addasu yn Fairbourne. Ers 2013, mae £8 miliwn wedi'i fuddsoddi i gadw ei drigolion yn ddiogel, cynllunio ymlaen llaw ac addasu. Mae'n bosibl y gallai hyn olygu rhywfaint o adleoli trigolion/aelwydydd yn y dyfodol, ac felly mae datblygiadau yn Fairbourne yn rhai i gadw llygad arnynt yn y dyfodol.

Adferiad Natur

- 3.41 Mae ffocws allweddol ar wyrddroi dirywiad bioamrywiaeth a phwysigrwydd rhwydweithiau ecolegol cydnerth sy'n hanfodol ar gyfer adfer natur ac at ddibenion iechyd a lles. Hefyd, fe wnaeth y pandemig Covid-19 amlygu pwysigrwydd mynediad i fannau gwyrdd.
- 3.42 Mae 'Adeiladu Gwell Lleuedd' - Gorffennaf 2020' Llywodraeth Cymru yn nodi'r angen i wneud y mwyaf o ddiogelu'r amgylchedd a chyfyngu ar yr effaith amgylcheddol. Bydd y rhain yn cael eu mesur yn erbyn canlyniadau sy'n cynnwys;
- bioamrywiaeth ac ecosystemau cydnerth
  - tirweddau arwahanol ac arbennig
  - seilwaith gwyrdd integredig
  - seinweddau priodol
  - llai o risgiau amgylcheddol
  - rheoli adnoddau dŵr yn naturiol
  - aer glân
  - llai o lygredd yn gyffredinol
  - gwytwnch i newid yn yr hinsawdd
  - amgylchedd hanesyddol unigryw ac arbennig

Deddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016

- 3.43 Mae'r ddeddfwriaeth hon a gyflwynwyd gan Lywodraeth Cymru yn sefydlu'r ddeddfwriaeth sydd ei hangen i gynllunio a rheoli adnoddau naturiol Cymru mewn ffordd fwy rhagweithiol, cynaliadwy a chydgyssylltiedig. Derbyniodd y ddeddf Gydsyniad Brenhinol ar 21 Mawrth 2016. Mae'r ddeddf yn gosod Cymru fel economi werdd carbon isel, yn barod i addasu i effeithiau newid yn yr hinsawdd.
- 3.44 Mae polisiau yn y Cynllun Datblygu Lleol (2016-2031) yn gweithio tuag at nodau'r ddeddf hon ac mae polisiau penodol ynddo wedi'u cynnwys gyda'r nod o amddiffyn bioamrywiaeth a'r amgylchedd.

Cymru'r Dyfodol 2040

- 3.45 Cymru'r Dyfodol - Y Cynllun Cenedlaethol 2040 yw fframwaith ddatblygu cenedlaethol Llywodraeth Cymru, ac mae'n gosod y cyfeiriad ar gyfer datblygu yng Nghymru hyd at 2040. Wedi'i fabwysiadu yn ystod mis Chwefror 2021, mae'n gynllun datblygu gyda strategaeth ar gyfer mynd i'r afael â blaenoriaethau cenedlaethol allweddol trwy'r system gynllunio. Mae rhai adrannau o'r ddogfen, sy'n berthnasol i'r bennod hon o'r AMB yn cynnwys;
- 3.46 O ran cynhyrchu ynni, mae lleoliad posib Adweithydd Modiwlaid Bach (AMBach) yn Nhrawsfynydd y cyfeirir ato yn y ddogfen hon. Mae'r ddogfen yn nodi "*Mae Trawsfynydd yn safle posib ar gyfer Adweithydd Modiwlaid Bach, gan adeiladu ar y gallu a'r arbenigedd technegol sector-benodol presennol sydd ar gael yn lleol ac yn creu parth twf diwydiant niwclear newydd. Mae'r safle mewn sefyllfa unigryw ar ôl bod yn gyn orsaf ynni niwclear gyda'r seilwaith angenrheidiol a'r sgiliau lleol ar waith*".
- 3.47 Mae'r dogfen hefyd yn nodi'r ymrwymiad tuag at "Ddatblygu coedwig genedlaethol trwy nodi safleoedd a mecanweithiau priodol. Cefnogir camau i ddiogelu lleoliadau arfaethedig ar gyfer

y goedwig genedlaethol". Mae Llywodraeth Cymru wedi gosod targed i gynyddu gorchudd coetir yng Nghymru o leiaf 2,000 ha y flwyddyn o 2020. Mae planhigfeydd coedwigol yn fater rheoli tir ar hyn o bryd ac nid yw gyfystyr â datblygiad yn nhermau cynllunio. Nid yw'n eglur ar hyn o bryd sut y bydd y polisi cenedlaethol sydd wedi'i gynnwys yn "Cymru'r Dyfodol - Y Cynllun Cenedlaethol 2040" yn cael ei gymhwyso trwy'r broses cynllunio. Yn nhermau rheoli tir gallai cynyddu gorchudd coetir gael effaith sylweddol ar dirwedd Eryri a cynaliadwyedd dyfodol ffermydd teuluol bach.

- 3.48 Mae Cymru'r Dyfodol: Cynllun Cenedlaethol 2040 yn amlygu uchelgais Llywodraeth Cymru i weld gwelliannau i fioamrywiaeth ledled Cymru ac fel rhan o'r broses gynllunio a cheisiadau. Mae angen i awdurdodau cynllunio sicrhau bod datblygiadau yn lleihau effeithiau ac yn darparu cyfleoedd ar gyfer gwella bioamrywiaeth, er mwyn caniatáu i rywogaethau addasu a/neu eu symud i gynefinoedd mwy addas.

MF01

Amcan	Amddiffyn, Gwella a Rheoli'r Amgylchedd Naturiol.			
Polisiâu Allweddol		Polisiâu Cysylltiedig		
Polisi Datblygu 2: Datblygu a'r Dirwedd (2)		Polisi Strategol D: Yr Amgylchedd Naturiol (D) Polisi Strategol Dd: Newid Hinsawdd (Dd)		
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Arwynebedd yr arfordir heb ei ddatblygu 3,499 ha.	Dim colled sylweddol o arfordir annatblygedig	AMB Rhif 1:	Dim colled sylweddol o arfordir annatblygedig.	1 neu fwy o ddatblygiadau gan arwain at golled sylweddol am 3 blynedd yn olynol.
		AMB Rhif 2:	Dim colled sylweddol o arfordir annatblygedig.	
		AMB Rhif 3:	Dim colled sylweddol o arfordir heb ei ddatblygu.	
		AMB Rhif 4:	Dim colled sylweddol o arfordir heb ei ddatblygu	
Dadansoddiad				
<p>Roedd yna bump caniatad mewn ardal Arfordir Heb Eu Ddatblygu yn ystod y cyfnod hwn, gyda tri yn ymwneud a newid yr amod(au) cynllunio. Roedd un yn ymwneud a dymchwel storfa caiac, siediau storfa ac ystafelloedd newid presennol ac yna ailwampio'r safle a chodi adeilad gweithgareddau awyr agored. Roedd yr un olaf yn ymwneud a chodi wal atal llifogydd (1.1medr), yn ymestyn ar hyd ffin terfyn gogledd/gogledd ddwyrain Parc Gwyliau Bae Bermo, ger Afon Ysgethin</p> <p>Felly ni ystyrir bod colled sylweddol o arfordir heb ei ddatblygu wedi bod yn ystod y cyfnod monitro yma.</p>				
Gweithred	Mae polisiâu'r cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.			

Amcan	Amddiffyn, Gwella a Rheoli'r Amgylchedd Naturiol.			
Polisiâu Allweddol Polisi Datblygu 2: Datblygu a'r Dirwedd (2)	Polisiâu Cysylltiedig Polisi Strategol D: Yr Amgylchedd Naturiol (D) Polisi Strategol Dd: Newid Hinsawdd (Dd)			
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Ardaloedd AADd, ACA, SoDdGA neu Ramsar a gollwyd i'w datblygiad (au).	Dim colled net sylweddol.	AMB Rhif 1: AMB Rhif 2: AMB Rhif 3: AMB Rhif 4:	Ni effeithir yn negyddol ar unrhyw ardaloedd AADd, ACA, SoDdGA a Ramsar. Ni effeithir yn negyddol ar unrhyw ardaloedd AADd, ACA, SoDdGA a Ramsar. Ni effeithir yn negyddol ar unrhyw ardaloedd AADd, ACA, SoDdGA a Ramsar. Ni effeithir yn negyddol ar unrhyw ardaloedd AADd, ACA, SoDdGA a Ramsar.	Dim colled
Dadansoddiad				
<ul style="list-style-type: none"> • AADd – Rhoddwyd caniatâd i dri cais a oedd yn croestorri AADd yn ystod y cyfnod monitro hwn. Roedd y rhain ar gyfer cais am fwrdd dehongli yn Ninas Mawddwy A dau gais am ddiddymu neu addasu amod cynllunio. Ni ystyrir bod y caniatâd wedi cael effaith andwyol ar yr AADd yr oeddent yn croestorri. • ACA - Rhoddwyd caniatâd i 15 o geisiadau a oedd yn croestorri ACA yn ystod y cyfnod monitro hwn. Gwrthodwyd dau cais (un am newid sied i lety gwyliau yn Bontddu, ac un arall ar gyfer lleoli dau gwt bugail ar gyfer defnydd llety gwyliau yn Nholgellau) a thynnwyd un yn ôl. Roedd y ceisiadau a ganiatawyd yn cynnwys pump cais diddymu neu addasu amod cynllunio; cais am fwrdd dehongli yn Ninas Mawddwy; cais gan gwmni Zip World, ar gyfer gosod chwech uned gwyliau hunan arlwyio tymor byr ar eu safle; caniatad cynllunio (hysbysiad o dan Rhan 24 o'r Ddeddf Cynllunio Gwlad a Thref) er mwyn codi polyn telathrebu 15m o uchder yn Maes Parcio Ogwen, Nant Ffrancon a cais er mwyn dymchwel storfa caiac, siediau storfa ac ystafelloedd newid presennol ac yna ailwampio'r safle a chodi adeilad gweithgareddau awyr agored. Roedd gweddill y ceisiadau yn ymwneud a datblygiadau ar aelwydydd er enghraifft estyniadau neu godi garej. SoDdGA - Caniatawyd 26 o geisiadau oedd unai o fewn ardal SoDdGA neu yn eu groestorri. Allan o'r 26 yma, roedd chwech yn geisiadau er mwyn diddymu neu addasu amod a dau yn ymwneud a chaniatad adeiladau rhestredig. Caniatawyd wyth cais am ddatblygiadau aelwydydd megis estyniadau, adeiladu garej ac ati. Roedd yna gais ar gyfer gosod bwrdd dehongli yn Dinas Mawddwy; cais ar gyfer gosod pontwn arnofiol ar Lynau Mymbyr; cais am adeiladu tair ystafell ddosbarth ym Mhlas y Brenin, Capel Curig a cais am waith cynnal a chadw ar Gronfa Ddŵr Llyn Celyn. Caniatwyd gais gan gwmni Zip World, ar gyfer gosod chwech uned gwyliau hunan arlwyio tymor byr ar eu safle (ynghyd a chreu llwybrau a gwaith cysylltiol), a rhoddwyd ganiatad i drosi anecs personol i un bwthyn gwyliau i'w osod yng Nghwesty Pen y Bont, Tal y Llyn. Rhoddwyd ganiatad i godi wal atal llifogydd (1.1medr), yn ymestyn ar hyd ffin terfyn gogledd/gogledd ddwyrain Parc Gwyliau Bae Bermo, ger Afon Ysgethin. Roedd yna hefyd caniatad cynllunio (hysbysiad o dan Rhan 24 o'r Ddeddf Cynllunio Gwlad a Thref) er mwyn codi polyn telathrebu 15m o uchder yn Maes Parcio Ogwen, Nant Ffrancon. Roedd gweddill y caniatadau yn waith cyffredinol ar adeiladau. • RAMSAR - Caniatawyd dau gais, a oedd yn rhannol yn croestorri dynodiad RAMSAR. Roedd y caniatadau yn ymwneud a diddymu/addasu amod cynllunio ac i 				

newid defnydd to o fod yn sinc llwyd tywyll i 'EDPM' llwyd tywyll, a thynnu cladid oddi ar rannau o waliau allanol yng Ngwersyll yr Urdd, Glanllyn.

Ystyrir nad yw unrhyw ardaloedd ADDd, ACA, SoDdGA a RAMSAR yn cael eu heffeithio'n negyddol oherwydd y datblygiadau a ganiatawyd, a nad oes datblygiad newydd ei natur a all effeithio ar y dynodiadau.

Gweithred Mae polisiâu'r cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.

MF 02a

Amcan	Amddiffyn, Gwella a Rheoli'r Amgylchedd Naturiol.			
Polisiâu Allweddol Polisi Datblygu 2: Datblygu a'r Dirwedd (2)	Polisiâu Cysylltiedig			
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Awyr dywyll		AMB Rhif 1:	Ni ystyrir bod ardaloedd craidd yr Awyr Dywyll yn cael eu heffeithio'n negyddol	
		AMB Rhif 2:	Ni ystyrir bod ardaloedd craidd yr Awyr Dywyll yn cael eu heffeithio'n negyddol	
		AMB Rhif 3:	Ni ystyrir bod ardaloedd craidd yr Awyr Dywyll yn cael eu heffeithio'n negyddol	
		AMB Rhif 4:		

Dadansoddiad

Caniatawyd 15 o geisiadau o fewn (neu yn croestorri) Ardaloedd craidd Awyr Dywyll yn ystod y cyfnod monitro hwn. Roedd y datblygiadau hyn yn cynnwys;

- Dymchwel garej ac adeiladu estyniad deulawr yn y cefn ac estyniad unllawr ar ochr annedd yn Nant Gwynant.
- Trosi anecs presennol i un bwthyn gwyliau i'w osod yn Nhal y Llyn, Tywyn.
- Adeiladu garej ar wahân a creu mynediad newydd i gerbydau/cerddwyr yn Tallyllyn.
- Ymestyn decin presennol ar gaban ym Mhentref Gwyliau Bronaber, Trawsfynydd
- Dymchwel strwythur unllawr presennol ac ystafell haul, ac adeiladu estyniad unllawr yn ogystal a ehangu maint ffenestr to ar y tŷ, mewn annedd yn Nhrawsfynydd.
- Cais ol-weithredol i addasu cynlluniau a ganiateir mewn cais blaenorol ar gyfer newid defnydd llety rheolwr safle i fod yn gaffi a bar ym Mhentref Gwyliau Trawsfynydd, Bronaber.
- Diwygiad i ganiatad cynllunio blaenorol a oedd yn cynnwys cynnydd mewn uchder to un goleddf i ganiatau defnyddio llechi fel deunyddiau ynghyd â chynwys ffenestri to, mewn eiddo yn Nhrawsfynydd.
- Adeiladu gorlifan ategol, sianel dal dŵr a siambr mesur llif y ddaear o dan y ddaear, ailgyflunio'r maes parcio presennol a dargyfeirio cebl foltedd uchel o dan y ddaear, gan gynnwys mesurau lliniaru ecolegol a thirwedd. Y gwaith yma ynghyd â gwaith galluogi gan gynnwys darparu ffyrdd cludo, manau storio/gosod deunyddiau, gwelliannau ffyrdd lleol, compownd y safle a chyfleusterau lles a pharcio cerbydau yng Nghronfa Ddŵr Llyn Celyn Adeiladu estyniad ochr unllawr, gosod ffenestri to i'r edrychiad cefn a gorchuddio'r ports presennol a charreg, mewn eiddo yn Nant Gwynant.

- Gosod peiriant talu ac arddangos mewn maes parcio ym Meddgelert
- Codi dau adeilad amaethyddol yn Parc ger Y Bala.
- Pedwar cais i ddiddymu neu addasu amodau cynllunio (cynllun rheolaeth traffig, deunyddiau adeiladu to, yn ymwneud a chais adeiladu mast telathrebu a addasiadau i lety 'bunkhouse')

Gyda rhai o'r ceisiadau a ganiateir, nid oes ganddynt gyfeiriad at bolisi awyr dywyll, nac asesiad, lle dylai fod un. Ystyrir hyn wrth symud ymlaen a teimlir bod angen arweiniad a hyfforddiant ychwanegol i swyddogion i sicrhau ei fod yn cael ei restru'n effeithiol fel ystyriaeth a/neu gyfyngiad gyda phob cais perthnasol. O ran yr asesiadau a gynhwyswyd gyda'r cynigion (a natur y datblygiadau oedd heb asesiad) fe fodlonwyd y canlyniad dymunol ac fellyni ystyrir bod ardaloedd craidd yr Awyr Dywyll yn cael eu heffeithio'n negyddol oherwydd y datblygiadau a ganiatawyd.

Gweithred	Mae polisiau'r cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol. Fodd bynnag, teimlir bod angen hyfforddiant ychwanegol i swyddogion i sicrhau fod yr holl geisiadau perthnasol yn ystyried y goblygiadau ar yr awyr dywyll lle bo'n briodol.
------------------	--

MF02b

Amcan	Amddiffyn, Gwella a Rheoli'r Amgylchedd Naturiol.			
Polisiau Allweddol Polisi Datblygu 2: Datblygu a'r Dirwedd (2)	Polisiau Cysylltiedig Polisi Strategol D: Yr Amgylchedd Naturiol (D)			
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Biosffer Dyfi	Dim colled net sylweddol	AMB Rhif 1:	Ni ystyrir yr effeithiwyd yn negyddol ar ardal Biosffer Dyfi.	Dim colled
		AMB Rhif 2:	Ni ystyrir yr effeithiwyd yn negyddol ar ardal Biosffer Dyfi.	
		AMB Rhif 3:	Ni ystyrir yr effeithiwyd yn negyddol ar ardal Biosffer Dyfi.	
		AMB Rhif 4:	Ni ystyrir yr effeithiwyd yn negyddol ar ardal Biosffer Dyfi.	
Dadansoddiad				
Roedd yna ddau gais a ganiatawyd, a oedd yn croesdorri ardal craidd biosffer Dyfi yn ystod y cyfnod monitro hwn. Roedd y ddau gais yn ymwneud a diddymu/addasu amod cynllunio ar safle 'The Wharf' yn Aberdyfi (un yn cynnwys newid oriau gwaith, a'r llall ar gyfer amodau dechrau ar y gwaith adeiladu). Ni ystyrir bod biosffer Dyfi wedi ei effeithio yn negyddol gan hyn. ddau				
Gweithred	Mae polisiau'r cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.			

MF02c

Amcan	Amddiffyn, Gwella a Rheoli'r Amgylchedd Naturiol.			
Polisiâu Allweddol Polisi Strategol D: Yr Amgylchedd Naturiol (D)	Polisiâu Cysylltiedig			
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Gwelliannau treftadaeth naturiol a Natura 2000 trwy A106 / amodau neu ffactorau eraill	Gwelliant mewn ardaloedd wedi gwella	AMB Rhif 1:	Amherthnasol	
		AMB Rhif 2:	Amherthnasol	
		AMB Rhif 3:	Amherthnasol	
		AMB Rhif 4:	Amherthnasol	
Dadansoddiad				
<p>Mae Polisi Cynllunio Cymru 10 yn pennu bod "<i>yn rhaid i awdurdodau cynllunio gynnal a gwella bioamrywiaeth wrth ymarfer eu swyddogaethau. Golyga hyn na ddylai datblygiadau achosi unrhyw golli cynefinoedd neu boblogaethau sylweddol o rywogaethau, yn lleol neu'n genedlaethol ac mae'n rhaid sicrhau manteision net ar gyfer bioamrywiaeth</i>".</p> <p>Mae'r Awdurdod wedi bod yn rhagweithiol wrth sicrhau gwelliannau bioamrywiaeth wrth ystyried cynigion datblygu. Mae sicrhau mantais net ar gyfer bioamrywiaeth o fewn cyd-destun Polisi Cynllunio Cymru yn galw am ymateb pragmatig i amgylchiadau penodol y safle. Os na ellir osgoi colli bioamrywiaeth yn gyfan-gwbl (h.y. ei gynnal), a bod cyn lleied â phosibl yn cael ei golli, mae'n ddefnyddiol ystyried manteision net fel egwyddor i wneud yn iawn am y colli ac i chwilio am gyfleoedd ar gyfer gwella, a'u sicrhau. Gellir sicrhau mantais net ar gyfer bioamrywiaeth trwy greu cynefinoedd ac/neu drefniadau rheoli hirdymor i wella cynefinoedd presennol, i wella bioamrywiaeth a chadernid ecosystemau. Trwy ddeall cyd-destun lleol, mae'n bosibl nodi cyfleoedd newydd i wella bioamrywiaeth.</p>				
Gweithredu	Mae polisiâu'r cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.			

MF04

Amcan		Amddiffyn, Gwella a Rheoli'r Amgylchedd Naturiol.		
Polisiâu Allweddol Polisi Strategol A: Pwrpasau'r Parc Cenedlaethol a Datblygu Cynaliadwy (A) Polisi Strategol D: Yr Amgylchedd Naturiol (D)		Polisiâu Cysylltiedig		
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Swm y datblygiad (yn ôl categori NCT 15) nas dyrannwyd yn y CDLI a ganiateir yn gorlifdir C1 a C2 nad yw'n cwrdd â phrofion NCT 15.	Ni chaniatawyd unrhyw ddatblygiad sy'n gwrthdaro â NCT 15 (heb gynnwys y rhai a ystyrir yn eithriadau yn NCT 15)	AMB Rhif 1:	Ni ystyriwyd unrhyw geisiadau yn annerbyniol o ran canlyniadau posibl llifogydd	1 datblygiad
		AMB Rhif 2:	Ni ystyriwyd unrhyw geisiadau yn annerbyniol o ran canlyniadau posibl llifogydd	
		AMB Rhif 3:	Ni ystyriwyd unrhyw geisiadau yn annerbyniol o ran canlyniadau posibl llifogydd	
		AMB Rhif 4:	Ni ystyriwyd unrhyw geisiadau yn annerbyniol o ran canlyniadau posibl llifogydd	
Dadansoddiad				
<p>C1 - Caniatawyd naw o ddatblygiadau a oedd o fewn, neu'n rhannol o fewn, ardal C1 yn ystod y cyfnod monitro hwn. Roedd y caniatadau yma yn cynnwys; cais i addasu amod Cynllunio; cais am ganiatad adeilad rhestredig; 3 datblygiad yn ymwneud a aelwyd personol (estyniad, tynnu simdde a cais i gadw sied); cais er mwyn lleoli caban arlwygo dros dro ym Meddgelert; gosod generadur newydd ar blatfform wedi ei godi ym Meddgelert ac estyniad ar safle Plas yn Dre, Y Bala. Roedd yna hefyd gais i newid defnydd llawr gwaelod hen stiwdio tatwio i ddarparu llety preswyl ychwanegol i'r annedd ar y lloriau uchaf.</p> <p>C2 – Caniatawyd naw o ddatblygiadau oedd o fewn, neu'n rhannol o fewn, ardal C2 yn ystod y cyfnod monitro hwn. Roedd un cais ar gyfer diwygiad anfaterol i ganiatad cynllunio er mwyn diwygio dyluniad estyniad; roedd yna gais ar gyfer adeiladu adeilad amaethyddol ar dir fferm presennol; ceisiadau ar gyfer gosod pontwn arnofiol ar Lynnau Mymbyr; dau gais arwahan ar gyfer estyniad ar yr eiddo presennol; cais ar gyfer trosi adeilad allanol i greu llety byw ychwanegol i'r prif dŷ a 3 cais ar gyfer datblygiadau ar eiddo personol (estyniad, gosod ffenstri to). Caniatawyd gais/dystysgrif defnydd cyfreithlon ar gyfer sefydlu'r defnydd cyfreithlon ar gyfer rhan o'r llawr cyntaf a'r ail lawr (defnydd preswyl (C3) yn cynnwys cyfanswm o ddau fflat, yn Nolgellau.</p> <p>Yn dilyn yr asesiadau a'u casgliadau, ni ystyriwyd unrhyw geisiadau yn annerbyniol o ran canlyniadau posibl llifogydd, ac ymgynghorwyd â phob cynnig datblygu â CNC. Dywedodd CNC y dylid cynnwys gwybodaeth ychwanegol megis Cynlluniau Gweithredu Llifogydd, Asesiadau o Ganlyniadau Llifogydd a Thrwyddedau Gweithgarwch Perygl Llifogydd fel rhan o rai o'r cynlluniau, ond ni chodwyd unrhyw bryderon fel arall.</p>				
Gweithredu	Mae polisiâu'r cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.			

MF05

Amcan	Amddiffyn, Gwella a Rheoli'r Amgylchedd Naturiol.			
Polisiau Allweddol		Polisiau Cysylltiedig		
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
% y datblygiadau newydd gyda Systemau Draenio Cynaliadwy (SUDS)	100% o'r holl ddatblygiadau o 3 tŷ neu fwy	AMB Rhif 1:	amherthnasol	30% neu fwy o ddatblygiad newydd 3 neu fwy o dai heb SUDS.
		AMB Rhif 2:	amherthnasol	
		AMB Rhif 3:	amherthnasol	
		AMB Rhif 4:	amherthnasol	
Dadansoddiad				
O 7 ^{fed} Ionawr 2019, bydd angen i bob datblygiad newydd o fwy nag un tŷ annedd neu os yw'r ardal adeiladu yn 100m ² neu fwy, gynnwys Systemau Draenio Cynaliadwy (SuDS) ar gyfer dŵr wyneb. Rhaid dylunio ac adeiladu SuDS ar ddatblygiadau newydd yn unol â'r Safonau SuDS Statudol a gyhoeddir gan Weinidogion Cymru a rhaid i Gynlluniau SuDS gael eu cymeradwyo gan yr awdurdod lleol sy'n gweithredu yn ei rôl SAB, cyn i'r gwaith adeiladu ddechrau. Er hyn ni fyddwn yn gwybod i sicrwydd os yw hyn yn cael ei weithredu gan fod deddfwriaeth ar wahân i gynllunio.				
Gweithredu		Mae polisiau'r cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.		

MF07

Amcan	Amddiffyn, Gwella a Rheoli'r Amgylchedd Naturiol.			
Polisiau Allweddol		Polisiau Cysylltiedig		
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Arwynebedd man agored (68.5 ha) a lletem werdd (54.7 ha)	Dim colled net sylweddol	AMB Rhif 1:	Dim colled sylweddol	1 datblygiad a arweiniodd at golled sylweddol am 3 blynedd yn olynol neu 3 datblygiad gan arwain at golled sylweddol mewn blwyddyn
		AMB Rhif 2:	Dim colled sylweddol	
		AMB Rhif 3:	Dim colled sylweddol	
		AMB Rhif 4:	Dim colled sylweddol	
Dadansoddiad				
Mannau Agored: Fe ganiatwyd chwech cais o fewn ardaloedd o fannau agored yn ystod 2022/2023 ac un cais pellach oedd yn ymwneud a chaniatau tystysgrif Defnydd Cyfreithlon (Defnydd Arfaethedig) i ffurfio llwyfan wedi'i ei godi a man caled newydd o fewn cwrtil. O ran y saith cais cynllunio a ganiatwyd, roeddynt yn cynnwys; dymchwel estyniad unllawr presennol ac adeiladu estyniad deulawr yn Nolgellau; cais ar gyfer adeiladu estyniad a garej yn Gellilydan; cais ar gyfer addasu ac ymestyn balconi yn Aberdyfi; newid defnydd rhan o gae amaethyddol i ffurfio estyniad i eiddo ger y Bala; cais ol-weithredol i gadw system pwmp gwres o'r ddaear ger Llwyngwrlil; a cais i amnewid				

fffenestri pren presennol gyda ffenestri Upvc (8 ar y ffrynt, 4 ar yr ochr, a 6 ar y edrychiad cefn) mewn eiddo yn Llanbedr.

Lletemau Gwyrdd: Pump cais a ganiatawyd o fewn ardal lletem werdd yn ystod 2022/2023, Roedd dau o'r rhain yn geisiadau i addasu neu diddymu amod Cynllunio a roedd y tri arall yn geisiadau yn ymwneud a datblygiadau i eiddo personol megis estyniad a ports newydd, estyniad newydd a balconi ac estyniad arall i eiddo ger Harlech.

Ni ystyrir bod colled sylweddol wedi bod i ardaloedd o Fannau Agored ac/neu Lletemau Gwyrdd yn ystod y cyfnod monitro hwn. Cyfiawnhawyd cais am newid defnydd rhan o gae amaethyddol i ffurfio estyniad i eiddo ger y Bala drwy nodi y na ystyrir y byddai defnyddio'r tir a rhan fach o'r dynodiad, fel cwrtil ychwanegol, yn cael effaith andwyol ar yr ardal Man Agored. Bydd y cais yn cynnwys plannu ac amodau ychwanegol i wella'r dynodiad ac atal datblygiad pellach

Gweithredu Mae polisiâu'r cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.

MF08

Amcan	Amddiffyn, Gwella a Rheoli'r Amgylchedd Naturiol.			
Polisiâu Allweddol		Polisiâu Cysylltiedig		
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Monitro ceisiadau a phenderfyniadau cynllunio yn y Lletem Werdd	Dim datblygiad amhriodol	AMB Rhif 1:	Dim datblygiad amhriodol	1 datblygiad sy'n arwain at golli lle agored
		AMB Rhif 2:	Dim datblygiad amhriodol	
		AMB Rhif 3:	Dim datblygiad amhriodol	
		AMB Rhif 4:	Dim datblygiad amhriodol	
Dadansoddiad				
<p>Pump cais a ganiatawyd o fewn ardal lletem werdd yn ystod 2022/2023, Roedd dau o'r rhain yn geisiadau i addasu neu diddymu amod Cynllunio a roedd y tri arall yn geisiadau yn ymwneud a datblygiadau i eiddo personol megis estyniad a ports newydd, estyniad newydd a balconi ac estyniad arall i eiddo ger Harlech.</p> <p>Ni ystyriwyd bod y rhain yn amhriodol, nac yn ddatblygiadau 'newydd' o fewn ardaloedd Lletem Werdd ac felly mae'r polisi'n cael ei weithredu'n effeithiol.</p>				
Gweithredu	Mae polisiâu'r cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.			

MF11

Amcan	Amddiffyn, Gwella a Rheoli'r Amgylchedd Naturiol.			
Polisiau Allweddol		Polisiau Cysylltiedig		
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Monitro cynnydd y Cynllun Rheoli Traethlin	Monitro Cynnydd	AMB Rhif 1:	amherthnasol	
		AMB Rhif 2:	amherthnasol	
		AMB Rhif 3:	amherthnasol	
		AMB Rhif 4:	amherthnasol	
Dadansoddiad				
<p>Cyhoeddwyd Cynllun Rheoli Morol Cymru cyntaf gan Lywodraeth Cymru ar Dachwedd 12 2019. Cynhelir trafodaethau dilynol gyda Llywodraeth Cymru er mwyn gweld sut y gall y Parc Cenedlaethol gyfrannu at lwyddiant y Cynllun.</p> <p>Yn ogystal i hyn, ac yn berthnasol i ddiwygio y Cynllun Datblygu Lleol, fe fydd trafodaethau yn cael eu cynnal rhwng swyddogion o'r Parc Cenedlaethol, gyda swyddogion o Gyngor Gwynedd ac Ymgynghoriaeth Gwynedd er mwyn gweithio ar waith yn ymwneud a'r Cynllun Traethlin.</p>				
Gweithredu	Mae polisiau'r cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.			

Ymchwil ac ystyriaethau pellach i lywio diwygiad CDLI Eryri

- 3.49 Mae 'Cymru'r Dyfodol 2040' yn ddogfen sy'n tynnu sylw at y gwir bosibilrwydd o Adweithydd Modiwlwr Bach (AMBach) yn cael ei leoli yn Nhrawsfynydd yn y dyfodol. Bydd yn bwysig i'r Awdurdod gymryd rhan yn y trafodaethau yn y dyfodol ynghylch y posibilrwydd y bydd yr AMBach yn cael ei leoli yn Trawsfynydd a'i oblygiadau i'r Parc Cenedlaethol. Ar hyn o bryd mae uchelgais i gyflwyno rhaglen a fyddai'n cynnwys adeiladu Adweithydd Modiwlwr Bach, ar safle Trawsfynydd, i ddechrau yn 2027. Mae polisiâu presennol CDLIE yn cydnabod y gallai'r safle hwn dderbyn busnesau ynni carbon isel a thechnolegau cynhyrchu ynni, ar yr amod nad oes unrhyw effeithiau negyddol ar y dirwedd.
- 3.50 Bydd yn bwysig bod yr adolygiad o CDLI Eryri yn canolbwyntio ar wrthdroi dirywiad bioamrywiaeth a rhoi ffafiaeth i ddarparu datrysiadau ar sail natur, gan gynnwys seilwaith gwyrdd. Mae rhwydweithiau ecolegol cydnerth hefyd yn rhan annatod o iechyd a lles ac yn rhan o'r ymateb i newid yn yr hinsawdd.
- 3.51 Fel y soniwyd eisoes ym mhar 3.9, "Cymru'r Dyfodol 2040" mae hwn hefyd yn cynnwys Polisi 15, sy'n ymrwymiad i ddynodi Coedwig Genedlaethol. Er bod y manylion am y raddfa a lleoliad a sut mae'n berthnasol i'r broses gynllunio yn aneglur ar hyn o bryd bydd yr effaith ar y dirwedd a'r darpar effaith economaidd a'r goblygiadau cymdeithasol angen cael eu hystyried ymhellach. Dylid pwysleisio nad oes angen caniatâd cynllunio ar gyfer plannu coed.
- 3.52 Bydd angen ystyried 'Asesiadau Seilwaith Gwyrdd' a'r angen i dynnu o'r sylfaen dystiolaeth a ddarparwyd gan Ddatganiadau Ardal CNC er mwyn ystyried sut y gellir sicrhau manteision sylweddol drwy seilwaith gwyrdd. Gall hyn olygu nodi cyfleoedd i wella rheolaeth dŵr (fel lliniaru llifogydd a systemau draenio cynaliadwy), ansawdd aer, ac addasu cynefinoedd a rhywogaethau ecosystemau i newid yn yr hinsawdd. Bydd angen i awdurdodau cynllunio sicrhau bod datblygiad yn lleihau effaith ac yn darparu cyfleoedd ar gyfer gwella, sy'n gysylltiedig â nodau enillion bioamrywiaeth Llywodraeth Cymru. Bydd angen i awdurdodau cynllunio hefyd annog rheolaeth briodol ar nodweddion y dirwedd sydd o bwysigrwydd mawr i fflora a ffawna gwyllt er mwyn ategu a gwella rhwydwaith Natura 2000. Bydd angen adolygu'r asesiadau'n rheolaidd i sicrhau bod gwybodaeth am gynefinoedd, rhywogaethau a nodweddion yn cael ei diweddarau, a gellid eu hymgorffori mewn adroddiadau monitro blynyddol yn y dyfodol a thechnolegau cynhyrchu ynni, ar yr amod nad oes unrhyw effeithiau negyddol ar y dirwedd.
- 3.53 O ran Datganiadau Ardal, mae'r themâu allweddol ar gyfer ardal gogledd orllewin Cymru yn cynnwys;
- Ffyrdd o weithio – bydd Datganiadau Ardal yn dechrau'r ffordd barhaus o gydweithio
  - Argyfwng hinsawdd ac amgylcheddol – nododd rhanddeiliaid mai'r argyfwng hinsawdd a'r amgylchedd oedd y thema bwysicaf a chyffredinol ar gyfer ardal gogledd orllewin Cymru
  - Annog economi gynaliadwy – proses i ddatblygu cyfleoedd cynaliadwy ar gyfer yr economi a'r amgylchedd. Mae hyn yn cynnwys nodi dulliau cynaliadwy o ymdrin â chyfleoedd economaidd sy'n gwella'r adnoddau naturiol sy'n unigryw i'r ardal.
  - Ailgyssylltu pobl â byd natur – creu cyfleoedd i gael mynediad at a cymunedau ailgyssylltu, deall, ymgysylltu a dylanwadu ar ddefnydd creadigol yr amgylchedd natur lleol
  - Cyfleoedd ar gyfer ecosystem gydnerth – sicrhau ein bod i gyd yn gweithio gyda'n gilydd i wella cydnerthedd ecosystemau yn yr ardal. Angen gwrthdroi dirywiad, a gweithredu i gyfoethogi bioamrywiaeth

- Cefnogi rheolaeth tir cynaliadwy – gweithio gyda rheolwyr aer, tir a dŵr ar draws gogledd orllewin Cymru i hyrwyddo a datblygu rheolaeth adnoddau cynaliadwy gan gyfrannu at iechyd holl fywyd yr ardal.
- 3.54 Bydd angen ystyried ac asesu ymhellach y mater o ffosffadau yn ystod y broses o ddiwygio y CDLI. Yn dilyn ymlaen o 'Strategaeth Lleihau Ffosfforws Dalgylch y Ddyfrdwy' a gynhaliwyd fel rhan o broses CDLI Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam, efallai y bydd asesiad a strategaeth debyg yn cael eu cynnal ar gyfer dalgylchoedd afonydd ACA y Parc Cenedlaethol.
- 3.55 Mae'r pandemig wedi dod â materion amgylcheddol ehangach i sylw ac wedi amlygu bod angen blaenoriaethu'r amgylchedd a newid yn yr hinsawdd yn yr adferiad yn dilyn y pandemig. Bydd pwysigrwydd materion newid hinsawdd yn golygu mwy fyth o ffocws ar y mater yn yr adolygiad o'r CDLI. Bydd gwaith sy'n cael ei wneud ar hyn o bryd ar y pwnc, sy'n benodol i'r Parc Cenedlaethol, yn helpu i hysbysu a oes/le mae ymhle mae diffyg polisïau ar hyn o bryd, neu a ellid gwneud mwy, er mwyn mynd â'r Parc ymhellach i diriogaeth sero net.
- 3.56 Bydd yr Asesiadau Strategol o Ganlyniadau Llifogydd sy'n cael eu cynnal ar hyn o bryd gan YGC (ar ran APCE, Cyngor Gwynedd a Chyngor Môn) yn helpu i lywio'r broses o ddewis safleoedd o fewn yr adolygiad ei hun.

Astudiaethau achos

Cynlluniau ynni / pŵer dŵr bach

Ni roddwyd caniatâd (ac ni chyflwynwyd) ar gyfer unrhyw gynlluniau pŵer dŵr newydd yn ystod y cyfnod adroddiad monitro hwn (2022-2023).

Mae Awdurdod y Parc Cenedlaethol yn awyddus i gefnogi defnyddio technolegau adnewyddadwy a charbon isel lle nad ydynt yn peryglu pwrpasau dynodiad y Parc Cenedlaethol na'r Rhinweddau Arbennig fel y'u rhestrir yn y CDLI. Er y bu nifer fach o gydsyniadau cynllunio ar gyfer tyrbinau gwynt ar raddfa ddomestig a gosodiadau pv heulol / solar, mae'r angen i amddiffyn tirwedd ac amwynder gweledol yr ardal yn rhagweld bod y defnydd o'r technolegau penodol hyn yn gyfyngedig.

Yn ystod y blynyddoedd blaenorol, yr oedd nifer sylweddol o gynlluniau ynni dŵr, mae'r rhain ychydig yn haws i'w cynnwys mewn tirweddau sensitif, gan eu bod yn gyfyngedig i gynlluniau rhediad-afon bach ar nentydd yr ucheldir lle gellir claddu'r penstoc lle mae'r tai tyrbinau o faint cymedrol ac wedi'u cynllunio i ymdoddi i'r tirweddau amaethyddol neu maent yn agos at adeiladau amaethyddol eraill ar ffermydd.

Caniatawyd 113 o gynlluniau trydan dŵr / hydro newydd yn Eryri ers i'r Cynllun Datblygu Lleol Eryri cyntaf (2011-2026) gael ei fabwysiadu, gyda chynhwysedd cynhyrchu o ryw 7.5619MW (gall y gallu fod yn uwch mewn gwirionedd gan nad yw'r gallu yn hysbys ar gyfer pob cais, yn enwedig yr unedau micro-gynhyrchu). Mae'r rhan fwyaf o'r cynlluniau hydro hyn yn achosion o arallgyfeirio amaethyddol, gan greu incwm ychwanegol ar ffermydd.

Mae'r tabl isod yn dangos nifer y ceisiadau am gynlluniau pŵer dŵr yn Eryri ers mabwysiadu Cynllun Datblygu Lleol Eryri.

	<i>Caniatawyd</i>	<i>Gwrthodwyd</i>	<i>Tynnwyd yn ôl</i>
<i>Nifer</i>	113	19	3

Er y cydnabyddir bod nifer y safleoedd addas yn gyfyngedig ac y gallai cyfyngiadau amgylcheddol ac ecolegol atal cynlluniau sylweddol pellach rhag datblygu, mae'r Parc Cenedlaethol, er hynny, yn cyfrannu at leihau'r galw am danwydd ffosil trwy gynhyrchu ynni adnewyddadwy a chefnogi cynhyrchu incwm i ffermwyr sy'n gallu allforio gormodedd o drydan i'r grid cenedlaethol.

4 DIOGELU A GWELLA TREFTADAETH DIWYLLIANNOL

Mae'r adran hon yn ymateb i'r amcanion canlynol:

Deall, gwerthfawrogi, amddiffyn a gwella amgylchedd hanesyddol yr ardal gan gynnwys gweddillion archeolegol a thirweddau hanesyddol, a hyrwyddo datblygiad sy'n gwella treftadaeth a threflun adeiledig Eryri.

Amddiffyn a gwella harddwch naturiol tirwedd y Parc Cenedlaethol trwy sicrhau bod datblygiad yn cwrdd â safonau dylunio cynaliadwy da ac yn parchu 'Rhinweddau Arbennig' yr ardal a phwrpasau'r Parc Cenedlaethol.

Bil Deddf yr Amgylchedd Hanesyddol (2016)

- 4.1 Mae Deddf yr Amgylchedd Hanesyddol (2016) yn cynnig amddiffyniad mwy effeithiol i adeiladau rhestredig a henebion rhestredig, yn gwella mecanweithiau presennol ar gyfer rheoli'r amgylchedd hanesyddol yn gynaliadwy ac yn cyflwyno mwy o dryloywder ac atebolrwydd i benderfyniadau a wneir ar yr amgylchedd hanesyddol. Rhoddodd y Cynllun Datblygu Lleol (CDLI) 2016-2031 ystyriaeth i'r Ddeddf a bydd ystyriaeth hefyd yn cael ei rhoi i'r Ddeddf wrth ddrafftio CCA yr Amgylchedd Hanesyddol. Mae'r CDLI hefyd wedi cynnwys Polisi sy'n gwarchod Safleoedd Treftadaeth y Byd Ymgeisiol, gan ddiogelu'r Safle Treftadaeth y Byd sydd bellach wedi'i ddynodi, – 'Tirwedd Llechi Gogledd-Orllewin Cymru'. Galluogodd hyn y gwaith o warchod, cadw a gwella Safleoedd Treftadaeth y Byd Ymgeisiol a oedd o fudd i sicrhau'r dynodiad.. Mae angen amddiffyn safleoedd sydd yn y Parc Cenedlaethol ar y rhestr betrus o enwebiadau Treftadaeth y Byd gydag UNESCO yn y dyfodol.
- 4.2 Mae prosiect Treftadaeth Treflun Dolgellau yn cynnig cyfle i berchnogion eiddo cymwys dderbyn grant i atgyweirio adeiladau, adfer nodweddion pensaernïol coll ynghyd â dod â lloriau gwag yn ôl i ddefnydd economaidd. Amcan arall y fenter yw hyrwyddo ymwybyddiaeth o dreftadaeth y dref ac annog y gymuned ac ymwelwyr i chwarae mwy o ran yn eu treftadaeth ddiwylliannol. Mae diweddariad ar Brosiect Treftadaeth Treflun Dolgellau yn adran Astudiaeth Achos y bennod hon.
- 4.3 Mae'r Awdurdod hefyd yn parhau gyda'r prosiect newydd i reoli 14 Ardal Gadwraeth Eryri. Wedi'i ariannu gan gronfa *Tirweddau Cynaliadwy*, *Lleoedd Cynaliadwy* Llywodraeth Cymru, bwriad y prosiect, gyda cymorth Chambers Conservation, yw sicrhau y gall cadwraeth gynaliadwy wella Ardaloedd Cadwraeth i'r dyfodol. Roedd cam cyntaf y prosiect hwn rhwng Hydref 2021 a Mawrth 2022 yn cynnwys gweithio gyda chymunedau lleol a grwpiau buddiant yr Ardaloedd Cadwraeth i ddatblygu Gwerthusiadau a Chynlluniau Rheoli. Roedd y cynlluniau hyn yn cynnwys datganiad o arwyddocâd a chynllun gweithredu i warchod a gwella'r Ardaloedd yn gynaliadwy, gyda phwyslais arbennig ar eu gwneud yn fwy ynni-effeithlon. Mae'r Awdurdod wedi ymrwmo i sicrhau bod Ardaloedd Cadwraeth yn cael eu hamddiffyn rhag datblygiadau amhriodol a lle bo modd, bod yr ardal a'r lleoliad yn cael eu gwella. Fodd bynnag, dwy o'r prif heriau sy'n wynebu ein Hardaloedd Cadwraeth heddiw yw'r Agenda Newid Hinsawdd a'r diffyg dealltwriaeth o swyddogaeth ac arwyddocâd yr adeiladau o fewn yr ardaloedd dynodedig hyn.
- 4.4 Ynglŷn â'r agenda Newid yn yr Hinsawdd, mae llawer o'r stoc adeiladau yn yr Ardaloedd Cadwraeth hyn yn adeiladau traddodiadol sy'n cael eu nodi fel rhai nad ydynt yn ynni-effeithlon iawn. Gall effeithlonrwydd ynni gael ei gyfyngu ymhellach gan y gofynion rheoliadol

cynllunio ychwanegol sy'n ymwneud â gwelliannau i gartrefi megis paneli solar a gwydr dwbl. Gall y cyfyngiadau ychwanegol hyn arwain at ddryswch ymhlith perchnogion eiddo ynghylch gwella effeithlonrwydd eiddo, a all arwain at beidio cymryd unrhyw gamau gweithredu neu gymryd camau amhriodol. Gall hefyd arwain at gyngor anghyson gan swyddogion. Weithiau gall adeiladwyr lleol hefyd wneud gwelliannau amhriodol i gartrefi a all gael effaith andwyol ar yr Ardaloedd Cadwraeth ond a all hefyd wneud adeilad yn fwy aneffeithlon. Gwerthusiad ardal gadwraeth yw'r sylfaen ar gyfer rheolaeth gadarnhaol o'r ardaloedd hyn i sicrhau datblygiad priodol yn ogystal â chynaliadwy. Yn benodol, mae'r Gwerthusiadau'n diffinio'r hyn sy'n bwysig am yr ardaloedd ond hefyd, trwy ddadansoddi, yn dechrau nodi lle mae materion, cyfleoedd a ffactorau eraill. Mae'r Cynlluniau Rheoli dilynol yn darparu fframwaith i reoli'r Ardaloedd Cadwraeth yn effeithiol, gan wella a gwarchod eu cymeriad arbennig mewn ffordd gadarnhaol a rhagweithiol, a darparu canllawiau effeithiol i'r rhai sy'n byw, yn gweithio, yn buddsoddi ac yn rheoli'r ardaloedd. Mae diweddariad ar Brosiect Ardaloedd Cadwraeth yn adran Astudiaeth Achos y bennod hon.

MF12

Amcan	<p>Deall, gwerthfawrogi, amddiffyn a gwella amgylchedd hanesyddol yr ardal gan gynnwys gweddillion archeolegol a thirweddau hanesyddol a hyrwyddo datblygiad sy'n gwella treftadaeth adeiledig a threfwedd Eryri.</p> <p>Amddiffyn a gwella harddwch naturiol tirwedd y Parc Cenedlaethol trwy sicrhau bod datblygiad yn cwrdd â safonau dylunio cynaliadwy da ac yn parchu 'Rhinweddau Arbennig' yr ardal a phwrpasau'r Parc Cenedlaethol.</p>			
<p>Polisiau Allweddol Polisi Strategol Ff: Yr Amgylchedd Hanesyddol (Ff)</p>	<p>Polisiau Cysylltiedig Polisi Datblygu 6: Dylunio a Deunyddiau Cynaliadwy</p> <p>Polisi Datblygu 7: Adeiladau Rhestredig a Thraddodiadol</p> <p>Polisi Datblygu 8: Diogelu Safleoedd Heb eu Dynodi</p> <p>Polisi Datblygu 9: Trosi a newid defnydd adeiladau gwledig</p>			
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Paratoi a mabwysiadu CCA ar yr Amgylchedd Hanesyddol	Erbyn 2019	AMB Rhif 1:	Mae'r gwaith paratoi ar y gweill	
		AMB Rhif 2:	Mae'r gwaith paratoi ar y gweill	
		AMB Rhif 3:	Gwaith paratoi ar y gweill ond oedi oherwydd ymrwymadau gwaith eraill	
		AMB Rhif 4:	Gwaith paratoi ar y gweill ond oedi oherwydd ymrwymadau gwaith eraill	
Dadansoddiad				
Mae paratoi CCA ar y gweill er mwyn cefnogi'r polisiau a fabwysiadwyd ond bu oedi oherwydd ymrwymadau gwaith eraill..				
Gweithred				

MF13

Amcan		<p>Deall, gwerthfawrogi, amddiffyn a gwella amgylchedd hanesyddol yr ardal gan gynnwys gweddillion archeolegol a thirweddau hanesyddol a hyrwyddo datblygiad sy'n gwella treftadaeth adeiledig a threfwedd Eryri.</p> <p>Amddiffyn a gwella harddwch naturiol tirwedd y Parc Cenedlaethol trwy sicrhau bod datblygiad yn cwrdd â safonau dylunio cynaliadwy da ac yn parchu 'Rhinweddau Arbennig' yr ardal a phwrpasau'r Parc Cenedlaethol.</p>		
<p>Polisiâu Allweddol Polisi Strategol Ff: Yr Amgylchedd Hanesyddol (Ff)</p>		<p>Polisiâu Cysylltiedig Polisi Datblygu 6: Dylunio a Deunyddiau Cynaliadwy</p> <p>Polisi Datblygu 7: Adeiladau Rhestredig a Thraddodiadol</p> <p>Polisi Datblygu 8: Diogelu Safleoedd Heb eu Dynodi</p> <p>Polisi Datblygu 9: Trosi a newid defnydd adeiladau gwledig</p>		
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Paratoi a mabwysiadu CCA ar Ddylunio Cynaliadwy - ar wahân yn lleol	Erbyn 2018	AMB Rhif 1:	Mae'r gwaith paratoi ar y gweill ond wedi'i oedi oherwydd ymrwymadau gwaith eraill	
		AMB Rhif 2:	Mae'r gwaith paratoi ar y gweill ond wedi'i oedi oherwydd ymrwymadau gwaith eraill	
		AMB Rhif 3:	Gwaith paratoi ar y gweill ond oedi oherwydd ymrwymadau gwaith eraill	
		AMB Rhif 4:	Gwaith paratoi ar y gweill ond oedi oherwydd ymrwymadau gwaith eraill	
Dadansoddiad				
Mae gwaith paratoi CCA ar y gweill er mwyn cefnogi'r polisiâu a fabwysiadwyd ond mae wedi cael ei ohirio oherwydd ymrwymadau gwaith eraill.				
Gweithred				

Amcan		Deall, gwerthfawrogi, amddiffyn a gwella amgylchedd hanesyddol yr ardal gan gynnwys gweddillion archeolegol a thirweddau hanesyddol a hyrwyddo datblygiad sy'n gwella treftadaeth adeiledig a threfwedd Eryri.		
		Amddiffyn a gwella harddwch naturiol tirwedd y Parc Cenedlaethol trwy sicrhau bod datblygiad yn cwrdd â safonau dylunio cynaliadwy da ac yn parchu 'Rhinweddau Arbennig' yr ardal a phwrpasau'r Parc Cenedlaethol.		
Polisiâu Allweddol Polisi Strategol Ff: Yr Amgylchedd Hanesyddol (Ff)		Polisiâu Cysylltiedig Polisi Datblygu 6: Dylunio a Deunyddiau Cynaliadwy Polisi Datblygu 7: Adeiladau Rhestredig a Thraddodiadol Polisi Datblygu 8: Diogelu Safleoedd Heb eu Dynodi Polisi Datblygu 9: Trosi a newid defnydd adeiladau gwledig		
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Nifer yr Ardaloedd Cadwraeth gydag Aseidiadau Ardal cyfoes (14)	Cwblhau Aseidiadau Ardal erbyn 2012 a'u hadolygu bob 5 mlynedd	AMB Rhif 1:	Oedi	
		AMB Rhif 2:	Oedi	
		AMB Rhif 3:	Ar y gweill	
		AMB Rhif 4:	Wedi'u paratoi	
Dadansoddiad				
Mae'r Gwerthusiadau Ardal Gadwraeth a Chynlluniau Rheoli wedi'u drafftio ynghyd â chanllawiau ar wella effeithlonrwydd ynni mewn adeiladau traddodiadol o fewn Ardaloedd Cadwraeth. Mae'r Gwerthusiadau a'r Cynlluniau Rheoli wedi bod yn destun ymgynghoriad cyhoeddus, gyda'r camau nesaf yn cynnwys mabwysiadu ffurfiol fel ystyriaeth gynllunio berthnasol.				
Gweithred				

MF15

Amcan		<p>Deall, gwerthfawrogi, amddiffyn a gwella amgylchedd hanesyddol yr ardal gan gynnwys gweddillion archeolegol a thirweddau hanesyddol a hyrwyddo datblygiad sy'n gwella treftadaeth adeiledig a threfwedd Eryri.</p> <p>Amddiffyn a gwella harddwch naturiol tirwedd y Parc Cenedlaethol trwy sicrhau bod datblygiad yn cwrdd â safonau dylunio cynaliadwy da ac yn parchu 'Rhinweddau Arbennig' yr ardal a phwrpasau'r Parc Cenedlaethol.</p>		
Polisiâu Allweddol Polisi Strategol Ff: Yr Amgylchedd Hanesyddol (Ff)		Polisiâu Cysylltiedig Polisi Datblygu 6: Dylunio a Deunyddiau Cynaliadwy Polisi Datblygu 7: Adeiladau Rhestredig a Thraddodiadol Polisi Datblygu 8: Diogelu Safleoedd Heb eu Dynodi Polisi Datblygu 9: Trosi a newid defnydd adeiladau gwledig		
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Nifer yr Ardaloedd Cadwraeth gyda Chynlluniau Rheoli cyfoes	Cwblhau Cynlluniau Rheoli a'u hadolygu bob 5 mlynedd.	AMB Rhif 1:	Oedi	
		AMB Rhif 2:	Oedi	
		AMB Rhif 3:	Ar y gweill	
		AMB Rhif 4:	Wedi'u paratoi	
Dadansoddiad				
<p>Mae'r Gwerthusiadau Ardal Gadwraeth a Chynlluniau Rheoli wedi'u drafftio ynghyd â chanllawiau ar wella effeithlonrwydd ynni mewn adeiladau traddodiadol o fewn Ardaloedd Cadwraeth. Mae'r Gwerthusiadau a'r Cynlluniau Rheoli wedi bod yn destun ymgynghoriad cyhoeddus, gyda'r camau nesaf yn cynnwys mabwysiadu ffurfiol fel ystyriaeth gynllunio berthnasol.</p>				
Gweithred				

Amcan	Deall, gwerthfawrogi, amddiffyn a gwella amgylchedd hanesyddol yr ardal gan gynnwys gweddillion archeolegol a thirweddau hanesyddol a hyrwyddo datblygiad sy'n gwella treftadaeth adeiledig a threfwedd Eryri. Amddiffyn a gwella harddwch naturiol tirwedd y Parc Cenedlaethol trwy sicrhau bod datblygiad yn cwrdd â safonau dylunio cynaliadwy da ac yn parchu 'Rhinweddau Arbennig' yr ardal a phwrpasau'r Parc Cenedlaethol.			
Polisiâu Allweddol Polisi Strategol Ff: Yr Amgylchedd Hanesyddol (Ff)	Polisiâu Cysylltiedig Polisi Datblygu 6: Dylunio a Deunyddiau Cynaliadwy Polisi Datblygu 7: Adeiladau Rhestredig a Thraddodiadol Polisi Datblygu 8: Diogelu Safleoedd Heb eu Dynodi Polisi Datblygu 9: Trosi a newid defnydd adeiladau gwledig			
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Nifer yr adeiladau rhestredig sydd mewn perygl (323)	Lleihau nifer yr adeiladau rhestredig sydd mewn perygl a monitro'r rheswm dros y cynnydd yn y nifer.	AMB Rhif 1:	303 (2018-19)	
		AMB Rhif 2:		
		AMB Rhif 3:		
		AMB Rhif 4:	107	
Dadansoddiad				
Yn seiliedig ar Aseiad Cadw yn 2022, mae 171 o Adeiladau Rhestredig mewn Perygl yn y Parc Cenedlaethol, sef 9.16%. Mae 61 wedi'u dosbarthu fel 'Mewn Risg Eithafol', 3 'Mewn Perygl Difrifol', a'r 107 sy'n weddill 'Mewn Perygl'. Wrth ystyried ffigur yr aseiad hwn o gymharu ag aseiad blwyddyn gyntaf y CDLI hwn 2016-2039, mae nifer yr Adeiladau Rhestredig mewn Perygl wedi gostwng yn sylweddol.				
Gweithred	Parhau i Fonitro: Mae polisiâu cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.			

Amcan		<p>Deall, gwerthfawrogi, amddiffyn a gwella amgylchedd hanesyddol yr ardal gan gynnwys gweddillion archeolegol a thirweddau hanesyddol a hyrwyddo datblygiad sy'n gwella treftadaeth adeiledig a threfwedd Eryri.</p> <p>Amddiffyn a gwella harddwch naturiol tirwedd y Parc Cenedlaethol trwy sicrhau bod datblygiad yn cwrdd â safonau dylunio cynaliadwy da ac yn parchu 'Rhinweddau Arbennig' yr ardal a phwrpasau'r Parc Cenedlaethol.</p>		
Polisiâu Allweddol Polisi Strategol Ff: Yr Amgylchedd Hanesyddol (Ff)		Polisiâu Cysylltiedig Polisi Datblygu 6: Dylunio a Deunyddiau Cynaliadwy Polisi Datblygu 7: Adeiladau Rhestredig a Thraddodiadol Polisi Datblygu 8: Diogelu Safleoedd Heb eu Dynodi Polisi Datblygu 9: Trosi a newid defnydd adeiladau gwledig		
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Monitro ceisiadau cynllunio mewn Parciau a Gerddi Hanesyddol ac yn gyfagos iddynt a allai gael effaith.	Lleihau nifer yr adeiladau rhestredig sydd mewn perygl a monitro'r rheswm dros y cynnydd yn y nifer.	AMB Rhif 1:	Ni ystyriwyd bod yr un ohonynt yn cael effaith andwyol ar y parc hanesyddol na'i osodiad.	
		AMB Rhif 2:	Ni ystyriwyd bod yr un ohonynt yn cael effaith andwyol ar y parc hanesyddol na'i osodiad.	
		AMB Rhif 3:	Ni ystyriwyd bod unrhyw un yn cael effaith andwyol ar y parc hanesyddol na'i leoliad	
		AMB Rhif 4:	12	

Dadansoddiad
<p>Cafwyd 11 cais cynllunio, ac un tystysgrif wedi'i chymeradwyo ar gyfer datblygiadau amrywiol o fewn byffer 100m i barciau a gerddi hanesyddol, a rhoddwyd caniatâd i bob un ohonynt. Roedd saith o'r ceisiadau hyn ar gyfer estyniadau ar dai presennol ac adeiladau rhestredig, ac un ar gyfer gosod drysau dwbl ar fflat llawr isaf. Roedd dau gais ar gyfer gwelliannau meysydd parcio gan gynnwys peiriant talu ac arddangos parcio, ac un arall ar gyfer panel dehongli. Roedd un cais ar gyfer codi byngalo dormer (marchnad agored) yn</p>

Nhalybont. Yn anffodus ni chafodd Polisi Strategol Ff: Yr Amgylchedd Hanesyddol sy'n gwarchod yn benodol Barciau a Gerddi Hanesyddol rhag datblygiad anaddas ei ystyried yn ystod yr asesiad o'r cynnig datblygu hwn. Fodd bynnag, penderfynwyd ar y cais drwy ystyried y polisiâu a ganlyn o CDLIE 2016-2031: A, C, 1, 6, G, 18 a 30. Roedd y Dystysgrif Cyfreithlondeb a ganiatawyd ar gyfer gostwng uchder y ddau adeilad adweithydd ar Safle Dadgomisiynu Trawsfynydd. Ar y cyfan felly, ystyriwyd effaith y datblygiadau ar y parciau a'r gerddi hanesyddol fel rhan o'r broses benderfynu, ac ni ystyriwyd bod yr un ohonynt yn cael effaith andwyol ar y parc hanesyddol na'i osodiad. Er hyn, bydd angen sicrhau bod Polisi Strategol Ff yn cael ei weithredu fel y bwriadwyd ac mae angen hyfforddiant swyddogion.

Gweithred	Angen hyfforddiant. Nid yw Polisi Strategol Ff yn cael ei weithredu fel y bwriadwyd ac mae angen hyfforddiant swyddogion. Mae hyfforddiant swyddogion wedi'i drefnu gyda Swyddogion Rheoli Datblygu, ynghyd ag adolygiad o'r broses dilysu ceisiadau i atal digwyddiad pellach.
------------------	---

MF18 +19

Amcan	Deall, gwerthfawrogi, amddiffyn a gwella amgylchedd hanesyddol yr ardal gan gynnwys gweddillion archeolegol a thirweddau hanesyddol a hyrwyddo datblygiad sy'n gwella treftadaeth adeiledig a threfwedd Eryri.			
	Amddiffyn a gwella harddwch naturiol tirwedd y Parc Cenedlaethol trwy sicrhau bod datblygiad yn cwrdd â safonau dylunio cynaliadwy da ac yn parchu 'Rhinweddau Arbennig' yr ardal a phwrpasau'r Parc Cenedlaethol.			
Polisiâu Allweddol Polisi Strategol Ff: Yr Amgylchedd Hanesyddol (Ff)	Polisiâu Cysylltiedig Polisi Datblygu 6: Dylunio a Deunyddiau Cynaliadwy Polisi Datblygu 7: Adeiladau Rhestredig a Thraddodiadol Polisi Datblygu 8: Diogelu Safleoedd Heb eu Dynodi Polisi Datblygu 9: Trosi a newid defnydd adeiladau gwledig			
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Nifer yr Henebion Rhestredig sydd mewn perygl. Monitro ceisiadau cynllunio a allai gael effaith ar Heneb Rhestredig	Lleihau'r nifer sydd mewn perygl	AMB Rhif 1:	Ni ystyriwyd bod yr un ohonynt yn cael effaith andwyol ar Henebion Rhestredig.	
		AMB Rhif 2:	Ni ystyriwyd bod yr un ohonynt yn cael effaith andwyol ar	

			Henebion Rhestredig.	
		AMB Rhif 3:	Ni ystyriwyd bod unrhyw un yn cael effaith andwyol ar Henebion Cofrestredig.	
		AMB Rhif 4:	Ni ystyriwyd bod unrhyw un yn cael effaith andwyol ar Henebion Cofrestredig.	
Dadansoddiad				
<p>Mae CADW yn cadw cofnod o HRh mewn perygl, gellir gweld y wybodaeth hon yn Amcan 10 (b) yr SA o'r Fframwaith Monitro Gwerthuso Cynaliadwyedd. O fewn parth clustogi HRh 100m, caniatwyd 13 cais cynllunio, ac nid oedd yr un ohonynt ar gyfer datblygiadau newydd, dim ond mân ddatblygiadau i ddatblygiadau presennol a ganiatwyd yn ystod y cyfnod monitro hwn, megis addasiadau, trosiadau a newid defnydd. Bu un gais ar gyfer newid defnydd tir i greu 11 lle parcio ceir yn Abergwynngregyn. Ystyriwyd unrhyw effaith bosibl ar HRh fel rhan o'r broses benderfynu.</p>				
Gweithred	Parhau i Fonitro: Mae polisiâu cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.			

MF20

Amcan	<p>Deall, gwerthfawrogi, amddiffyn a gwella amgylchedd hanesyddol yr ardal gan gynnwys gweddillion archeolegol a thirweddau hanesyddol a hyrwyddo datblygiad sy'n gwella treftadaeth adeiledig a threfwedd Eryri.</p> <p>Amddiffyn a gwella harddwch naturiol tirwedd y Parc Cenedlaethol trwy sicrhau bod datblygiad yn cwrdd â safonau dylunio cynaliadwy da ac yn parchu 'Rhinweddau Arbennig' yr ardal a phwrpasau'r Parc Cenedlaethol.</p>
Polisiâu Allweddol Polisi Strategol Ff: Yr Amgylchedd Hanesyddol (Ff)	<p>Polisiâu Cysylltiedig</p> <p>Polisi Datblygu 6: Dylunio a Deunyddiau Cynaliadwy</p> <p>Polisi Datblygu 7: Adeiladau Rhestredig a Thraddodiadol</p> <p>Polisi Datblygu 8: Diogelu Safleoedd Heb eu Dynodi</p> <p>Polisi Datblygu 9: Trosi a newid defnydd adeiladau gwledig</p>

Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Nifer y safleoedd archeolegol, Henebion Rhestredig ac Ardaloedd Cadwraeth sy'n cael eu cadw neu eu gwella gan gynigion datblygu	Pob cynnig datblygu	AMB Rhif 1:	Oedi	1 datblygiad yn methu â chadw neu wella am 3 blynedd yn olynol neu 3 datblygiad yn methu â chadw neu wella mewn blwyddyn (mae angen iddo gysylltu ag Asesiadau CA a Chynlluniau Rheoli fel uchod)
		AMB Rhif 2:	Oedi	
		AMB Rhif 3:	Oedi	
		AMB Rhif 4:		
Dadansoddiad				
<p>Gan nad yw'r asesiadau Ardal Gadwraeth a'r cynlluniau rheoli wedi'u cwblhau eto, mae'n anodd penderfynu a yw cynigion datblygu wedi gwella ardaloedd cadwraeth. Er hyn, mae cadw a gwella ardaloedd cadwraeth wedi cael ei ystyried fel rhan o'r broses benderfynu ar geisiadau cynllunio. Oherwydd Prosiect Treftadaeth Treflun Dolgellau, mae llawer o welliannau wedi'u gwneud i'r Ardal Gadwraeth. Gweler yr adran 'Astudiaethau Achos' am ragor o wybodaeth. Yn ogystal bu gweithredu yn rhan o'r Prosiect Ardaloedd Cadwraeth o pedwar digwyddiad galw i mewn ar draws y Parc Cenedlaethol gydag arbenigwyr ym maes Cadwraeth Adeiladau yn hyrwyddo'r prosiect ac yn hyrwyddo gwybodaeth am wahanol ddulliau addas a chynaliadwy o wella effeithlonrwydd ynni adeiladau traddodiadol o fewn Ardaloedd Cadwraeth. Yn ogystal, roedd cynllun grant ar gael i gynorthwyo gyda gwelliannau effeithlonrwydd ynni a / neu uwchraddio thermol eiddo cyhoeddus, cymunedol a masnachol o fewn Ardaloedd Cadwraeth dynodedig y Parc Cenedlaethol, megis Eglwysi / Capeli, Neuaddau Cymunedol, Llyfrgelloedd, Tafarndai Cymunedol, a Siopau Pentref. Y dyddiad cau ar gyfer cyflwyno tendrau oedd 3 Mawrth 2023 a phenderfynwyd ar y cais llwyddiannus.</p>				
Gweithred	Parhau i Fonitro: Mae polisiâu cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.			

MF21

Amcan	<p>Deall, gwerthfawrogi, amddiffyn a gwella amgylchedd hanesyddol yr ardal gan gynnwys gweddillion archeolegol a thirweddau hanesyddol a hyrwyddo datblygiad sy'n gwella treftadaeth adeiledig a threfwedd Eryri.</p> <p>Amddiffyn a gwella harddwch naturiol tirwedd y Parc Cenedlaethol trwy sicrhau bod datblygiad yn cwrdd â safonau dylunio cynaliadwy da ac yn parhau 'Rhinweddau Arbennig' yr ardal a phwrpasau'r Parc Cenedlaethol.</p>
--------------	---

Polisiâu Allweddol Polisi Strategol Ff: Yr Amgylchedd Hanesyddol (Ff)		Polisiâu Cysylltiedig Polisi Datblygu 6: Dylunio a Deunyddiau Cynaliadwy Polisi Datblygu 7: Adeiladau Rhestredig a Thraddodiadol Polisi Datblygu 8: Diogelu Safleoedd Heb eu Dynodi Polisi Datblygu 9: Trosi a newid defnydd adeiladau gwledig		
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Monitro ceisiadau cynllunio sy'n dod ymlaen o fewn Safle Treftadaeth y Byd neu leoliad hanfodol a Safle Treftadaeth y Byd Ymgeisydd	Dim effaith annerbyniol ar y dynodiadau a'r dynodiadau ymgeisydd	AMB Rhif 1:	Mae'r gwaith paratoi ar y gweill	
		AMB Rhif 2:	Mae'r gwaith paratoi ar y gweill	
		AMB Rhif 3:	Ni ystyriwyd bod unrhyw un yn cael effaith annerbyniol ar y dynodiadau.	
		AMB Rhif 4:	Ni ystyriwyd bod unrhyw un yn cael effaith annerbyniol ar y dynodiadau.	
Dadansoddiad				
<p>Ers mis Gorffennaf 2021, mae'r Safle Treftadaeth y Byd Ymgeisiol a ddynodwyd yn flaenorol, Tirwedd Llechi Gogledd-orllewin Cymru, wedi derbyn statws Safle Treftadaeth y Byd dynodedig. Mae hyn yn golygu bod dau Safle Treftadaeth y Byd o fewn Parc Cenedlaethol Eryri erbyn hyn.</p> <p><u>Safle Treftadaeth y Byd Cestyll a Muriau Trefi'r Brenin Edward yng Ngwynedd – Castell Harlech</u></p> <p>Caniatawyd 13 cais o fewn Lleoliad Hanfodol Safleoedd Treftadaeth y Byd. Roedd 11 o'r ceisiadau hyn i gyd ar gyfer mân ddatblygiadau neu ddatblygiadau gan ddeiliaid tai, megis newidiadau allannol, codi estyniadau, a bu un ar gyfer dymchwel tŵr hyfforddi presennol ac adeiladu tŵr hyfforddi ffrâm ddu yn ei le gyda goleuadau cysylltiedig yng Ngorsaf Dân. Caniatawyd dau ddatblygiad newydd o fewn gosodiad hanfodol Safle Treftadaeth y Byd. Roedd un yn cynnwys gosod tri pod glampio yn yr ardd gwrw gefn a defnyddio hen adeilad seler/storfa i ddarparu cyfleusterau toiled a chawod yng Ngwesty Harlech. Roedd yr ail ar gyfer adeiladu maes parcio newydd, teras uchel, grisiau a wal gynnal. Ystyriir nad yw'r ceisiadau hyn yn cael effaith annerbyniol ar y dynodiad.</p> <p><u>Tirwedd Llechi Gogledd Orllewin Cymru Safle Treftadaeth y Byd</u></p>				

Caniatawyd 5 cais o fewn Safle Treftadaeth y Byd Tirwedd Llechi Gogledd Orllewin Cymru. Roedd y ceisiadau hyn i gyd ar gyfer mân waith megis dau ganiatâd hysbysebu, gosod ffenestri to, a dau gais am estyniadau unllawr. Ystyriwyd nad oedd y ceisiadau hyn yn cael effaith annerbyniol ar y dynodiad.

Cyflwynwyd 9 rhag-gais hefyd ar gyfer datblygiad o fewn ffin Safle Treftadaeth y Byd y Dirwedd Lechi, pob un ar gyfer mân ddatblygiadau.

Gweithred

Parhau i Fonitro: Mae polisiâu cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.

Ymchwil ac ystyriaethau pellach i lywio diwygiad CDLI Eryri

- 4.5 Nid oes unrhyw un o bwyntiau sbarduno'r dangosyddion monitro yn y Bennod hon wedi'u rhoi ar waith felly gallwn dybio bod y polisiau'n cael eu gweithredu'n llwyddiannus. Ystyrir nad oes unrhyw oblygiadau mawr i ddiwygio'r CDLI yn yr adran hon.
- 4.6 Serch hynny, fel yr adroddir yn yr Adroddiad Monitro diwethaf 2021-2022, roedd apêl ynglŷn â datblygiad penodol o fewn y Parc Cenedlaethol, lle y cwestiynodd yr Arolygydd Bolisi Datblygu 7 o'r CDLI, y Gofrestr Adeiladau Traddodiadol a'r meini prawf i gynnwys adeilad ar y gofrestr.
- 4.7 Mae Polisi Datblygu 7 yn cynnwys meini prawf ar gyfer datblygu a gwarchod a gwella Adeiladau Traddodiadol yn ogystal ag Adeiladau Rhestredig, gyda meini prawf penodol pellach ar gyfer Adeiladau Rhestredig. Mae hyn oherwydd bod yr adeiladau sydd bellach yn cael eu hystyried a'u nodi fel 'adeiladau traddodiadol' ar y gofrestr, yn hanesyddol, wedi'u rhestru fel Adeiladau Rhestredig Gradd III ar y raddfa a gydnabyddir gan y gyfraith, cyn i'r raddfa gael ei hadolygu i gynnwys a chydabod ond Adeiladau Rhestredig Gradd I, Gradd II*, a Gradd II yn unig, trwy Ddeddf Cynllunio (Adeiladau Rhestredig ac Ardaloedd Cadwraeth) 1990. Yn ôl y Ddeddf hon, mae angen Caniatâd Adeilad Rhestredig ar gyfer pob gwaith dymchwel, addasu neu ymestyn adeilad rhestredig sy'n effeithio ar ei gymeriad fel adeilad o ddi-ddordeb pensaernïol neu hanesyddol arbennig. Nid yw hyn yn ofynnol ar gyfer adeiladau ar y Gofrestr Adeiladau Traddodiadol, y tu allan i Ardal Gadwraeth a/neu Ddynodiad Erthygl 4. Er hynny, fel y nodir ym mharagraffau 4.20-4.22 y CDLI, mae cymeriad Eryri yn ddyledus iawn i'w Adeiladau Rhestredig a'r traddodiad cyfoethog o arddulliau adeiladu ac amrywiaeth o ddeunyddiau sy'n adlewyrchu ac yn nodweddu'r bensaernïaeth frodorol. Er nad ydynt yn cyflawni statws 'arbennig' Adeiladau Rhestredig, mae'r angen yn parhau i warchod yr adeiladau traddodiadol hyn rhag newid amhriodol. Mae Adeiladau Traddodiadol yn arwyddocaol gan eu bod yn cyfrannu at gymeriad pensaernïol lleol a thraddodiadau'r ardal. Gan nad yw'r rhestr yn derfynol, gellir ychwanegu eiddo ychwanegol ati o bryd i'w gilydd. Felly, ni chaniateir unrhyw gynnig sydd o raddfa, dyluniad, neu sy'n dibynnu ar ddeunyddiau a ystyrir yn amhriodol.
- 4.8 Roedd yr apêl yn ymwneud â throsi adeilad allanol cyn-fyncws/storfa anecs i lety anecs un ystafell. Gwrthodwyd y cais yn wreiddiol gan yr Awdurdod oherwydd canfyddiadau y byddai'n mynd yn groes i Bolisi Datblygu 7. Drwy'r broses apêl, cafodd y penderfyniad hwn ei wyrdroi gan yr Arolygydd, gan ganfod na fyddai'r gwaith yn amhriodol ac felly na fyddai'n mynd yn groes i Bolisi Datblygu 7, gan nodi "...nid yw'n rhesymol cymhwyso'r un profion ar fân adeilad allanol adeilad traddodiadol sydd wedi'i newid yn fawr ag a fyddai'n cael ei gymhwyso i adeilad rhestredig." (Cyfeirnod yr Apêl: APP/H954/A/21/3280822). Er ei fod wedi'i nodi fel 'Adeilad Traddodiadol' ar y Gofrestr, roedd newidiadau i'r adeilad wedi digwydd y tu allan i Reolaeth Cynllunio, gan arwain at gasgliad yr Arolygydd nad yw'n ymarferol rhoi'r un amddiffyniad i adeiladau traddodiadol sydd wedi newid yn ddramatig, ag ar adeiladau rhestredig. Wrth ddiwygio'r CDLI, bydd angen ystyried yr achos hwn o ran Polisi Datblygu 7: Adeiladau Rhestredig a Thraddodiadol.
- 4.9 O ystyried canfyddiadau'r Adroddiadau Monitro Blyneddol ers mabwysiadu'r Cynllun Datblygu Lleol 2016-2031, nid oes goblygiadau mawr ar gyfer diwygio'r CDLI yn yr adran hon, gan fod y polisiau yn y bennod hon wedi'u gweithredu'n llwyddiannus.

Ardaloedd Cadwraeth addas ar gyfer yr Unfed Ganrif ar Hugain

Mae'r Awdurdod wedi cychwyn ar brosiect newydd i reoli 14 Ardal Gadwraeth Eryri. Wedi'i ariannu gan gronfa Tirweddau Cynaliadwy, Lleoedd Cynaliadwy Llywodraeth Cymru, bydd y prosiect, a arweinir gan Chambers Conservation, yn sicrhau y gall cadwraeth gynaliadwy wella'r Ardaloedd Cadwraeth ar gyfer y dyfodol. Mae cam cyntaf y prosiect hwn rhwng Hydref 2021 a Mawrth 2022 yn cynnwys gweithio gyda chymunedau lleol a grwpiau buddiant Ardaloedd Cadwraeth i ddatblygu Gwerthusiadau a Chynlluniau Rheoli ar gyfer yr ardaloedd dynodedig. Bydd y cynlluniau hyn yn cynnwys datganiad o arwyddocâd a chynllun gweithredu i warchod a gwella'r ardaloedd yn gynaliadwy, gyda phwyslais arbennig ar eu gwneud yn fwy ynni-effeithlon. Mae'r Awdurdod wedi ymrwmo i sicrhau bod Ardaloedd Cadwraeth yn cael eu hamddiffyn rhag datblygiadau amhriodol a lle bo modd, bod yr ardal a'r lleoliad yn cael eu gwella. Fodd bynnag, dwy o'r heriau mawr sy'n wynebu ein Hardaloedd Cadwraeth heddiw yw'r Agenda Newid Hinsawdd a'r diffyg dealltwriaeth o weithrediad ac arwyddocâd yr adeiladau o fewn yr ardaloedd dynodedig hyn.

Ynglŷn â'r agenda Newid yn yr Hinsawdd, mae llawer o'r stoc adeiladau yn yr Ardaloedd Cadwraeth hyn yn adeiladau traddodiadol sy'n cael eu nodi fel rhai nad ydynt yn ynni-effeithlon iawn. Gall effeithlonrwydd ynni gael ei gyfyngu ymhellach gan y gofynion rheoliadol cynllunio ychwanegol sy'n ymwneud â gwelliannau i gartrefi megis paneli solar a gwydr dwbl. Gall y cyfyngiadau ychwanegol hyn arwain at ddryswch ymhlith perchnogion eiddo ynghylch gwella effeithlonrwydd eiddo, a all arwain at beidio cymryd unrhyw gamau gweithredu neu gymryd camau amhriodol. Gall hefyd arwain at gyngor anghyson gan swyddogion. Weithiau gall adeiladwyr lleol hefyd wneud gwelliannau amhriodol i gartrefi a all gael effaith andwyol ar yr Ardaloedd Cadwraeth ond a all hefyd wneud adeilad yn fwy aneffeithlon. Gwerthusiad ardal gadwraeth yw'r sylfaen ar gyfer rheolaeth gadarnhaol o'r ardaloedd hyn i sicrhau datblygiad priodol yn ogystal â chynaliadwy. Yn benodol, bydd y Gwerthusiadau'n diffinio'r hyn sy'n bwysig am yr ardaloedd ond hefyd, trwy ddadansoddi, yn dechrau nodi lle mae materion, cyfleoedd a ffactorau eraill. Bydd y Cynlluniau Rheoli dilynol yn darparu fframwaith i reoli'r Ardaloedd Cadwraeth yn effeithiol, gan wella a gwarchod eu cymeriad arbennig mewn ffordd gadarnhaol a rhagweithiol, a darparu canllawiau effeithiol i'r rhai sy'n byw, yn gweithio, yn buddsoddi ac yn rheoli'r ardaloedd.

Diweddariad 2022/2023

Roedd y dogfennau Gwerthusiadau Ardal Gadwraeth a Chynllun Rheoli unigol yn destun ymgynghoriad cyhoeddus rhwng 30 Hydref a 11 Tachwedd 2022. Derbyniwyd nifer o sylwadau gan nifer o ymatebwyr. Y bwriad yw gwirio'r newidiadau gyda'r Cynghorau Cymuned perthnasol cyn cyflwyno'r dogfennau i'r Aelodau i'w mabwysiadu'n derfynol o fewn y Pwyllgor Cynllunio a Mynediad. Gwaith arall sydd wedi digwydd o ganlyniad i'r gwaith hwn yn ystod Gwanwyn 2023 yw pedwar digwyddiad galw i mewn ar draws y Parc Cenedlaethol gydag arbenigwyr ym maes Cadwraeth Adeiladau yn hyrwyddo'r prosiect ac yn hyrwyddo gwybodaeth am wahanol ddulliau addas a chynaliadwy o wella effeithlonrwydd ynni. Adeiladau traddodiadol o fewn Ardaloedd Cadwraeth. Yn ogystal, roedd cynllun grant ar gael i gynorthwyo gyda gwelliannau effeithlonrwydd ynni a / neu uwchraddio thermol eiddo cyhoeddus, cymunedol a masnachol o fewn Ardaloedd Cadwraeth dynodedig y Parc Cenedlaethol, megis Eglwysi / Capeli, Neuaddau Cymunedol, Llyfrgelloedd, Tafarndai Cymunedol, a Siopau Pentref. Y dyddiad cau ar gyfer cyflwyno tendrau oedd 3 Mawrth 2023 a phenderfynwyd ar y cais llwyddiannus.

Cynllun Partneriaeth Tirwedd y Carneddau

Mae Partneriaeth Tirwedd y Carneddau wedi datblygu cynllun a fydd yn helpu i hyrwyddo dyfodol cadarnhaol i'r Carneddau trwy gynyddu dealltwriaeth a mwynhad o'i hanes, traddodiadau diwylliannol a bywyd gwylt. Bydd yn gwarchod treftadaeth yr ardal trwy hyrwyddo ffermio cynaliadwy sy'n amddiffyn cynefinoedd, rhywogaethau ac olion archeolegol prin, a thrwy gofnodi enwau lleoedd ac atgofion. Bydd grant o £1.7 miliwn gan Gronfa Dreftadaeth Genedlaethol y Loteri yn helpu i gyflawni'r cynllun, gwerth dros £4 miliwn, dros y 5 mlynedd nesaf.

Ymhlith y prosiectau o fewn y cynllun mae:

1. Cylchdaith y Carneddau – : Sefydlu taith aml-ddiwrnod ar Hawliau Tramwy presennol, cyrchu gwelliannau, hyrwyddo a chreu adnoddau dehongli digidol ac argraffedig.
2. Ucheldiroedd Pori: Gwelliannau ymylol ac ymylon mynyddoedd, cadwraeth a chofnodi'r fran goesgoch a gwaith clirio eithin a rhedyn o safleoedd archeolegol.
3. Tirwedd o Fwyell Neolithig: Archeoleg gyhoeddus yn archwilio chwareli cerrig 6,000 oed a'r bwyell hardd a fasnachwyd ac a gyfnewidiwyd dros bellteroedd maith ledled Prydain.
4. Gwyddoniaeth Dinasyddion LiDAR: Darganfod a mapio archeoleg, mawndiroedd a nodweddion tirwedd gan ddefnyddio sgan laser o'r awyr 3D newydd o dirwedd gyfan y Carneddau.
5. Dolydd: Adfer dolydd yr ucheldir sy'n lleoedd bwydo pwysig i adar prin gan gynnwys Llinos y Mynydd. Sefydlu a chefnogi dolydd ar ochrau'r dyffryn sy'n llawn blodau i gynyddu bioamrywiaeth a helpu peillwyr.
6. Y Cylch Dŵr: Mawn ac Afonydd: Gwella coridorau glan afon, cael gwared â'r Ffromlys Chwarennog, atgyweirio mawndir, codi ymwybyddiaeth o bwysigrwydd amgylcheddol mawndir, cynefinoedd llynnoedd ac afonydd a dadansoddi pail hynafol mewn mawn er mwyn deall newid tirweddol.
7. Coed a Choetir: Plannu coed mewn ardaloedd penodol i wella cysylltedd cynefinoedd a bioamrywiaeth a chofnodi coed hynafol, sefydlu meithrinfeydd bach i blannu coed lleol a chael gwared ar Rododendron ymledol.
8. Gorwelion / Nenlinellau: Hyrwyddo ymwybyddiaeth o'r copaon a'r cribau uchel nodedig a'u gwybodaeth am eu treftadaeth arbennig a'u bywyd gwylt gan gynnwys carneddau claddu o'r oes efydd a chynefinoedd planhigion arctig ac alpaidd hynafol.
9. Lleisiau ac Enwau Lleoedd y Carneddau: Prosiect ymchwil a hanes lafar a fydd yn rhannu straeon, atgofion a profiadau o fywyd a magaeth yn y Carneddau yn ogystal â gwybodaeth am gymunedau ffermio a sut mae'r rheini wedi siapiau y Carneddau rydym yn adnabod heddiw.

Prosiect Treftadaeth Treflun Dolgellau

Un o nodweddion amlycaf tref Dolgellau yw ei hadeiladau uchel o gerrig llwyd dolerit a llechi, a'i gwe o strydoedd cul sydd wedi esblygu a datblygu'n ddamweiniol dros bedair canrif. Mae 180 o adeiladau'r dref wedi'u rhestru, ac mae llawer o adeiladau hanesyddol y dref, yn fasnachol yn bennaf, wedi dadfeilio, gyda rhai wedi bod yn wag neu'n rhannol wag ers blynyddoedd.

Er mwyn helpu i adfywio'r dref, sefydlwyd prosiect Treftadaeth Treflun Dolgellau, sy'n bartneriaeth rhwng Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri, Cronfa Dreftadaeth y Loteri, Cadw a Chyngor Gwynedd yn 2009. Mae'r fenter yn cynnig grantiau i berchnogion eiddo cymwys tuag at atgyweirio adeiladau, adfer colli nodweddion pensaernïol a dod â lloriau gwag yn ôl i ddefnydd economaidd. Amcan arall y fenter yw hybu ymwybyddiaeth o dreftadaeth y dref ac annog trigolion ac ymwelwyr i gymryd mwy o ran yn eu treftadaeth ddiwylliannol.

Diweddariad 2022/2023.

Cwblhawyd y gwaith adfer i Adeiladau Victoria ac mae wedi cael derbyniad da iawn gan y gymuned. Mae'r gwaith allanol wedi cyfrannu at welliant amlwg i'r strydlun ac wedi gwella Stryd Smithfield Uchaf a phen deheuol Sgwâr Eldon.

Bydd y gwaith allanol i 4 Eldon Row yn cychwyn yn fuan.

Mae'r gwaith adfer a thrwsio hanfodol i Dŷ Newyddion, hen siop papur newydd Wilkins (adeilad â blaenoriaeth) ar y safle ac yn mynd rhagddo'n dda.

Mae nifer o brosiectau codi ymwybyddiaeth yn ymwneud â diwydiannau gwlan a thanerdy Dolgellau wedi eu cwblhau neu ar y gweill. Mae'r prosiectau hyn wedi cael ymgysylltiad cymunedol cryf ag ysgolion lleol a grwpiau crefft a hanes lleol, lle mae gweithiau celf wedi'u creu. Bydd y gweithiau celf hyn yn cael eu harddangos yn barhaol yn Darllenfa Rhydd yn y dyfodol agos, gan eu gwneud yn hygyrch i bawb.

Mae dau safle cyn felinau gwlan ar yr afon Aran wedi cael eu harolygu gan archeolegydd gyda chymorth Grŵp yr Aran. Bydd yr adroddiadau archaeolegol sy'n ymwneud â'r canfyddiadau yn cael eu lanlwytho ar wefan yr Awdurdod.

Mae llyfr ar y diwydiannau gwlan a thanerdy yn cael ei ysgrifennu. Dylid cwblhau'r llyfr yn gynnar ym mis Medi. Bydd incwm o werthu'r llyfrau yn cael ei ddefnyddio i godi ymwybyddiaeth o'r diwydiannau ymhellach trwy brosiectau eraill.

Bydd bwrdd dehongli a ffrâm newydd yn ymwneud â dau lwybr cerdded ar hyd yr afon Aran ac yn cynnwys safleoedd yr hen felinau gwlan yn cael eu cynhyrchu a'u lleoli ger y fynedfa i faes parcio'r Marian.

Dyddiad cwblhau cyffredinol y prosiect yw 31 Rhagfyr 2023.

5 HYRWYDDO CYMUNEDAU IACH A CHYNALIADWY

Mae'r adran hon yn ymateb i'r amcanion canlynol:

Cefnogi datblygiad priodol sy'n diwallu anghenion tai y gymuned leol, gan roi sylw arbennig i dai fforddiadwy i bobl leol.

Cefnogi'r ddarpariaeth briodol a chadw cyfleusterau a gwasanaethau cymunedol allweddol ledled yr ardal.

Annog cyfleusterau hamdden cymunedol lle maent yn diwallu anghenion lleol a heb wrthdaro â 'Rhinweddau Arbennig' y Parc.

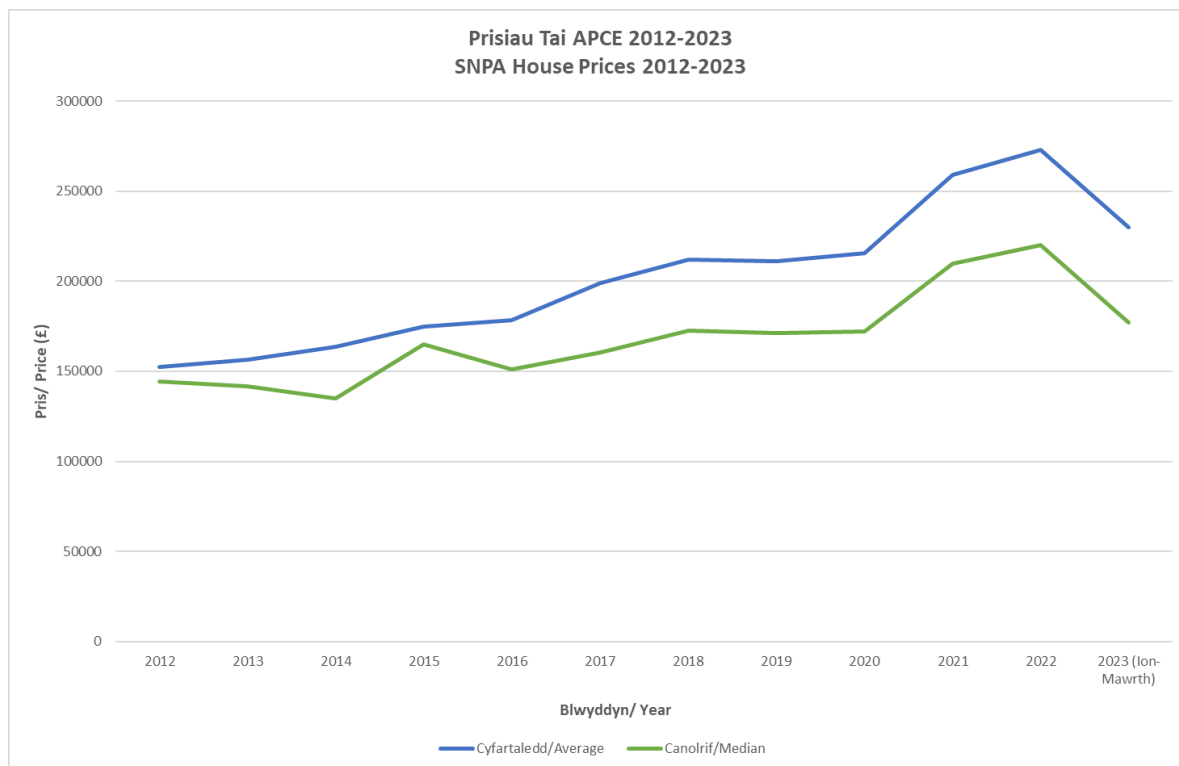
Hyrwyddo mesurau i annog datblygiad sy'n cefnogi bywiogrwydd yr iaith Gymraeg ac i amddiffyn cymunedau rhag datblygiadau sy'n ansensitif i effeithio ar y Gymraeg.

Y Farchnad Dai Gyffredinol

Prisiau Tai a Gwerthiannau

- 5.1 Mae Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri yn derbyn data ar werthiannau tai gan y Gofrestrfa Tir; mae'r data ar ffurf yr holl drafodion unigol o fewn ffin y Parc. Pris tŷ ar gyfartaledd yn 2020 oedd £215,524, i fyny o £210,260 yn 2019; cynnydd o 2.5%. Cododd pris tŷ cyfartalog cymedrig ar gyfer 2021 ymhellach i £259,096. Yn 2022 cododd eto i £272,294. Am dri mis cyntaf 2023, gostyngodd hyn yn sylweddol i £230,159. Mae canolrif pris tŷ yn lleihau effaith gogwyddo'r pryniannau gwerth uchaf ac isaf. Mae canolrif gwerth prisiau tŷ wedi bod yn cynyddu ers 2014 (gyda gostyngiad yn 2016), gan gyrraedd £172,000 yn 2020. Cynyddodd yn sylweddol yn 2021 i £210,000. Gwelodd 2022 cynnydd pellach i £220,000. Am dri mis cyntaf 2022, gostyngodd hyn i £177,000. Mae'r cynnydd dramatig mewn prisiau tai yn effeithio ar allu pobl leol i brynu eiddo yn eu cymuned eu hunain. Dengys Graff 1 isod y newidiadau tai canolrifol ers 2009. Mae'r ffigwr ar gyfer 2023 ar gyfer y cyfnod lonawr i Fawrth yn unig. f Mi fydd angen gweld os ydi'r lleihad ym mhrisiau ar ddechrau 2023 yn parhau drwy weddill y flwyddyn.

Graff 1: Prisiau Cyfartalog a Chanolrif Tŷ ers 2009 ym Mharc Cenedlaethol Eryri

5.2 O ran nifer y gwerthiannau blynyddol; gostyngodd rhwng 2018 a 2020, o 491 i 346. Yn ystod 2020, cynyddodd i 446.

5.3 Rhesymau dros y cynnydd mewn prisiau:

- Arweiniodd y Pandemig Covid-19 at gynnydd mewn gweithio gartref a chyfleoedd i fyw ymhellach i ffwrdd oddi wrth y gweithle. Mae ansawdd bywyd a thirwedd a gynigir gan y Parc Cenedlaethol yn denu'r rhai sy'n dymuno cael bywyd mwy cytbwys tra'n gweithio gartref, sy'n cynyddu'r galw ar y farchnad dai leol.
- Gwnaeth Brexit a'r Pandemig Covid-19 hi'n anodd i gymryd gwyliau y tu allan i'r DU, gan gynyddu lefelau twristiaeth yn y DU. Arweiniodd hyn at brynu mwy o dai fel ail gartrefi neu dai gwyliau ar rent. Mae ardaloedd fel Parciau Cenedlaethol yn arbennig o dan bwysau a gall y cynnydd yn y gystadleuaeth am dai ar werth arwain at gynnydd mewn prisiau. Er bod 'gwyliau gartref' yn fwy amlwg yn ystod y tymhorau 20-21, mae'n bosibl bod y ffactorau hyn yn dal i gael effaith, gan fod lefelau covid-19 yn parhau i amrywio, a bod yr argyfwng costau byw yn atal pobl rhag mynd ar wyliau dramor.
- Gwelwyd prisiau tai yn disgyn ar ddechrau 2023 yn Eryri ac ar draws Cymru. Credir bod hyn o ganlyniad i gyllideb y Llywodraeth DU yn Hydref 2022, cyfraddau llog yn codi, ac anawsterau i gael morgeisi.

Ail gartrefi / llety gwyliau hunanarlwyo: Ymgynghoriadau a Newidiadau Rheoleiddio

Mae lefelau perchnogaeth ail gartrefi a'r cynnydd mewn llety hunanarlwyo tymor byr wedi bod yn fater amlwg iawn ers i'r cyfnod cloi cyntaf ddod i ben. Mae effeithiau'r pandemig a Brexit wedi cyflymu tueddiadau presennol. Mae'r cynnydd mewn ail gartrefi a llety hunanarlwyo tymor byr yn gysylltiedig ag effeithiau economaidd, amgylcheddol, a diwylliannol ar gynaliadwyedd cymunedau ac yn bryder mawr i gymunedau Eryri. Hyd at yr 20fed o Hydref 2022, nid oedd newid defnydd tŷ presennol i ail gartref neu llety gwyliau yn cael ei ystyried fel datblygiad o dan y Ddeddf Cynllunio, felly roedd eu newid defnydd y tu allan i sgôp y system Gynllunio, a'r CDLIE. Nid yw 2016-2031 yn cynnwys polisïau perthnasol.

Cyhoeddodd Llywodraeth Cymru becyn o fesurau ym mis Gorffennaf 2022 i fynd i'r afael â mater ail gartrefi a llety hunanarlwyo tymor byr yng Nghymru. Roedd y rhain yn cynnwys elfen cynllunio defnydd tir a allai effeithio ar Awdurdod y Parc Cenedlaethol. Mae hyn yn cynnwys newid deddfwriaethol sy'n galluogi Awdurdod Cynllunio Lleol i geisio rheoli ail gartrefi a llety hunanarlwyo tymor byr yn ei ardal. Mae'n dilyn ymgynghoriad ar y mater ym mis Tachwedd 2021, yr oedd Awdurdod y Parc Cenedlaethol yn cefnogi'r egwyddor iddi ond hefyd yn tynnu sylw at rai materion yn ymwneud ag ymarferoldeb a baich adnoddau.

O Hydref 20fed, 2022, diwygiwyd *Gorchymyn Cynllunio Gwlad a Thref (Dosbarthiadau Defnydd) 1987* (UCO) i greu dosbarthiadau defnydd newydd ar gyfer

'Anheddau, a ddefnyddir fel prif breswylfa neu unig breswylfa' (Dosbarth C3),

'Anheddau, a ddefnyddir fel arall fel unig neu brif breswylfa' (Dosbarth C4), a:

Gosodiadau tymor byr 'Dosbarth C6'.

Yn flaenorol nid oedd unrhyw wahaniaeth rhwng y defnyddiau hyn o fewn y Gorchymyn Dosbarth Defnydd – a byddent i gyd wedi cael eu hystyried dan un Dosbarth C3.

Mae Gorchymyn Cynllunio Gwlad a Thref (Datblygu Cyffredinol a Ganiateir) 1995 hefyd wedi'i ddiwygio i ganiatáu newidiadau rhwng y 3 defnydd uchod. Datblygiad a Ganiateir (h.y. dim angen cais cynllunio) i newid rhwng y 3 defnydd newydd – C3, C5 a C6. Yn hollbwysig, gall yr hawliau 'datblygu a ganiateir' hyn gael eu datgymhwyso o fewn ardal benodol gan yr hyn a elwir yn Gyfarwyddyd Erthygl 4 gan Awdurdod Cynllunio Lleol ar sail tystiolaeth leol gadarn.

Fel y nodir yn **llythyr y Gweinidog at ACLlau dyddiedig 28 Medi 2022** mae'r newidiadau cyflenwol hefyd wedi'u gwneud i adran 4.2 Polisi Cynllunio Cymru (PCC). Mae'r newidiadau polisi hyn yn ei gwneud yn glir, lle bo'n berthnasol, bod yn rhaid ystyried mynychder ail gartrefi a gosodiadau tymor byr mewn ardal leol wrth ystyried gofynion tai a dulliau polisi mewn Cynlluniau Datblygu Lleol (CDLI). Mae'r diwygiadau i Bolisi Cynllunio Cymru yn ei gwneud yn glir, pan fo awdurdod cynllunio lleol yn cyflwyno Cyfarwyddyd Erthygl 4, y dylai atgyfnerthu ei gamau gweithredu drwy ei gwneud yn ofynnol i amodau gael eu gosod ar bob annedd newydd sy'n cyfyngu ar eu defnydd i Ddosbarth C3 lle byddai amod o'r fath yn bodloni'r profion perthnasol. Dylai awdurdodau lleol hefyd ddyrannu safleoedd mewn CDLlau sydd wedi'u cyfyngu i ddefnydd C3, gan gynnwys tai marchnad leol, mewn ardaloedd lle maent yn ceisio rheoli ail gartrefi a gosodiadau tymor byr.

Ymchwiliad y Pwyllgor Llywodraeth Leol a Thai i Ail Gartrefi³

Cynhaliodd Pwyllgor Llywodraeth Leol a Thai'r Senedd ymchwiliad ffurfiol yn canolbwyntio ar ail gartrefi. Cylch gorchwyl yr ymchwiliad oedd archwilio'r argymhellion a wnaed gan Dr Simon Brooks yn ei adroddiad, a gwerthuso'r sylfaen dystiolaeth ar gyfer newid polisi yn y maes hwn a nodi unrhyw fylchau mewn gwybodaeth a data. Cyflwynodd yr adain Polisi Cynllunio ymateb manwl i'r ymgynghoriad. Cyhoeddodd y Pwyllgor ei adroddiad ar 23 Mehefin 2022. Roedd yr adroddiad yn cynnwys 15 o argymhellion, yn cefnogi newidiadau rheoleiddiol ac ymchwil a monitro pellach, gan gynnwys drwy brosiect peilot Dwyfor.

Cynllun Cymunedau Cymraeg⁴

Cyhoeddwydr Cynllun Tai Cymunedau Cymraeg yn Hydref 2022. Mae'n cynnig cefnogaeth i gymunedau Cymraeg eu hiaith sydd â chrynodeiad uchel o ail gartrefi.

Mae'r Cynllun Tai Cymunedau Cymraeg yn cynnwys gweithredoedd am y canlynol:

Yr Economi, Tai a'r Gymraeg

Mentrau cymdeithasol a chwmnïau cydweithredol a arweinir gan y gymuned

Tai cydweithredol a thai a arweinir gan y gymuned

Grŵp llywio asiantaethau eiddo a rhanddeiliaid

Ymgyrch tai lleol - Cynllun Cyfle Teg

Comisiwn Cymunedau Cymraeg

Llysgenhadon Diwylliannol

Enwau lleoedd Cymraeg

Sefydlwyd y Comisiwn Cymunedau Cymraeg gan Lywodraeth Cymru ym mis Awst 2022 gyda'r nod o wneud argymhellion er mwyn cryfhau cymunedau Cymraeg. Bydd argymhellion terfynol y Comisiwn yn cael eu cyhoeddi ar ffurf adroddiad erbyn mis Awst 2024. Bydd y comisiwn yn arwain ar ddadansoddiad sosio-ieithyddol o iechyd yr iaith yn ein cymunedau. Bydd yn datblygu model i roi tystiolaeth i awdurdodau lleol ar fywiogrwydd yr iaith yn y cymunedau y maent yn eu gwasanaethu.

Cynllun Peilot Dwyfor⁵

³ <https://senedd.wales/committees/local-government-and-housing-committee/>

⁴ <https://llyw.cymru/cynllun-tai-cymunedau-cymraeg>

⁵ <https://llyw.cymru/cadarnhaur-camau-nesaf-i-fynd-ir-afael-ag-ffaith-perchnogaeth-ail-gartrefi-ar-gymunedau-cymru>

- 5.4 Mae Llywodraeth Cymru wedi sefydlu peilot yn ardal Dwyfor i dreialu a monitro mentrau newydd i fynd i'r afael â mater ail gartrefi a fforddiadwyedd. Mae rhan o Ddwyfor o fewn y Parc Cenedlaethol (Beddgelert, Garndolbenmaen), ac mae APCE yn rhan o'r cynllun fel partneriaid. Mae'r pecyn radical o fesurau yn cynnwys rhoi'r gallu i awdurdodau lleol gyflwyno premiymau treth cyngor uwch ar ail gartrefi ac eiddo gwag hirdymor; newidiadau i'r trothwyon gosod ar gyfer rhoi llety gwyliau ar y rhestr ardrethi annomestig; newidiadau arloesol i'r fframwaith cynllunio a chynllun tai cymunedau Cymraeg.

Treth Trafodiad Tir

- 5.5 Rhaid i'r rheini sy'n bwriadu prynu ail gartrefi neu eiddo brynu i osod yng Nghymru dalu o leiaf 4% yn y Dreth Trafodiad Tir (TTT) ar ben yr hyn sy'n daladwy am eu band. Mae'r gyfradd uwch hon yn cael ei rhoi ar waith pan werthir tŷ i rywun sydd eisoes yn berchen ar eiddo arall, a all yn ogystal â chartrefi gwyliau hefyd gynnwys y rhai sy'n prynu tai i'w rhentu a hefyd rhywun sy'n dal i geisio gwerthu eu cartref gwreiddiol. Felly, mae'n bosibl defnyddio'r wybodaeth i ddarparu disgrifiad o nifer yr anheddau sy'n cael eu prynu fel ail gartref neu fel tai gosodiad ar gyfer gwyliau, ond o ystyried yr amrywiol amgylchiadau lle mae'n berthnasol, mae angen bod yn ofalus. Yn 2021, yn dilyn cais gan Adran Bolisi Parc Cenedlaethol Eryri, mae Awdurdod Cyllid Cymru wedi rhyddhau'r data hwn yn benodol i dri Pharc Cenedlaethol Cymru⁶.
- 5.6 Mae'r tabl isod yn dangos cyfanswm nifer y trafodion preswyl yn flynyddol (gall y nifer hwn gynnwys trafodion cabannau, carafannau statig ac ati mewn parciau gwyliau), a'r nifer sy'n talu'r gyfradd uwch. Mae nifer y trafodion, a'r rhai sy'n talu cyfraddau uwch, dros 2021-22, wedi cynyddu i'w lefel uchaf eto. Nid yw data 22-23 wedi ei ryddhau eto.

Ystadegau Treth Trafodiad Tir Preswyl ar gyfer Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri			
	Trafodion preswyl	Talu cyfradd uwch	Canran sy'n talu cyfradd uwch
2018-19	590	240	41%
2019-20	530	230	43%
2020-21	520	220	42%
2021-22	670	280	42%

- 5.7 Mae'r ganran ar gyfer Parc Cenedlaethol Eryri o tua 42% yn cymharu â 35% i ardal Gwynedd y tu allan i'r Parc Cenedlaethol, a 27% ar gyfer ardal Conwy y tu allan i'r Parc Cenedlaethol.

Data treth Cyngor

- 5.8 Mae data treth cyngor yn dangos nifer yr eiddo sydd yn talu premiwm treth cyngor ar ail gartrefi. Dangosir hefyd nifer yr eiddo hunanarlwyo sy'n talu cyfraddau busnes annomestig. Os cyfunir y ddwy set ddata, dangosir y canrannau ar gyfer pob cyngor cymunedol ar y map thematig isod. Nid yw band 'A' wedi'i gynnwys, gan fod gan rai cymunedau niferoedd uchel oherwydd parciau statig a chalet gyda chyfyngiadau deiliadaeth ar waith. Mae rhai ardaloedd cynghorau cymunedol yn cynnwys tir y tu allan i ffin y Parc Cenedlaethol. . Yng Ngwynedd yn 2022, y cymunedau gyda'r canrannau uchaf yw Aberdyfi, (45%), Beddgelert (33%) Pennal (30%), a Llanfihanege y Pennant (25%), Llanfair (29%). OO edrych ar y tueddiadau o 2020 i 2022, yng Ngwynedd nid oes cynnydd sylweddol yn y niferoedd cyffredinol. Mewn sawl cymuned fodd bynnag, mae tuedd amlwg o ostyngiad mewn ail gartrefi, a chynnydd cyfatebol

⁶ <https://statscymru.llyw.cymru/Catalogue/Taxes-devolved-to-Wales/Land-Transaction-Tax/Geographic-data/residentiallandtransactiontaxstatistics-by-measure-nationalpark>

tebyg yn nifer y cartrefi sy'n talu ardrethi annomestig. Gall hyn adlewyrchu perchenogion yn dewis cynnig eu hail gartrefi fel llety gwyliau tymor byr, er mwyn bod yn gymwys ar gyfer rhyddhad ardrethi ac osgoi talu Treth y Cyngor.

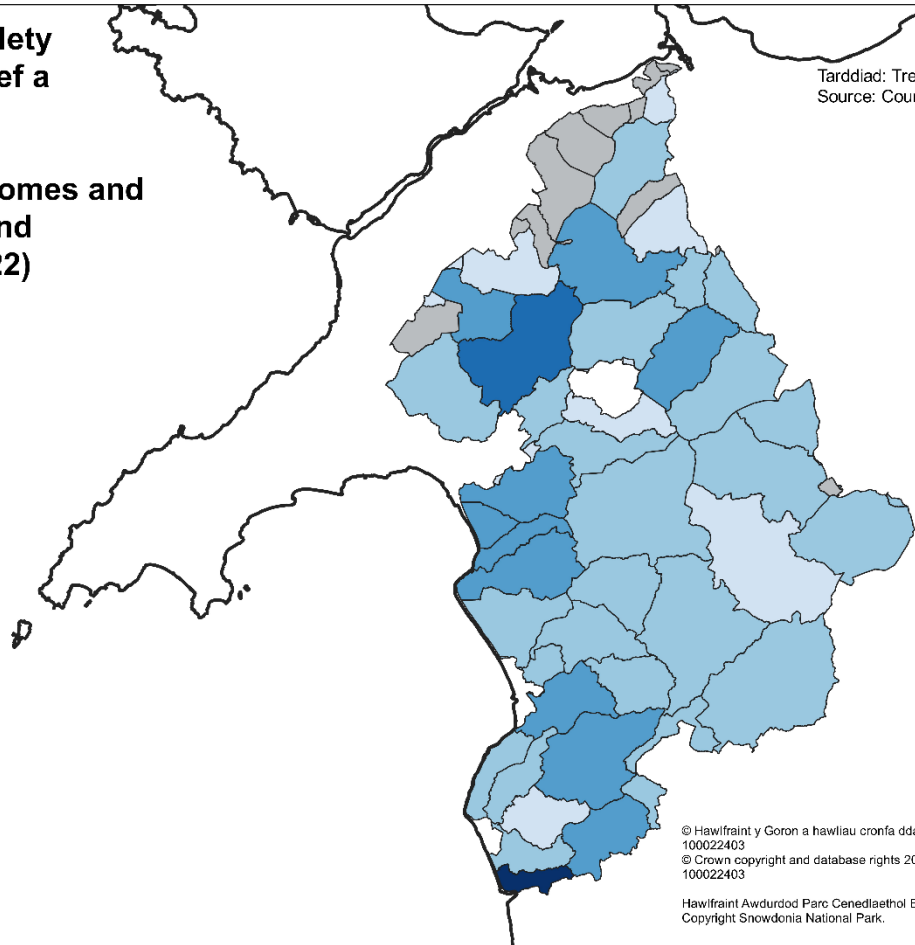
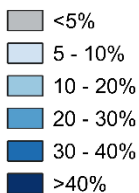
- 5.9 Nid oedd data 2022 ar gyfer Cyngor Conwy yn dangos newid sylweddol yn yn niferoedd o ail gartrefi, ac unedau gwyliau hunanarlwyio. Wrth gymharu gyda data 2020, gwelir cynydd a gostyngiadau bach ymysg y cymunedau. Yng Ngonwy, y cymunedau gyda'r canrannau cyfunol uchaf ydi Bro Machno (26%), Capel Curig (21%), a Betws y Coed (19%).
- 5.10 Mae'n ymddangos bod cyflwyniad Cyngor Gwynedd o bremiwm 150% ar ail gartrefi wedi ysgogi mwy i 'droi' eiddo o ail gartrefi i fusnesau hunanarlwyo sy'n talu ardrethi annomestig.
- 5.11 Mae'n bosibl iawn y bydd y ffaith bod Llywodraeth Cymru yn codi'r trothwy ar gyfer nifer y diwrnodau y gellir gosod cartref fel llety gwyliau tymor byr i fod yn gymwys i gael ei ystyried yn llety annomestig, yn cael effeithiau pellach ar y niferoedd, ynghyd â chodiadau ym mhreimiwm y dreth gyngor ar gyfer ail gartrefi (hyd at uchafswm o 300%). Ynghyd â'r angen posibl am ganiatâd cynllunio, un canlyniad posibl fyddai gostyngiad mewn ail gartrefi a allai arwain at fwy o symud i'r ardal i fyw yn barhaol, a fydd yn cael effaith ar gymunedau.
- 5.12 Mae'r tabl yn Atodiad 4 yn dangos data Treth y Cyngor ar gyfer ardaloedd cynghorau cymuned o fewn y Parc Cenedlaethol i Wynedd a Chonwy, gan gynnwys yr ardaloedd sydd yn rhannol o fewn ardal y Parc.

Canran o Ail Gartrefi a Llety Gwyliau fesul Cyngor Tref a Chymuned (2022)

Tarddiad: Treth Cyngor
Source: Council Tax

Percentage of Second Homes and Holiday Lets per Town and Community Council (2022)

Allwedd / Key

© Hawfraint y Goron a hawliau cronfa ddata 2023 OS
100022403
© Crown copyright and database rights 2023 OS
100022403

Hawfraint Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri.
Copyright Snowdonia National Park.

- 5.13 Credir bod y defnydd o eiddo a ddefnyddir fel llety 'Airbnb' wedi cynyddu'n sylweddol yn y blynyddoedd diwethaf. Nid yw'r math hwn o eiddo bob amser yn dod o fewn cylchoedd gwaith rheoleiddio; felly, efallai nad yw'r gwir nifer yn hysbys, a gall fod yn sylweddol. Canfu arolwg gan Gyngor Gwynedd yn 2019 fod cynnydd mawr wedi bod yn nifer y llety hunanarlwyo a llety Airbnb yn ardaloedd Dwyfor a Meirionnydd⁷. Byddai data cywir ar y niferoedd hyn yn gymorth i lunio polisïau a bydd APCE yn parhau i weithio gyda phartneriaid i archwilio ffyrdd o gyflawni hyn. Efallai bod cynllun trwydded statudol arfaethedig ar gyfer llety gwyliau rai blynyddoedd i ffwrdd o gael ei gyflwyno.

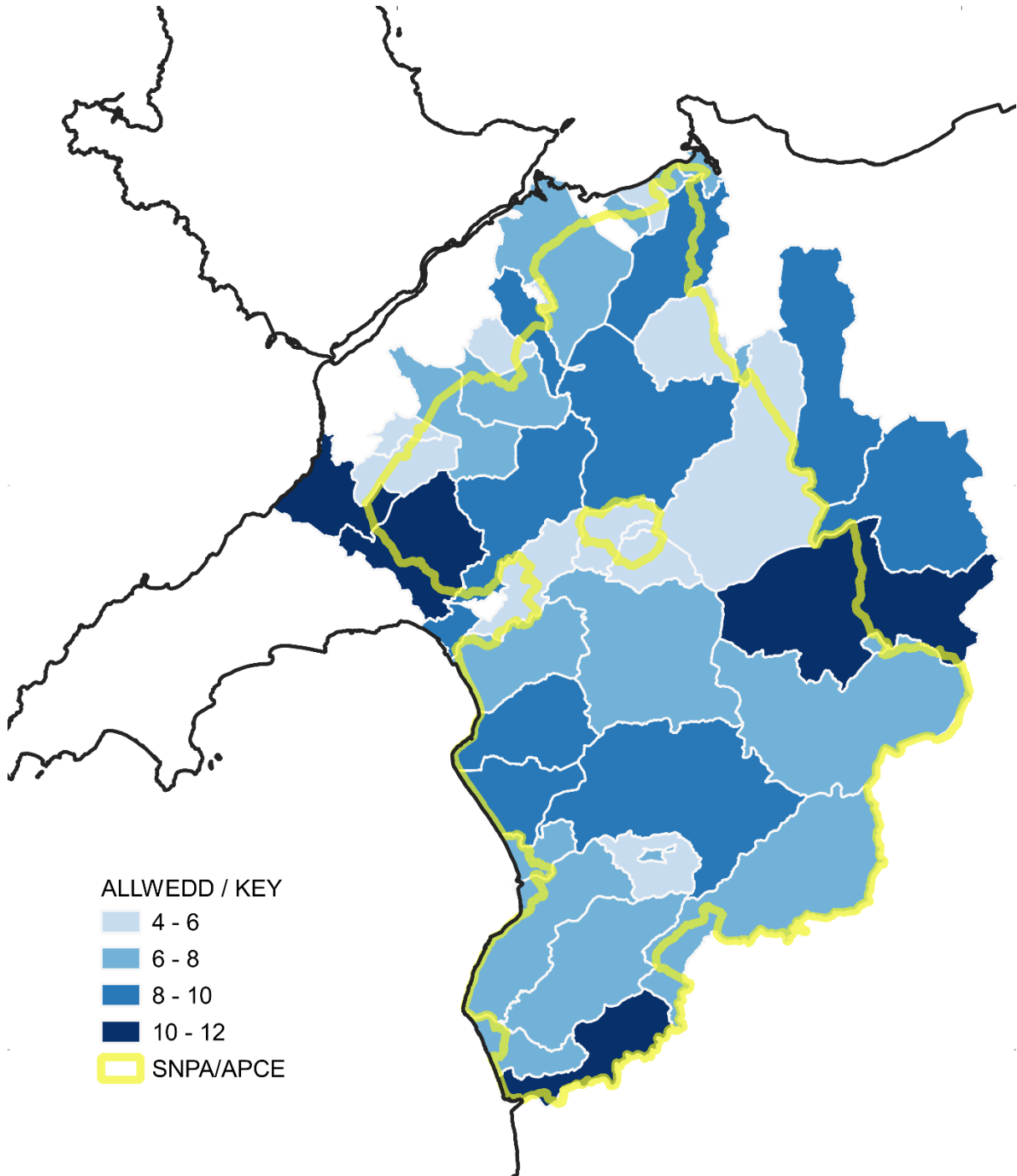
Incwm

- 5.14 Mae'r berthynas rhwng incwm a phris tai yn allweddol bwysig wrth ddarparu darlun o fforddiadwyedd tai yn y Parc Cenedlaethol. Mae gwybodaeth incwm ar gael o ddata incwm aelwydydd CACI. Mae incymau lleol yn y Parc Cenedlaethol yn gyffredinol isel a chyfleoedd ar gyfer cyflogaeth â chyflog uwch yn gyfyngedig. Golyga lefel incwm cyfartalog isel yr ardal nad yw cyfran helaeth o boblogaeth Eryri yn gallu fforddio tai ar werth yn y farchnad dai leol. Mae enillwyr incwm canolig hefyd yn gweld bod eu gallu i brynu tŷ ar y marchnadoedd agored yn cael ei beryglu gan y galw allanol.

⁷ https://www.visitsnowdonia.info/sites/default/files/2020-06/Arolwg%20Stoc%20Welyau%20Gwynedd%202018_19_C_05062020.pdf

5.15 Dengys y map isod gymarebau prisiau tai canolrifol i incwm canolrifol 2022 ar gyfer wardiau o fewn, neu'n rhannol o fewn, y Parc Cenedlaethol (mae wardiau sy'n gorwedd yn rhannol o fewn y Parc yn cynnwys data o'r tu allan i ardal yr Awdurdod). Fel arfer bydd benthycwyr morgeisi yn rhoi benthyg tair gwaith a hanner incwm y cartref i'r ymgeiswyr. Mae gan bob ward yn y Parc Cenedlaethol gymhareb o 4 neu fwy. O'r 43 ward, mae gan 32 gymhareb o 6 neu fwy (74%). Mae nifer sylweddol o ddarpar brynwyr tro cyntaf felly yn cael eu prasio allan o'r farchnad dai.

Cymarebau canolrif pris tŷ yn erbyn incwm canolrifol ar gyfer wardiau yn y Parc Cenedlaethol neu'n rhannol ynddo (data 2022)

Datblygu Tai yn y Parc Cenedlaethol

- 5.16 Nid oes unrhyw adeiladwyr tai rhanbarthol yn weithredol yn y farchnad ac felly prin yw'r adeilad hapfasnachol o dai marchnad agored a fforddiadwy yn y Parc Cenedlaethol. Mae'r farchnad dai yn y Parc Cenedlaethol yn lleol ei natur, gan ddibynnu ar adeiladwyr lleol bach a phrosiectau hunan-adeiladu ar safleoedd bach. Gall yr ansicrwydd ynghylch benthyca yn y blynyddoedd diwethaf anghymell datblygwyr, adeiladwyr bach, a phrosiectau hunan-adeiladu rhag mynd ymlaen gyda chynlluniau i fuddsoddi neu geisio caniatâd ac adeiladu tai, a all effeithio ar gyfradd datblygu tai ar hyn o bryd. Gyda niferoedd yn uwch y llynedd, ac yn isel eleni, nid yw'n ymddangos bod y pandemig wedi cael effaith glir nac arwyddocaol ar ddatblygiadau tai newydd yn y Parc Cenedlaethol. Ystyrir bod effaith y pandemig wedi disgyn yn bennaf ar y stoc dai bresennol fel y trafodwyd yn flaenorol ym mharagraffau .
- 5.17 Ffactor arall sydd wedi dod yn fwy amlwg ers 2021/2022 yw'r cynnydd yng nghost deunyddiau adeiladu. Dengys ffigyrau a ryddhawyd gan yr Adran Busnes, Ynni a Strategaeth Ddiwydiannol fod y mynegai prisiau deunyddiau 'Pob Gwaith' wedi cynyddu 25.2% ar lefel y DU ym mis Ebrill 2022 o'i gymharu â'r un mis y flwyddyn flaenorol. Cynyddodd prisiau deunyddiau adeiladu ar gyfer tai newydd 22.5% dros 2021/2022 ac maent yn parhau yn uchel yn 2023. Gellir priodoli llawer o hyn i amhariad byd-eang ar y gadwyn gyflenwi, a bu prinder gweithwyr yn y diwydiant adeiladu, gydag effeithiau brexit a COVID yn cyfrannu at hyn.. Gellir priodoli nifer isel y tai a gwblhawyd yn ystod blynyddoedd diweddar yr AMRi'r ffactorau hyn. Gall y ffactorau hyn hefyd annog datblygwyr i beidio â chyflwyno ceisiadau cynllunio am anheddau. Bydd chwyddiant cynyddol, cost benthyca, argyfwng costau byw, i gyd yn cyfrannu at lefelau is o ddatblygiadau tai.
- 5.18 Mae datblygiad tai fforddiadwy gan gymdeithasau tai hefyd yn wynebu rhwystrau. Trwy drafodaethau gyda chymdeithasau tai sy'n gweithredu o fewn Parc Cenedlaethol Eryri, rydym yn ymwybodol ei bod yn gynyddol anodd gwneud i gynlluniau wneud synnwyr yn ariannol, yn enwedig cynlluniau bach mewn ardaloedd gwledig. Maent yn ei chael hi'n anodd cael contractwyr adeiladu i adeiladu cynlluniau bach ac mae costau'n uwch gyda llai o elw. Mae costau adeiladu cynyddol yn gwaethygu'r broblem. Hefyd, mae cynlluniau mewn aneddiadau llai yn fwy heriol o ran sefydlu'r angen, yn enwedig am dai canolradd.

Angen am Dai Fforddiadwy

- 5.19 Mae Awdurdodau Tai Lleol yn gyfrifol am gynhyrchu a diweddarau Asesiad Marchnad Tai Lleol (AMTLI) mewn partneriaeth ag awdurdodau cynllunio a rhanddeiliaid eraill. Mae Cyngor Gwynedd wedi diweddarau eu AMTLI am y cyfnod (2018-2023). Mae AMTLI Gwynedd (2018-2023) wedi nodi ffigwr angen tai blynyddol o 707 ar gyfer ardal Gwynedd. Mae defnyddio rhaniad pro rata o 19% ar gyfer rhan ardal Gwynedd o fewn ffin y Parc Cenedlaethol, yn rhoi angen blynyddol o 134 a chyfanswm o 670 o unedau dros y cyfnod 5 mlynedd yr AMTLI. .
- 5.20 Mae Conwy wedi rhyddhau Asesiad o'r Farchnad Dai Leol (AMTLI) interim gyda'r bwriad o ddiweddarau'r AMTLI diwethaf a gyhoeddwyd yn 2018. Mae'n ddogfen interim yn disgwyl yr Asesiad nesaf a fydd yn dilyn canllawiau newydd a ddatblygwyd gan Lywodraeth Cymru. Mae'r AMTLI yn nodi cyfanswm o 1,145 o gartrefi fforddiadwy ychwanegol dros y cyfnod 2022-2027 (229 uned y flwyddyn) ar gyfer Sir Conwy gyfan. Ar raniad pro rata o 4% i'r rhan o ardal Conwy sydd o fewn ffin y Parc Cenedlaethol, mae hyn yn cyfateb i gyfanswm o 46 uned dros y cyfnod 5 mlynedd, angen blynyddol o 9 uned i ardal Conwy sydd o fewn y Parc Cenedlaethol. Nid oes llawer o newid yn y ffigyrau hyn o'r AMTLI blaenorol ar gyfer 2018-23.
- 5.21 Mae penawdau nodedig o AMTLI Conwy yn cynnwys:

- Dengys dadansoddiad y farchnad bod 46.7% o brynwyr tro cyntaf a chartrefi newydd eu ffurfio yn cael eu prisio allan o'r farchnad, o safbwynt rhentu a phrynu. Mae diffiniadau o gostau tai fforddiadwy a dderbynnir gan y diwydiant yn awgrymu bod gwario mwy na 30% o incwm aelwydydd ar gostau tai yn anghynaliadwy.
- Noda'r asesiad mai dim ond rhenti tai cymdeithasol y gallai 31.5% o aelwydydd newydd eu fforddio, a dim ond 15.2% sy'n gallu fforddio cynlluniau perchnogaeth cost isel (canolradd).
- Mae gan Sir Conwy lefel gymharol isel o stoc tai cymdeithasol yng Nghymru, felly mae'n rhaid i lawer o aelwydydd incwm is ddiwynnu ar y sector preifat.
- Mae cyfran yr eiddo rhent preifat wedi sefydlogi ar tua 17% o anheddau. I aelwydydd newydd, mae rhentu gan landlord preifat yn ddrud. Mae llai na 2% o osodiadau preifat sydd newydd gael eu marchnata yng Nghonwy yn cael eu gosod ar y Lwfans Tai Lleol, neu'n is na hynny, oherwydd eu maint.
- Mae cymorth budd-dal tai yn y sector preifat wedi'i rewi, mae'r diffyg rhwng budd-daliadau tai a rhent yn golygu bod rhaid i ddeiliaid tai ddod o hyd i arian rhent o gyllidebau sydd eisoes yn dynn. Ychydig iawn o opsiynau sydd gan ddeiliaid tai sengl ifanc ar incwm isel.
- Mae perchnogion eiddo yn ystyried opsiynau gan fod prisiau tai a gosodiadau tymor byr yn cynnig dewisiadau amgen deniadol.
- Bydd colli anheddau i ddefnyddiau dibreswyl yn cael effaith negyddol ar y cyflenwad cyffredinol. Gallai polisiâu i reoli'r golled ostwng lefel gyffredinol y galw am dai sydd heb ei ddiwallu. Dylid ystyried polisiâu i gadw llety preswyl a gwrthsefyll colledion i osodiadau gwyliau.

5.22 . Mae'r canllawiau newydd⁸ yn cynghori, lle mae ffiniau parciau cenedlaethol yn croesi ffiniau awdurdodau lleol, y gallai fod yn ddefnyddiol i ymarferwyr adeiladu HMAs mewn ffordd sy'n caniatáu i ddata angen tai gael ei echdynnu ar gyfer y Parc Cenedlaethol. Awgrymir bod Parciau Cenedlaethol yn defnyddio'r amcangyfrifon o'r angen a'r galw am dai ychwanegol a nodir yn AMTLI awdurdod lleol i ddatblygu adroddiad dadansoddol cryno. Cyn bo hir, bydd Gwynedd a Chonwy yn dechrau ar y gwaith o ddiweddarau eu AMTLI a fydd yn rhan bwysig o'r sylfaen dystiolaeth ar gyfer adolygiad o CDLI Eryri yn y dyfodol. Mae Llywodraeth Cymru wedi cyflwyno methodoleg newydd ar gyfer cynhyrchu AMTLI.

5.23 Bydd yr Awdurdod yn parhau i weithio'n agos gyda Gwynedd a Chonwy ac yn defnyddio canfyddiadau'r AMTLIau i helpu i lywio'r math o anheddau sy'n ofynnol o ran maint a chymysgedd deiliadaeth. Yn ogystal, mae Awdurdodau Lleol Gogledd Cymru a chymdeithasau tai wedi sefydlu cofrestr dai ganolraddol (Tai Teg) a gydlynir gan gymdeithas dai Grŵp Cynefin. Mae'r gofrestr hon yn rhoi gwybodaeth benodol am anghenion tai canolradd ar draws gogledd Cymru ac mae'n bosibl i dorri i lawr y wybodaeth drwy setliad i ddarparu ffigur cywir o angen tai canolradd o fewn aneddiadau ar draws y Parc Cenedlaethol.

Eiddo Rhent

5.24 Fel y nodwyd uchod, mae argaeledd cartrefi rhent yn dod yn fwyfwy anodd. Mae eiddo rhent yn cael eu newid i lety gwyliau, a all fod yn fwy proffidiol i'r perchennog. Mae rhenti yn cynyddu, ynghyd â chwyddiant a chostau byw, tra bod cyflogau a buddion yn aros yn eu

⁸ https://llyw.cymru/sites/default/files/publications/2022-03/asesiad-or-farchnad-dai-leol-canllawiau-2022_0.pdf

hunfan. Mae hyn yn rhoi rheswm cryf dros reoli colli eiddo preswyl i ddefnydd gwyliau, a all fod yn bosibl gyda newidiadau mewn polisi cynllunio a deddfwriaeth yn y dyfodol.

Rhagamcanion Poblogaeth ac Aelwydydd

- 5.25 Cyhoeddwyd amcanestyniadau aelwydydd cenedlaethol (2018) ar gyfer y Parc Cenedlaethol ym mis Mai 2021. Mae'r rhagamcanion hyn yn amcangyfrif y bydd poblogaeth y Parc yn gostwng 1.92 % rhwng 2018 a 2028, sef cyfanswm o 480. Yn ystod yr un cyfnod rhagwelir y bydd yr aelwydydd yn Eryri yn cynyddu 40 uned (0.3%) , cynnydd cymedrol iawn o fewn cyfnod o 10 mlynedd. Rhagwelir y bydd nifer yr aelwydydd un person yn cynyddu ac yn parhau i fod y math o aelwyd mwyaf cyffredin, gan gyfrif am 41.7% o'r holl aelwydydd yn 2028. Rhagwelir y bydd nifer mathau eraill o gartrefi yn gostwng dros y cyfnod, rhagwelir y bydd aelwydydd mwy o faint yn gweld gostyngiad canrannol mwy amlwg. Rhagwelir y bydd nifer yr aelwydydd gyda phlant yn lleihau o bron i 2,450 o gartrefi i ychydig o dan 2,160 o gartrefi (gostyngiad o 4.2%), gan wneud i fyny 17.8% o'r holl gartrefi erbyn 2028. Bydd poblogaeth sy'n gostwng a chyfraddau ffurfio aelwydydd arafach yn lleihau'r angen am fwy o dai.
- 5.26 Gan fod yr amcanestyniadau hyn yn dangos cynnydd bach iawn yn nifer yr aelwydydd yn Eryri, ac felly cynnydd bach iawn yn nifer yr anheddau sydd eu hangen mae'n awgrymu angen i ystyried ffigwr gofyniad a darpariaeth tai is a fyddai efallai'n fwy addas mewn diwygiado CDLI Eryri yn y dyfodol.

Adolygiad o Gytundebau Adran 106

- 5.27 Mae'r Awdurdod yn ymwybodol bod benthycwyr yn yr hinsawdd economaidd sydd ohoni gydag agwedd fwy gofalus tuag at forgeisiau hunan-adeiladu yn gyffredinol ac at eiddo sy'n ddarostyngedig i gyfyngiadau megis cytundebau adran 106. Yn unol â gofynion benthycwyr, yn ystod y blynyddoedd diwethaf mae'r Awdurdod wedi ceisio diwygio ei Gytundebau Adran 106 yn unol â'r gwaith a wneir yn genedlaethol gyda Chymdeithas Llywodraeth Leol Cymru a'r Cyngor Benthycwyr Morgeisi. Er gwaethaf gwneud 106 cytundeb yn fwy hyblyg i fenthycwyr, maent yn parhau i fod yn wrth-risg wrth fenthycwyr i brynwyr tro cyntaf yn enwedig ar gyfer tai anghenion lleol fforddiadwy ac yn enwedig ar brosiectau hunan-adeiladu. Mae'r Awdurdod o'r farn nad oes unrhyw ddiwygiadau pellach yn bosibl i gytundebau 106 heb gyfaddawdu ar bolisiâu CDLI. Mae copïau o gytundebau safonol 106 ar gael ar y wefan i ymgeiswyr eu trafod yn gynnar gyda benthycwyr a chyda'r Awdurdod os oes angen. Yn ogystal â hyn, mae'r Awdurdod hefyd wedi diwygio, pan ofynnir gan ddatblygwyr, gytundebau A106 i ganiatáu ar gyfer rhannu cynlluniau ecwiti ar dai. Mae hyn yn caniatáu mwy o hyblygrwydd o ran pwy all brynu'r eiddo ar ôl eu datblygu. Mae'r Awdurdod wedi anfon nodyn briffio ar y cyd â Chyngor Gwynedd a Tai Teg i gynghori Broceriaid Morgeisi / Cynghorwyr Ariannol ynghylch argaeledd morgeisi ar gyfer safleoedd tai fforddiadwy gyda Chytundebau Adran 106. Mae dau fenthyciwr yn benodol yn fwy ffafriol i ddarparu morgeisi. Y gobaith yw y bydd y nodyn yn codi ymwybyddiaeth ac yn cynorthwyo broceriaid i ddod o hyd i forgeisi ar gyfer anheddau fforddiadwy gyda chytundebau Adran 106.

Diweddariad cynnydd ar safleoedd a ddyrannwyd

- 5.28 Mewnbynwyd gwybodaeth a ddarperir ar gyfer y safleoedd a ddyrannwyd yn Atodiad 3 sy'n atodlen ar gynnydd datblygu safleoedd tai a ddyrannwyd yn y CDLI. Mae'r Awdurdod yn cysylltu â pherchnogion safleoedd a ddyrannwyd a safleoedd mawr yn flynyddol i ddarganfod cynnydd ar safleoedd a derbyn eu mewnbwn pryd y cânt eu cyflawni.

NCT 20 - Cynllunio a'r iaith Gymraeg

- 5.29 Cyhoeddodd Llywodraeth Cymru NCT 20 diwygiedig ym mis Hydref 2017. Mae Polisi Datblygu 18: Yr Iaith Gymraeg a Ffabrig Cymdeithasol a Diwylliannol Cymunedau yn ei gwneud yn ofynnol cyflwyno Datganiad Cymunedol ac Ieithyddol ar gyfer datblygiadau o faint a math penodol. Mabwysiadwyd y CCA cyfredol ar yr iaith Gymraeg yn 2011. Adolygwyd ac ymgynghorwyd â CCA drafft a disgwylir iddo gael ei fabwysiadu Haf 2021. Cynhaliwyd asesiad effaith iaith wrth baratoi CDLIE 2016-2031 a lywiodd y strategaeth a'r polisiâu o fewn y Cynllun. Mae Llywodraeth Cymru wedi gosod uchelgais i weld nifer y bobl sy'n gallu mwynhau siarad a defnyddio'r Gymraeg yn cyrraedd 1 miliwn erbyn 2050. Er mwyn cyflawni'r nod hwn o sicrhau bywiogrwydd yr iaith ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol, rhaid i'r CDLI diwygiedig barhau i gefnogi, hyrwyddo a gwella'r Gymraeg fel iaith gymunedol hyfyw trwy sicrhau bod cyfleoedd cyflogaeth a thai digonol a chymesur i gynnal y cymunedau lleol.

Tai Gwag

- 5.30 Heblaw am adeiladu unedau tai fforddiadwy newydd mae hefyd lefel cymharol uchel o eiddo gwag tymor hir yn y Parc Cenedlaethol y gellid dod â nhw'n ôl i ddefnydd i bwrpasau tai. Bydd peth o'r diffyg tai fforddiadwy a ddynodwyd yn y Parc yn cael ei gwrdd gan eiddo gwag yn dod yn ôl i ddefnydd. Nid oes angen caniatâd cynllunio i ddod a chartref gwag yn ôl i ddefnydd, mae'r Awdurdod yn gweithio mewn partneriaeth gyda sefydliadau eraill i helpu dod â'r eiddo gwag tymor hir hyn yn ôl i ddefnydd preswyl parhaol fel tai fforddiadwy ar gyfer anghenion lleol.
- 5.31 Mae gan Gynghorau Gwynedd a Chonwy gyda Strategaethau Eiddo Gwag, ac mae eu swyddogion yn gweithio i hwyluso adferiad eiddo gwag tymor hir a throi adeiladau gwag priodol eraill yn ôl i ddefnydd preswyl parhaol fel tai fforddiadwy ar gyfer anghenion lleol. Mae'r Awdurdod yn cyfrannu at Gynlluniau Gweithredu Gorfodaeth Eiddo Gwag Cynghorau Gwynedd a Chonwy. Mae Llywodraeth Cymru yn cyflenwi hyfforddiant ac adnoddau i gefnogi'r cynlluniau yma. Mae'r Awdurdod wedi cydweithio gyda Chyngor Conwy i sefydlu cynllun grant ar gyfer prynwyr tro cyntaf sydd yn prynu eiddo gwag. Mae'r arian yn dod o gronfa symiau cymudo o gytundebau Adran 106.

Tafllwybr Tai 2022 – 2023

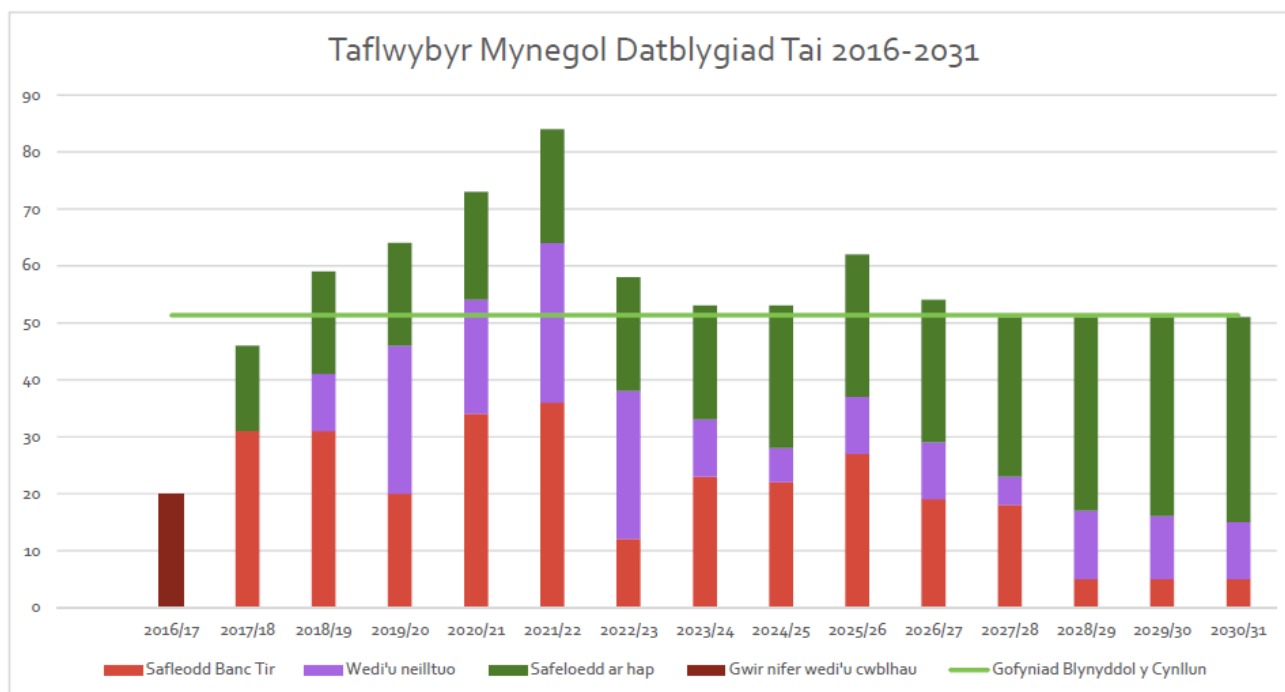
- 5.32 Yn unol â'r canllawiau, mae ACLlau a fabwysiadodd eu CDLI cyn cyhoeddi Llawlyfr y Cynllun Datblygu Rhifyn 3 ym mis Mawrth 2020, angen creu tafllwybr tai yn seiliedig ar y gwir nifer a gwblhawyd hyd yma, a nodi amseriad a camau cyflawni safleoedd yn y blynyddoedd sy'n weddill o gyfnod y cynllun. Mae dau dabl, un ar gyfer dyraniadau ac un ar gyfer safleoedd mawr (5 uned neu fwy) wedi'u cynnwys yn Atodiad 4.
- 5.33 Mae'r tabl isod yn adlewyrchu'r nifer sydd wedi eu cwblhau yn flynyddol o'i gymharu â'r Gofyniad Tai Blynyddol Cyfartalog (GTBC), fel y nodir yn y cynllun mabwysiedig.

Tabl 1: Nifer sydd wedi eu cwblhau yn flynyddol yn erbyn y Gofyniad Tai Blynyddol ar gyfartaledd

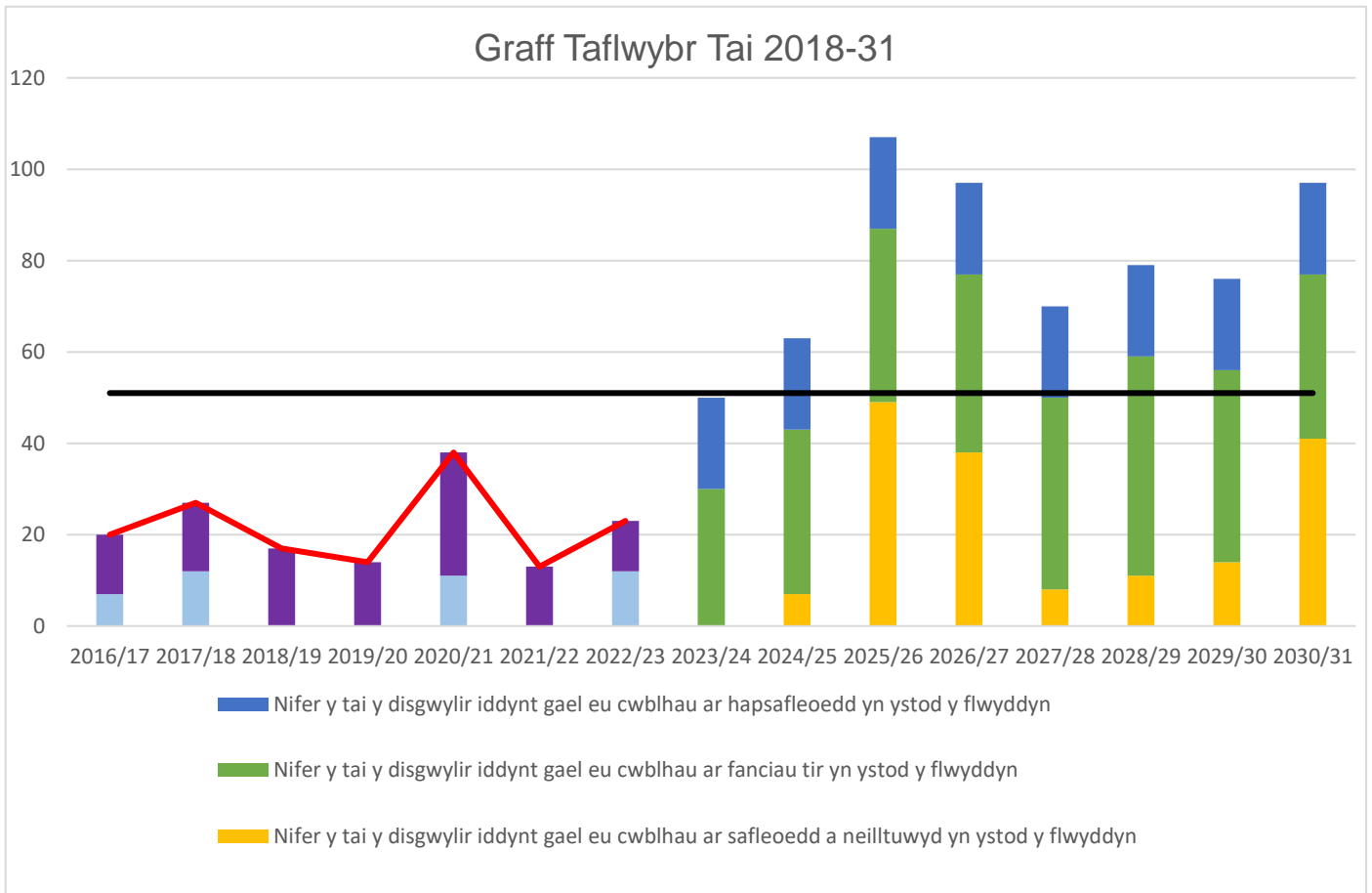
Blynyddyn y Cynllun Datblygu Lleol	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31
Tai wedi eu cwblhau ar safleoedd mawr	7	12	0	0	11	0	12								
Tai wedi eu cwblhau ar safleoedd bach	13	15	17	14	27	13	11								
Nifer y tai y disgwylir iddynt gael eu cwblhau ar safleoedd a neilltuwyd yn ystod y flwyddyn								0	7	49	38	8	11	14	41
Nifer y tai y disgwylir iddynt gael eu cwblhau ar fanciau tir yn ystod y flwyddyn								28	47	35	36	40	48	42	36
Nifer y tai y disgwylir iddynt gael eu cwblhau ar hapsafleoedd yn ystod y flwyddyn								20	20	20	20	20	20	20	20
Gofyniad Blynyddol Cyfartalog (GBC) o'r Cynllun Mabwysiedig CDLLE 2016-2031	51	51	51	51	51	51	51	51	51	51	51	51	51	51	51
Nifer y tai wedi eu cwblhau yn ystod y flwyddyn	20	27	17	14	38	13	22								

5.34 Mae'r graff a'r testun taflwybr tai canlynol yn dangos y lefel flynyddol o dai wedi eu cwblhau yn erbyn y gofyniad blynyddol cyfartalog (GBC) a nodir yn y CDLI, yn nhermau rhifiadol a charannol. Mae hefyd yn cynnwys cyfanswm cronus y tai sydd wedi eu cwblhau yn erbyn y gofyniad tai blynyddol cronus cyfartalog a nodir yn y cynllun, yn nhermau rhifiadol a charannol.

Graff 1: Graff Taflwybr Tai fel y'i nodir yng Nghynllun Datblygu Lleol Eryri Mabwysiedig 2016 2031

Graff 2: Graff Taflwybr Tai - fel y'i diwygiwyd trwy'r AMB

5.35 Dengys Graff 1 y taflwybr fel y'i nodir yn CDLIE 2016-31. Dengys Graff 2 y taflwybr fel y'i diwygiwyd gan yr AMB hwn ar gyfer 2022/23. Mae Graff 2 yn dangos bod diffyg blynyddol yn erbyn 'llinell ddu' GBC yn 2022/23 . **Eleni, mae'r cwblhadau 22 uned yn is na'r hyn a ragwelwyd (51 GCB o'i gymharu â 22 cwblhad, - 57%).** Mae nifer yr anheddau sydd wedi'u hadeiladu bob blwyddyn wedi bod yn gyson is na'r gofyniad cyfartalog blynyddol (GCB) o 51 annedd y flwyddyn am bob blwyddyn er 2016-17.

5.36 Y gyfradd adeiladu gronnol ofynnol o ddechrau cyfnod y cynllun 2016 i 31ain Mawrth 2023, fel y nodir ar y 'llinell ddu', oedd 357 o unedau. **Y 'llinell goch' o'r unedau a gwblhawyd mewn gwirionedd oedd 151 uned, sy'n cynrychioli diffyg o 206 uned mewn cyflenwi tai dros gyfnod y cynllun hyd yma (-42%).**

5.37 Am y cyfnod wyth mlynedd sy'n weddill o'r cynllun, y bariau cyflenwi diwygiedig yw canlyniad y grŵp rhanddeiliaid ac mae'n dangos bod y cyflenwad yn fwy na'r hyn sydd ar ôl i'w adeiladu'n gronnus ac yn flynyddol. Mae'r nifer a ragwelwyd eu cwblhau yn uwch na chyfradd GCB, a gyda'i gilydd fyddai'n cael eu cyflwyno 640 o unedau, yn uwch na'r nifer GCB o 408 am y cyfnod hwnnw . Fodd bynnag, o ystyried y cyfraddau cwblhau isel iawn a'r caniatâd a roddir, gweithgaredd y diwydiant datblygu yn y Parc Cenedlaethol yn ogystal â'r ffigyrau amcanestyniad cartrefi a gyhoeddwyd yn ddiweddar , ynghyd â materion eraill a

nodwyd yn yr AMB hwn, gallai ffigwr gofyniad cynllun is fod yn fwy addas mewn unrhyw ddiwygiadau i CDLI Eryri yn y dyfodol.

- 5.38 Mae'r graff hefyd yn dangos, wrth i ddyraniadau ddod ar waith ac wedi cael caniatâd cynllunio, byddai'r elfen hon yn cynyddu mewn cyfrannedd yn gyffredinol tra byddai'r elfen dyrannu safle yn lleihau.
- 5.39 O ran nifer tai sydd wedi eu cwblhau, mae'r cynllun yn disgyn yn sylweddol is na'r hyn a fwriadwyd. Bu diffyg mewn tai cronnus yn erbyn y Gofyniad Cyfartalog Blyneddol (GCB) am 5 mlynedd yn olynol. Ymhlith y rhesymau dros y diffyg mae diffyg safleoedd mawr yn dod ymlaen, gweithgaredd wedi'i ddyrannu ac ar hap (annisgwyl) a gweithgaredd Cymdeithas Tai isel. Trafodir hyn yn fanylach yn yr AMB hwn.
- 5.40 Yn y cyfnod hyd at fabwysiadu'r CDLI nesaf, bydd yr Awdurdod yn parhau i fynd i'r afael â'r diffyg yn darparu tai drwy weithredu rhagweithiol, gan gynnwys:
- Ystyried cynigion ar gyfer datblygiad preswyl newydd yn ôl eu rhinweddau cynllunio cymharol fesul safle a rhoi sylw dyledus i'r angen i gynyddu darpariaeth tai.
  - Cydweithio ag Awdurdodau Tai Gwynedd a Chonwy i fynd i'r afael â diffygion ac ar eu Cynlluniau Gweithredu Tai, gan gynnwys unrhyw gynlluniau i adeiladu a darparu tai fforddiadwy.
  - Parhau i weithio gydag Cymdeithasau Tai i ddarparu tai ar safleoedd a ddyrannwyd ac i chwilio am safleoedd a chyfleoedd newydd i ddarparu tai fforddiadwy.
  - Archwilio tai cydweithredol a chymunedol trwy weithio gyda phartneriaid a chymunedau lleol.

MF24

Amcan		Cefnogi datblygiad priodol sy'n diwallu anghenion tai y gymuned leol, gan roi sylw arbennig i dai fforddiadwy i bobl leol.		
Polisiau Allweddol Polisi Strategol G: Tai Polisi Datblygu 30: Tai Fforddiadwy		Polisiau Cysylltiedig Polisi Datblygu 9: Trosi a Newid Defnydd o Adeiladau Gwledig Polisi Datblygu 11: Tai Fforddiadwy mewn Safleoedd Eithriedig		
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Nifer y cydsyniadau a roddwyd a thai newydd yn cael eu cwblhau bob blwyddyn	Bodloni'r gofyniad o 770 (51 uned y flwyddyn ar gyfartaledd) dros gyfnod y Cynllun (2016-2031) 2017/18 44 2018/19 57 2019/20 62 2020/21 72 2021/22 85 2022/23 56 2023/24 51 2024/25 51 2025/26 60 2026/27 52 2027/28 46 2028/29 46 2029/30 46 2030/31 45	Mabwysiadu		Yn is na'r gofyniad tai blynyddol cyfartalog, targedwch dros ddwy flynedd yn olynol hy o dan 102 uned dros ddwy flynedd yn olynol.
		AMB Rhif 1:	Rhodddwyd caniatâd i 14 uned dai, cwblhawyd 14 uned dai	
		AMB Rhif 2:	Rhodddwyd caniatâd i 34 uned dai, cwblhawyd 38 uned dai	
		AMB Rhif 3:	Rhodddwyd caniatâd i 7 uned dai, cwblhawyd 13 uned dai	
		AMB Rhif 4:	Rhodddwyd caniatâd i 15 uned dai, cwblhawyd 22 uned dai	
Dadansoddiad				
Casgliad:				
<p>Mae'r nifer o ganiatadau cynllunio at gyfer tai a nifer y tai wedi eu cwblhau yn tueddu i amrywio o flwyddyn i flwyddyn. Rhai blynyddoedd mae nifer yr unedau y rhodddwyd caniatâd cynllunio iddynt yn isel tra bo'r nifer sydd wedi eu cwblhau yn uwch, ac i'r gwrthwyneb. Felly mae'n anodd iawn penderfynu ar unrhyw dueddiadau penodol.</p> <p>Mae ffactorau allanol wedi effeithio ar yr economi gyffredinol a'r farchnad dai ac wedi dylanwadu ar ddatblygiad o fewn y Parc Cenedlaethol. Efallai bod yr ansicrwydd ynghylch Brexit dros y 7 blynedd diwethaf wedi atal datblygwyr rhag bwrw ymlaen â chynlluniau i fuddsoddi mewn tai. Mae ffactorau fel Brexit a'r pandemig Covid-19 wedi cyfrannu at gynnydd sylweddol mewn costau deunyddiau adeiladu). Gall chwyddiant uchel, costau byw uchel, ynghyd â chyflogau disymud hefyd berswadio datblygwyr i beidio â bwrw ymlaen i ddatblygu plotiau unigol/hunanadeiladu pwrpasol. Mae'r hinsawdd economaidd bresennol wedi arwain at amgylchedd benthyca anodd i adeiladwyr bach a phrosiectau hunanadeiladu yn ogystal â bod morgeisi'n dod yn fwyfwy anodd i'w cael, a allai effeithio ar y gyfradd ddatblygu yn y Parc Cenedlaethol.</p> <p>Nid yw llawer o dirfeddianwyr yn y Parc Cenedlaethol yn cael eu cymell i ddod â safleoedd ymlaen i'w datblygu gan nad oes llawer o bwysau masnachol i'w datblygu yn yr ardal. Mae diffyg diddordeb a datblygiadau sector preifat cyffredinol yn y Parc Cenedlaethol.</p> <p>Mae gweithgarwch cymdeithasau tai yn ystod pob blwyddyn yn cael effaith sylweddol ar y ffigyrau tai cyffredinol yn y Parc Cenedlaethol. Yn ystod AMB blwyddyn 1 a 3, nid oedd unrhyw ganiatadau na chwblhadau gan Gymdeithasau Tai, tra bod caniatadau a chwblhadau yn uwch</p>				

ym mlwyddyn 2. Mae Cymdeithas Tai wedi cwblhau safle o 9 o dai ym mlwyddyn 4, sydd yn cynyddu'r ffigwr.

Y patrymau a ddangosir gan hyn, a thargedau eraill yn yr AMB hwn, yw'r rôl sylweddol y mae Cymdeithasau Tai yn ei chwarae wrth ddarparu unedau tai fforddiadwy ar safleoedd a neilltuwyd ac wrth ddarparu tai fforddiadwy yn ardal y Parc Cenedlaethol.

Roedd nifer y caniatadau a'r niferoedd unedau a gwblhawyd yn uwch yn ystod AMB 2, yn cael eu hybu gan weithgarwch Cymdeithasau Tai (9 caniatâd, 11 wedi'u cwblhau). Mae'r Awdurdod yn parhau i weithio'n agos gydag awdurdodau tai a chymdeithasau tai i ddod â safleoedd priodol ymlaen i'w datblygu..

Rhodddwyd ystyriaeth i'r tuedd o gwblhau isel a gydnabuwyd gan AMB blaenorol yn ystod adolygiad o GDLI Eryri. Gwnaed newidiadau i'r polisi tai gan ddisgwyl gweld cynydd yn y nifer y tai a gwblheir. Cynigiwyd dyraniadau tai newydd mewn lleoliadau cynaliadwy i ddiwallu anghenion lleol dros gyfnod y Cynllun a chynigiwyd mwy o ddewis a hyblygrwydd safleoedd i sicrhau y darperir tai newydd yn barhaus. Cynyddwyd y trothwyon ar gyfer angen darpariaeth tai fforddiadwy o fewn aneddiadau, ee O fewn Canolfannau Gwasanaethau Lleol 20% o dai fforddiadwy yn ofynnol ar safleoedd o 5 annedd neu fwy. Roedd y CDLI blaenorol yn gofyn am ddarpariaeth tai fforddiadwy 50% ar bob safle heb ei ddyrannu mewn Canolfannau Gwasanaethau Lleol. O fewn aneddiadau gwasanaeth ac eilaidd, mae anheddau marchnad agored sengl ar safleoedd ar hap yn dderbyniol bellach. Ystyriwyd mai cynnwys tai marchnad gyffredinol a thai fforddiadwy mewn aneddiadau gwasanaeth ac aneddiadau eilaidd oedd y ffordd fwyaf priodol ymlaen er mwyn cydbwysu'r angen i ddarparu tai fforddiadwy i ddiwallu angen lleol, gan alluogi rhyddhau mwy o dai marchnad agored i ysgogi'r farchnad dai yn lleol. Bwriadwyd hyn hefyd i gynyddu'r gyfradd gwblhau gyffredinol a chefnogi adeiladwyr bach a'r economi leol yng nghyd-destun lleoliad tirwedd dynodedig.

Tra bu cynnydd yn yr ail flwyddyn o fonitro, mae'r niferoedd isel iawn ar gyfer y flwyddyn 1af, 3edd a 4ydd flwyddyn yn awgrymu nad yw'r polisi wedi cael yr effaith a ddymunir o gynyddu datblygiadau tai. Fodd bynnag, mae'n anodd sefydlu pa mor ddylanwadol fu'r polisi newydd a ffactorau economaidd allanol. Mae'r niferoedd isel o ddatblygiadau, yn enwedig o'r sector preifat, yn awgrymu ei fod yn gysylltiedig â chyflwr cyffredinol y farchnad dai a'r amgylchedd benthyca, a bod adeiladwyr bach yn llawer mwy amharod i gymryd risg yn yr hinsawdd economaidd bresennol. .

Gweithred

Mae nifer y tai sydd wedi eu caniatáu a'u cwblhau wedi bod yn is na'r targed gofynion tai blynyddol cyfartalog am dros pedair blynedd yn olynol. Mae'r pwysau cynyddol ar y farchnad dai genedlaethol a lleol sydd wedi gwaethygu o ganlyniad Covid 19 yn effeithio ar gynaliadwyedd cymunedau lleol; sydd yn awgrymu y dylai polisïau CDLI y dyfodol ganolbwyntio ar sicrhau tai marchnad lleol hygyrch a thai fforddiadwy.

Mae'r rhagamcanion cartrefi diweddaraf hefyd yn awgrymu y gallai ffigwr gofynion tai is fod yn fwy addas wrth ddiwygio'r CDLI.

Mae darparu cartrefi yn elfen allweddol o strategaeth y cynllun. Gyda niferoedd isel parhaus o unedau yn dod ymlaen ac yn cael eu cwblhau, nid yw ffigyrau tai'r cynllun datblygu yn cael eu cyflawni. Mae 'r adolygiad ffurfiol wedi dechrau ym Mawrth 2023 ac adroddiad adolygu wedi'i drafftio.

MF25

Amcan		Cefnogi datblygiad priodol sy'n diwallu anghenion tai y gymuned leol, gan roi sylw arbennig i dai fforddiadwy i bobl leol.			
Polisiâu Allweddol Polisi Strategol G: Tai Polisi Datblygu 30: Tai Fforddiadwy		Polisiâu Cysylltiedig Polisi Datblygu 9: Trosi a Newid Defnydd o Adeiladau Gwledig Polisi Datblygu 11: Tai Fforddiadwy mewn Safleoedd Eithriedig			
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno	
% y cydsyniadau a roddir a thai newydd yn cael eu cwblhau'n flynyddol ym mhob haen anheddiad	Canolfannau Gwasanaethau Lleol (25%) Setliadau Gwasanaeth (10%) Aneiddiadau Eilaidd (45%) Aneiddiadau Llai (10%) Cefn Gwlad Agored (10%)	Mabwysiadu		Gweler y dadansoddiad	Canran yr anheddau a ganiateir yn disgyn yn is na'r targedau ar gyfer a) Canolfannau Gwasanaethau Lleol a Setliadau Gwasanaeth b) yn rhagori ar y targedau ar gyfer Aneiddiadau Eilaidd a Cefn Gwlad Agored am ddwy flynedd yn olynol
		AMB Rhif 1:			
		AMB Rhif 2:			
		AMB Rhif 3:			
		AMB Rhif 4:			
Dadansoddiad					
2019/2020 :					
Caniatâd a Roddwyd:					
Canolfannau Gwasanaethau Lleol. 2 uned = 14% Yn is na'r targed					
Setliadau Gwasanaeth 2 uned = 14% Uwchlaw'r targed					
Aneiddiadau Eilaidd 9 uned = 64% Uwchlaw'r targed					
Aneiddiadau Llai: 0%					
Cefn Gwlad Agored : 1 uned = 7% Yn is na'r targed					
Cwblhau:					
Canolfannau Gwasanaethau Lleol: 3 uned = 21% Yn is na'r targed					
Setliadau Gwasanaeth: 2 uned = 14% Uwchlaw'r targed					
Aneiddiadau Eilaidd: 4 uned = 29% Yn is na'r targed					
Aneiddiadau Llai: 0%					
Cefn Gwlad Agored : 4 uned = 36% Uwchlaw'r targed					
2020/21:					
Caniatâd a Roddwyd:					
Canolfannau Gwasanaethau Lleol. 15 uned = 44% Uwchlaw'r targed lawn					
Setliadau Gwasanaeth 4 uned = 12% Uwchlaw'r targed lawn					
Aneiddiadau Eilaidd 3 uned = 9% Yn is na'r targed					
Aneiddiadau Llai: 3 uned = 9% Yn is na'r targed					
Cefn Gwlad Agored : 9 uned = 26% Uwchlaw'r targed lawn					
Nifer y tai wedi eu cwblhau:					
Canolfannau Gwasanaethau Lleol: 5 uned = 13% Yn is na'r targed					
Setliadau Gwasanaeth: 13 uned = 34% Uwchlaw'r targed					
Aneiddiadau Eilaidd: 9 uned = 24% Yn is na'r targed					
Aneiddiadau Llai: 0%					
Cefn Gwlad Agored : 11 uned = 29% Uwchlaw'r targed					

2021/22

Caniatâd a Roddwyd:

Canolfannau Gwasanaethau Lleol. 0 uned = 0% **Yn is na'r targed**
Setliadau Gwasanaeth 1 uned = 14% **Uwchlaw'r targed lawn**
Aneiddiadau Eilaidd 4 uned = 57% **Uwchlaw'r targed lawn**
Aneiddiadau Llai: 0 uned = 0% Yn is na'r targed
Cefn Gwlad Agored : 2 uned = 29% **Uwchlaw'r targed lawn**

Nifer y tai wedi eu cwblhau:

Canolfannau Gwasanaethau Lleol: 0 uned = 0% **Yn is na'r targed**
Setliadau Gwasanaeth: 4 uned = 31% **Uwchlaw'r targed lawn**
Aneiddiadau Eilaidd: 4 uned = 31% **Yn is na'r targed**
Aneiddiadau Llai: 0% = Yn is na'r targed
Cefn Gwlad Agored : 5 uned = 38% **Uwchlaw'r targed**

2022/23

Caniatâd a Roddwyd:

Canolfannau Gwasanaethau Lleol. 0 uned = 0% **Yn is na'r targed**
Setliadau Gwasanaeth 1 uned = 7% **Yn is na'r targed**
Aneiddiadau Eilaidd 5 uned = 33% **Yn is na'r targed**
Aneiddiadau Llai: 0 uned = 0% **Yn is na'r targed**
Cefn Gwlad Agored : 9 uned = 60% **Uwchlaw'r targed**

Nifer y tai wedi eu cwblhau:

Canolfannau Gwasanaethau Lleol: 11 uned = 50% **Uwchlaw'r targed**
Setliadau Gwasanaeth: 1 uned = 5% **Yn is na'r targed**
Aneiddiadau Eilaidd: 5 uned = 23% **Yn is na'r targed**
Aneiddiadau Llai: 1 uned = 5% **Yn is na'r targed**
Cefn Gwlad Agored : 4 uned = 18% **Uwchlaw'r targed**

Penderfynwyd ar yr holl geisiadau cynllunio a roddwyd ar gyfer tai ers mabwysiadu'r CDLI yn unol â Pholisi Strategol C: Strategaeth Datblygu Gofodol ac felly maent wedi cydymffurfio â'r brif strategaeth ofodol a amlinellir yn y Cynllun.

Oherwydd y datblygiad ar raddfa gymharol fach a nifer isel yr unedau tai yn y Parc Cenedlaethol, gall datblygiad annisgwyl ar safle annisgwyl neu safle mawr a gwblhawyd o fewn blwyddyn arwain at ragori ar y targed % ar gyfer haen anheddiad benodol ar gyfer y flwyddyn benodol honno a gall cael effaith ddwys ar y % targed. O ystyried y niferoedd isel o ganiatadau yn y Parc Cenedlaethol, mae uned sengl yn cynrychioli 7% yn ystod 22/23, sy'n dangos, wrth ymdrin â graddfa mor isel o dai a gwblhawyd, y gall y canrannau gael eu gogwyddo'n sylweddol bob blwyddyn.

Yn ystod 2019/20 a 2021/22, ni roddwyd caniatâd ac ni chwblhawyd unrhyw safleoedd mawr, a thrwy hynny effeithio ar ddisbarthiad y canrannau, gyda mwyafrif yr unedau a ddatblygwyd yn unedau sengl.

Yn ystod cyfnod monitro 2020/21, roedd effaith Cymdeithas Tai yn cael caniatâd ac yn cwblhau tai yn sylweddol, gan arwain at ffigyrau uwch ar gyfer Canolfannau Gwasanaethau Lleol a Chanolfannau Gwasanaeth. Yn y cyfnod 2021/2022, gwelir y crynodiad uchaf mewn Aneiddiadau Eilaidd, sy'n dilyn dosbarthiad y targedau yn fras. Nid oes caniatadau na chwblhadau yn y Canolfannau Gwasanaeth Lleol eleni ond disgwylir i safle cymdeithas dai gael ei gwblhau yn y Bala y flwyddyn nesaf.

Yn ystod cyfnod monitro 2022/23, ni welwyd caniatâd cynllunio ar gyfer safle mawr nac un gan Gymdeithas Tai. Gyda chaniataid cynllunio gwelwyd y crynodiad uchaf gyda 60%, sef 9 uned sengl, yng nghefn gwlad, a 33% o fewn Aneiddiadau Eilaidd. O ran unedau wedi cwblhau, gwelwyd y crynodiad uchaf mewn Canolfannau Gwasanaeth Lleol, yn bennaf o ganlyniad i safle 9 uned gan Gymdeithas Tai yn Y Bala.

O ran caniatadau, mae dau elfen o'r 'pwynt sbarduno' wedi'i 'sbarduno' am ddwy flynedd yn olynol, sef caniatad yng Nghanolfannau Gwasanaethau Lleol, a caniatâd yn y Cefn Gwlad Agored. Ni chyrrhaeddwyd y targed ar gyfer Aneiddiadau Gwasanaeth Lleol ers 2020/21. Rhagorwyd y targed am Gefn Gwlad Agored ymhob un o'r pedwar blwyddyn monitro.

Ni chyrrhaeddwyd y targed ar gyfer Aneiddiadau Gwasanaeth Lleol yn 2022/23, ond cyrrhaeddwyd yn y tri mlynedd blaenorol. Nid yw caniatadau yn Aneiddiadau Llai wedi rhagori'r targed ymhob un o'r pedwar blwyddyn monitro. Yn ganlyniol, nid yw'r targed wedi'i sbarduno.

Nid yw nifer y tai sydd yn cael eu cwblhau yn cael eu monitro gan y pwyntiau sbardun. O ran y targedau, mae'r nifer o unedau a gwblhawyd yn ystod 2022/23 yn uwch na'r targed yng NgNghanolfannau Gwasanaethau, ond is yn Aneiddiadau Gwasanaeth. . Mae'r lefelau cwblhau yn uchel yn y Cefn Gwlad Agored, ond mae 18% ond yn cynrychioli 5 uned. . Mae'r ffigyrau yn dangos canran uchel am ganiatâd cynllunio i dai yng nghefn gwlad, gyda'r canran yn rhagori'r targed o 10% ymhob blwyddyn heblaw'r un cyntaf, 2019/20. Wrth edrych ar y caniatâdau cynllunio yng nghefn gwlad agored, gwelir bod 9 allan o 28 yn Dai Menter Wledig, ac yn unol â pholisïau cynllunio cenedlaethol. Mae'r rhain bron 30% o'r tai yng nghefn gwlad sydd wedi'u ganiatáu, ac mae'n bwysig ystyried hyn wrth edrych ar ffigyrau'r targed yma.

O ystyried y nifer isel o unedau a ganiatwyd ac a gwblhawyd, mae'n anodd tynnu unrhyw dueddiadau cryf o'r targed hwn. Gall mân newidiadau mewn niferoedd, a datblygiad gan gymdeithas dai, newid y canrannau dosbarthu yn sylweddol. Mae angen ystyried gwerth y targed yma, a'r pwyntiau sbarduno, gan fod y niferoedd wedi bod yn isel.

Gweithred

Archwiliad Pellach / Ymchwil Angenrheidiol: Nid yw polisïau'r cynllun datblygu yn cael eu gweithredu yn ôl y bwriad ac mae angen archwilio a / neu ymchwiliad pellach.

MF26

Amcan	Cefnogi datblygiad priodol sy'n diwallu anghenion tai y gymuned leol, gan roi sylw arbennig i dai fforddiadwy i bobl leol.			
Polisïau Allweddol Polisi Strategol G: Tai Polisi Datblygu 30: Tai Fforddiadwy	Polisïau Cysylltiedig Polisi Datblygu 9: Trosi a Newid Defnydd o Adeiladau Gwledig Polisi Datblygu 11: Tai Fforddiadwy mewn Safleoedd Eithriedig			
Dangosydd	Targed	Canlyniad	Pwynt Sbarduno	
Nifer yr unedau tai fforddiadwy sy'n cael caniatâd cynllunio bob blwyddyn	Rhoddir caniatâd cynllunio i 25 uned tai fforddiadwy y flwyddyn	Mabwysiadu	Rhoddir caniatâd cynllunio o dan 21 uned y flwyddyn am 2 flynedd yn olynol	
		AMB Rhif 1:		2
		AMB Rhif 2:		14
		AMB Rhif 3:		1
		AMB Rhif 4:		2
Dadansoddiad				
O'r 15 eiddo preswyl newydd y rhoddwyd caniatâd cynllunio iddynt rhwng Ebrill 2022 a Mawrth 2023, dim ond 2 o'r rhain oedd yn uned tai fforddiadwy. Mae'r niferoedd yn parhau i fod yn is na'r pwynt sbardun o 21 am y 4ydd flwyddyn fonitro yn olynol.				
Dau uned preswyl newydd oedd yr unedau fforddiadwy yn ystod 22/23. Ni roddwyd unrhyw ganiatâd i Gymdeithasau Tai yn ystod 2022/23, ac mae'r ddarpariaeth tai fforddiadwy gan y sector preifat yn parhau i fod yn isel. Fel gyda'r llynedd, gall ffactorau allanol fod wedi effeithio ar yr economi gyffredinol a'r farchnad dai ac wedi dylanwadu ar ddatblygiad gyda'r Parc Cenedlaethol. Mae sefyllfa yr economi cenedlaethol, yn dilyn brexit a Covid, a chwyddiant a chyfraddau llog uchel wedi atal datblygwyr rhag bwrw ymlaen â chynlluniau i fuddsoddi mewn tai. Bu cynnydd yng nghostau deunyddiau adeiladu tai; chwyddiant ynghyd â chyflogau disymud a chostau byw uchel yn ei gwneud yn fwyfwy anodd cael morgeisi.				

Mae'r Awdurdod yn dibynnu ar Gymdeithasau Tai i gyflenwi'r mwyafrif o unedau tai fforddiadwy ar safleoedd a ddyrannwyd. Nid yw'r Parc Cenedlaethol yn gweld datblygiad tai gan gwmnïau adeiladu tai mawr. Mae datblygwyr ar raddfa fach sy'n adeiladu lleiniau sengl yn fwy cyffredin; mae cynlluniau mawr yn bennaf gan Gymdeithasau Tai, sy'n darparu darpariaeth fforddiadwy 100%.

Mae codi'r trothwy mewn aneddiadau Gwasanaeth ac Eilaidd yn yr adolygiad ffurf fer yn caniatáu i unedau sengl fod yn anheddau marchnad agored. Mae hyn wedi arwain at ganiatâd ar gyfer nifer o anheddau marchnad agored sengl (9 yn 2019/20, 3 yn 2020/21, 5 yn 2021/22). Pe bai polisiâu'r CDLIE blaenorol wedi'u cymhwyso, byddai angen i 5 o'r 7 caniatâd a roddwyd yn ystod 2021/22 fod yn fforddiadwy. Heb gynnwys yr unedau a ganiatawyd i Gymdeithasau Tai, gall y nifer isel o ganiatadau cartrefi fforddiadwy ei briodoli'n rhannol i'r newid hwn yn y trothwy. Efallai bod y newid wedi annog datblygwyr ar raddfa fach i wneud cais am leiniau sengl mewn ardaloedd lle byddai gofyniad i fod yn fforddiadwy o dan y cynllun blaenorol (er nad oes sicrwydd y byddai tai fforddiadwy wedi dod ymlaen)

Mae'r ffigyrau AMB dros y 4 blynedd diwethaf (ac ymhellach) yn dangos nad yw'r sector preifat yn darparu tai fforddiadwy o fewn y parc cenedlaethol yn yr hinsawdd economaidd bresennol. Yn y parc cenedlaethol, nid oes unrhyw ddyraniadau preifat yn cael eu cyflwyno ar gyfer datblygiad, ac felly nid ydynt yn darparu cyfraniad o dai fforddiadwy. Nid oes unrhyw ddatblygiadau tai mawr yn dod ymlaen, sy'n golygu nad yw'r % cyfraniad gofynnol o dai fforddiadwy ar safleoedd o'r fath yn cael ei ddarparu. Mae hyn yn amlygu'r angen i adolygu pa mor gyflawnadwy yw ffigyrau tai'r cynllun a hyfywedd safleoedd. Ceir mwy o weithgarwch, er mai niferoedd isel ydynt, mewn datblygiadau plotiau sengl, bach, sy'n tueddu i fod yn blotiau hunanadeiladu / adeiladu pwrpasol gan ddatblygwyr lleol i ddarparu ar gyfer eu hanghenion eu hunain, ac nid datblygiadau at ddibenion elw a buddsoddiad ar gyfer y farchnad. Mae hyn yn awgrymu efallai y bydd angen i bolisi yn y dyfodol ganolbwyntio ar ddarparu tai ar gyfer y farchnad leol, a thai fforddiadwy.

Gweithred

Mae nifer yr unedau tai fforddiadwy y rhoddwyd caniatâd cynllunio iddynt y flwyddyn yn llai na 21 uned am 4 blynedd yn olynol. Mae angen adolygiad polisi gan nad yw tai fforddiadwy yn cael eu darparu ac nid yw dyraniadau'n cael eu cyflwyno.

Mae'r pwysau cynyddol ar y farchnad dai leol a waethygydd gan Brexit a Covid 19 a'r effaith ddilynol ar gynaliadwyedd cymunedau lleol yn awgrymu y gallai fod angen i bolisiâu CDLI yn y dyfodol ganolbwyntio ar gyflawni tai marchnad leol hygyrch a thai fforddiadwy.

Mae darparu tai fforddiadwy i gymunedau lleol yn elfen allweddol o strategaeth y cynllun. Gyda niferoedd isel parhaus o unedau yn dod ymlaen, nid yw ffigyrau tai'r cynllun datblygu yn cael eu cyflawni. Mae 'r adolygiad ffurfiol wedi dechrau ym Mawrth 2023 ac adroddiad adolygu wedi'i drafftio.

MF27

Amcan	Cefnogi datblygiad priodol sy'n diwallu anghenion tai y gymuned leol, gan roi sylw arbennig i dai fforddiadwy i bobl leol		
Polisiâu Allweddol Polisi Strategol G: Tai Polisi Datblygu 30: Tai Fforddiadwy	Polisiâu Cysylltiedig Polisi Datblygu 9: Trosi a Newid Defnydd o Adeiladau Gwledig Polisi Datblygu 11: Tai Fforddiadwy mewn Safleoedd Eithriedig		
Dangosydd	Targed	Canlyniad	Pwynt Sbarduno
Nifer yr unedau tai fforddiadwy sy'n cael	25 uned tai fforddiadwy i'w	Mabwysiadu AMB Rhif 1: 3 AMB Rhif 2: 19	Cwblheir llai na 21 uned y flwyddyn am 2 flynedd yn olynol

eu cwblhau bob blwyddyn	cwblhau bob blwyddyn.	AMB Rhif 3:	2	
		AMB Rhif 4:	11	
Dadansoddiad				
<p>Mae nifer yr unedau fforddiadwy a gwblhawyd yn ystod 2022/23 wedi cynyddu i 11, o'r 2 y flwyddyn flaenorol. Mae hyn yn parhau ymhell islaw'r targed o 25 uned ac islaw'r pwynt sbardun o 21. Mae nifer yr unedau tai fforddiadwy a gwblhawyd wedi bod yn is na'r targed am 4 blynedd yn olynol .</p> <p>Efallai bod y nifer isel o dai sydd wedi eu cwblhau wedi digwydd oherwydd iechyd cyffredinol y farchnad eiddo a'r economi. Efallai bod ffactorau allanol wedi effeithio ar yr economi gyffredinol a'r farchnad dai ac wedi dylanwadu ar ddatblygiad o fewn y Parc Cenedlaethol, megis ansicrwydd ynghylch Brexit ac amgylchedd benthyca anodd i adeiladwyr bach a phrosiectau hunan-adeiladu. Mae ffactorau fel Brexit a'r pandemig Covid-19 wedi cyfrannu at gynnydd sylweddol yng nghost deunyddiau adeiladu . Gall chwyddiant, costau byw uchel, ynghyd â chyflogau disymud hefyd berswadio datblygwyr i beidio â bwrw ymlaen i ddatblygu plotiau unigol/hunanadeiladu pwrpasol, gyda morgeisi yn fwyfwy anodd eu cael.</p> <p>Mae'r Awdurdod yn ddibynnol ar Gymdeithasau Dai i ddarparu unedau tai fforddiadwy. Yn 2022/23, cwblhawyd 9uned fforddiadwy gan Gymdeithasau Tai, sydd o ystyried y nifer isel o gwblhau yn gyffredinol, yn cael effaith sylweddol ar y ffigyrau ar gyfer y flwyddyn fonitro yma.</p> <p>Yn yr hinsawdd economaidd sydd ohoni, nid yw'n ymddangos bod y sector preifat yn darparu tai fforddiadwy yn y Parc Cenedlaethol. Mae darparu tai fforddiadwy yn dibynnu'n helaeth ar weithgarwch cymdeithasau tai, sydd fel arfer yn darparu safle bob dwy flynedd. Nid yw'n ymddangos y gellir dibynnu ar y sector preifat i ddarparu tai fforddiadwy.</p>				
Gweithred	<p>Mae nifer yr unedau tai fforddiadwy a gwblhawyd y flwyddyn yn is na 21 uned am 3 blynedd yn olynol er bod y ffigwr ar gyfer 2020-21 (19 uned) ychydig yn is na'r targed.</p> <p>Mae darparu tai fforddiadwy i gymunedau lleol yn elfen allweddol o strategaeth y cynllun. Gyda niferoedd isel parhaus o unedau wedi'u cwblhau, nid yw ffigyrau tai'r cynllun datblygu yn cael eu cyflenwi. O ystyried y sefyllfa sy'n wynebu cymunedau Eryri, ystyrir ei bod yn briodol sbarduno adolygiad ffurfiol.</p> <p>Mae'r pwysau cynyddol ar y farchnad dai leol a waethygydd gan Brexit a Covid 19 a'r effaith ddilynol ar gynaliadwyedd cymunedau lleol yn awgrymu y gallai fod angen i bolisiau CDLI yn y dyfodol ganolbwyntio ar gyflawni tai marchnad leol hygyrch a thai fforddiadwy. Mae 'r adolygiad ffurfiol wedi dechrau ym Mawrth 2023 ac adroddiad adolygu wedi'i drafftio</p>			

MF28

Amcan	Cefnogi datblygiad priodol sy'n diwallu anghenion tai y gymuned leol, gan roi sylw arbennig i dai fforddiadwy i bobl leol			
Polisiau Allweddol Polisi Strategol G: Tai Polisi Datblygu 30: Tai Fforddiadwy	Polisiau Cysylltiedig Polisi Datblygu 9: Trosi a Newid Defnydd o Adeiladau Gwledig Polisi Datblygu 11: Tai Fforddiadwy mewn Safleoedd Eithriedig			
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Nifer yr unedau marchnad sy'n dod ymlaen o ganlyniad i ddiffyg hyfywedd (hy unedau nad ydynt yn hyfyw ac sydd felly wedi arwain at dai		Mabwysiadu		Roedd 10 uned neu fwy y flwyddyn yn rhoi caniatâd cynllunio am dair blynedd yn olynol.
		AMB Rhif 1:	0	
		AMB Rhif 2:	3	
		AMB Rhif 3:	0	
		AMB Rhif 4:	3	

marchnad agored gyda swm cymudo).				
Dadansoddiad				
Derbyniwyd symiau cymudo ar gyfer tri chais cynllunio yn ystod 2022/23, gan arwain at 4 uned. Roedd y tri chais ar gyfer trosi adeiladau i ddefnydd preswyl yng nghefn gwlad, gydag un chais yn darparu 2 uned.				
Gweithred	Mae polisiâu cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol			

MF29

Amcan	Cefnogi datblygiad priodol sy'n diwallu anghenion tai y gymuned leol, gan roi sylw arbennig i dai fforddiadwy i bobl leol			
Polisiâu Allweddol Polisi Strategol G: Tai Polisi Datblygu 30: Tai Fforddiadwy	Polisiâu Cysylltiedig Polisi Datblygu 9: Trosi a Newid Defnydd o Adeiladau Gwledig Polisi Datblygu 11: Tai Fforddiadwy mewn Safleoedd Eithriedig			
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Nifer yr unedau tai fforddiadwy sy'n cael caniatâd cynllunio bob blwyddyn trwy ar hap.	6 uned y flwyddyn	AMB Rhif 1:	2	Rhoddir caniatâd cynllunio o dan 5 uned y flwyddyn am 2 flynedd yn olynol
		AMB Rhif 2:	4	
		AMB Rhif 3:	0	
		AMB Rhif 4:	0	
		AMB Rhif 4:	0	
Dadansoddiad				
<p>Ni chafodd unrhyw uned tai fforddiadwy ganiatâd cynllunio trwy safleoedd ar hap yn 2022/23. Dylai'r ffigur isel gael ei ystyried yng nghyd-destun cyfanswm cymharol isel yr holl ganiatadau a roddwyd, sef 15, gyda dim ond dau uned yn fforddiadwy. Mae'n bosibl bod ffactorau allanol fel Brexit hefyd wedi cael effaith ar yr economi a'r farchnad dai yn gyffredinol. Fel y cydnabuwyd yn flaenorol, mae ffactorau fel Brexit a'r pandemig Covid-19 wedi cyfrannu at gynnydd sylweddol yng nghost deunyddiau adeiladu Gallai chwyddiant, costau byw uchel, ynghyd â chyflogau disymud hefyd berswadio datblygwyr i beidio â bwrw ymlaen i ddatblygu plotiau unigol/hunanadeiladu pwrpasol, gyda morgeisi yn fwyfwy anodd eu cael.</p> <p>Ystyriwyd y ffigurau isel blaenorol ar gyfer unedau tai fforddiadwy a ganiateir ar safleoedd ar hap yn ystod adolygiad y CDLI 2016-2031 i sicrhau bod safleoedd ar hap yn cael eu dwyn ymlaen i'w datblygu. Mae'r trothwyon yn y Cynllun diwygiedig yn cynyddu i gynorthwyo safleoedd yn dod ymlaen; a darpariaeth canran yr unedau tai fforddiadwy sydd eu hangen ar gyfer datblygiadau yn lleihau. Mae'n ymddangos bod nifer o safleoedd ar hap marchnad agored bach wedi dod ymlaen, sy'n disgyn o dan y trothwy.</p> <p>Mae codi'r trothwy mewn aneddiadau Gwasanaeth ac Eilaidd yn caniatáu i unedau sengl fod yn anheddau marchnad agored, ond o'r blaen roedd yn ofynnol iddynt fod yn fforddiadwy. Mae hyn wedi arwain at ganiatâd ar gyfer nifer o anheddau marchnad agored sengl yn y mathau hyn o aneddiadau dros y 4 blynedd gyntaf o fonitro. Gall y nifer isel o ganiatadau ar gyfer cartrefi fforddiadwy fod yn ganlyniad uniongyrchol i'r newid hwn yn y trothwy. Efallai bod y newid wedi annog datblygwyr ar raddfa fach i wneud cais am leiniau sengl marchnad agored mewn ardaloedd lle byddai gofyniad i fod yn fforddiadwy o dan y cynllun blaenorol.</p> <p>Nid yw'n ymddangos bod cynyddu'r trothwy er mwyn sicrhau mwy o gyflenwadwyedd a hyfywedd wedi arwain at gynnydd mewn safleoedd ar hap yn cyfrannu at dai fforddiadwy.</p>				

Gweithred	Mae'r pwynt sbardun wedi'i actifadu yn dilyn dwy flynedd yn olynol o niferoedd yn disgyn yn is na'r targed. Gall cyfraniad safleoedd ar hap yn y cynllun fod yn rhy uchel ac mae angen ei adolygu fel rhan o'r strategaeth dai.
-----------	---

MF30

Amcan	Cefnogi datblygiad priodol sy'n diwallu anghenion tai y gymuned leol, gan roi sylw arbennig i dai fforddiadwy ar gyfer pobl / Cymunedau lleol			
Polisiâu Allweddol Polisi Strategol G: Tai Polisi Datblygu 30: Tai Fforddiadwy	Polisiâu Cysylltiedig Polisi Datblygu 9: Trosi a Newid Defnydd o Adeiladau Gwledig Polisi Datblygu 11: Tai Fforddiadwy mewn Safleoedd Eithriedig			
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Nifer yr unedau tai fforddiadwy sy'n cael eu cwblhau bob blwyddyn ar hap / annisgwyl.	6 uned y flwyddyn	Mabwysiadu		Cwblheir llai na 5 uned y flwyddyn am 2 flynedd yn olynol
		AMB Rhif 1:	2	
		AMB Rhif 2:	4	
		AMB Rhif 3:	0	
		AMB Rhif 4:	2	
Dadansoddiad				
Cwblhawyd dauuned fforddiadwy ar safleoedd ar hap yn ystod 2022/23.				
Mae'r farchnad dai yn y Parc Cenedlaethol yn lleol ei natur, gan ddibynnu ar adeiladwyr lleol bach a phrosiectau hunan-adeiladu ar safleoedd bach o lai na phum uned. Nid oes unrhyw adeiladwyr tai rhanbarthol yn weithredol yn y farchnad ac felly prin yw'r adeilad hapfasnachol o dai marchnad agored a fforddiadwy.				
Bydd angen monitro'r targed yn agos dros y flwyddyn nesaf i weld a yw hyn yn rhan o duedd tymor hwy.				
Gweithred	Mae'r pwynt sbardun wedi'i actifadu yn dilyn dwy flynedd yn olynol o niferoedd yn disgyn yn is na'r targed. Gall cyfraniad safleoedd ar hap yn y cynllun fod yn rhy uchel ac mae angen ei adolygu.			

MF31

Amcan	Cefnogi datblygiad priodol sy'n diwallu anghenion tai y gymuned leol, gan roi sylw arbennig i dai fforddiadwy i bobl leol			
Polisiâu Allweddol Polisi Strategol G: Tai Polisi Datblygu 30: Tai Fforddiadwy Polisi Datblygu 9: Trosi a Newid Defnydd o Adeiladau Gwledig	Polisiâu Cysylltiedig			
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Nifer yr unedau tai fforddiadwy sy'n cael caniatâd cynllunio bob blwyddyn trwy drawsnewidiadau.	3 uned y flwyddyn	Mabwysiadu		Rhoddir caniatâd cynllunio o dan 2 uned y flwyddyn am 2 flynedd yn olynol
		AMB Rhif 1:	0	
		AMB Rhif 2:	1	
		AMB Rhif 3:	1	
		AMB Rhif 4:	2	
Dadansoddiad				
2 uned tai fforddiadwy sydd wedi derbyn caniatâd cynllunio drwy drosiadau yn ystod 2022/23. Mae hyn yn dilyn tair mlynedd lle mae'r nifer wedi bod yn is na'r lefel sbarduno o 2.				

Efallai bod rhesymau economaidd cyffredinol am y niferoedd isel. Gallai'r angen am A.106 am annedd fforddiadwy berswadio datblygwyr i beidio â bwrw ymlaen â datblygiad, ynghyd ag anhawster i gael morgais. Ynghyd â chwyddiant uchel, costau adeiladu uchel a chyflogau disymud, nid yw'r hinsawdd economaidd bresennol yn annog buddsoddi mewn addasiadau fel anheddau fforddiadwy.

Gweithred	Mae'r pwynt sbardun wedi'i actifadu yn dilyn tair blynedd yn olynol o niferoedd yn disgyn yn is na'r targed, ond mae'r nifer yn uwch na'r targed yn ystod 2022/23. Nid yw tai fforddiadwy yn cael eu darparu drwy addasiadau; nid yw polisiâu'r cynllun yn cael eu gweithredu ac maent yn methu â chyflenwi; mae angen adolygiad o'r polisi.
-----------	--

MF32

Amcan	Cefnogi datblygiad priodol sy'n diwallu anghenion tai y gymuned leol, gan roi sylw arbennig i dai fforddiadwy i bobl leol			
Polisiâu Allweddol Polisi Strategol G: Tai Polisi Datblygu 30: Tai Fforddiadwy Polisi Datblygu 9: Trosi a Newid Defnydd o Adeiladau Gwledig	Polisiâu Cysylltiedig			
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Nifer yr unedau tai fforddiadwy sy'n cael eu cwblhau bob blwyddyn trwy drawsnewidiadau.	3 uned y flwyddyn	Mabwysiadu		Cwblheir llai na 2 uned y flwyddyn am 3 blynedd yn olynol
		AMB Rhif 1:	3	
		AMB Rhif 2:	4	
		AMB Rhif 3:	2	
		AMB Rhif 4:	0	
Dadansoddiad				
Cwblhawyd 0 uned fforddiadwy trwy drosiadau.				
Gweithred	Mae polisiâu cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol			

MF33

Amcan	Cefnogi datblygiad priodol sy'n diwallu anghenion tai y gymuned leol, gan roi sylw arbennig i dai fforddiadwy i bobl leol			
Polisiâu Allweddol Polisi Strategol G: Tai Polisi Datblygu 30: Tai Fforddiadwy	Polisiâu Cysylltiedig			
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Monitro'r defnydd o dai fforddiadwy mewn aneddiadau llai	2 fesul anheddiad dros oes y Cynllun	Mabwysiadu		Cymryd 2 uned i bob anheddiad. Manteisio ar fwy na dwy uned i bob setliad sy'n ymwneud ag angen. Dim cymryd ar ôl 4 blynedd mewn unrhyw setliad unigol.
		AMB Rhif 1:	0	
		AMB Rhif 2:	3	
		AMB Rhif 3:	0	
		AMB Rhif 4:	0	
Dadansoddiad				
Ni chaniatawyd unrhyw anheddau fforddiadwy mewn aneddiadau llai.				

Dros gyfnod pedair blynedd yr AMB, dim ond mewn dau o'r 29 o aneddiadau llai yn ardal y parc cenedlaethol y darparwyd tai fforddiadwy. Gallai'r gofyniad fforddiadwy gyda'r angen am A.106, a'r anawsterau o ran cael morgais, fod yn annog pobl i beidio â datblygu, ynghyd â ffeithiau economaidd ehangach eraill, fel yr amlinellir o dan dargedau eraill.

Mae'r targed o 2 uned fesul anheddiad yn ymddangos yn uchelgeisiol (byddai'n cyfateb i 58 uned), ac nid yw'n ymddangos yn gyflawnadwy a dylid ei ailystyried fel rhan o'r adolygiad. Mae'r pwysau cynyddol ar y farchnad dai leol a waethygydd gan Brexit a Covid 19 a'r effaith ddilynol ar gynaliadwyedd cymunedau lleol yn awgrymu y gallai fod angen i bolisiau CDLI yn y dyfodol ganolbwyntio ar gyflawni tai marchnad leol hygrych.

Gweithred	Nid yw polisiau cynllun datblygu yn cael eu gweithredu fel y bwriadwyd ac mae angen ymchwil ac/neu ymchwiliad pellach.
-----------	--

MF34

Amcan	Cefnogi datblygiad priodol sy'n diwallu anghenion tai y gymuned leol, gan roi sylw arbennig i dai fforddiadwy i bobl leol		
Polisiau Allweddol	Polisiau Cysylltiedig		
Polisi Strategol G: Tai			
Polisi Datblygu 30: Tai Fforddiadwy			
Polisi Datblygu 11: Tai Fforddiadwy mewn Safleoedd Eithriedig			
Dangosydd	Targed	Canlyniad	
Nifer yr unedau tai fforddiadwy a gafodd ganiatâd cynllunio ac a gwblhawyd y flwyddyn ar Safleoedd Eithriedig. Nid yw'r Safleoedd Eithriedig wedi'u cynnwys yn y ffigur gofynion tai.	1 cynllun yn cael ei gwblhau bob 4 blynedd	Mabwysiadu	
		AMB Rhif 1:	0
		AMB Rhif 2:	0
		AMB Rhif 3:	0
		AMB Rhif 4:	1
		Pwynt Sbarduno	
		Llai nag 1 cynllun yn cael ei gwblhau bob 4 blynedd.	
Dadansoddiad			
Ni chaniatwyd unedau tai fforddiadwy ar Safle Eithriedig yn ystod 2022/23. Cwblhawyd un uned fforddiadwy ar safle eithriedig yn ystod 2022/23 (rhoddwyd y caniatad cynllunio yn 2017). Mae tir addas sy'n eiddo i gymdeithasau tai eisoes wedi'i ddyrannu yn y cynllun datblygu, yn hytrach na chael ei ddwyn ymlaen fel safleoedd eithriedig.			
Gallai'r gofyniad fforddiadwy a'r angen am A.106, ynghyd ag anawsterau o ran cael morgais, fod yn annog pobl i beidio â datblygu, ynghyd â ffactorau economaidd ehangach eraill, fel yr amlinellir o dan dargedau eraill.			
Gweithred	Angen Archwilio / Ymchwil Bellach. Mae'r ffigur ar gyfer y ddwy flynedd gyntaf o fonitro yn disgyn yn is na'r lefel sbarduno a bydd yr Awdurdod yn ymchwilio ac yn parhau i fonitro adroddiadau yn y dyfodol i wahaniaethu tueddiadau.		

MF35

Amcan	Cefnogi datblygiad priodol sy'n diwallu anghenion tai y gymuned leol, gan roi sylw arbennig i dai fforddiadwy i bobl leol		
Polisiau Allweddol Polisi Strategol G: Tai Polisi Datblygu 30: Tai Fforddiadwy	Polisiau Cysylltiedig Polisi Datblygu 9: Trosi a Newid Defnydd o Adeiladau Gwledig Polisi Datblygu 11: Tai Fforddiadwy mewn Safleoedd Eithriedig		
Dangosydd	Targed	Canlyniad	
Monitro maint y safleoedd sy'n dod ymlaen a nifer yr unedau a gynigir ar bob safle.		Mabwysiadu	
		AMB Rhif 1:	Gweler y dadansoddiad
		AMB Rhif 2:	Gweler y dadansoddiad
		AMB Rhif 3:	Gweler y dadansoddiad
		AMB Rhif 4:	Gweler y dadansoddiad
Dadansoddiad			
<p>O'r 15 uned breswyl y rhoddwyd caniatâd cynllunio iddynt, roedd pob un ar gyfer uned sengl, heblaw am un caniatad am drosi i 2 uned.</p> <p>Efallai y byddai codi'r trothwy i ganiatáu anheddau marchnad agored sengl mewn Aneddiadau Gwasanaeth ac Eilaidd wedi annog datblygiad i ddod â safleoedd llai ymlaen.</p> <p>Mae'r farchnad dai yn y Parc Cenedlaethol yn lleol ei natur, gan ddibynnu ar adeiladwyr lleol bach a phrosiectau hunan-adeiladu ar safleoedd bach o lai na phum uned. Nid oes unrhyw adeiladwyr tai rhanbarthol yn weithredol yn y farchnad ac felly prin yw'r adeilad hapfasnachol o dai marchnad agored a fforddiadwy. Mae safleoedd mawr yn bennaf ddibynnol ar weithgaredd Cymdeithas Dai.</p>			
Gweithred	Nid yw polisiau'r cynllun datblygu yn cael eu gweithredu fel y bwriadwyd ac mae angen ymchwil ac/neu ymchwiliad pellach.		

MF36

Amcan	Cefnogi datblygiad priodol sy'n diwallu anghenion tai y gymuned leol, gan roi sylw arbennig i dai fforddiadwy i bobl leol		
Polisiau Allweddol Polisi Strategol G: Tai Polisi Datblygu 30: Tai Fforddiadwy	Polisiau Cysylltiedig Polisi Datblygu 9: Trosi a Newid Defnydd o Adeiladau Gwledig Polisi Datblygu 11: Tai Fforddiadwy mewn Safleoedd Eithriedig		
Dangosydd	Targed	Canlyniad	
Monitro targedau a throthwyon tai fforddiadwy safleoedd sy'n dod ymlaen.		Mabwysiadu	
		AMB Rhif 1:	Cyrhaeddwyd y targedau
		AMB Rhif 2:	Cyrhaeddwyd y targedau
		AMB Rhif 3:	Cyrhaeddwyd y targedau
		AMB Rhif 4:	Cyrhaeddwyd y targedau

Dadansoddiad	
Mae'r unedau a oedd â gofyniad tai fforddiadwy wedi cwrdd â tharged tai fforddiadwy CDLI Eryri. Bydd angen i'r adolygiad ystyried y targedau a throthwyon Tai Fforddiadwy	
Gweithred	Nid yw polisïau'r cynllun datblygu yn cael eu gweithredu fel y bwriadwyd ac mae angen ymchwil ac/neu ymchwiliad pellach.

MF37

Amcan	Cefnogi datblygiad priodol sy'n diwallu anghenion tai y gymuned leol, gan roi sylw arbennig i dai fforddiadwy i bobl leol		
Polisïau Allweddol Polisi Strategol G: Tai Polisi Datblygu 13: Safleoedd Sipsiwn a Theithwyr	Polisïau Cysylltiedig		
Dangosydd	Targed	Canlyniad	
Os nodir angen trwy'r GTNA o fewn y Genedlaethol Parc yn ystyried yn addas safleoedd.	Parhewch i fod yn rhan o y grŵp GTNA	Mabwysiadu	
		AMB Rhif 1:	Gweler y dadansoddiad
		AMB Rhif 2:	Gweler y dadansoddiad
		AMB Rhif 3:	Gweler y dadansoddiad
		AMB Rhif 4:	Gweler y dadansoddiad
Pwynt Sbarduno			
Methu â chyfarfod a nodwyd angen.			
Dadansoddiad			
<p>Mae'n ddyletswydd ar awdurdodau lleol i gynnal asesiadau llety sipsiwn a theithwyr o dan Ddeddf Tai (Cymru) 2014. Mae awdurdodau tai lleol Gwynedd a Conwy wedi cwblhau eu Hasesiadau Anghenion Llety Sipsiwn a Theithwyr ar lefel awdurdod lleol yn gynnar yn 2016. Mae'r GTAA ar gyfer cyflwynwyd ardaloedd Gwynedd a Conwy i Lywodraeth Cymru a chanfuwyd nad oedd angen yn y Parc Cenedlaethol am safle preswyl na safle tramwy / stopio dros dro ar gyfer sipsiwn a theithwyr. Mae Cyngor Gwynedd wedi sefydlu grŵp llywio newydd ar gyfer 2021 y mae'r Awdurdod yn aelod ohono. Ym mis Mai 2021, comisynwyd Arc4 i gynorthwyo Cyngorau Gwynedd ac Ynys Môn i baratoi Aseiad Llety Sipsiwn a Theithwyr i lywio strategaethau tai lleol a pholisïau darparu safleoedd Sipsiwn a Theithwyr mewn Cynlluniau Datblygu. Mae'r GTANA wedi'i gynnal yn unol â'r fethodoleg a nodir yn Aseiad Llywodraeth Cymru o Ymgymryd ag Aseiad Llety Sipsiwn a Theithwyr. Eto ni wnaeth y GTANA nodi angen am safle yn y Parc Cenedlaethol.</p> <p>Bydd yr Awdurdod yn parhau i fod yn rhan o grŵp llywio'r prosiect i sicrhau y cynhelir monitro parhaus ac y nodir a ddylid darparu rhagor o fannau aros preswyl neu dros dro i ddiwallu unrhyw angen pellach a nodwyd. Bydd yr Awdurdod yn defnyddio polisi sy'n seiliedig ar feini prawf CDLI Eryri i farnu cynigion i gwrdd â galw yn y dyfodol neu alw annisgwyl.</p>			
Gweithred	Mae polisïau cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol		

MF38

Amcan	Cefnogi datblygiad priodol sy'n diwallu anghenion tai y gymuned leol, gan roi sylw arbennig i dai fforddiadwy i bobl leol Cymunedau		
Polisïau Allweddol Polisi Strategol G: Tai Polisi Datblygu 30: Tai Fforddiadwy	Polisïau Cysylltiedig Polisi Datblygu 9: Trosi a Newid Defnydd o Adeiladau Gwledig Polisi Datblygu 11: Tai Fforddiadwy mewn Safleoedd Eithriedig		

Dangosydd		Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Monitro'r ffigwr angen tai fforddiadwy a nodwyd trwy'r AMTLI / LHMA ac arolygon anghenion tai lleol priodol eraill			Mabwysiadu		
			AMB Rhif 1:	Gweler y dadansoddiad	
			AMB Rhif 2:		
			AMB Rhif 3:		
			AMB Rhif 4:		
Dadansoddiad					
<p>Mae Awdurdodau Tai Lleol yn gyfrifol am gynhyrchu a diweddarau AMTLI mewn partneriaeth ag awdurdodau cynllunio a rhanddeiliaid eraill. Mae Awdurdodau Tai Lleol yn gyfrifol am gynhyrchu a diweddarau Asesiadau Marchnad Tai Lleol (AMTLI) mewn partneriaeth ag awdurdodau cynllunio a rhanddeiliaid eraill.</p> <p>Mae Conwy wedi rhyddhau AMTLI interim gyda'r bwriad o ddiweddarau'r Asesiad o'r Farchnad Tai Leol diwethaf a gyhoeddwyd yn 2018. Mae'n ddogfen dros dro, gan ddisgwyl yr Asesiad nesaf a fydd yn dilyn canllawiau newydd a ddatblygwyd gan Lywodraeth Cymru. Mae'r AMTLI yn nodi cyfanswm o 1,145 o gartrefi fforddiadwy ychwanegol dros y cyfnod 2022-2027 (229 uned y flwyddyn) ar gyfer Sir Conwy gyfan. Ar raniad pro rata o 4% i'r rhan o ardal Conwy sydd o fewn ffin y Parc Cenedlaethol, mae hyn yn cyfateb i gyfanswm o 46 uned dros y cyfnod 5 mlynedd, sef angen blynyddol o 9 uned i'r ardal o Gonwy sydd o fewn y Parc Cenedlaethol. Ychydig iawn o newid sydd yn y ffigyrau hyn o'r AMTLI blaenorol ar gyfer 2018-23.</p> <p>Mae Cyngor Gwynedd wedi diweddarau eu AMTLI am y cyfnod (2018-2023). Mae Gwynedd AMTLI (2018-2023) wedi nodi ffigwr angen tai blynyddol o 707 ar gyfer ardal Gwynedd. Mae defnyddio rhaniad pro rata o 19% ar gyfer rhan ardal Gwynedd o fewn ffin y Parc Cenedlaethol, yn rhoi angen blynyddol o 134 a chyfanswm o 670 o unedau dros y cyfnod 5 mlynedd AMTLI. Bydd yr Awdurdod yn parhau i weithio'n agos gyda Gwynedd a Conwy ac yn defnyddio canfyddiadau'r AMTLlau i helpu i lywio'r math o anheddau sy'n ofynnol o ran maint a chymysgedd deiliadaeth.</p> <p>Mae Awdurdodau Tai Gwynedd a Conwy yn edrych i ddechrau ar eu AMTLI yn y dyfodol agos yn unol â methodoleg newydd a ryddhawyd gan Lywodraeth Cymru.</p> <p>Mae Gwynedd a Chonwy wedi dechrau ar y gwaith o ddiweddarau eu AMTLI a fydd yn rhan bwysig o'r sylfaen dystiolaeth ar gyfer adolygiad o CDLI Eryri yn y dyfodol. Mae Llywodraeth Cymru wedi cyflwyno methodoleg newydd ar gyfer cynhyrchu AMTLI.</p> <p>Bydd yr Awdurdod yn parhau i weithio'n agos gyda Gwynedd a Chonwy ac yn defnyddio canfyddiadau'r AMTLlau i helpu i lywio'r math o anheddau sy'n ofynnol o ran maint a chymysgedd deiliadaeth</p> <p>Yn ystod y flwyddyn fonitro hon, mae'r Hwyluswyr Tai Gwledig (RHEs) wedi cynnal arolwg o anghenion tai lleol yn Llanuwchllyn.</p>					
Gweithred	Mae polisiâu cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol				

MF39

Amcan	Cefnogi datblygiad priodol sy'n diwallu anghenion tai y gymuned leol, gan roi sylw arbennig i dai fforddiadwy i bobl leol				
Polisiâu Allweddol Polisi Strategol G: Tai Polisi Datblygu 30: Tai Fforddiadwy			Polisiâu Cysylltiedig Polisi Datblygu 9: Trosi a Newid Defnydd o Adeiladau Gwledig Polisi Datblygu 11: Tai Fforddiadwy mewn Safleoedd Eithriadig		
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno	
		Mabwysiadu			

Monitro'r angen am dai fforddiadwy canolradd trwy Gofrestr Tai Teg	AMB Rhif 1:	Gweler y dadansoddiad
	AMB Rhif 2:	
	AMB Rhif 3:	
	AMB Rhif 4:	
Dadansoddiad		
<p>Mae Awdurdodau Lleol Gogledd Cymru a chymdeithasau tai wedi sefydlu Tai Teg, cofrestr dai ganolradd ar y cyd sy'n cael ei chydlynu gan gymdeithas dai Grwp Cynefin. Mae'r gofrestr hon yn darparu gwybodaeth benodol am anghenion tai canolradd ar draws gogledd Cymru i gyd ac mae'n bosibl rhannu'r wybodaeth trwy setliad i ddarparu ffigwr cywir o angen tai canolraddol mewn aneddiadau ar draws y Parc Cenedlaethol. Mae'r wybodaeth hon ar gael i'r Awdurdod a chymdeithasau tai.</p> <p>Nifer yr aelwydydd ar gofrestr Tai Teg o fewn y Parc Cenedlaethol ym mis Awst 2023 oedd:</p> <p>Gwynedd: 134 i'w prynu ac 102 i'w rhentu; Conwy: 87 i'w prynu ac 67 i'w rhentu</p> <p>Bu cynnydd l yn y niferoedd a gofrestrwyd ers 2022. Gan ei bod yn bosibl i aelwydydd fod ar y ddwy gofrestr, ac yn gallu dewis hyd at dri maes, efallai y bydd dyblygu. Rhennir y ffigyrau yn ardaloedd cynghorau cymunedol, ac mae rhai ohonynt yn cynnwys ardaloedd y tu allan i'r Parc Cenedlaethol.</p>		
Gweithred		Mae polisiâu cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol

MF40

Amcan	Cefnogi datblygiad priodol sy'n diwallu anghenion tai y gymuned leol, gan roi sylw arbennig i dai fforddiadwy i bobl leol			
Polisiâu Allweddol Polisi Strategol G: Tai Polisi Datblygu 30: Tai Fforddiadwy	Polisiâu Cysylltiedig Polisi Datblygu 9: Trosi a Newid Defnydd o Adeiladau Gwledig Polisi Datblygu 11: Tai Fforddiadwy mewn Safleoedd Eithriedig			
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Adolygu'r CCA presennol ar Dai Fforddiadwy	Erbyn 2019	Mabwysiadu	CCA presennol	Methu â chyflawni
		AMB Rhif 1:	CCA Wedi'i ddiwygio a'i fabwysiadu	
		AMB Rhif 2:		
		AMB Rhif 3:		
		AMB Rhif 4:		
Dadansoddiad				
<p>Mabwysiadwyd CCA diwygiedig ar gyfer tai fforddiadwy ym mis Medi 2019. Mae hwn yn nodyn canllaw ymarferol ar gyfer ymgeiswyr sy'n bwriadu cyflwyno cais cynllunio am annedd fforddiadwy i ddiwallu anghenion lleol sydd ar gael i'w lawrlwytho ar wefan yr Awdurdod. Mae'r Awdurdod yn parhau i drafod materion hyfywedd fesul achos gan gyfeirio at y CCA ar Dai Fforddiadwy</p> <p>Mae'r CCA yn darparu gwybodaeth fanwl ar sut y bydd polisiâu a gynhwysir yng Nghynllun Datblygu Lleol Eryri (ELDP) (2016-2031) diwygiedig yn cael eu defnyddio'n ymarferol gan yr Awdurdod. Y polisiâu mwyaf perthnasol yn y CDLI Eryri diwygiedig yw Polisi Strategol G: Tai, Polisi Datblygu 30: Tai Fforddiadwy, Polisi Datblygu 11: Tai Fforddiadwy ar Safleoedd Eithrio a Pholisi Datblygu 9: Trosi a Newid defnydd adeiladau gwledig.</p> <p>Roedd y CCA yn destun ymgynghoriad cyhoeddus 6 wythnos rhwng y 9fed o Orffennaf 2019 a'r 18fed o Fedi 2019. Mae'r adroddiad ymgynghori ar gael i'w weld ar wefan yr Awdurdod.</p>				

Diweddarwyd y CCA i adlewyrchu data cyfredol ar incwm cartrefi sy'n llywio lefel prisiau fforddiadwy eiddo. Diffiniwyd maint unedau tai fforddiadwy hefyd fel eu bod yn gymesur ag anghenion yr aelwyd a fwiadwyd ac yn parhau i fod yn fforddiadwy am byth. Mae'r CCA hefyd wedi'i ddiweddarau i adlewyrchu'r data mwyaf diweddar sy'n ymwneud â thaliadau symiau cymudedig.

Mae'r Awdurdod wedi cynhyrchu nodyn canllaw ymarferol ar gyfer ymgeiswyr sy'n bwriadu cyflwyno cais cynllunio am annedd fforddiadwy i ddiwallu anghenion lleol sydd ar gael i'w lawrlwytho ar wefan yr Awdurdod. Mae'r Awdurdod yn parhau i drafod materion hyfywedd fesul achos gan gyfeirio at y CCA ar Dai Fforddiadwy.

Gweithred	Mae polisiau cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol
-----------	--

MF41

Amcan	Cefnogi datblygiad priodol sy'n diwallu anghenion tai y gymuned leol, gan roi sylw arbennig i dai fforddiadwy i bobl leol		
Polisiau Allweddol Polisi Strategol G: Tai Polisi Datblygu 30: Tai Fforddiadwy Polisi Datblygu 17: Dileu Llety Amaethyddol a Gwyliau Cyflwr Galwedigaeth	Polisiau Cysylltiedig		
Dangosydd	Targed	Canlyniad	
Nifer y ceisiadau a gymeradwywyd i gael gwared ar amod deiliadaeth llety amaethyddol neu wyliau	Amnewid amod sy'n cyfyngu deiliadaeth i dai fforddiadwy	Mabwysiadu	
		AMB Rhif 1:	0
		AMB Rhif 2:	1
		AMB Rhif 3:	0
		AMB Rhif 4:	0
Pwynt Sbarduno			
Llai na 30% o'r holl gymeradwyaethau i gael gwared ar amodau llety amaethyddol neu wyliau			
Dadansoddiad			
Yn ystod 2022/23, ni chymeradwywyd unrhyw gais.			
Gweithred	Mae polisiau cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol		

MF42

Amcan	Cefnogi'r ddarpariaeth briodol a chadw cyfleusterau a gwasanaethau cymunedol allweddol ledled yr ardal. Annog cyfleusterau hamdden cymunedol lle maent yn diwallu anghenion lleol a heb wrthdaro â 'Rhinweddau Arbennig' y Parc.		
Polisiau Allweddol Polisi Strategol Ng: Gwasanaethau a Chyfleusterau Cymunedol	Polisiau Cysylltiedig Polisi Strategol A: Dibenion y Parc Cenedlaethol a Datblygu Cynaliadwy		
Dangosydd	Targed	Canlyniad	
Nifer y cyfleusterau cymunedol newydd neu well mewn Canolfannau Gwasanaethau Lleol, Aneddiadau Eilaidd ac Aneddiadau Llai	Cynnydd yn nifer y cyfleusterau cymunedol newydd neu well	Mabwysiadu	
		AMB Rhif 1:	2 gyfleuster cymunedol gwell
		AMB Rhif 2:	2 gyfleuster cymunedol gwell
		AMB Rhif 3:	1 cyfleuster cymunedol gwell
		AMB Rhif 4:	
Pwynt Sbarduno			

Dadansoddiad	
Yn ystod 2022/23: Rhoddwyd caniatâd cynllunio ar gyfer dymchwel y bloc toiled cerrig presennol a gosod offer cae chwarae antur i blant yng Nghanolfan Cymunedol Capel Curig	
Gweithred	Mae polisïau cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol

MF43

Amcan		Cefnogi'r ddarpariaeth briodol a chadw cyfleusterau a gwasanaethau cymunedol allweddol ledled yr ardal. Annog cyfleusterau hamdden cymunedol lle maent yn diwallu anghenion lleol a heb wrthdaro â 'Rhinweddau Arbennig' y Parc		
Polisïau Allweddol Polisi Strategol Ng: Gwasanaethau a Chyfleusterau Cymunedol		Polisïau Cysylltiedig Polisi Strategol A: Dibenion y Parc Cenedlaethol a Datblygu Cynaliadwy		
Dangosydd	Targed	Canlyniad	Pwynt Sbarduno	
Nifer y cyfleusterau cymunedol a gollwyd oherwydd newid defnydd	Dim colli cyfleusterau hyfyw	Mabwysiadu	Methu â chyflawni	
		AMB Rhif 1:		Dim colledion
		AMB Rhif 2:		Dim colledion
		AMB Rhif 3:		Dim colledion
		AMB Rhif 4:		Dim colledion
Dadansoddiad				
Gweithred	Mae polisïau cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol			

MF44

Amcan		Hyrwyddo mesurau i annog datblygiad sy'n cefnogi bywiogrwydd yr iaith Gymraeg ac i amddiffyn cymunedau rhag datblygiadau sy'n ansensitif i effeithio ar y Gymraeg.		
Polisïau Allweddol Polisi Datblygu 18: Yr iaith Gymraeg a gwead Cymdeithasol a Diwylliannol C ymunedau		Polisïau Cysylltiedig		
Dangosydd	Targed	Canlyniad	Pwynt Sbarduno	
Nifer y Datganiadau Cymunedol ac Ieithyddol a gyflwynwyd	Dim niwed sylweddol i gymeriad a chydbwysedd iaith cymuned	Mabwysiadu	1 cynllun niweidiol am 3 blynedd yn olynol neu 3 datblygiad niweidiol mewn blwyddyn	
		AMB Rhif 1:		Dim cynllun na datblygiadau niweidiol
		AMB Rhif 2:		Dim cynllun na datblygiadau niweidiol
		AMB Rhif 3:		Dim cynllun na datblygiadau niweidiol
		AMB Rhif 4:		Dim cynllun na datblygiadau niweidiol
Dadansoddiad		Yn ystod 2022/23, cyflwynwyd dau ddatganiad cymunedol ac ieithyddol. Roedd un ar gyfer cais i newid defnydd tir i osod 6 uned gwyliau hunan arlwyio tymor byr. Cyflwynwyd datganiad arall gyda chaniatad am newid defnydd ac ymestyn annedd yn fflat perchennog a 13 o unedau llety staff, a chanolfan cymunedol i staff ynghyd a parcio cysylltiedig. .		
Gweithred	Mae polisïau cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol			

MF45

Amcan	Hyrwyddo mesurau i annog datblygiad sy'n cefnogi bywiogrwydd yr iaith Gymraeg ac i amddiffyn cymunedau rhag datblygiadau sy'n ansensitif i effeithio ar y Gymraeg.		
Polisiâu Allweddol Polisi Datblygu 18: Yr iaith Gymraeg a gwead Cymdeithasol a Diwylliannol C ymunedau	Polisiâu Cysylltiedig		
Dangosydd	Targed	Canlyniad	
Monitro effeithiolrwydd y datganiad Cymunedol ac Ieithyddol a'r Asesiadau Effaith Cymunedol ac Ieithyddol	Nifer a gynhyrchwyd yn unol â pholisi. Aseu effeithiolrwydd.	Mabwysiadu	
		AMB Rhif 1:	Gweler y dadansoddiad
		AMB Rhif 2:	
		AMB Rhif 3:	
		AMB Rhif 4:	
Dadansoddiad			
<p>Fe wnaeth y Datganiadau Cymunedol ac Ieithyddol a gyflwynwyd mewn blynyddoedd blaenorol alluogi'r Awdurdod i wneud penderfyniad hyddysg ar geisiadau a allai fod wedi cael effaith ar y Gymraeg mewn cymunedau. Maent hefyd wedi rhoi cyfle i ymgeiswyr ddangos dylanwadau cadarnhaol ar gymunedau, yn enwedig lle mae'r datblygiad yn diwallu anghenion lleol. Mewn ymateb i unrhyw effeithiau negyddol y datblygiad, mae'r datganiad hefyd yn rhoi cyfle i'r ymgeisydd ehangu ar fuddion y datblygiad a chyflwyno tystiolaeth o ffactorau lliniarol sy'n berthnasol i'r cais a'r cynllunio.</p> <p>.</p> <p>.</p>			
Gweithred	Mae polisiâu'r cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol		

MF46

Amcan	Hyrwyddo mesurau i annog datblygiad sy'n cefnogi bywiogrwydd yr iaith Gymraeg ac i amddiffyn cymunedau rhag datblygiadau sy'n ansensitif i effeithio ar y Gymraeg		
Polisiâu Allweddol Polisi Datblygu 18: Yr iaith Gymraeg a gwead Cymdeithasol a Diwylliannol Cymunedau Polisi Datblygu 10: Hysbysebion ac Arwyddion	Polisiâu Cysylltiedig		
Dangosydd	Targed	Canlyniad	
Annog arwyddion Cymraeg neu ddwyieithog	Cynnydd mewn arwyddion Cymraeg neu ddwyieithog	Mabwysiadu	
		AMB Rhif 1:	Cynnydd
		AMB Rhif 2:	Cynnydd
		AMB Rhif 3:	Cynnydd
		AMB Rhif 4:	Cynnydd
Dadansoddiad			
<p>Yn ystod 2022/23, anogwyd ymgeiswyr i gynhyrchu arwyddion dwyieithog. Yn ystod y cyfnod Monitro Blynyddol hwn, roedd 6 allan o 7 caniatâd hysbysebion yn ddwyieithog. Roedd 5 arwydd yn byrddau dehogli, ac un ar gyfer tafarn. Nid oedd caniatad am arwyddion i siop ym Metws y Coed yn ddwyieithog.</p>			
Gweithred	Hyfforddiant Angenrheidiol: Nid yw polisiâu'r cynllun datblygu yn cael eu gweithredu yn ôl y bwriad ac mae angen hyfforddiant swyddogion.		

MF47

Amcan		Hyrwyddo mesurau i annog datblygiad sy'n cefnogi bywiogrwydd yr iaith Gymraeg ac i amddiffyn cymunedau rhag datblygiadau sy'n ansensitif i effeithio ar y Gymraeg		
Polisiâu Allweddol Polisi Datblygu 18: Yr iaith Gymraeg a gwead Cymdeithasol a Diwylliannol Cymunedau		Polisiâu Cysylltiedig		
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Annog defnyddio enwau lleoedd Cymreig ar gyfer datblygiadau newydd	Cynnydd yn enwau lleoedd Cymru ar gyfer datblygiadau newydd	Mabwysiadu		
		AMB Rhif 1:	Gweler y dadansoddiad	
		AMB Rhif 2:	Gweler y dadansoddiad	
		AMB Rhif 3:	Gweler y dadansoddiad	
		AMB Rhif 4:	Gweler y dadansoddiad	
Dadansoddiad				
<p>Mae'r Awdurdod yn ymgymryd â nifer o fentrau sy'n annog defnyddio'r Gymraeg ac yn ceisio amddiffyn enwau lleoedd Cymraeg. Maent hefyd yn gamau gweithredu o dan amcanion Cynllun Rheoli yr Awdurdod (Cynllun Eryri). Mae prosiectau o'r fath yn hyrwyddo'r iaith yn gadarnhaol, sy'n rhoi ei synnwyr o le i'r Parc Cenedlaethol. Trwy gymryd rhan mewn cynlluniau o'r fath, bydd gan unigolion fwy o ymwybyddiaeth o'r iaith ac efallai y bydd ganddynt fwy o feddwl i gadw enwau Cymraeg ar gyfer datblygiadau newydd a mabwysiadu polisiâu dwyieithog ar gyfer busnes.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Mae'r Ysgwrn, Cynllun Partneriaeth Tirwedd y Carneddau a Chynllun Treftadaeth Ddiwylliannol Harlech ac Ardudwy yn cynnig amrywiaeth eang o gyfleoedd i bobl gymdeithasu, ymgysylltu â threftadaeth a chymryd rhan drwy gyfrwng y Gymraeg. Mae'r cyfleoedd hyn yn cynnwys gwirfoddoli, datblygu sgiliau, gweithgareddau a digwyddiadau. Mae Yr Ysgwrn yn ychwanegu at adnoddau Cwricwlwm i Gymru. Mae'r Awdurdod wedi cymeradwyo'n swyddogol y defnydd o'r enwau Yr Wyddfa ac Eryri ym mhob iaith. Cafwyd ymateb cadarnhaol i'r penderfyniad ac mae nifer o gyrff cenedlaethol yn dilyn yr un trywydd, gan arwain at well ymwybyddiaeth o enwau lleoedd Cymraeg a dealltwriaeth o'u harwyddocâd. Mae prosiectau enwau lleoedd yn cael eu cynllunio gyda Pontio (Bangor) ac ar gyfer Eisteddfod Genedlaethol 2023. Rhaid i bob cais cynllunio canolig/mawr gynnal asesiad ieithyddol a dangos nad oes unrhyw effaith andwyol cyn cael ei ganiatáu.</i> • <i>Anogir pob gwirfoddolwr i gymryd rhan yn y cynllun Llysgenhadon fel cyflwyniad i'r PC.</i> • <i>Sefydlwyd cynllun Wardeiniaid Gwirfoddol Cader Idris yn debyg i'r Wyddfa, i annog dysgwyr i ymarfer pan fyddant allan ar batrôl. Mae 65% o wirfoddolwyr Yr Wyddfa yn rhugl yn y Gymraeg, 20% o wirfoddolwyr Cader Idris yn rhugl yn y Gymraeg.</i> • <i>Mae Cynllun Partneriaeth Tirwedd y Carneddau a Chynllun Treftadaeth Ddiwylliannol Harlech ac Ardudwy yn casglu enwau lleoedd i gyfrannu at y Rhestr o Enwau Hanesyddol Cymraeg. Dehonglir a hyrwyddir yr enwau trwy brosiectau creadigol.</i> • <i>Yn 2022, penderfynodd Awdurdod y Parc Cenedlaethol fabwysiadu'r enwau Eryri ac Yr Wyddfa yn swyddogol ym mhob iaith. Mae'r penderfyniad hwn wedi ysgogi gweithredu tebyg gan gyrff cenedlaethol eraill ac wedi ysbrydoli gwell ymwybyddiaeth o enwau lleoedd Eryri a'u harwyddocâd diwylliannol.</i> 				

<ul style="list-style-type: none"> • <i>Mabwysiadwyd egwyddorion ar gyfer delio ag enwau lleoedd gan APCE, er mwyn cysoni'r defnydd o enwau lleoedd. Mae'r rhestr o enwau llynnoedd ar fin cael ei chysoni gan y Panel Safoni Enwau Lleoedd a bydd hyn yn arwain at gysondeb yn enwau copaon Eryri maes o law.</i> • <i>Llysgehadon Eryri: Rhaglen llysgennad i wella profiad dysgu Rhinweddau Arbennig Eryri. Mae yna dros 900 o lysgenhadon sy'n cyflawni modiwlau, ac un ohonynt yw'r iaith Gymraeg ac mae na elfennau o chwedlau, enwau lleoedd a defnydd yr iaith yn nifer o'r modiwlau arall.</i> 	
Gweithred	Mae polisïau'r cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol. Parhau i fonitro ac annog defnyddio enwau Cymreig ar gyfer datblygiadau newydd

MF48

Amcan	<p>Cefnogi datblygiad priodol sy'n diwallu anghenion tai y gymuned leol, gan roi sylw arbennig i dai fforddiadwy i bobl leol</p> <p>Cefnogi'r ddarpariaeth briodol a chadw cyfleusterau a gwasanaethau cymunedol allweddol ledled yr ardal.</p> <p>Annog cyfleusterau hamdden cymunedol lle maent yn diwallu anghenion lleol a heb wrthdaro â 'Rhinweddau Arbennig' y Parc</p> <p>Hyrwyddo mesurau i annog datblygiad sy'n cefnogi bywiogrwydd yr iaith Gymraeg ac i amddiffyn cymunedau rhag datblygiadau sy'n ansensitif o ran effeithio ar y Gymraeg.</p>			
Polisïau Allweddol Polisi Strategol G: Tai Polisi Strategol A: Dibenion y Parc Cenedlaethol a Datblygu Cynaliadwy Polisi Datblygu 18: Yr iaith Gymraeg a gwead Cymdeithasol a Diwylliannol Cymunedau Polisi Strategol B: Datblygiad Mawr		Polisïau Cysylltiedig Polisi Datblygu 30: Tai Fforddiadwy		
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Nifer y rhwymedigaethau cynllunio a sicrhawyd ar ddatblygiad mwy	Pob datblygiad mawr	Mabwysiadu		Methu â sicrhau rhwymedigaethau lle bo angen ar 2 safle neu fwy mewn 3 blynedd
		AMB Rhif 1:	0	
		AMB Rhif 2:	0	
		AMB Rhif 3:	0	
		AMB Rhif 4:	0	
Dadansoddiad				
Yn ystod 2022/23 ni chyflwynwyd unrhyw ddatblygiad ar raddfa fawr sy'n gofyn am rwymedigaeth gynllunio.				
Gweithred	Mae polisïau cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol			

Ymchwil ac ystyriaeth bellach i lywio diwygiadau CDLI Eryri

- 5.41 Nifer y tai a gwblhawyd ar gyfer 2022/23 oedd 22 o unedau, cynnydd o ffigwr cwblhau'r llynedd o 13 uned. Mae'r ffigwr cwblhau ymhell islaw'r targed gofyniad tai blynyddol cyfartalog o 51 o unedau. Mae'r Taflwybr Tai yn dangos diffyg blynyddol yn erbyn y Gofyniad Tai a Ragwelir yn Flynyddol (AAR) yn ystod 2022/23 gyda'r 22 uned a gwblhawyd eleni yn is na'r hyn a ragwelwyd (51 AAR o'i gymharu â 22 o dai a gwblhawyd mewn gwirionedd, - 57% mewn termau canrannol). Mae nifer yr anheddau sydd wedi'u cwblhau'n flynyddol wedi bod yn gyson is na'r (AAR) o 51 annedd y flwyddyn ers 2016-17. Mae diffyg o -42% ar gyfer y gyfradd adeiladu gronol ofynnol o ddechrau cyfnod y cynllun, 2016-17, hyd at 31 Mawrth 2023. Mae'r cynllun yn disgyn yn sylweddol is na'r hyn a fwriadwyd; bu diffyg mewn tai cronus yn erbyn yr GTB am 5 mlynedd yn olynol.
- 5.42 Efallai y bydd nifer o resymau lleol a chenedlaethol ehangach dros y niferoedd isel. Mae'r farchnad dai yn y Parc Cenedlaethol yn lleol ei natur, gan ddibynnu ar adeiladwyr lleol bach a phrosiectau hunan-adeiladu ar safleoedd bach. Nid oes unrhyw adeiladwyr tai rhanbarthol yn weithredol yn y farchnad ac felly prin yw'r adeiladu hapfasnachol o dai marchnad agored a fforddiadwy. Gall y gostyngiad yn niferoedd y tai sydd wedi eu cwblhau yn y blynyddoedd diweddar fod yn rhannol oherwydd yr amgylchedd benthyca anodd i ddatblygwyr, adeiladwyr bach a phrosiectau hunan-adeiladu. Mae'r niferoedd isel o dai wedi eu cwblhau rhwng 2015 a 2019 wedi bod yn dueddiad cyffredinol yn y Parc Cenedlaethol ac ar lefel Cymru gyfan. Roedd disgwyl i'r newidiadau ym mholisiau tai yr Awdurdod drwy adolygiad diweddar CDLI Eryri (sef cynyddu y trothwyon cyn bod angen darparu tai fforddiadwy o fewn aneddiadau) i ysgogi'r farchnad dai i gynyddu dewis a chyfradd cwblhau cyffredinol yn ogystal â chefnogi adeiladwyr bach a'r economi lleol, fodd bynnag nid yw hyn wedi digwydd yn ystod y ddwy flynedd gyntaf o fonitro'r polisi.
- 5.43 Mae darparu tai fforddiadwy yn y Parc Cenedlaethol yn dibynnu'n sylweddol ar weithgaredd y Cymdeithasau Tai. Fe wnaeth caniatadau a chwblhadau gan Gymdeithasau Tai helpu i gynyddu'r ffigyrau tai fforddiadwy am yr ail flwyddyn o fonitro, ond roeddent yn absennol o'r flwyddyn gyntaf a'r drydedd flwyddyn.. Mae'n rhaid i'r Awdurdod barhau i weithio'n agos gyda Chymdeithasau Tai i sicrhau bod safleoedd fforddiadwy yn parhau i ddod ymlaen ac yn cael eu darparu. Mae'r niferoedd tai AMB dros y 4 blynedd gyntaf o fonitro (a phellach) yn dangos yn yr hinsawdd economaidd bresennol nad yw'r nifer isel o ddatblygiadau tai sector preifat yn darparu tai fforddiadwy yn y Parc Cenedlaethol a bod darpariaeth tai fforddiadwy yn dibynnu'n fawr ar Gymdeithasau Tai. Nid oes unrhyw ddyraniadau preifat yn cael eu cyflwyno ar gyfer datblygiad, ac felly nid ydynt yn darparu cyfraniad o dai fforddiadwy. Nid oes unrhyw ddyraniadau sector preifat mawr, safleoedd ar hap na safleoedd eithriadig yn cael eu cyflwyno, sy'n golygu nad yw'r % cyfraniad gofynnol o dai fforddiadwy ar safleoedd o'r fath yn cael ei ddarparu. Gall ddangos nad oes modd cyflenwi datblygiadau preifat ar raddfa fawr yn ardal y parc cenedlaethol, neu nad oes unrhyw ddiddordeb sector preifat i'w datblygu o fewn y Parc Cenedlaethol. Mae mwy o weithgarwch, er yn isel o ran nifer, o ddatblygiadau plotiau sengl, sy'n tueddu i fod yn blotiau hunanadeiladu/ plotiau adeiladu pwrpasol gan ddatblygwyr lleol, i ddarparu ar gyfer eu hanghenion eu hunain, ac nid datblygiad at ddibenion elw a buddsoddiad. Mae hyn yn awgrymu efallai fod angen i bolisiau'r dyfodol ganolbwyntio ar ddarparu tai ar gyfer y farchnad leol, a thai fforddiadwy. Bydd angen i'r Cynllun newydd ystyried yr hyn y gellir ei gyflawni'n realistig gan y diwydiant (preifat, cymdeithasol a hunanadeiladu) yn Eryri.
- 5.44 Mae nifer yr ail gartrefi a gosodiadau gwyliau tymor byr wedi dod yn broblem sylweddol yn y parc cenedlaethol ac ardal ehangach gogledd orllewin Cymru. Mae niferoedd cynyddol yn cyfrannu at gynnydd mewn prisiau tai a gostyngiad yn y stoc dai sydd ar gael i'w rhentu neu brynu gan y gymuned leol. Mae hyn yn cael effaith ar gynaliadwyedd cymunedau hyfyw a'r iaith Gymraeg. Mae newidiadau rheoliadol i'w cyflwyno a fydd yn caniatáu mwy o reolaeth dros newidiadau rhwng gwahanol fathau o ddefnyddiau preswyl a ffurfio polisiau cynllunio.

Bydd hyn yn gofyn am gasglu tystiolaeth bellach i'w hystyried yn ofalus a chydweithio ag awdurdodau eraill, ynghyd ag ymgynghoriad cyhoeddus. Byddai'r gwaith o gyflwyno cyfarwyddyd Erthygl 4 yn golygu swm sylweddol o adnoddau, a allai gael effaith sylweddol ar y farchnad dai leol.

- 5.45 Cyhoeddwyd amcanestyniadau aelwydydd 2018 y Parc Cenedlaethol ym mis Mai 2021. Mae'r rhagamcanion hyn yn amcangyfrif y bydd poblogaeth y Parc yn gostwng 1.92% rhwng 2018 a 2028. Yn ystod yr un cyfnod rhagwelir y bydd yr aelwydydd yn Eryri yn cynyddu 40 uned (0.3%), cynnydd cymedrol iawn o fewn cyfnod o 10 mlynedd. Mae poblogaeth sy'n gostwng a chyfraddau ffurfio aelwydydd newydd arafach yn awgrymu y gallai ffigwr gofynion tai cyffredinol is fod yn fwy addas wrth ddiwygio'r CDLI . Byddai ffigwr gofynion tai is hefyd yn adlewyrchu cwblhad yn y gorffennol a gallu'r diwydiant datblygu tai cyffredol i gyflawni yn y Parc Cenedlaethol.
- 5.46 Oherwydd pwysau cynyddol ar y farchnad dai leol a waethygydd gan Covid 19 a'r effaith a ddeilliodd o hynny ar gynaliadwyedd cymunedau lleol; mae angen adolygiad o bolisiau tai CDLI. Mae dadansoddiad cychwynnol o brisiau tai, incwm, ail gartrefi a data gosod tai gwyliau ar gyfer ardal y Parc Cenedlaethol yn awgrymu y dylai polisiau CDLI ganolbwyntio ar sicrhau tai marchnad lleol hygyrch a thai fforddiadwy i sicrhau hyfywedd tymor hir cymunedau lleol Eryri.
- 5.47 Mae angen ymchwil pellach i ymchwilio i bolisiau tai marchnad leol a thai preswyl sylfaenol, dadansoddi tystiolaeth a dangosyddion perthnasol ac archwilio sut y cawsant eu gweithredu a'u cyflwyno mewn Awdurdodau eraill. Mae angen gwaith pellach i ymchwilio y posibilrwydd o ystyried tai marchnad leol yn ogystal ac ailedrych ar y ffiniau datblygu tai ac asesu capasiti anheddiad.
- 5.48 Mae Llywodraeth Cymru wedi gosod uchelgais i weld nifer y bobl sy'n gallu mwynhau siarad a defnyddio'r Gymraeg yn cyrraedd 1 miliwn erbyn 2050. Er mwyn cyflawni'r nod hwn, rhaid i'r CDLI gefnogi, hyrwyddo a gwella'r Gymraeg fel iaith gymunedol hyfyw trwy sicrhau bod digon o gyfleoedd cyflogaeth a thai i gynnal cymunedau lleol. Bydd angen i bolisiau penodol ddarparu arweiniad pellach i sicrhau bod datblygiad o'r graddfa, math a chymeriad priodol yn cae ei gyflawni i ddiwallu anghenion cymunedau lleol. At hynny, bydd angen i'r CDLI diwygiedig sicrhau bod datblygu yn digwydd ar gyfradd y gellir ei hamsugno a'i chymhathu heb niweidio cymeriad cymunedau. Mae hysbysebion ac arwyddion yn ddull o hyrwyddo diwylliant unigryw Eryri a gallant gyfrannu'n aruthrol at Naws am Le. Wrth ddiwygio'r CDLI, bydd yn bwysig bod polisiau yn sicrhau bod hysbysebion ac arwyddio yn cael eu darparu'n ddwyieithog ac yn disgwyl i ddatblygiadau a strydoedd newydd gael enwau Cymraeg.
- 5.49 Gwneir ymchwil a dadansoddiad manwl pellach o'r math o safleoedd a ganiatawyd yn y Parc Cenedlaethol ers mabwysiadu'r CDLI. Bydd angen dadansoddi data tai mewn perthynas â nifer y sector preifat, hunan-adeiladu, unedau tai canolradd a chymdeithasol a ddygir ymlaen yn y Parc Cenedlaethol ac sy'n cymharu ag ardaloedd gwledig eraill a phatrymau cenedlaethol. Bydd angen i'r Awdurdod hefyd ddadansoddi datblygiad ar safleoedd hap posib. Bydd y data yn bwydo i'r sylfaen dystiolaeth sydd wedi'i chynnwys yn y Papur Cefndir Tai, i lywio'r adolygiad nesaf.
- 5.50 Dylid hefyd ystyried cyfraniad posibl ymddiriedolaeth tai, tai cydweithredol ac ymddiriedolaethau tir dan arweiniad y gymuned. Mae'r Awdurdod yn archwilio'r posibilrwydd o greu ac ariannu swydd swyddog tai dan arweiniad y gymuned, ynghyd â phartneriaid eraill, i weithio gyda chymunedau ac archwilio cynlluniau tai posibl a arweinir gan y Gymuned. Bydd trafodaethau'n parhau gyda phartneriaid a chymunedau lleol.

5.51 Bydd cydweithio ag awdurdodau tai lleol Gwynedd a Conwy yn parhau i gynorthwyo gyda gweithredu eu Strategaethau Tai. Bydd yr Awdurdod yn ceisio cynorthwyo gyda Chynllun Gweithredu Tai diweddar Cyngor Gwynedd, ei waith adnabod angen tai, ac unrhyw gynlluniau i ddatblygu tai fforddiadwy yn ardal y Parc Cenedlaethol.

Astudiaethau achos

Tir yng Nghysgod y Coleg, Y Bala.

Yn ystod 2020/21, rhoddwyd caniatâd cynllunio ar gyfer datblygiad tai yn Y Bala. Mae'r 9 uned gymeradwy yn gwneud cyfraniad sylweddol i'r safleoedd gyda rhifau caniatâd ar gyfer 2020/21. Dyrannwyd y tir, sy'n gyfagos i ystâd dai a ddatblygwyd yn flaenorol gan gymdeithas dai, ar gyfer 10 uned fforddiadwy ar gyfer anghenion lleol o dan Bolisi Strategol G (Tai) CDLIE 2016-31.

Datblygwr a pherchennog y safle yw Adra, y Gymdeithas Dai. Rhoddwyd y caniatâd i adeiladu 9 annedd fforddiadwy (3 byngalo dwy ystafell wely a 6 thŷ dwy wely) ac ardaloedd parcio a gardd cysylltiedig. Mae'r cynnig yn cynnwys darparu 91m² o le amwynder ar y safle a fydd ar gael i'r holl blant lleol. Oherwydd cynnwys yr ardal chwarae, daethpwyd i'r casgliad bod darparu 9 annedd ar y safle yn hytrach na'r ffigwr a ddyrannwyd o 10 yn dderbyniol. Darparwyd tystiolaeth gan yr ymgeisydd, a nododd yr angen am dai dwy ystafell wely yn ward Y Bala. Mae'r gwaith adeiladu eisoes wedi cychwyn ar y safle.

Mae pob un o'r 9 tŷ wedi'u cwblhau a bellach mae pobl yn byw ynddynt Mae gan bob annedd bwmp gwres ffynhonnell aer a phaneli solar.

6 CEFNOGI ECONOMI WLEDIG GYNALIADWY

Mae'r adran hon yn ymateb i'r amcanion canlynol:

Annog twf economaidd cynaliadwy trwy gefnogi economi wledig sy'n darparu cyfleoedd cyflogaeth ac yn cynnal cymunedau ffyniannus.

Cefnogi twristiaeth a hamdden awyr agored sy'n sicrhau'r buddion economaidd lleol i'r eithaf, yn lleihau effaith amgylcheddol ac yn cydymdeimlo â 'Rhinweddau Arbennig' y Parc Cenedlaethol.

Cyflogaeth

- 6.1 Cafwyd pumpo cais a ganiateir yn ystod 2021/2022 a arweiniodd at gynydd amcangyfrifedig o 834.42 m² o arwynebedd llawr *newydd* at ddibenion cyflogaeth. Roedd y ceisiadau ar gyfer:
- Newid defnydd anecs ar gyfer busnes tyliно chwaraeon ger Tywyn
  - Lleoli adeilad swyddfa mewn maes parcio yn Llanelltyd (ar gyfer staff gofal)
  - Lleoli swyddfeydd unllawr dros dro ar y safle a bloc toiledau am 18 mis fel sylfaen ar gyfer camau adeiladu cychwynnol Darpariaeth Effaith Weledol Eryri (VIP) y Grid Cenedlaethol ym Mharth Menter Trawsfynydd.
  - Newid defnydd rhan o adeilad amaethyddol i ail-leoli busnes gwerthu gynnu a bwledi ger Llandecwyn
  - Cais ôl-weithredol ar gyfer newidiadau a newid defnydd adeilad allanol mewn siop fwyd a diod a chodi 4 pod pren gyda gorchudd ar gyfer arlwygo awyr agored ym Metws y Coed.
- 6.2 Mae gwaith wedi cychwyn ar astudiaeth gydweithredol (rhwng Parc Cenedlaethol Eryri, Cyngor Gwynedd a Chyngor Môn) a fydd yn adolygu ac asesu'r ddarpariaeth tir cyflogaeth i gynorthwyo i ffurfio sail tystiolaeth ar gyfer adolygiad Cynllun Datblygu Lleol Eryri.
- 6.3 Ym mis Gorffennaf 2020, cyhoeddodd Llywodraeth Cymru 'Adeiladu Lleoedd Gwell: Y System Gynllunio yn Sicrhau Dyfodol Cydnerth a Mwy Disglair – Creu Lleoedd a'r adferiad Covid 19'. Mae'r dogfennau'n ceisio amlygu'r polisiâu a'r offer cynllunio presennol allweddol y dylid eu defnyddio gan bob sector mewn adferiad amgylcheddol, cymdeithasol, diwylliannol ac economaidd i Gymru, gan gydnabod yr angen parhaus i Gynllunwyr weithredu o fewn cyd-destun ehangach o flaenoriaethau a gweithredu ar bob graddfa.
- 6.4 Mae'r ddogfen hefyd yn nodi y bydd angen ailedrych ar ragolygon economaidd ac arolygon i sicrhau bod y cyflenwad o dir ar gyfer defnydd cyflogaeth yn ddigonol ac yn addas i'r dyfodol, gan gymryd i ystyriaeth yr angen i gael dewis o safleoedd. Bydd hyn yn rhan o'r asesiad a wneir rhwng y Parc Cenedlaethol, Cyngor Gwynedd a Chyngor Ynys Môn, a grybwyllwyd eisoes. O ran safleoedd cyflogaeth strategol, mae 'Adeiladu Lleoedd Gwell' yn nodi y dylai awdurdodau cynllunio lleol barhau i asesu a oes angen y rhain o hyd neu sut y gall anghenion newid, a chydweithio ar draws rhanbarth i ddynodi tir os oes gobaith realistig iddo gael ei ddatblygu yn y tymor canolig. Gyda'r cynnydd mewn gweithio o gartref, bydd angen i'r adolygiad hefyd ystyried manwerthu a chanol trefi fel gweithleoedd hyblyg i weithwyr o bell ymgynnull i rannu syniadau a mynediad i amgylcheddau a chyfleusterau swyddfa.
- 6.5 Hefyd mae "Adeiladu Lleoedd Gwell" yn nodi tra bod yn ddiamau angen am adferiad economaidd y dylai'r system gynllunio ei hwyluso, ni ddylai hyn fod ar draul ansawdd, o ran

iechyd a llesiant ac mewn ymateb i'r argyfyngau hinsawdd a natur. Mae hyn hefyd yn gyson ag Egwyddor Sandford, sy'n allweddol i weithrediad y Parciau Cenedlaethol.

- 6.6 Yn 2019, daeth cynrychiolwyr o Fwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru, Llywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU at ei gilydd i gytuno a llofnodi Bargen Twf Gogledd Cymru. Amcangyfrifir y bydd y fargen yn werth mwy na £1bn i ogledd Cymru, a bydd yn anelu at gael effaith gadarnhaol ar filoedd o gartrefi, busnesau a sefydliadau ar draws yr ardal. Mae'r rhaglenni o fewn y fargen yn cynnwys prosiectau ar;
- Ynni carbon isel
  - Gweithgynhyrchu uwch
  - Diwydiannau tir (amaethyddiaeth a thwristiaeth)
  - Tir ac eiddo
  - Sgiliau a chyflogaeth
  - Cysylltedd digidol
  - Trafnidiaeth strategol.
- 6.7 Amcanion y fargen, yn ôl Uchelgais Gogledd Cymru, fydd creu tua 4,200 o swyddi newydd a darparu £2.4bn o GYC ychwanegol. O ran y Parc Cenedlaethol, prosiect sy'n gysylltiedig â'r cytundeb yw'r uchelgais i ddod â datblygiad SMR i Drawsfynydd, ac mae Uchelgais Gogledd Cymru yn gweithio gyda'r prif noddwr, Cwmni Egino, i ddatblygu'r safle.

Parth Menter Eryri

- 6.8 Mae gan Barth Menter Eryri sy'n cynnwys hen safle'r orsaf ynni niwclear yn Trawsfynydd a'r hen faes awyr yn Llanbedr y potensial i greu cyfleoedd gwaith newydd o ansawdd. Yn flaenorol, roedd y safle yn Llanbedr ar y rhestr fer fel lleoliad posib ar gyfer Porthladd Gofod yn ystod 2015; fodd bynnag, dyfarnwyd cyllid y Strategaeth Ddiwydiannol yn 2018 i borthladd lansio fertigol arfaethedig yn Sutherland, yr Alban, gan ddod â photensial cyfleuster lansio fertigol yn Llanbedr i ben.
- 6.9 Yn y Dynodiad Parth Menter yn Llanbedr, bydd defnydd sy'n gysylltiedig â hedfan, awyrofod yn cael ei annog gan y Parc Cenedlaethol, ochr yn ochr â defnyddiau B1, B2 a B8 eraill. Ym Mharth Menter Trawsfynydd, mae polisïau'n cyfeirio defnyddiau tuag at y rhai sy'n gysylltiedig â datgomisiynu niwclear, busnes ynni carbon isel, technolegau cynhyrchu ynni ac ymchwil a datblygu. Ni dderbyniwyd unrhyw geisiadau am ddatblygiad o fewn Parth Menter Eryri yn ystod cyfnod yr AMB, ond cyhoeddwyd yn ystod Mehefin 2020 bod safle Trawsfynydd wedi'i ddewis i arwain ar brosiect digomisiynu adweithyddion Magnox yn y DU. Bydd hyn yn gweld gwaith datgomisiynu yn cael ei ddwyn ymlaen a sicrhau cyflogaeth yn yr ardal. Rhagwelir y bydd rhaglen ddigomisiynu o 20 mlynedd ar y safle, gyda thri phrif gam. Er mwyn sicrhau bod y Parc Cenedlaethol yn cael y wybodaeth ddiweddaraf am y datblygiadau diweddaraf ar safle Trawsfynydd, mae swyddogion polisi yn rhan o gyfarfodydd Grŵp Safle Strategol Trawsfynydd yn ogystal â grwpiau Nuleaf (fforwm cynghori etifeddiaeth niwclear) ledled y DU. Yn ddiweddar, sefydlwyd grŵp Nuleaf ychwanegol gyda ffocws Cymreig a chynhelir y cyfarfod cyntaf ddiwedd 2021.
- 6.10 Fel y trafodwyd o'r blaen ym Mhennod 3, mae'r ddogfen 'Cymu'r Dyfodol 2040' yn tynnu sylw at y gwir bosiblwydd y bydd AMBach yn cael ei leoli yn Nhrawsfynydd yn y dyfodol. Er efallai na fydd o fewn amserlen nesaf y CDLI, bydd yn bwysig i'r Awdurdod gymryd rhan mewn

trafodaethau yn y dyfodol ynghylch y posibilrwydd y bydd yr AMBach yn Trawsfynydd a'i oblygiadau i'r Parc Cenedlaethol.

- 6.11 Ar hyn o bryd, mae uchelgais i gyflwyno rhaglen a fyddai'n cynnwys adeiladu SMR ar safle Trawsfynydd, i ddechrau yn 2027. Mae polisiau presennol yr ELDP yn cydnabod y gallai'r safle hwn dderbyn busnesau ynni carbon isel a thechnolegau cynhyrchu ynni, ar yr amod nad oes effeithiau negyddol ar y dirwedd. Yr amcanion ar gyfer y safle (a datblygiad SMR), yn ôl Uchelgais Gogledd Cymru, yw;
- Arbed hyd at 2,660,000 tonnell o arbedion CO₂e
  - Creu hyd at 557 o swyddi newydd
  - Cynhyrchu hyd at 700MW o gapasiti gosodedig newydd gan ddefnyddio ynni carbon isel.

Twristiaeth a Hamdden

- 6.12 Y prif newidiadau i'r polisiau Llety i Ymwelwyr o fewn ELDP 2016-2031 a fabwysiadwyd ym mis Chwefror 2019, rydym yn ymwneud â'r ddau bolisi newydd, Polisi Datblygu 28: Llety â Gwasanaeth Adeiladu Newydd, a Pholisi Datblygu 29: Llety Gwyliau Amgen. Mabwysiadwyd y CCA Llety Ymwelwyr newydd ar Ionawr 22 2020.
- 6.13 Mae polisiau yn y Cynllun Datblygu Lleol yn cefnogi twristiaeth a hamdden awyr agored sy'n sicrhau'r buddion economaidd lleol i'r eithaf. Mae nifer o geisiadau wedi'u cymeradwyo ers mabwysiadu'r CDLI 2016-2031, sydd wedi arwain at welliannau i gyfleusterau twristiaeth.
- 6.14 Yn dilyn llacio cyfyngiadau ar ôl y cyfnod clo cyntaf, gwelodd y Parc Cenedlaethol gynnydd yn nifer yr ymwelwyr uwchlaw'r blynyddoedd blaenorol, wrth i fwy benderfynu cymryd eu gwyliau yn y DU. Arweiniodd hyn at bwysau sylweddol ar reoli ymwelwyr a'r amgylchedd. Arweiniodd hyn at gynnydd yn nifer y gwersylla gwylt a cartrefi modur yn aros dros nos mewn cilfannau, meysydd parcio a thir preifat, yn hytrach na safleoedd ffurfiol. Arhosodd niferoedd y cartrefi modur a phwysau canlyniadol yn uchel yn ystod cyfnod 2021/22. Mae twristiaeth yn rhan annatod o economi'r Parc Cenedlaethol a bydd safleoedd carafanau a gwersylla wedi colli incwm yn ystod 2020 ac ni fyddant wedi elwa o gartrefi modur nad oedd yn defnyddio safleoedd ffurfiol. Yn y tymor byr, cymerodd yr Awdurdod gamau amrywiol, mewn cydweithrediad â'r Awdurdodau Lleol a Chyrff eraill, ar atal, addysgu a rhannu gwybodaeth. Nid yw polisiau cyfredol Cynllun Datblygu Lleol Eryri yn caniatáu unrhyw safleoedd carafanau gwersylla neu deithiol newydd (sy'n cynnwys cartrefi modur) oherwydd eu heffaith ar y dirwedd a Rhinweddau Arbennig y Parc Cenedlaethol. Mae galwadau gan y sector twristiaeth am ddarparu safleoedd 'aires' bach ar gyfer cartrefi modur gyda chyfleusterau sylfaenol, er enghraifft ar feysydd parcio mewn aneddiadau. Mae Cyngor Gwynedd wedi cyhoeddi y byddant yn treialu safleoedd 'Aires' dros gyfnod o 3 blynedd, gan anelu i ddechrau yn ystod 2023. Bydd y rhain wedi'u lleoli ar feysydd parcio presennol y Cyngor (Criccieth, Llanberis, Caernarfon, Pwllheli). Nid oes safle wedi ei bennu o fewn ffiniau'r Parc Cenedlaethol.
- 6.15 Daw yn amlwg maes o law p'un a yw'r cynnydd yn nifer yr ymwelwyr a chartrefi modur yn duedd hirdymor. Os yw'r amodau'n ei gwneud hi'n fwy cyfleus i deithio y tu allan i'r DU, gallai nifer yr ymwelwyr ostwng o'r lefelau a welwyd eleni.

Manwerthu

- 6.16 Cynhaliwyd arolwg manwerthu yn ystod Hydref 2022 yn Aberdyfi, Bala, Betws y Coed, Dolgellau a Harlech. Canran yr eiddo gwag ar gyfartaledd ar gyfer y pum tref oedd 8.2%, sydd ychydig yn uwch na'r 9.2%a welwyd yn astudiaeth 2021.. Ar lefel cenedlaethol, mae'r nifer o unedau manwerthu gwag yn parhau i gynyddu ers 2022. Y ffigwr ar gyfer ail chwarter 2023 oedd 17%, cynnydd o 0.3% i'w gymharu a'r un cyfnod yn 2022 (adroddwyd gan Gonsortium Manwerthu Cymru). Cynhelir arolwg manwerthu ychwanegol yn ystod misoedd y gaeaf 2023 ac adroddir arno yn adroddiad monitro blynyddol y flwyddyn nesaf i weld a yw'r duedd wedi parhau. Caniatwyd dau gais am estyniadau ac newidiadau i unedau manwerthu yn ystod 2022/23.
- 6.17 Mae "Adeiladu Lleoedd Gwell" Llywodraeth Cymru (Mehefin 2020) yn nodi ei bwriad i adfywio canol trefi yng Nghymru. Ledled Cymru, roedd cyfyngiadau clo Covid yn golygu bod canolfannau manwerthu a masnachol yn wag ac archfarchnadoedd a siopau cyfleustra oedd yr unig siopau oedd ar agor. Roedd y canlyniadau economaidd yn golygu bod llawer o fanwerthwyr mewn trafferthion ariannol a allai arwain at gyfraddau uwch o swyddi gwag mewn canolfannau masnachol. Mae Llywodraeth Cymru yn nodi bod rhaid i'r system gynllunio ymateb i'r sefyllfa hon drwy sicrhau bod y canolfannau manwerthu a masnachol yn gallu gweithredu mor hyblyg â phosibl. Bydd hyn yn dechrau drwy nodi gweledigaeth glir ar gyfer pob canolfan o fewn CDLlau, yn ogystal â sefydlu ffiniau realistig a synhwyrol ar gyfer canolfannau, gan nodi safleoedd i'w hailddatblygu. Golyga hyn bod rhaid ailasesu rôl a swyddogaeth ardaloedd siopa sefydledig ac weithiau bydd angen gwneud penderfyniadau anodd o ran dyfodol rhai o'r canolfannau hyn; bydd uwchgynllunio yn arf arbennig o ddefnyddiol yn hyn o beth.
- 6.18 Mae Llywodraeth Cymru yn nodi y dylai canolfannau fod yn lleoedd lle mae amrywiaeth o ddefnyddiau manwerthu, cyflogaeth, masnachol, cymunedol, hamdden, iechyd a sector cyhoeddus yn dod at ei gilydd mewn hwb gweithgaredd i'w gwneud yn hyfyw fel cyrchfannau unwaith eto. Mae tystiolaeth yn awgrymu na fydd defnyddiau manwerthu traddodiadol mor amlwg, ac y bydd y galw am ofod manwerthu newydd yn isel iawn hyd y gellir rhagweld, felly bydd angen adolygu ardaloedd manwerthu cynradd ar fyrder. Rhaid i hyn fod yn realistig ac ni ddylid ei wneud gan ddisgwyl y bydd meddianwyr manwerthu yn dychwelyd yn y niferoedd a oedd yn bodoli cyn y pandemig. Dylid herio polisiau afresymol ac anhyblyg drwy broses y cynllun datblygu, gan y bydd angen llawer mwy o feddwl yn greadigol i ailddychmygu ac ailbwrpasu'r ardaloedd hyn.
- 6.19 Mewn Cynlluniau Datblygu Lleol, dylid cael Aseidiadau Canol Tref yn lle aseidiadau manwerthu. Ni ddylent edrych ar angen manwerthu yn unig mwyach ond dylent gynnwys ystod ehangach o ofynion defnydd, yn enwedig yn y sectorau cyflogaeth, hamdden a gwasanaethau cyhoeddus.

MF50

Amcan		Cefnogi Economi Wledig Gynaliadwy		
Polisiâu Allweddol		Polisiâu Cysylltiedig		
Polisi Strategol H: Economi Wledig Gynaliadwy (H)		Polisi Datblygu 19: Datblygiad cyflogaeth a hyfforddiant newydd Polisi Datblygu 24: Manwerthu (24)		
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Llawr llawr cyflogaeth newydd wedi'i adeiladu yn y Canolfannau Gwasanaeth Lleol	Cynnydd mewn arwynebedd llawr cyflogaeth newydd	AMB Rhif 1:	0	Methu â chyflawni
		AMB Rhif 2:	0	
		AMB Rhif 3:	0	
		AMB Rhif 4:	0	
Dadansoddiad				
Ni adeiladwyd unrhyw arwynebedd llawr cyflogaeth newydd mewn Canolfannau Gwasanaethau Lleol yn ystod 2022/2023. Gweler MF51 am arwynebeddau llawr cyflogaeth newydd mewn ardaloedd eraill o'r Parc Cenedlaethol. Rhoddwyd caniatâd i leoli cynhwysydd storio fel cyfleuster storio ychwanegol yn Nolgellau ond ni arweiniodd at unrhyw gynnydd yn yr arwynebedd llawr cyflogaeth.				
Gweithredu	Bydd darpariaeth tir cyflogaeth yn cael ei hasesu a'i hadolygu o fewn yr ardaloedd hyn yn ystod yr adolygiad o'r cynllun, a mae'r gwaith yma wedi dechrau yn barod ar y cyd a Chyngor Gwynedd a Chyngor Ynys Môn.			

MF51

Amcan		Cefnogi Economi Wledig Gynaliadwy		
Polisiâu Allweddol		Polisiâu Cysylltiedig		
Polisi Strategol H: Economi Wledig Gynaliadwy (H)		Polisi Datblygu 19: Datblygiad cyflogaeth a hyfforddiant newydd Polisi Datblygu 9: Trosi a newid defnydd adeiladau gwledig Polisi Datblygu 24: Manwerthu (24)		
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Cyfanswm arwynebedd llawr cyflogaeth newydd wedi'i adeiladu yn y Parc Cenedlaethol (gan gynnwys trosiadau / addasiadau)	Cynnydd mewn arwynebedd llawr cyflogaeth newydd	AMB Rhif 1:	2367.77 m ²	Methu â chyflawni
		AMB Rhif 2:	463.18m ²	
		AMB Rhif 3:	834.42m ²	
		AMB Rhif 4:	3356m ²	
Dadansoddiad				
Caniatawyd naw cais ar gyfer ardaloedd o gyflogaeth a manwerthu newydd o fewn y Parc Cenedlaethol yn ystod y cyfnod monitro hwn, gyda rhai ohonynt yn arwain at arwynebedd llawr cyflogaeth newydd.				
<ul style="list-style-type: none"> Newid defnydd ac ymestyn annedd fflat perchennog a 13 o unedau llety staff, a chanolfan cymunedol i staff ynghyd a parcio cysylltiedig, The Acorns, Betws y Coed• Dymchwel y cwt presennol adeg rhyfel a chodi adeilad storio newydd, Cwt Old Sea Scouts, Llanbedr Creu llawr caled 12m x 12m gyda cyflenwad pŵer a dwr, Iard Gychod, Aberdyfi Adeiladu estyniad ochr ac adeilad newydd i'r llecyn biniau, Morfa Stores Harlech <ul style="list-style-type: none"> Newid defnydd rhan o'r golchdy presennol i ddarparu cyfleusterau arlwygo bwyd allan at defnyddwyr y safle yn unig, Safle Gwersylla a Carafannau Barcody, Talsarnau•Dymchwel estyniad ochr, codi dau estyniad deulawr naill ochr i'r eiddo, gosod grisiau allanol ac arwyddion newydd, Abbasi's Restaurant, Betws y Coed Gosod caban arlywo am gyfnod dros dro (tan 31ain Rhagfyr 2023), Caffi Colwyn, Beddgelert Estyniad i gefn ac ochr y caffi presennol, Caffi Madlen, Betws y Coed Newid defnydd o adeiladau allanol domestig i gaffi (Dosbarth defnydd A3) a man chwarae meddal cysylltiedig i blant, Royal Oak Betws y Coed 				

Mae'r cyfanswm o 3356m² o arwynebedd llawr cyflogaeth newydd wedi ei seilio ar wybodaeth a gyflwynwyd gyda'r cais cynllunio a fe all gynnwys ardal tu allan i'r man datblygu. Oherwydd hyn tybir y bod y cyfanswm yn llai na 3356m² ond bod cynydd mewn llawr cyflogaeth wedi bod yn ystyd y cyfnod AMB diweddaraf.

Gweithredu Mae polisiâu cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.

MF52

Amcan		Cefnogi Economi Wledig Gynaliadwy		
Polisiâu Allweddol Polisi Strategol H: Economi Wledig Gynaliadwy (H)		Polisiâu Cysylltiedig Polisi Datblygu 19: Datblygiad cyflogaeth a hyfforddiant newydd Polisi Datblygu 9: Trosi a newid defnydd adeiladau gwledig Polisi Datblygu 24: Manwerthu (24)		
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Nifer y swyddi ychwanegol a grëwyd	Cynnydd yn nifer y swyddi ychwanegol sy'n cael eu creu	AMB Rhif 1:	Cynyddu	Methu â chyflawni
		AMB Rhif 2:	Cynyddu	
		AMB Rhif 3:	Cynyddu	
		AMB Rhif 4:	Cynyddu	
Dadansoddiad				
<p>Caniatawyd ceisiadau a arweiniodd at gynnydd mewn arwynebedd llawr cyflogaeth yn y Parc Cenedlaethol (fel yr amlygwyd yn MF51, er na ellid eu hystyried yn gyfranwyr sylweddol at gynnydd mewn swyddi).</p> <p>Ymhlith yr enghreifftiau mae;</p> <ul style="list-style-type: none"> Newid defnydd ac ymestyn annedd yn fflat i'r perchennog a 13 o unedau llety staff ar gyfer Gwesty Waterloo a'r Royal Oak, a chanolfan cymunedol i staff ynghyd a parcio cysylltiedig, The Acorns, Betws y Coed Dymchwel y cwt presennol adeg rhyfel a chodi adeilad storio newydd, Cwt Old Sea Scouts, Llanbedr Creu llawr caled 12m x 12m gyda cyflenwad pŵer a dwr, Iard Gychod, Aberdyfi Adeiladu estyniad ochr ac adeilad newydd i'r llecyn biniau, Morfa Stores Harlech <ul style="list-style-type: none"> Newid defnydd rhan o'r golchdy presennol i ddarparu cyfleusterau arlwygo bwyd allan at defnyddwyr y safle yn unig, Safle Gwersylla a Carafannau Barcody, Talsarnau Dymchwel estyniad ochr, codi dau estyniad deulawr naill ochr i'r eiddo, gosod grisiau allanol ac arwyddion newydd, Abbasi's Restaurant, Betws y Coed Gosod caban arlywo am gyfnod dros dro (tan 31ain Rhagfyr 2023), Caffi Colwyn, Beddgelert Estyniad i gefn ac ochr y caffi presennol, Caffi Madlen, Betws y Coed Newid defnydd o adeiladau allanol domestig i gaffi (Dosbarth defnydd A3) a man chwarae meddal cysylltiedig i blant, Royal Oak Betws y Coed <p>Nid yw'r union nifer y swyddi ychwanegol a grëwyd yn hysbys, ond byddant yn arwain at gynnydd yn y nifer ychwanegol o swyddi yn y Parc Cenedlaethol.</p>				
Gweithredu		Mae polisiâu cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.		

MF53

Amcan		Cefnogi Economi Wledig Gynaliadwy		
Polisiâu Allweddol Polisi Strategol H: Economi Wledig Gynaliadwy (H)		Polisiâu Cysylltiedig Polisi Datblygu 19: Datblygiad cyflogaeth a hyfforddiant newydd Polisi Datblygu 9: Trosi a newid defnydd adeiladau gwledig Polisi Datblygu 24: Manwerthu (24)		
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Swm y tir cyflogaeth (ha) a'r arwynebedd llawr (sgwâr) wedi'i ailddatblygu i ddefnyddiau eraill	Dim colli tir cyflogaeth / arwynebedd llawr oni bai ei fod yn unol â'r Polisi	AMB Rhif 1:	0	Cyflenwi tir / adeilad cyflogaeth a gollwyd ddim yn unol â'r Polisi. Collwyd 1 cynllun am 3 blynedd yn olynol neu 3 chynllun wedi'u colli mewn blwyddyn.
		AMB Rhif 2:	0	
		AMB Rhif 3:	0	
		AMB Rhif 4:	0	
Dadansoddiad				
Ni chollwyd unrhyw dir cyflogaeth nac arwynebedd llawr i ddefnyddiau eraill yn ystod y cyfnod monitro hwn.				
Gweithredu		Mae polisiâu cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.		

MF54

Amcan		Cefnogi Economi Wledig Gynaliadwy		
Polisiâu Allweddol Polisi Strategol H: Economi Wledig Gynaliadwy (H)		Polisiâu Cysylltiedig Polisi Datblygu 19: Datblygiad cyflogaeth a hyfforddiant newydd Polisi Datblygu 9: Trosi a newid defnydd adeiladau gwledig Polisi Datblygu 24: Manwerthu (24)		
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Cyfradd swyddi gwag tir a mangre		AMB Rhif 1:	amherthnasol	
		AMB Rhif 2:	amherthnasol	
		AMB Rhif 3:	amherthnasol	
		AMB Rhif 4:	amherthnasol	
Dadansoddiad				
Cwblhawyd diweddariad i'r papur cefndir Cyflogaeth yn ystod 2017 a ddaeth i'r casgliad na fyddai angen dyrannu mwy o dir cyflogaeth yn y Parc Cenedlaethol. Roedd hyn oherwydd bod llawer o unedau gwag mewn safleoedd cyflogaeth yn y Parc a nifer o safleoedd gwag ac ar gael y tu allan i'r Parc y gellid eu defnyddio at ddibenion cyflogaeth. Mae gwaith wedi cychwyn ar astudiaeth gydweithredol (rhwng Parc Cenedlaethol Eryri, Cyngor Gwynedd a Chyngor Môn) a fydd yn edrych ar benodi ymgynghorwyr i adolygu ac asesu'r ddarpariaeth tir cyflogaeth . i gynorthwyo i ffurfio sylfaen dystiolaeth ar gyfer adolygiad o Gynllun Datblygu Lleol Eryri.				
Gweithredu		Mae polisiâu cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.		

MF55

Amcan	Cefnogi Economi Wledig Gynaliadwy			
Polisiâu Allweddol Polisi Strategol H: Economi Wledig Gynaliadwy (H)	Polisiâu Cysylltiedig Polisi Datblygu 19: Datblygiad cyflogaeth a hyfforddiant newydd			
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Monitro tir cyflogaeth ac adeiladau diwydiannol sydd ar gael yn agos at ffin y Parc Cenedlaethol		AMB Rhif 1:	amherthnasol	
		AMB Rhif 2:	amherthnasol	
		AMB Rhif 3:	amherthnasol	
		AMB Rhif 4:	amherthnasol	
Dadansoddiad				
<p>Daeth diweddariad y Papur Cefndir Cyflogaeth a gynhaliwyd yn 2017 i'r casgliad bod nifer o safleoedd cyflogaeth a diwydiannol o amgylch ffin y Parc Cenedlaethol a bod gan lawer o'r rhain lefelau uchel o swyddi gwag. Felly fel y nodwyd, daethpwyd i'r casgliad na fyddai angen dyrannu unrhyw ddyraniadau tir cyflogaeth newydd yn y Parc Cenedlaethol.</p> <p>Mae gwaith wedi cychwyn ar astudiaeth gydweithredol (rhwng Parc Cenedlaethol Eryri, Cyngor Gwynedd a Chyngor Môn) a fydd yn edrych ar benodi ymgynghorwyr i adolygu ac asesu'r ddarpariaeth tir cyflogaeth.. The project is in the early stages of formulating a brief, but the end result will i gynorthwyo i ffurfio sylfaen dystiolaeth ar gyfer adolygiad o Gynllun Datblygu Lleol Eryri.</p>				
Gweithredu	Mae polisiâu cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.			

MF56

Amcan	Cefnogi Economi Wledig Gynaliadwy			
Polisiâu Allweddol Polisi Datblygu 27: Parth Menter Eryri (27)	Polisiâu Cysylltiedig			
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Monitro dad-gomisiynu Gorsaf Bŵer Niwclear Trawsfynydd a defnyddiau amgen posibl i'w hystyried mewn adolygiad		AMB Rhif 1:	amherthnasol	
		AMB Rhif 2:	amherthnasol	
		AMB Rhif 3:	amherthnasol	
		AMB Rhif 4:	amherthnasol	
Dadansoddiad				
<p>Cyhoeddwyd yn ystod Mehefin 2020 bod safle Trawsfynydd wedi'i ddewis i arwain ar brosiect digomisiynu adweithyddion Magnox yn y DU. Bydd hyn yn gweld gwaith digomisiynu yn cael ei ddwyn ymlaen a sicrhau cyflogaeth yn yr ardal. Rhagwelir y bydd rhaglen o 20 mlynedd ar y safle, gyda thri phrif gam.</p> <p>Er mwyn sicrhau bod y Parc Cenedlaethol yn cael y wybodaeth ddiweddaraf am y datblygiadau diweddaraf ar safle Trawsfynydd, mae swyddogion polisi yn rhan o gyfarfodydd Grŵp Safle Strategol Trawsfynydd yn ogystal â grwpiau Nuleaf (fforwm cynghori etifeddiaeth niwclear) ledled y DU. Yn ddiweddar, sefydlwyd grŵp Nuleaf ychwanegol gyda ffocws Cymreig a chynhelir y cyfarfod cyntaf ddiwedd 2021.</p> <p>Ar hyn o bryd mae uchelgais i gyflwyno rhaglen a fyddai'n cynnwys adeiladu SMR ar safle Trawsfynydd, i ddechrau yn 2027. Mae polisiâu presennol yr ELDP yn cydnabod y gallai'r safle hwn dderbyn busnesau ynni carbon isel a thechnolegau cynhyrchu ynni, ar yr amod nad oes unrhyw effeithiau negyddol ar y dirwedd.</p>				

Mae swyddogion o'r Adran Bolisi yn gweithio gyda Magnox ar gyfer ffurfio Fframwaith Gynllunio ar gyfer y safle ac ar gyfer y broses ddatgomisiynu. Fe fydd drafft o'r ddogfen yma yn cael ei gyflwyno gan Magnox erbyn diwedd 2023 a fe fydd diweddariad yn cael ei roi o fewn yr AMB nesaf.

Gweithredu Mae polisiau cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.

MF56a

Amcan		Cefnogi Economi Wledig Gynaliadwy		
Polisiau Allweddol Polisi Datblygu 27: Parth Menter Eryri (27)		Polisiau Cysylltiedig		
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Mathau o ddatblygiad yn dod ymlaen o fewn Parth Menter Eryri		AMB Rhif 1:	0	
		AMB Rhif 2:	0	
		AMB Rhif 3:	1	
		AMB Rhif 4:	1	
Dadansoddiad				
Derbyniwyd un cais am ddatblygiad o fewn Ardal Fenter Eryri yn ystod cyfnod yr AMB. Roedd hwn ar gyfer tystysgrif cyfreithlondeb (defnydd arfaethedig) i ostwng uchder y ddau adeilad adweithyddion				
Gweithredu		Mae polisiau cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.		

MF56b

Amcan		Cefnogi Economi Wledig Gynaliadwy		
Polisiau Allweddol Polisi Datblygu 27: Parth Menter Eryri (27)		Polisiau Cysylltiedig		
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Datblygiadau sy'n dod ymlaen o fewn Ardal Ffocws Dangosol Parth Menter Eryri - Llanbedr		AMB Rhif 1:	0	
		AMB Rhif 2:	0	
		AMB Rhif 3:	0	
		AMB Rhif 4:	0	
Dadansoddiad				
Ni dderbyniwyd unrhyw geisiadau i ddatblygu ym Mharth Menter Llanbedr yn ystod cyfnod yr AMB.				
Gweithredu		Mae polisiau cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.		

MF56c

Amcan		Cefnogi Economi Wledig Gynaliadwy		
Polisiau Allweddol Polisi Datblygu 27: Parth Menter Eryri (27)		Polisiau Cysylltiedig		
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Datblygiadau sy'n dod ymlaen o fewn dyraniad dangosol Parth Menter Eryri ehangach - Llanbedr		AMB Rhif 1:	0	
		AMB Rhif 2:	0	
		AMB Rhif 3:	0	
		AMB Rhif 4:	0	

Dadansoddiad	
Ni dderbyniwyd unrhyw geisiadau am ddatblygiad yn nyrianiad ehangach Parth Menter Llanbedr yn ystod cyfnod yr AMB.	
Gweithredu	Mae polisiâu cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.

MF56d

Amcan		Cefnogi Economi Wledig Gynaliadwy	
Polisiâu Allweddol		Polisiâu Cysylltiedig	
Polisi Datblygu 27: Parth Menter Eryri (27)			
Dangosydd	Targed	Canlyniad	Pwynt Sbarduno
Datblygiadau sy'n dod ymlaen o fewn dyraniad Parth Menter Eryri - Trawsfynydd		AMB Rhif 1:	1
		AMB Rhif 2:	0
		AMB Rhif 3:	1
		AMB Rhif 4:	1
Dadansoddiad			
Derbyniwyd un cais am ddatblygiad o fewn Ardal Fenter Eryri yn ystod cyfnod yr AMB. Roedd hwn ar gyfer tystysgrif cyfreithlondeb (defnydd arfaethedig) i ostwng uchder y ddau adeilad adweithyddion			
Gweithredu	Mae polisiâu cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.		

MF56e

Amcan		Cefnogi Economi Wledig Gynaliadwy	
Polisiâu Allweddol		Polisiâu Cysylltiedig	
Polisi Datblygu 27: Parth Menter Eryri (27)			
Dangosydd	Targed	Canlyniad	Pwynt Sbarduno
Datblygiadau sy'n dod ymlaen yn union gyfagos i ddyraniad Parth Menter Eryri - Trawsfynydd		AMB Rhif 1:	0
		AMB Rhif 2:	0
		AMB Rhif 3:	0
		AMB Rhif 4:	0
Dadansoddiad			
Ni dderbyniwyd unrhyw geisiadau am ddatblygiad, yn union wrth ymyl Parth Menter Trawsfynydd, yn ystod cyfnod yr AMB.			
Gweithredu	Mae polisiâu cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.		

MF57

Amcan		Cefnogi Economi Wledig Gynaliadwy	
Polisiâu Allweddol		Polisiâu Cysylltiedig	
Polisi Strategol H: Economi Wledig Gynaliadwy (H)		Polisi Datblygu 9: Trosi a newid defnydd adeiladau gwledig (9)	
		Polisi Strategol G: Tai (G)	
Dangosydd	Targed	Canlyniad	Pwynt Sbarduno
Nifer y ceisiadau am unedau gwaith byw priodol	Cynnydd yn nifer y cynlluniau priodol a gymeradwywyd	AMB Rhif 1:	1
		AMB Rhif 2:	5
Nifer y ceisiadau am weithio gartref		AMB Rhif 3:	0

		AMB Rhif 4:	3	
Dadansoddiad				
Caniatawyd tri anedd menter wledig yn ystod cyfnod 2022/23. Roedd rhain ar gyfer;				
<ul style="list-style-type: none"> Adeiladu tŷ menter gwledig a gosod tanc septig ger Llanegryn. Bydd y tŷ yn gysylltiedig a gwaith rhedeg y fferm teuluol Adeiladu ty menter gwledig deulawr ar wahân yn Ninas Mawddwy Trosi adeilad amaethyddol traddodiadol yn anedd menter wledig a llety gwyliau, a gwaith cysylltiedig ger Aberangell. 				
Gweithredu	Mae polisiâu cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.			

MF58

Amcan	Cefnogi Economi Wledig Gynaliadwy			
Polisiâu Allweddol Polisi Strategol I: Twristiaeth	Polisiâu Cysylltiedig Polisi Strategol H: Economi Wledig Gynaliadwy (H)			
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Nifer y cyfleusterau twristiaeth newydd wdi eu gwella	Cynnydd yn nifer y cynlluniau priodol a gymeradwywyd	AMB Rhif 1:	Cynyddu	
		AMB Rhif 2:	Cynyddu	
		AMB Rhif 3:	Cynyddu	
		AMB Rhif 4:		
Dadansoddiad				
Rhoddwyd caniatâd i 22 cais, mewn perthynas â thwristiaeth, yn ystod y cyfnod monitro blynyddol hwn. Roedd rhain yn cynnwys datblygiadau fel;				
<ul style="list-style-type: none"> Ceisiadau ar gyfer datblygu Llety Gwyliau Amgen yn bennaf podiau Newid defnydd tir a throsi adeiladau amaethyddol ar gyfer llety gwyliau hunanarlwyo Gwella cyfleusterau megis offer chwarae plant, gosod pontŵn arnofiol, a dymchwel bloc cyfleusterau safle a chodi adeilad cyfleusterau safle newydd. Caniatawyd cais hefyd i godi wal amddiffyn rhag llifogydd ar hyd ffin Gogledd/Gogledd Ddwyrain Parc Gwyliau Bae Abermaw ger Afon Ysgeithin. 				
Yn gynwysedig o fewn y ffigwr mae'r dystysgrif defnydd cyfreithlon a ganiateir ar gyfer lleoli dwy garafan sefydlog a thair carafán deithiol ar safle yn Nyffryn Arudwy.				
Gweithred	Mae polisiâu cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.			

MF58a

Amcan	Cefnogi Economi Wledig Gynaliadwy			
Polisiâu Allweddol Polisi Datblygu 28: Llety Newydd â Gwasanaeth (28)	Polisiâu Cysylltiedig Polisi Strategol H: Economi Wledig Gynaliadwy (H) Polisi Strategol I: Twristiaeth Polisi Datblygu 30: Tai Fforddiadwy (30)			
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Llety â gwasanaeth wedi'i adeiladu o'r newydd a ganiateir o fewn neu'n gyfagos i brif ardaloedd adeiledig canolfannau gwasanaeth lleol, aneddiadau gwasanaeth ac aneddiadau eilaidd		AMB Rhif 1:	0	Lle mae cynigion ar safleoedd sy'n ofynnol ar gyfer angen tai fforddiadwy lleol ac nad yw graddfa a dyluniad y
		AMB Rhif 2:	0	
		AMB Rhif 3:	0	
		AMB Rhif 4:	0	

				datblygiad yn gydnaws â'r lleoliad.
Dadansoddiad				
Ni chaniatawyd unrhyw geisiadau am lety â gwasanaeth newydd yn y prif ardaloedd adeiledig neu yn gyfagos mewn canolfannau gwasanaeth lleol, aneddiadau gwasanaeth ac aneddiadau eilaidd o fewn y cyfnod monitro hwn. Fodd bynnag, fe ganiatawyd cais ar gyfer lleoli 3 pod glampio yn yr ardd gwrw gefn a defnyddio adeilad cyn seler/storfa i ddarparu cyfleusterau toiled/cawod i Westy yn Harlech. Caniatawyd y cais hwn ar sail y byddai'r podiau hyn yn israddol i'r prif westy ac nid ydynt wedi'u bwriadu fel unedau hunangynhaliol, ac felly maent yn llety estynedig mewn cysylltiad agos â'r Gwesty. Bu hefyd cais ar gyfer dymchwel y teras mynediad to presennol ac adeiladu canopi i ffurfio ardal eistedd dan do o flaen y gwesty ym Metws Y Coed. Yn ogystal, bu Tystysgrif Defnydd Cyfreithlon (Defnydd Presennol) ar gyfer lleoli 2 garafan sefydlog a 3 carafán deithiol, ar dir gwesty yn Nyffryn Arduw.				
Gweithredu		Mae polisiâu cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.		

MF58b

Amcan		Cefnogi Economi Wledig Gynaliadwy		
Polisiâu Allweddol Polisi Datblygu 29: Llety Gwyliau Amgen (29)		Polisiâu Cysylltiedig Polisi Strategol H: Economi Wledig Gynaliadwy (H) Polisi Strategol I: Twristiaeth Polisi Datblygu 20: Arallgyfeirio Amaethyddol (20)		
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Nifer y datblygiadau ar raddfa fach ar gyfer llety amgen a ganiateir		AMB Rhif 1: 5 cais		Lle caniateir safleoedd newydd nad ydynt yn gysylltiedig â chynllun arallgyfeirio amaethyddol neu atyniadau ymwelwyr sy'n bodoli eisoes.
		AMB Rhif 2: 4 cais		
		AMB Rhif 3: 4 cais		
		AMB Rhif 4: 3 gais		
Dadansoddiad				
Caniatawyd tri gais am ddatblygiadau llety amgen ar raddfa fach yn ystod y cyfnod monitro hwn Y rhain oedd;				
<ul style="list-style-type: none"> • 6 pod yn Llanrwst • 6 pod ym Metws Y Coed • 3 pod yn Harlech, fodd bynnag, ni aseswyd y cais hwn yn erbyn Polisi Datblygu 29. Caniatawyd y cais hwn ar sail y byddai'r podiau hyn yn israddol i'r prif westy ac nid ydynt wedi'u bwriadu fel unedau hunangynhaliol, ac felly maent yn llety estynedig mewn cysylltiad agos â'r Gwesty. 				
Gweithredu		Mae polisiâu cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.		

MF59

Amcan		Cefnogi Economi Wledig Gynaliadwy		
Polisiâu Allweddol Polisi Datblygu 22: Safleoedd Sialeau a Charafannau Statig (22)		Polisiâu Cysylltiedig Polisi Strategol H: Economi Wledig Gynaliadwy (H) Polisi Strategol I: Twristiaeth		

		Polisi Datblygu 2: Datblygu a'r Dirwedd		
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Nifer y datblygiadau sy'n gwella ansawdd y Safleoedd Sialeau a Charafannau Statig presennol ac yn lleihau ei effaith ar y dirwedd.	Cynnig pob datblygiad.	AMB Rhif 1:	1 cais	1 datblygiad yn methu â gwella ansawdd / lleihau'r effaith ar y dirwedd am 3 blynedd yn olynol neu 3 datblygiad yn methu mewn blwyddyn.
		AMB Rhif 2:	2 gais	
		AMB Rhif 3:	2 gais	
		AMB Rhif 4:	4 cais	
Dadansoddiad				
Mae tri cais wedi cael eu caniatáu yn ystod y cyfnod monitro hwn, a allai arwain at wella safleoedd Cabanau a Charafannau Statig presennol a lleihau eu heffaith ar y dirwedd.				
Roedd un cais ar gyfer codi wal amddiffyn rhag llifogydd i uchder o 1.1 metr yn ymestyn ar hyd ffin Gogledd/Gogledd-ddwyreiniol Parc Gwyliau Bae Abermaw ger yr Afon Ysgethin. Roedd yr ail gais ar gyfer dymchwel bloc cyfleusterau safle a chodi adeilad cyfleusterau safle newydd, adleoli ac amnewid y compownd nwy calor gyda gosod tanciau newydd, 4 pwynt gwasanaeth newydd, gosod pwynt gwastraff moduron newydd Bu'r trydydd cais ar adeiladu pod cegin/ystafell ymolchi Warden ochr yn ochr â chae presennol y Warden. Roedd y pedwerydd cais a ganiatawyd yn ystod y cyfnod monitro hwn ar gyfer gosod offer chwarae plant.				
Gweithredu	Mae polisiâu cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.			

MF60

Amcan		Cefnogi Economi Wledig Gynaliadwy		
Polisiâu Allweddol		Polisiâu Cysylltiedig		
Polisi Datblygu 23: Safleoedd Teithiol a Gwersylla (23)		Polisi Strategol H: Economi Wledig Gynaliadwy (H)		
		Polisi Strategol I: Twristiaeth		
		Polisi Datblygu 2: Datblygu a'r Dirwedd		
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Nifer y datblygiadau sy'n gwella ansawdd y Safleoedd Teithiol a Gwersylla presennol ac yn lleihau ei effaith ar y dirwedd.	Cynnig pob datblygiad	AMB Rhif 1:	0	1 datblygiad yn methu â gwella ansawdd / lleihau'r effaith ar y dirwedd am 3 blynedd yn olynol neu 3 datblygiad yn methu mewn blwyddyn.
		AMB Rhif 2:	0	
		AMB Rhif 3:	4	
		AMB Rhif 4:	0	
Dadansoddiad				
Ni chaniatawyd unrhyw geisiadau ar gyfer datblygiadau sy'n gwella ansawdd y Safleoedd Teithiol a Gwersylla presennol ac yn lleihau ei effaith ar y dirwedd yn ystod y cyfnod monitro hwn.				
Gweithredu	Mae polisiâu cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.			

MF61

Amcan		Cefnogi Economi Wledig Gynaliadwy		
Polisiâu Allweddol Polisi Datblygu 22: Parciau Siale a Charafannau Statig (22) Polisi Datblygu 23: Safleoedd Teithiol a Gwersylla (23)		Polisiâu Cysylltiedig Polisi Strategol H: Economi Wledig Gynaliadwy (H) Polisi Strategol I: Twristiaeth		
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Paratoi a mabwysiadu CCA ar Safleoedd Sialeau, Carafannau Statig a Theithiol a Gwersylla.	Cynnig pob datblygiad	AMB Rhif 1:	Wedi'i gwblhau	1 datblygiad yn methu â gwella ansawdd / lleihau'r effaith ar y dirwedd am 3 blynedd yn olynol neu 3 datblygiad yn methu mewn blwyddyn.
		AMB Rhif 2:	Wedi'i gwblhau	
		AMB Rhif 3:	Wedi'i gwblhau	
		AMB Rhif 4:	Wedi'i gwblhau	
Dadansoddiad				
Cafodd CCA 8: Llety Ymwelwyr ei fabwysiadu'n ffurfiol gan aelodau'r Awdurdod ar 22 ^{ain} Ionawr 2020 ac mae bellach yn ystyriaeth gynllunio berthnasol.				
Gweithredu		Mae polisiâu cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.		

MF62

Amcan		Cefnogi Economi Wledig Gynaliadwy		
Polisiâu Allweddol Polisi Datblygu 24: Manwerthu (24)		Polisiâu Cysylltiedig		
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Gofod llawr manwerthu newydd ym mhrif ardaloedd adeiledig Canolfannau Gwasanaethau Lleol, Aneidiadau Gwasanaeth ac Aneidiadau Eilaidd.	Pob cynnig datblygu	AMB Rhif 1:	4	1 datblygiad newydd y tu allan i'r ardaloedd hyn am 3 blynedd yn olynol neu 3 datblygiad newydd y tu allan i'r ardaloedd hyn mewn blwyddyn.
		AMB Rhif 2:	0	
		AMB Rhif 3:	0	
		AMB Rhif 4:	0	
Dadansoddiad				
Ni chaniatawyd unrhyw gais am ofod llawr manwerthu <i>newydd</i> (gan gynnwys tai bwyta / caffis) o fewn y prif ardaloedd adeiledig Canolfannau Gwasanaethau Lleol, Aneidiadau Gwasanaeth ac Aneidiadau Eilaidd yn ystod y cyfnod hwn. Er hyn fe ganiatawyd ceisiadau a arweiniodd at ychwanegu at gyfleusterau manwerthu/caffi presennol, er enghraifft;				
<ul style="list-style-type: none"> • Creu agoriad newydd gyda drysau dwbl i'r wal dalcen De, gwaith allanol arfaethedig i ymestyn uchder y parapet yng nghlwm a balwstrad gwyr 'modern' o amgylch to'r storfa lefel llawr cyntaf, i ffurfio teras uwchben storfa gyda drws patio yn Siop Spar, Harlech Adeiladu estyniad ochr ac adeilad newydd i'r llecyn biniau yn Siop Morfa, Harlech. • Dymchwel estyniad ochr, codi dau estyniad deulawr naill ochr i'r eiddo, gosod grisiau allanol ac arwyddion newydd yn Bwyty Abbasi's, Betws y Coed '. • Gosod caban arlywo am gyfnod dros dro (tan 31ain Rhagfyr 2023) yng Nghaffi Colwyn, Beddgelert • Estyniad i gefn ac ochr y caffi presennol, Caffi Madlen, Betws y Coed • Newid defnydd o adeiladau allanol domestig i gaffi (Dosbarth defnydd A3) a man chwarae meddal cysylltiedig i blant yn y Royal Oak, Betws y Coed 				

<ul style="list-style-type: none"> Cais ôl-weithredol i gadwi'r teras wedi ei godi sydd o flaen y brif fynedfa yng nghwesty'r Lion, Harlech 	
Gweithredu	O ran y pwynt sbarduno, mae polisiau cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.

MF63

Amcan	Cefnogi Economi Wledig Gynaliadwy			
Polisiau Allweddol Polisi Datblygu 24: Manwerthu (24)	Polisiau Cysylltiedig			
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Nifer y datblygiadau manwerthu newydd y bwriedir iddynt wasanaethu dalgylch anheddiad ehangach wedi'i gyfyngu i'r Bala a Dolgellau .	Pob cynnig datblygu	AMB Rhif 1:	amherthnasol	1 datblygiad newydd y tu allan i'r ardaloedd hyn am 3 blynedd yn olynol neu 3 datblygiad newydd y tu allan i'r ardaloedd hyn mewn blwyddyn.
		AMB Rhif 2:	amherthnasol	
		AMB Rhif 3:	amherthnasol	
		AMB Rhif 4:	amherthnasol	
Dadansoddiad				
Nid oedd unrhyw ddatblygiadau manwerthu newydd i wasanaethu dalgylch ehangach yn ystod y cyfnod monitro hwn.				
Gweithredu	Mae polisiau cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.			

MF64

Amcan	Cefnogi Economi Wledig Gynaliadwy			
Polisiau Allweddol Polisi Datblygu 24: Manwerthu (24)	Polisiau Cysylltiedig			
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Nifer y datblygiadau manwerthu newydd yn y brif ardal fanwerthu neu o fewn 300m i ganol y dref.	Cynnig pob datblygiad	AMB Rhif 1:	1	1 datblygiad newydd y tu allan i'r ardaloedd hyn am 3 blynedd yn olynol neu 3 datblygiad newydd y tu allan i'r ardaloedd hyn mewn blwyddyn.
		AMB Rhif 2:	0	
		AMB Rhif 3:	0	
		AMB Rhif 4:	0	
Dadansoddiad				
Ni chaniatawyd unrhyw ddatblygiadau manwerthu newydd o fewn y brif ardal fanwerthu nac o fewn 300m i ganol tref Canolfan Gwasanaethau Lleol yn ystod y cyfnod monitro hwn.				
Gweithredu	Mae polisiau cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.			

MF65

Amcan		Cefnogi Economi Wledig Gynaliadwy			
Polisiau Allweddol Polisi Datblygu 24: Manwerthu (24)		Polisiau Cysylltiedig			
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno	
Unedau gwag mewn ardaloedd manwerthu	Lleihau neu gynnal cyfradd swyddi gwag	AMB Rhif 1:	24		
		AMB Rhif 2:	36		
		AMB Rhif 3:	34		
		AMB Rhif 4:	28		
Dadansoddiad					
<p>Yn ôl arolwg manwerthu 2022, cofnodwyd 28 o unedau gwag o fewn y pum tref a astudiwyd (Dolgellau, Bala, Betws y Coed, Harlech, Aberdyfi). Mae hyn yn is na'r 34 uned wag a welwyd yn ystod arolwg 2021, ac yn is na'r 36 a welwyd yn arolwg 2020.</p> <p>Roedd canran yr unedau gwag o gyfanswm yr holl unedau fesul tref fel a ganlyn;</p> <ul style="list-style-type: none"> Aberdyfi – 2.6% (dipyn llai na'r llynedd – 4.9%) Bala – 5.5% (ychydig yn uwch na'r llynedd - 5.3%) Betws y Coed – 3.6% (Yr ru'n canran a llynedd - 3.6%) Dolgellau – 13.9% (llai na'r 16.7% llynedd) Harlech – 15.4% (ychydig yn llai na'r 15.6% y llynedd) <p>Cyfartaledd % yr unedau gwag yn y pum tref o fewn y Parc oedd 8.2% (sy'n is na chanran y llynedd, sef 9.2%) Mae hyn yn dangos gostyngiad yng nghanran yr unedau gwag ym mhob un o brif aneddiadau'r Parc Cenedlaethol (ar wahân i Y Bala a welodd ychydig o gynnydd yn y ganran o unedau gwag). Mae'n bosib bod hyn oherwydd adferiad o flynyddoedd cynnar y pandemig Covid 19, lle bu'n rhaid i nifer o fusnesau gau yn ystod y cyfnod hwn. Efallai bod diwedd y cyfnodau clo mawr, a brechu'r cyhoedd ar raddfa fawr, wedi rhoi hyder ychwanegol i fusnesau yn ystod 2022/2023 o'i gymharu â'r cyfnod blaenorol o 2021/2022 ac yn bennaf 2020/2021. Cynhelir arolwg manwerthu ychwanegol yn ystod misoedd yr haf 2023 ac adroddir arno yn yr adroddiad monitro blynyddol y flwyddyn nesaf.</p>					
Gweithred		Mae polisiau cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.			

MF66

Amcan		Cefnogi Economi Wledig Gynaliadwy			
Polisiau Allweddol Polisi Datblygu 24: Manwerthu (24)		Polisiau Cysylltiedig			
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno	
Canran y defnyddiau manwerthu heblaw A1 ym mhrif ardaloedd manwerthu Aberdyfi, Bala, Betws y Coed, Dolgellau a Harlech	Cynnal y gyfradd o fewn 10-25% o'r ganran bresennol (yn seiliedig ar unedau manwerthu)	AMB Rhif 1:		Dros 25% o ddefnyddiau heblaw manwerthu mewn prif feysydd manwerthu am 3 blynedd yn olynol.	
		AMB Rhif 2:			
		AMB Rhif 3:			
		AMB Rhif 4:			
Dadansoddiad					
<p>Roedd yr arolwg manwerthu a gynhaliwyd yn ystod haf 2022 yn dangos y canlyniadau canlynol o ran unedau A1 ac unedau heb fod yn A1:</p> <ul style="list-style-type: none"> Aberdyfi: dosbarthwyd 42.9% o unedau manwerthu Aberdyfi fel rhai nad oeddent yn A1 (46.2% y llynedd) Y Bala: Dosbarthwyd 39.9% o unedau manwerthu'r Bala fel rhai nad oeddent yn A1 (41.7% y llynedd) 					

- Betws-Y-Coed: dosbarthwyd 34.0% o unedau manwerthu Betws fel rhai nad oeddent yn A1 (32.1% y llynedd)
- Dolgellau: dosbarthwyd 52.2% o unedau manwerthu yn Nolgellau fel rhai nad oeddent yn A1 (48.4% y llynedd)
- Harlech: dosbarthwyd 48.5% o unedau manwerthu Harlech fel rhai nad oeddent yn A1 (53.8% y llynedd)

Dolgellau oedd y brif ardal fanwerthu gyda'r ganran uchaf o unedau manwerthu heb fod yn A1 (52.2%). Y ganran gyfartalog ar gyfer unedau heblaw A1 o fewn y pum ardal fanwerthu oedd 43.5%. Y ganran ar gyfer y llynedd oedd 44.4%

Mae'r ffigurau a gyflwynir yn y dangosydd hwn ddwy flynedd yn ôl yn ffurfio'r gwaelodlin ar gyfer canrannau unedau nad ydynt yn A1 ar gyfer adroddiadau monitro yn y dyfodol (fesul anedd). Bydd y rhain yn cael eu hasesu mewn AMBau yn y dyfodol i sicrhau eu bod yn aros o fewn 10-25% o'r canrannau gwaelodlin hyn. Mae'r canrannau a gyflwynir eleni o fewn y canrannau gwaelodlin.

Fel y nodwyd ar ddechrau'r bennod, mae Llywodraeth Cymru yn nodi y dylai canolfannau bellach fod yn lleoedd lle mae amrywiaeth o ddefnyddiau manwerthu, cyflogaeth, masnachol, cymunedol, hamdden, iechyd a sector cyhoeddus yn dod at ei gilydd mewn canolbwynt gweithgaredd i'w gwneud yn hyfyw fel cyrchfannau i'w mynychu unwaith eto. Bydd angen ystyried ardaloedd manwerthu sylfaenol a pholisi cysylltiedig ymhellach fel rhan o'r adolygiad.

Gweithredu

Mae polisïau cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.

Ymchwiliad pellach a chamau gweithredu o'r adran hon:

- 6.20 Er efallai na fydd o fewn amserlen nesaf y CDLI, mae'r ddogfen 'Cymru'r Dyfodol 2040' yn tynnu sylw at y gwir bosibilrwydd y bydd Adweithydd Modiwlaidd Bach (SMR/AMBach) yn Nhrawsfynydd. Bydd yn bwysig i'r Awdurdod gymryd rhan mewn trafodaethau yn y dyfodol ynghylch y posibilrwydd y bydd yr AMBach yn Nhrawsfynydd a'i oblygiadau i'r Parc Cenedlaethol. Mae polisiâu presennol yr ELDP yn cydnabod y gallai'r safle hwn dderbyn busnesau ynni carbon isel a thechnolegau cynhyrchu ynni, cyn belled nad oes unrhyw effeithiau negyddol ar y dirwedd.
- 6.21 O ganlyniad i'r Pandemig rydym wedi gweld cynnydd sylweddol yn nifer y bobl sy'n gweithio gartref, yn enwedig yn sectorau swyddfa'r economi. Hyd yn oed pan godir yr holl gyfyngiadau, mae hyn yn debygol o effeithio ar ble mae pobl yn gweithio yn y tymor hir. Bydd angen i adolygiad y CDLI ystyried goblygiadau mwy o bobl yn gweithio gartref yn y tymor hir.
- 6.22 Fel rhan o ddiwygiad i'r CDLI yn y dyfodol bydd angen i'r Awdurdod weithio gydag awdurdodau cynllunio cyfagos i ail-edrych ar ragolygon economaidd a diweddarau'r Adolygiad Tir Cyflogaeth i sicrhau bod y cyflenwad tir ar gyfer cyflogaeth yn ddigonol ac yn addas ar gyfer y dyfodol. Bydd angen adolygu dyraniadau cyflogaeth a, lle mae angen newid, dylai hyn fod i'r defnydd gorau o dir ar gyfer creu lleoedd. Gall hyn olygu bod safleoedd â chysylltiadau teithio cyhoeddus a gweithredol da yn cael eu dynodi at ddefnydd cymysg eraill. Gall hefyd olygu bod safleoedd anghynaliadwy dros ben yn cael eu tynnu o gynlluniau datblygu yn gyfan gwbl. Mae gwaith wedi cychwyn ar astudiaeth gydweithredol (rhwng Parc Cenedlaethol Eryri, Cyngor Gwynedd a Chyngor Môn) i adolygu ac asesu'r ddarpariaeth tir cyflogaeth er mwyn cynorthwyo i ffurfio sylfaen dystiolaeth ar gyfer Cynllun Datblygu Lleol Eryri.
- 6.23 Mewn Cynlluniau Datblygu Lleol, ceir Asesiadau Canol Tref yn lle asesiadau manwerthu. Ni ddylent edrych ar angen manwerthu yn unig mwyach ond dylent gynnwys ystod ehangach o ofynion defnydd, yn enwedig yn y sectorau cyflogaeth, hamdden a gwasanaethau cyhoeddus. Bydd gan hyn oblygiadau i ddiwygio'r cynllun a hefyd o ran dynodi ardaloedd manwerthu o fewn pum prif dref y Parc Cenedlaethol. Mae'n bosibl y bydd ein fframwaith monitro o ran dibenion cyflogaeth a manwerthu yn dra gwahanol oherwydd y newid mewn polisi gan Lywodraeth Cymru (er enghraifft mwy o ffocws ar leihau unedau gweigion a llai o ffocws ar ddadansoddiadau defnydd A1/heb fod yn A1).
- 6.24 Mae'r ddogfen 'Adeiladu Lleoedd Gwell: Y System Gynllunio yn Sicrhau Dyfodol Cydnerth a Mwy Disglair' yn tynnu sylw at yr angen i Ganol Trefi ddod yn lleoedd lle mae amrywiaeth o ddefnyddiau manwerthu, cyflogaeth, masnachol, cymunedol, hamdden, iechyd a sector cyhoeddus yn dod at ei gilydd i'w gwneud yn hyfyw fel cyrchfannau 'mynd-iddynt' unwaith eto. Gallai lleoedd cydweithredu lleol, hyblyg hefyd fod yn elfen newydd hanfodol i gynyddu lle i weithio.
- 6.25 Bydd angen parhau i adolygu dyfodol ansicr y sector amaethyddol yn dilyn Brexit a newidiadau i'r drefn dalu a'u heffaith ar gymunedau o fewn y Parc Cenedlaethol. Mae'r rhain yn debygol o arwain at bwysau i arallgyfeirio a phwysau i fod yn fwy cynhyrchiol ar dir wedi'i wella. Teimlir bod polisiâu presennol y CDLI yn hwyluso cynlluniau arallgyfeirio amaethyddol. Y dulliau arallgyfeirio sy'n debygol o ddod ymlaen yn Eryri yn y dyfodol yw: llety twristiaeth amgen, trosi adeiladau i ddefnyddiau amgen, cynhyrchu mwy o fwyd lleol, (efallai unedau prosesu bwyd, siopau fferm, lladd-dy), siediau ieir, siediau/ parlyrau llaeth, ynni adnewyddadwy, gwynt, dŵr, solar. Mae'r dulliau hyn yn cael eu hasesu ar hyn o bryd yn unol â pholisiâu mabwysiedig.

6.26 Mae angen gwaith pellach i ymchwilio i effeithiau campyrfaniau ar y Parc a sut y gellir mynd i'r afael â'r problemau cysylltiedig. Bydd angen i'r Awdurdod ystyried a all newid polisi fynd i'r afael â'r mater yn gadarnhaol heb niweidio Rhinweddau Arbennig y Parc Cenedlaethol.

7 HYRWYDDO HYGRCHEDD A CHYNHWYSIAD

Mae'r adran hon yn ymateb i'r amcanion canlynol:

Annog datblygiadau newydd mewn lleoliadau sy'n lleihau'r angen i deithio gyda mynediad rhesymol at wasanaethau a chyfleusterau cymunedol a dulliau cynaliadwy o deithio.

Cefnogi mentrau sydd â'r nod o annog y defnydd o ddulliau cynaliadwy o deithio.

Hygyrchedd

7.1 Ni roddwyd caniatâd ar gyfer unrhyw lwybrau troed newydd yn ystod y cyfnod monitro hwn.

Telathrebu

7.2 Cymeradwywyd 3 cais ar gyfer adnewyddu, uwchraddio neu datblygu offer telathrebu newydd mewn safleoedd newydd a phresennol. Symudwyd yr amod polisi a oedd yn rhoi caniatâd deng - mlynedd dros dro yn dilyn adolygiad o'r CDLIE, gyda phob achos yn cael ei asesu ar ei rinweddau ei hun. Paratowyd Canllawiau Cynllunio Atodol a chawsant eu mabwysiadu yn ystod tymor yr hydref 2021. Ceir rhagor o fanylion am y CCA hwn ar ddiwedd y bennod hon.

Traffig Ymwelwyr a Pharcio Ceir

7.3 Yn dilyn llacio cyfyngiad Covid-19, yn ystod haf 2020 gwelwyd niferoedd uchel o ymwelwyr â'r Parc Cenedlaethol, gyda mwy yn cymryd gwyliau yn y DU. Arweiniodd hyn at broblemau parcio difrifol mewn ardaloedd cerdded poblogaidd fel o amgylch yr Wyddfa a Dyffryn Ogwen, gyda nifer fawr o geir yn parcio'n anghyfreithlon ar hyd y priffyrdd. Mae ymgyrch gan y APCE, Awdurdodau Lleol a'r Heddlu, yn cynnwys cyhoeddusrwydd a mwy o orfodaeth ar y briffordd wedi lleihau'r broblem. Mae'r Awdurdod y Parc Cenedlaethol wedi cyflwyno system archebu ymlaen llaw ar gyfer maes parcio Pen y Pass ac yn ceisio hyrwyddo defnydd o wasanaethau parcio a theithio.

7.4 Mae'r Awdurdod wedi bod yn edrych i mewn i'r sefyllfa parcio am beth amser, ac yn 2020, comisiynwyd Martin Higgitt Associates gan Bartneriaeth Yr Wyddfa i gynnal adolygiad o faterion trafndiaeth a pharcio sy'n effeithio ar ardaloedd Yr Wyddfa a Ogwen.

7.5 Nod yr adolygiad hwn yw datblygu strategaeth ar gyfer rheoli mynediad a pharcio o amgylch Yr Wyddfa a Dyffryn Ogwen mewn ffordd sy'n cefnogi gweledigaeth hirdymor y Bartneriaeth ar gyfer Yr Wyddfa, yn ogystal â phwrpasau a dyletswydd ehangach y Parc Cenedlaethol o amddiffyn y dirwedd, hyrwyddo dealltwriaeth a mwynhad o'r ardal, a chefnogi lles economaidd a chymdeithasol cymunedau lleol. Nododd yr adroddiad ystod o faterion sy'n ein harwain at y sefyllfa bresennol sy'n tanseilio pwrpasau a dyletswydd graidd y Parc Cenedlaethol. Mae'r pwysau ar gyrchu'r safleoedd hyn mewn car yn effeithio ar y gallu i warchod a gwella harddwch y dirwedd ddynodedig ac amcanion Partneriaeth Yr Wyddfa ar gyfer rheoli'r ardal. Mae dibyniaeth ar geir yn tanseilio gallu rhannau o'r cyhoedd i gael mynediad at y dirwedd a'i mwynhau.

- 7.6 Mae nifer yr ymwelwyr a phatrymau teithio yn cael effaith negyddol ar fywydau beunyddiol cymunedau, ac yn methu â chipio'r budd economaidd posibl i'r economi a busnesau lleol. Mae argymhellion yr adroddiad yn nodi y dylai model Twristiaeth Gynaliadwy gael ei fabwysiadu, mae'n darparu opsiynau i gyflawni a gweithredu'r nod hwn. **Mae'r cynigion yn amlinellu sut y gellid lleihau traffig, llygredd a sŵn yn fawr yn yr ardal fewnol yn ystod y tymor prysur, gan wella profiad yr ymwelydd yn sylweddol.** Byddai'r Dull Twristiaeth Gynaliadwy hwn yn trawsnewid sut mae'r ardal yn gweithredu ac yn cael ei ystyried yn gyrchfan. Yn sail i'r dull hwn mae integreiddio, darparu gwasanaethau newydd ac ail-raddio'r gwasanaethau presennol. Mae galluogi cyflawni blaengar o'r fath yn gofyn am strwythurau llywodraethu priodol ac ail-feddwl yr model economaidd y darperir gwasanaethau ynddo. Argymhellir model llywodraethu newydd sy'n gyfle i'r ardal, a Chymru yn gyffredinol, fod yn arloesol
- 7.7 Mae'r cynigion yn cyflwyno nod hirdymor ar gyfer rheoli traffig yn gynaliadwy. Mae rhanddeiliaid wedi ffurfio grŵp cyflenwi, gyda Thrafnidiaeth Cymru yn chwarae rhan flaenllaw, oherwydd y cysylltiadau â Metro Gogledd Cymru. Mae Rhaglen Metro Gogledd Cymru yn ceisio trawsnewid gwasanaethau trên, bws a theithio llesol ar draws Gogledd Cymru i'w gwneud hi'n haws ac yn gyflymach i deithio ar draws Gogledd Cymru ac adeiladu gwell cysylltiadau â Gogledd-orllewin Lloegr.
- 7.8 Mae polisi presennol yr ELDP ar barcio, Polisi Datblygu 25, yn cefnogi meysydd parcio newydd i ymwelwyr os ydynt yn rhan annatod o gynllun rheoli traffig arfaethedig. Mae hyn yn rhoi hyblygrwydd i allu derbyn cynlluniau megis cynllun trafndiaeth Yr Wyddfa / Ogwen o dan y polisi. Gellir ystyried a oes angen cyfeiriad penodol ar gyfer y cynllun a sefyllfa parcio / traffig yn y CDLI nesaf.
- 7.9 Mae Trafnidiaeth Cymru wedi cynhyrchu Cynllun Teithio Llesol ar gyfer Eryri, a ddefnyddir ochr yn ochr â'r rhai a gynhyrchir gan Gynghorau Gwynedd a Chonwy.
- 7.10 Mae Llywodraeth Cymru wedi sefydlu comisiwn a fydd yn cynnal adolygiad sy'n para blwyddyn i ddatblygu argymhellion ar gyfer ffyrdd, rheilffyrdd, bysiau a theithio llesol ar draws gogledd Cymru gyfan. Yr Arglwydd Burns fydd yn arwain yr adolygiad.

MF67

Amcan		Hyrwyddo Hygyrchedd a Chynhwysiant			
Polisiâu Allweddol Polisi Strategol L: Hygyrchedd a Thrafnidiaeth (L)		Polisiâu Cysylltiedig			
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno	
Nifer y datblygiadau gyda mynediad i lwybrau troed, llwybrau beicio a thrafnidiaeth gyhoeddus	Cynnydd yn y nifer	AMB Rhif 1:		Methu â chyflawni	
		AMB Rhif 2:			
		AMB Rhif 3:			
		AMB Rhif 4:			
Dadansoddiad					
Fel sy'n wir mewn blynyddoedd blaenorol, mae mwyafrif helaeth y ceisiadau a ganiatawyd yn ystod y cyfnod hwn wedi cael mynediad at gysylltiadau trafndiaeth gynaliadwy					
Gweithredu		Mae polisiâu cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol			

MF68

Amcan		Hyrwyddo Hygyrchedd a Chynhwysiant			
Polisiâu Allweddol Polisi Strategol L: Hygyrchedd a Thrafnidiaeth (L)		Polisiâu Cysylltiedig			
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno	
Nifer y datblygiadau gyda mynediad at drafnidiaeth gyhoeddus	Cynnydd yn y nifer	AMB Rhif 1:		Methu â chyflawni	
		AMB Rhif 2:			
		AMB Rhif 3:			
		AMB Rhif 4:			
Dadansoddiad					
Roedd 22 allan o 33 (66%) o ddatblygiadau newydd o fewn 0.5km i safle bws, ac 25 o'r 33 (75.7%) o fewn 1.5km i safle bws. Roedd 14 o'r 33 (42%) hefyd o fewn 1.5km i orsaf drenau. Fel mewn blynyddoedd blaenorol, mae gan y mwyafrif o ddatblygiadau newydd rywfaif o fynediad at drafnidiaeth gyhoeddus.					
Gweithredu		Mae polisiâu cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol			

MF69

Amcan		Hyrwyddo Hygyrchedd a Chynhwysiant			
Polisiâu Allweddol Polisi Strategol L: Hygyrchedd a Thrafnidiaeth (L)		Polisiâu Cysylltiedig			
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno	
Dim niwed sylweddol yn sgil newidiadau i'r rhwydwaith ffyrdd	Pob cynnig datblygu	AMB Rhif 1:	1	Niwed sylweddol yn deillio o 1 datblygiad am 3 blynedd yn olynol neu niwed sylweddol yn deillio o 3 datblygiad mewn blwyddyn.	
		AMB Rhif 2:	0		
		AMB Rhif 3:	0		
		AMB Rhif 4:	0		
Dadansoddiad					
Ni roddwyd caniatâd cynllunio i unrhyw geisiadau newydd yn ystod y cyfnod monitro hwn, o ran newidiadau i'r rhwydwaith ffyrdd.					
Gweithredu		Mae polisiâu cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol			

MF70

Amcan		Hyrwyddo Hygyrchedd a Chynhwysiant			
Polisiâu Allweddol Polisi Datblygu 25: Parcio Ceir i Ymwelwyr (25)		Polisiâu Cysylltiedig			
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno	
Meysydd parcio newydd i ymwelwyr sy'n canolbwyntio ar Ganolfannau Gwasanaethau Lleol	Pob cynnig datblygu oni bai ei fod yn rhan o gynllun rheoli traffig neu'n rhan annatod o atyniadau ymwelwyr newydd neu estynedig	AMB Rhif 1:	0	1 datblygiad y tu allan i Ganolfannau Gwasanaethau Lleol oni bai ei fod yn rhan o gynllun rheoli traffig wedi'i gynllunio neu'n rhan annatod o atyniad ymwelwyr newydd neu estynedig am 3 blynedd yn olynol neu 3 datblygiad y tu allan i'r ardaloedd hyn mewn blwyddyn.	
		AMB Rhif 2:	0		
		AMB Rhif 3:	0		
		AMB Rhif 4:	0		
Dadansoddiad					
Ni chaniatawyd unrhyw feysydd parcio newydd i ymwelwyr mewn Canolfannau Gwasanaethau Lleol yn ystod cyfnod yr AMB.					
Gweithredu		Mae polisiâu cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol			

MF71

Amcan		Hyrwyddo Hygyrchedd a Chynhwysiant			
Polisiâu Allweddol Polisi Datblygu 25: Parcio Ceir i Ymwelwyr (25)		Polisiâu Cysylltiedig			
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno	
Meysydd parcio newydd i ymwelwyr y tu allan i Ganolfannau Gwasanaethau Lleol	Darparu maes parcio newydd i ymwelwyr fel rhan annatod o gynllun rheoli traffig wedi'i gynllunio neu fel rhan annatod o atyniad newydd neu estynedig i ymwelwyr sy'n rhoi blaenoriaeth i drafnidiaeth gynaliadwy.	AMB Rhif 1:	0	Methu â chyflawni	
		AMB Rhif 2:	0		
		AMB Rhif 3:	0		
		AMB Rhif 4:	0		
Dadansoddiad					
Ni chaniatawyd unrhyw feysydd parcio newydd i ymwelwyr tu allan i Ganolfannau Gwasanaethau Lleol yn ystod cyfnod yr AMB.					
Caniatawyd uncais yn ymwneud â meysydd parcio (y tu allan i ganolfannau gwasanaeth lleol) yn ystod y cyfnod monitro hwn. Roedd hwn yn faes parcio ar gyfer 11 o geir yn Abergwyngregyn. Maes parcio ar gyfer trigolion y tai cyfagos ydyw, nid ar gyfer ymwelwyr.					

Comisiynwyd 'Martin Higgitt Associates' gan Bartneriaeth Yr Wyddfa i gynnal adolygiad o faterion trafndiaeth a pharcio sy'n effeithio ar Yr Wyddfa ac Ogwen. Nod yr adolygiad yw datblygu strategaeth ar gyfer rheoli mynediad a pharcio o gwmpas yr Wyddfa a Dyffryn Ogwen mewn ffordd sy'n cefnogi gweledigaeth y Bartneriaeth tymor hir ar gyfer Yr Wyddfa, yn ogystal â phwrpasau a dyletswydd ehangach y Parc Cenedlaethol o ddiogelu y dirwedd, hyrwyddo dealltwriaeth a mwynhad o'r ardal, a chefnogi lles economaidd a chymdeithasol cymunedau lleol. Bydd angen ystyried canlyniad yr adolygiad mewn unrhyw adolygiad o'r CDLI yn y dyfodol.

Gweithredu Mae polisiau cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol

MF72

Amcan		Hyrwyddo Hygyrchedd a Chynhwysiant		
Polisiau Allweddol Polisi Strategol L: Hygyrchedd a Thrafnidiaeth (L)		Polisiau Cysylltiedig Polisi Datblygu 21: Twristiaeth a Hamdden (21)		
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Monitro unrhyw oblygiadau defnydd tir o Strategaeth Hamdden yr Awdurdod		AMB Rhif 1:	amherthnasol	
		AMB Rhif 2:	amherthnasol	
		AMB Rhif 3:	amherthnasol	
		AMB Rhif 4:		
Dadansoddiad				
O ran Strategaeth Hamdden yr Awdurdod (2012-2017), mae hon yn cael ei hadolygu ar hyn o bryd gyda fersiwn newydd ei mabwysiadu o bosibl ar gael yn ystod y cyfnod monitro nesaf.				
Gweithredu		Mae polisiau hygyrchedd a chynhwysiant yn effeithiol.		

MF73

Amcan		Hyrwyddo Hygyrchedd a Chynhwysiant		
Polisiau Allweddol Polisi Datblygu 26: Telathrebu (26)		Polisiau Cysylltiedig		
Dangosydd	Targed	Canlyniad		Pwynt Sbarduno
Monitro nifer y datblygiadau telathrebu nad ydynt yn niweidio ymddangosiad gweledol a chymeriad yr ardal	Pob cynnig datblygu	AMB Rhif 1:	5	Methu â chyflawni
		AMB Rhif 2:	2	
		AMB Rhif 3:	9	
		AMB Rhif 4:	3	
Dadansoddiad				
Cymeradwywyd tri cais (a ganiateir neu gymeradwyaeth ymlaen llaw) ar gyfer naill ai offer newydd, amnewid neu uwchraddio offer telathrebu mewn safleoedd newydd a phresennol. Roedd y rhain ar gyfer;				
<ul style="list-style-type: none"> Gosod mast telathrebu lattice 40m o uchder gydag antenau cysylltiedig, dysglau, gorchudd rhag y tywydd a chabinetau offer o fewn compownd wedi'i ffensio. Mewnlenwi ardal rhwng trac coedwigaeth a chyfansoddyn gyda cherrig, RhosygwaliauHysbysiad o flaen llaw o dan Rhan 24 o'r Deddf Cynllunio Gwlad a Thref (Datblygiadau Cyffredinol a Ganiateir) Gorchymyn 1995 i godi polyn 15m o uchder wedi'i gladio a pren a fyddai'n cefnogi 3 o antenau a 2 o antenau dysgl ynghyd a chypyrddau offer ar y ddaear a'r datblygiadau ategol, Maes Parcio Ogwen, Nant Ffrancon Gosod mast monopol 20m o uchder gyda 3 antena, 3 caban offer a datblygiad ategol, Garndolbenmaen 				

Mabwysiadwyd Canllawiau Cynllunio Atodol ar gyfer datblygiadau Telathrebu yn ystod hydref 2021.

Mae'r CCA hwn yn ceisio darparu arweiniad manwl ynghylch y modd y bydd yr Awdurdod Cynllunio yn delio â thelathrebu a datblygu mastiau ac yn darparu cefnogaeth i swyddogion achos. Bydd y CCA hefyd yn darparu arweiniad i gynorthwyo datblygwyr sy'n cyflwyno ceisiadau cynllunio a cheisiadau cymeradwyaeth ymlaen llaw.

Gweithred

Mae polisiau cynllun datblygu yn cael eu gweithredu'n effeithiol.

Ymchwil ac ystyriaeth bellach i lywio diwygiadau i CDLI Eryri

- 7.11 Mabwysiadwyd CCA newydd ynghylch datblygiadau telathrebu yn ystod cyfnod yr adroddiad monitro blynyddol hwn. Mae'r CCA hwn yn ceisio darparu arweiniad manwl ynghylch y modd y bydd yr Awdurdod Cynllunio yn delio â thelathrebu a datblygu mastiau ac yn darparu cefnogaeth i swyddogion achos. Mae'r CCA hefyd yn darparu arweiniad i gynorthwyo datblygwyr sy'n cyflwyno ceisiadau cynllunio a chymeradwyaethau ymlaen llaw. Cwblhawyd y CCA hefyd er mwyn cynnig ateb i'r galw cynyddol a'r ceisiadau am ddatblygiadau Telathrebu y mae'r Parc Cenedlaethol wedi'u gweld yn y blynyddoedd diwethaf, yn bennaf yn ystod y cyfnod monitro hwn (ac sy'n debygol o aros yn uchel yn y cyfnod monitro nesaf). Mae hyn oherwydd ymgyrch i wella cysylltedd mewn ardaloedd gwledig o fewn y DU sy'n dod o dan y cynllun Rhwydwaith Gwledig a Rennir. Ledled y DU (ar ran EE, O2, Three a Vodafone), nod y prosiect yw darparu gwasanaeth i 280,000 o adeiladau ychwanegol ac i 16,000km ychwanegol o ffyrdd. Ei nod hefyd yw gwella cwmpas daearyddol o fewn Parciau Cenedlaethol y DU, o'r lefelau presennol o 41%, i 74%. Mae hyn yn y pen draw yn arwain at geisiadau'n cael eu dwyn ymlaen a'u cyflwyno ym Mharc Cenedlaethol Eryri a bydd y CCA yn helpu i ddarparu arweiniad i sicrhau bod y datblygiadau yn y lleoliadau gorau posibl ac i osgoi unrhyw effeithiau andwyol ar y dirwedd, tra hefyd yn ymdrin ag anghenion economaidd a chymdeithasol. Mae'n bosibl y bydd hyn hefyd yn creu rhai goblygiadau i'r adolygiad o'r cynllun, a'r adolygiad o'r polisi telathrebu, fodd bynnag bydd diogelu a phwyslais ar yr amgylchedd bob amser yn parhau'n flaenoriaeth.
- 7.12 Bydd angen rhoi ystyriaeth yn y CDLI yn y dyfodol i unrhyw oblygiadau defnydd tir o ganlyniad i'r canfyddiadau a gweithredu parcio a datrysiadau traffig sy'n deillio o'r Adroddiad Higgitt, a'r camau a gymerwyd gan y Grŵp Cyflenwi. Hefyd, dylid rhoi amlygrwydd i rôl Teithio Llesol yn yr adolygiad, gan roi ystyriaeth i Gynlluniau Teithio Llesol.

TABL 1: Fframwaith Monitro Gwerthuso Cynaliadwyedd

Mae adroddiad eleni yn cynnwys data 2020/21, 2021/2022 a 2022/2023 at ddibenion cymharu .

	Amcan y GC	Dangosydd Monitro	Ffynhonnell Data	Dadansoddiad
1	Rheoli effeithiau newid yn yr hinsawdd trwy liniaru ac addasu	Cymhareb ynni adnewyddadwy (solar, gwynt domestig a hydro) caniatâd cynllunio prosiect a roddir yn erbyn ceisiadau cynllunio bob blwyddyn.	APCE	2020/21 O'r holl ganiatadau cynllunio a roddwyd yn ystod y cyfnod hwn, roedd 0% ar gyfer Hydro, 0% ar gyfer Solar, 1% ar gyfer cynlluniau ynni adnewyddadwy eraill. Trwy bolisiau cynllunio yn y CDLI, mae'r Awdurdod yn cefnogi ceisiadau ynni adnewyddadwy domestig ar raddfa fach. Caniataodd yr Awdurdod bob un o'r 3 chais a dderbyniwyd ar gyfer cynlluniau ynni adnewyddadwy 'eraill'. Roedd y rhain yn cynnwys pwmp gwres ffynhonnell aer, boeler biomas a throsiad ar gyfer boeler biomas.
				2021/2022 O'r holl ganiatadau cynllunio a roddwyd yn ystod y cyfnod hwn, roedd 0% ar gyfer Hydro, 0% ar gyfer Solar, 1% ar gyfer cynlluniau ynni adnewyddadwy eraill. Trwy bolisiau cynllunio yn y CDLI, mae'r Awdurdod yn cefnogi ceisiadau ynni adnewyddadwy domestig ar raddfa fach. Caniataodd yr Awdurdod bob un o'r 4 chais a dderbyniwyd ar gyfer cynlluniau ynni adnewyddadwy 'eraill'. Roedd y rhain yn cynnwys tri phwmp gwres ffynhonnell aer, ac un boeler biomas.
				2022/2023 O'r holl ganiatadau cynllunio a roddwyd yn ystod y cyfnod hwn, roedd 0 ar gyfer Hydro, 8 (3%) ar gyfer Solar ac 3 (1%) ar gyfer cynlluniau ynni adnewyddadwy eraill. Trwy bolisiau cynllunio yn y CDLI, mae'r Awdurdod yn cefnogi ceisiadau ynni adnewyddadwy domestig ar raddfa fach. Caniataodd yr Awdurdod bob un o'r 3 chais a dderbyniwyd ar gyfer cynlluniau ynni adnewyddadwy 'eraill'. Roedd y rhain yn cynnwys tri phwmp gwres ffynhonnell tir, ac un pwmp gwres ffynhonnell aer.
2	Sicrhau fod lleoliad a dyluniad datblygiad newydd yn dderbyniol o ran canlyniadau posibl llifogydd	Nifer y caniatâd cynllunio yn groes i gyngor CNC ar lifogydd.	CNC	2020/21 Yn ystod y cyfnod monitro hwn, ni chaniatawyd unrhyw gais cynllunio yn groes i gyngor CNC ar lifogydd.
				2021/2022 Yn ystod y cyfnod monitro hwn, ni chaniatawyd unrhyw gais cynllunio yn groes i gyngor CNC ar lifogydd.
				2022/2023 Yn ystod y cyfnod monitro hwn, ni chaniatawyd unrhyw gais cynllunio yn groes i gyngor CNC ar lifogydd.
		Nifer y datblygiadau newydd sy'n ymgorffori SuDS fel cymhareb o	APCE	2020/2021 O 7 Ionawr 2019, bydd angen Systemau Draenio Cynaliadwy (SDCau) ar gyfer dŵr wyneb ar bob datblygiad newydd o fwy nag un tŷ annedd neu lle mae'r arwynebedd adeiladu yn 100m ² neu fwy. Rhaid i SDCau ar ddatblygiadau newydd gael eu dylunio a'u hadeiladu yn unol â'r Safonau SDCau Statudol a gyhoeddwyd gan Weinidogion Cymru a rhaid i Gynlluniau SDCau gael eu cymeradwyo gan yr awdurdod lleol sy'n cyflawni ei rôl SAB, cyn i'r gwaith adeiladu ddechrau.

		gyfanswm y caniatâd cynllunio a roddwyd.		<p>2021/2022 O 7 Ionawr 2019, bydd angen Systemau Draenio Cynaliadwy (SDCau) ar gyfer dŵr wyneb ar bob datblygiad newydd o fwy nag un tŷ annedd neu lle mae'r arwynebedd adeiladu yn 100m² neu fwy. Rhaid i SDCau ar ddatblygiadau newydd gael eu dylunio a'u hadeiladu yn unol â'r Safonau SDCau Statudol a gyhoeddwyd gan Weinidogion Cymru a rhaid i Gynlluniau SDCau gael eu cymeradwyo gan yr awdurdod lleol sy'n cyflawni ei rôl SAB, cyn i'r gwaith adeiladu ddechrau.</p> <p>2022/ 2023 Dim gwybodaeth ar gyfer monitro'r dangosydd yma.</p>
3	Hyrwyddo'r defnydd o ddeunydd cynaliadwy o ffynonellau lleol gan gynnwys ynni	Nifer a math o gynlluniau ynni adnewyddadwy gyda chaniatâd cynllunio bob blwyddyn.	APCE	<p>2020/2021 O'r 5 cais a dderbyniwyd ar gyfer ynni adnewyddadwy rhwng 2020 a 2021, rhoddodd yr awdurdod ganiatâd i 4. Tynnwyd un cais ar gyfer Cynllun Trydan Dŵr 600kw yn ôl. Roedd y rhai y rhoddwyd caniatâd iddynt yn cynnwys arâe paneli solar, boeler biomas a phwmp gwres ffynhonnell aer. Trwy bolisiau cynllunio yn y CDLI, mae'r Awdurdod yn cefnogi ceisiadau ynni adnewyddadwy domestig ar raddfa fach.</p> <p>2021/2022 O'r 5 cais a dderbyniwyd ar gyfer ynni adnewyddadwy rhwng 2021 a 2022, rhoddodd yr awdurdod ganiatâd i 5. Roedd y rhai y rhoddwyd ganiatâd iddynt yn cynnwys boeler biomas, dau bwmp gwres ffynhonnell aer ac ailgyfeirio llifddor ar gynllun trydan dŵr. Trwy bolisiau cynllunio yn y CDLI, mae'r Awdurdod yn cefnogi ceisiadau ynni adnewyddadwy domestig ar raddfa fach.</p> <p>2022/ 2023 O'r 11 cais a dderbyniwyd ar gyfer ynni adnewyddadwy rhwng 2022 a 2023, rhoddodd yr awdurdod ganiatâd i 11. Roedd y rhai y rhoddwyd caniatâd iddynt yn cynnwys 7 cais am baneli solar (neu datblygiadau yn cynnwys paneli solar) a phwmp gwres ffynhonnell aer. Trwy bolisiau cynllunio yn y CDLI, mae'r Awdurdod yn cefnogi ceisiadau ynni adnewyddadwy domestig ar raddfa fach.</p>
			APCE	<p>2020/2021 Nid yw hwn yn ddangosydd y gellir ei fonitro'n hawdd gan yr Awdurdod. Bydd yr Awdurdod yn adrodd ar unrhyw ddyfarniadau dylunio gwyrdd y daw'n ymwybodol ohonynt.</p> <p>2021/2022 Dim gwybodaeth newydd.</p> <p>2022/2023 Dim gwybodaeth newydd</p>
4	Hyrwyddo'r defnydd o ddulliau trafndiaeth gynaliadwy a lleihau effaith ceir, cludo nwyddau ar y ffyrdd a seilwaith	Pellder datblygiadau newydd o wasanaeth trafndiaeth gyhoeddus.	APCE	<p>2020/2021 Roedd 60 allan o 99 o ddatblygiadau newydd o fewn 0.5km i safle bws, tra bod 87 o 99 o fewn 1.5km i safle bws. Roedd 39 allan o 99 hefyd o fewn 1.5km i orsaf drenau.</p> <p>2021/2022 Roedd 30 allan o 64 o ddatblygiadau newydd o fewn 0.5km i safle bws, tra bod 52 o 64 o fewn 1.5km i safle bws. Roedd 19 allan o 64 hefyd o fewn 1.5km i orsaf drenau.</p> <p>2022/2023 Roedd 22 allan o 33 o ddatblygiadau newydd o fewn 0.5km i safle bws, ac 25 o'r 33 o fewn 1.5km i safle bws. Roedd 14 o'r 33 hefyd o fewn 1.5km i orsaf drenau.</p>

	Taith i'r gwaith yn ôl modd	Cyfrifiad	2020/2021 Dim gwybodaeth newydd 2021/2022 Dim gwybodaeth newydd 2022/2023																																																																							
			<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Method of travel to workplace</th> <th colspan="2">Eryri</th> <th colspan="2">Wales</th> </tr> <tr> <th>number</th> <th>%</th> <th>number</th> <th>%</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Total: All usual residents aged 16 years and over in employment the week before the census</td> <td>11,221</td> <td>100.0</td> <td>1,368,445</td> <td>100.0</td> </tr> <tr> <td>Work mainly at or from home</td> <td>3,502</td> <td>31.2</td> <td>350,470</td> <td>25.6</td> </tr> <tr> <td>Underground, metro, light rail, tram</td> <td>3</td> <td>0.0</td> <td>595</td> <td>0.0</td> </tr> <tr> <td>Train</td> <td>42</td> <td>0.4</td> <td>11,559</td> <td>0.8</td> </tr> <tr> <td>Bus, minibus or coach</td> <td>102</td> <td>0.9</td> <td>31,448</td> <td>2.3</td> </tr> <tr> <td>Taxi</td> <td>11</td> <td>0.1</td> <td>7,606</td> <td>0.6</td> </tr> <tr> <td>Motorcycle, scooter or moped</td> <td>29</td> <td>0.3</td> <td>4,642</td> <td>0.3</td> </tr> <tr> <td>Driving a car or van</td> <td>5,988</td> <td>53.4</td> <td>772,621</td> <td>56.5</td> </tr> <tr> <td>Passenger in a car or van</td> <td>362</td> <td>3.2</td> <td>66,045</td> <td>4.8</td> </tr> <tr> <td>Bicycle</td> <td>107</td> <td>1.0</td> <td>15,081</td> <td>1.1</td> </tr> <tr> <td>On foot</td> <td>978</td> <td>8.7</td> <td>96,676</td> <td>7.1</td> </tr> <tr> <td>Other method of travel to work</td> <td>97</td> <td>0.9</td> <td>11,702</td> <td>0.9</td> </tr> </tbody> </table>				Method of travel to workplace	Eryri		Wales		number	%	number	%	Total: All usual residents aged 16 years and over in employment the week before the census	11,221	100.0	1,368,445	100.0	Work mainly at or from home	3,502	31.2	350,470	25.6	Underground, metro, light rail, tram	3	0.0	595	0.0	Train	42	0.4	11,559	0.8	Bus, minibus or coach	102	0.9	31,448	2.3	Taxi	11	0.1	7,606	0.6	Motorcycle, scooter or moped	29	0.3	4,642	0.3	Driving a car or van	5,988	53.4	772,621	56.5	Passenger in a car or van	362	3.2	66,045	4.8	Bicycle	107	1.0	15,081	1.1	On foot	978	8.7	96,676	7.1	Other method of travel to work	97	0.9	11,702
Method of travel to workplace	Eryri		Wales																																																																							
	number	%	number	%																																																																						
Total: All usual residents aged 16 years and over in employment the week before the census	11,221	100.0	1,368,445	100.0																																																																						
Work mainly at or from home	3,502	31.2	350,470	25.6																																																																						
Underground, metro, light rail, tram	3	0.0	595	0.0																																																																						
Train	42	0.4	11,559	0.8																																																																						
Bus, minibus or coach	102	0.9	31,448	2.3																																																																						
Taxi	11	0.1	7,606	0.6																																																																						
Motorcycle, scooter or moped	29	0.3	4,642	0.3																																																																						
Driving a car or van	5,988	53.4	772,621	56.5																																																																						
Passenger in a car or van	362	3.2	66,045	4.8																																																																						
Bicycle	107	1.0	15,081	1.1																																																																						
On foot	978	8.7	96,676	7.1																																																																						
Other method of travel to work	97	0.9	11,702	0.9																																																																						
	Y pellter cyfartalog a deithiwyd i'r gwaith	Cyfrifiad	2020/2021 Dim gwybodaeth newydd 2021/2022 Dim gwybodaeth newydd 2022/2023																																																																							
			<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Distance travelled to work</th> <th colspan="2">Eryri</th> <th colspan="2">Wales</th> </tr> <tr> <th>number</th> <th>%</th> <th>number</th> <th>%</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Total: All usual residents aged 16 years and over in employment the week before the census</td> <td>11,222</td> <td>100.0</td> <td>1,368,449</td> <td>100.0</td> </tr> <tr> <td>Less than 2km</td> <td>1,124</td> <td>10.0</td> <td>158,919</td> <td>11.6</td> </tr> </tbody> </table>				Distance travelled to work	Eryri		Wales		number	%	number	%	Total: All usual residents aged 16 years and over in employment the week before the census	11,222	100.0	1,368,449	100.0	Less than 2km	1,124	10.0	158,919	11.6																																																	
Distance travelled to work	Eryri		Wales																																																																							
	number	%	number	%																																																																						
Total: All usual residents aged 16 years and over in employment the week before the census	11,222	100.0	1,368,449	100.0																																																																						
Less than 2km	1,124	10.0	158,919	11.6																																																																						

				2km to less than 5km	579	5.2	163,384	11.9	
				5km to less than 10km	794	7.1	174,625	12.8	
				10km to less than 20km	1,068	9.5	174,245	12.7	
				20km to less than 30km	769	6.9	75,403	5.5	
				30km to less than 40km	410	3.7	31,059	2.3	
				40km to less than 60km	468	4.2	22,351	1.6	
				60km and over	469	4.2	27,546	2.0	
				Works mainly from home	3,502	31.2	350,470	25.6	
				Works mainly at an offshore installation, in no fixed place, or outside the UK	2,039	18.2	190,447	13.9	
		Nifer y gwasanaethau bysiau sy'n rhedeg yn y Parc Cenedlaethol	APCE, Gwynedd, Conwy	2020/2021 Dim gwybodaeth newydd					
				2021/2022 Dim gwybodaeth newydd					
				2022/2023 Dim gwybodaeth newydd					
5	Amddiffyn a gwella cymeriad ac ansawdd y dirwedd	Nifer y dirwedd Eithriadol a Gwerth Uchel fel y'i diffinnir o dan bum agwedd LANDMAP: diwylliannol, daearegol, cynefin tirwedd a gweledol a synhwyraidd.	APCE CCGC	2020/2021 Mae'r canlyniadau ar gyfer yr ardaloedd a ddiffinnir o dan LANDMAP fel a ganlyn; <ul style="list-style-type: none"> Gweledol a Synhwyraidd - Dosbarthwyd 54.8% (63 allan o 115 ardal) o ardaloedd gweledol yn y Parc Cenedlaethol yn Uchel neu'n Eithriadol Diwylliannol - roedd 96.0% (48 allan o 50 ardal) o ardaloedd diwylliannol yn y Parc Cenedlaethol yn cael eu dosbarthu fel Uchel neu Eithriadol Daearegol - Dosbarthwyd 93.9% (107 allan o 114 ardal) o ardaloedd daearegol yn y Parc Cenedlaethol yn Uchel neu'n Eithriadol Hanesyddol - Dosbarthwyd 89.3% (134 allan o 150 ardal) o ardaloedd hanesyddol yn y Parc Cenedlaethol fel Uchel neu Eithriadol Cynefinoedd Tirwedd - Dosbarthwyd 38.9% (145 allan o 373 ardal) o ardaloedd tirwedd yn y Parc Cenedlaethol fel Uchel neu Eithriadol 					
				2021/2022 Dim newid					
				2022/2023 Dim newid					
		Nifer y ceisiadau cynllunio a gafodd ganiatâd mewn ardaloedd o werth rhagorol a gwerth uchel fel y'u diffinnir gan LANDMAP.	LANDMAP	2020/2021 Mae nifer y ceisiadau cynllunio newydd ar gyfer yr ardaloedd a ddiffinnir o dan LANDMAP fel a ganlyn; <ul style="list-style-type: none"> Gweledol a Synhwyraidd - 44 yn Uchel a 0 mewn ardaloedd Eithriadol Diwylliannol - 30 yn Uchel a 51 mewn ardaloedd Eithriadol 					

				<ul style="list-style-type: none"> • Daearegol – 15 mewn Uchel a 67 mewn ardaloedd Eithriadol • Hanesyddol - 34 yn Uchel a 51 mewn ardaloedd Eithriadol • Cynefinoedd Tirwedd - 11 yn Uchel ac 16 mewn ardaloedd Eithriadol
				<p>2021/2022 Mae nifer y ceisiadau cynllunio newydd ar gyfer yr ardaloedd a ddiffinnir o dan LANDMAP fel a ganlyn;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gweledol a Synhwyrdd - 151 yn Uchel ac 16 mewn ardaloedd Eithriadol • Diwylliannol - 117 yn Uchel a 157 mewn ardaloedd Eithriadol • Daearegol – 35 yn Uchel a 244 mewn ardaloedd Eithriadol • Hanesyddol - 115 yn Uchel a 118 mewn ardaloedd Eithriadol <p>Cynefinoedd Tirwedd - 28 yn Uchel a 33 mewn ardaloedd Eithriadol</p>
				2022/2023 Dim gwybodaeth newydd.
		Maint yr ardaloedd tawel yn y Parc Cenedlaethol	APCE	<p>2020/2021 Dim newid</p> <p>2021/2022 Dim newid</p> <p>2022/2023 Dim gwybodaeth newydd</p>
6	Amddiffyn a gwella ansawdd aer	Lefelau llygryddion aer yn y Parc Cenedlaethol - yn seiliedig ar Adolygiad ac Asesiadau Ansawdd Aer ar gyfer Gwynedd a Conwy.	Cynghorau Gwynedd a Chonwy	<p>2020/2021 Dim gwybodaeth newydd.</p> <p>2021/2022 Dim gwybodaeth newydd</p> <p>2022/2023 Dim gwybodaeth newydd</p>
7	Gwarchod ansawdd priddoedd trwy leihau halogiad a gwarchod	Nifer y ceisiadau cynllunio sy'n cynnwys adfer y safle a'r ardal o dir sy'n cael ei adfer.	APCE	<p>2020/2021 Dim gwybodaeth newydd</p> <p>2021/2022 Dim gwybodaeth newydd</p> <p>2022/2023 Dim gwybodaeth newydd</p>

	swyddogaeth y pridd	Canran y datblygiadau newydd a roddwyd caniatâd cynllunio ar dir a ddatblygwyd o'r blaen.		<p>2020/2021 Nifer yr unedau tai newydd y rhoddwyd caniatâd iddynt ar dir a ddatblygwyd o'r blaen yn ystod cyfnod yr AMB hwn yw 16/34, sef 47%.</p> <p>2021/2022 Nifer yr unedau tai newydd y rhoddwyd caniatâd iddynt ar dir a ddatblygwyd o'r blaen yn ystod cyfnod yr AMB hwn yw 9/9, sef 100%</p> <p>2022/2023 Nifer yr unedau tai newydd y rhoddwyd caniatâd iddynt ar dir a ddatblygwyd o'r blaen yn ystod cyfnod yr AMB hwn yw 8/14, sef 57%.</p>
8	Diogelu daeareg a geomorffoleg y Parc Cenedlaethol	Cyflwr RIGS yn y Parc Cenedlaethol.		<p>2020/2021 Dynodwyd RIGS yn Safleoedd Daearegol / Geomorffolegol Pwysig Rhanbarthol yng Ngwarchodaeth Natur y DU "Cadwraeth Gwyddor Daeareg ym Mhrydain Fawr: Strategaeth" (1990), gan ei fod o safon sy'n werth ei gydnabod a'i amddiffyn fel safleoedd anstatudol, i ategu'r SoDdGA a'r GNC dan warchodaeth statudol. Bellach gelwir safleoedd RIGS yng Nghymru yn Safleoedd Bioamrywiaeth Rhanbarthol.</p> <p>Mae Cyfoeth Naturiol Cymru wedi cyfrannu at archwiliad Cymru gyfan o RIGS trwy gymorth ariannol a thechnegol. Yr archwiliad a ddechreuodd yn 2003, yw'r asesiad cenedlaethol cynhwysfawr cyntaf o safleoedd ail haen yng Nghymru. Fe'i gwnaed i raddau helaeth gan y grwpiau RIGS lleol a Gwyddonwyr Daeareg CNC gyda'r mwyafrif o'r cyllid yn dod o'r Gronfa Cynaliadwyedd Ardoll Agregau, ond gyda chyfraniad ariannol gan CNC i'r prosiect yng Ngogledd Cymru. Arweiniodd yr archwiliad at safoni dogfennaeth y safle, digideiddio ffiniau safleoedd i fformat cyffredin a sicrhau bod y tirlfeddianwyr a'r awdurdodau cynllunio yn cael gwybod am y RIGS.</p> <p>Mewnbwn mawr gan CNC oedd datblygu cronfa ddata GIS ar gyfer y prosiect lle cafodd pob un o'r tua 600 o safleoedd a gofrestrwyd hyd yma eu digideiddio gan CNC. Ar hyn o bryd mae CNC yn cynnal y data GIS hyn.</p> <p>Ar hyn o bryd, mae 47 o RIGS yn y Parc Cenedlaethol.</p> <p>2021/2022 Dim newid .</p> <p>2022/2023 Dim newid. Anodd casglu'r wybodaeth er mwyn monitro'r dangosydd yma.</p>
9a	Amddiffyn a gwella bioamrywiaeth	Cyflwr safleoedd dynodedig gan gynnwys ACA, ACA, Ramsar, SODdGA, GNC, GNLL.	APCE CNC	<p>2020/2021 Ni dderbyniwyd y wybodaeth hon gan CNC ar gyfer y cyfnod monitro hwn.</p> <p>2021/2022 Ni dderbyniwyd y wybodaeth hon gan CNC ar gyfer y cyfnod monitro hwn</p> <p>2022/2023 Dim gwybodaeth newydd</p>
9b				<p>2020/2021 Dim gwybodaeth newydd.</p> <p>2021/2022 Dim gwybodaeth newydd</p>

	Amddiffyn a gwella bioamrywiaeth	Cyflwr a statws rhywogaethau a chynefinoedd CGBLL.		2022/2023 Dim gwybodaeth newydd
9c	Amddiffyn a gwella bioamrywiaeth	Nifer y caniatâd cynllunio sy'n effeithio ar rywogaethau a chynefinoedd CGBLL		2020/2021 Dim gwybodaeth newydd. 2021/2022 Dim gwybodaeth newydd 2022/2023 Dim gwybodaeth newydd
9d	Amddiffyn a gwella bioamrywiaeth	Nifer y ceisiadau cynllunio sy'n arwain at gollu gwrychoedd a ffiniau caeau (lle mae hyn yn digwydd dylid coladu hyd colli manylion am rywogaethau).		2018/2019 Cynlluniau plannu gwrychoedd - arweiniodd 39 cynllun at blannu 11,308 metr o 79,156 o wrychoedd . Bu cynnydd yn y nifer o gynlluniau plannu gwrych oherwydd y cynnydd yn y ffynhonnell y cyllid ar gyfer y gwaith hwn, megis Cynllun Cynaliadwy Rheoli (CRhC) Grantiau Eden, CRhC Ffermwyr Ifanc, Cynllun Parc Coetir, Menter Gwella Tirwedd Y Grid Cenedlaethol Maentwrog (MGT) Gorllewinol, Y Grid Cenedlaethol Maentwrog Dwyreiniol, a MGT Ffiniau Traddodiadol y Grid Cenedlaethol. Coetiroedd a blannwyd - 2.81 ha o 4496 w coetir ail-blannu ar ôl 16 o gynlluniau. 2022/2023 Dim gwybodaeth newydd
10 a	Gwerthfawrogi a gwarchod a gwella'r amgylchedd hanesyddol gan gynnwys treftadaeth adeiledig, archeoleg a thirwedd hanesyddol	Cyflwr yr Ardaloedd Cadwraeth ac i ba raddau y mae datblygiad newydd yn gyson â'r Cynlluniau Rheoli Ardaloedd Cadwraeth.	APCE Cadw Archeolegol Gwynedd	2020/2021 Dim gwybodaeth newydd 2021/2022 Gan nad yw'r asesiadau Ardal Gadwraeth a chynlluniau rheoli wedi'u cwblhau eto, mae'n anodd penderfynu p'un a yw ardaloedd cadwraeth wedi'u gwella gan gynigion datblygu. Ystyriwyd cadw a gwella ardaloedd cadwraeth fel rhan o'r broses benderfynu. 2022/2023 Dim gwybodaeth newydd
				2020/2021_Mae data a ddarparwyd gan Cadw yn ystod 2021 yn dangos y canlynol: Ymwelwyd â 286 o'r 377 o Henebion Cofrestredig yn y Parc yn ystod y (5ed) rownd

10 b	Gwerthfawrogi a gwarchod a gwella'r amgylchedd hanesyddol gan gynnwys treftadaeth adeiledig, archeoleg a thirwedd hanesyddol	Cyflwr Henebion Rhestredig.	CADW	<p>bresennol o ymweliadau, a ddechreuodd ar 01/04/2011:</p> <table border="1" data-bbox="1093 300 1659 547"> <thead> <tr> <th>Cyflwr</th> <th>Nifer y safleoedd</th> <th>%</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Wedi gwella</td> <td>19</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>Sefydlog</td> <td>248</td> <td>66</td> </tr> <tr> <td>Wedi gwaethygu</td> <td>110</td> <td>29</td> </tr> </tbody> </table> <p><u>Lefelau</u></p> <table border="1" data-bbox="1093 547 1621 715"> <tbody> <tr> <td>Low</td> <td>130</td> </tr> <tr> <td>Medium</td> <td>125</td> </tr> <tr> <td>High</td> <td>31 (2x High Immediate, 29x High)</td> </tr> </tbody> </table> <p><u>Lefelau MaR:</u></p> <p>Uchel – Ar Unwaith: Bygythiad neu fgythyadau adnabyddadwy gweithredol, sy'n cael effaith ddifrifol ar yr henebion, yn gofyn am fesurau lliniaru a gweithredu cynllun rheoli hirdymor ar unwaith.</p> <p>Uchel: Bygythiad neu fgythyadau adnabyddadwy gweithredol, sydd, neu a allai, effeithio'n ddifrifol ar yr heneb, yn gofyn am atgyweirio a gweithredu cynllun rheoli hirdymor</p> <p>Canolig: Bygythiad neu fgythyadau adnabyddadwy gweithredol, sy'n peryglu cadwraeth yr heneb yn yr hirdymor, yn gofyn am weithredu cynllun rheoli hirdymor.</p> <p>Isel: Mae'r heneb ac unrhyw fgythyad yn cael eu rheoli'n effeithiol.</p> <p>Mae'r wybodaeth ganlynol yn rhoi'r data diweddaraf ar gyflwr yr holl henebion yn APCE. Ni aseswyd Lefelau Henebion mewn Perygl ar gyfer safleoedd yn ystod y 4edd rownd (2002-2011), felly, darperir y data hwn mewn perthynas â "thuaddiad cyflwr" henebion.</p> <table border="1" data-bbox="949 1254 1906 1359"> <thead> <tr> <th>Cyflwr</th> <th>Nifer y safleoedd</th> <th>%</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Wedi Gwella</td> <td>16</td> <td>6</td> </tr> </tbody> </table> <p><u>Henebion mewn Perygl (MaR):</u></p>	Cyflwr	Nifer y safleoedd	%	Wedi gwella	19	5	Sefydlog	248	66	Wedi gwaethygu	110	29	Low	130	Medium	125	High	31 (2x High Immediate, 29x High)	Cyflwr	Nifer y safleoedd	%	Wedi Gwella	16	6
Cyflwr	Nifer y safleoedd	%																										
Wedi gwella	19	5																										
Sefydlog	248	66																										
Wedi gwaethygu	110	29																										
Low	130																											
Medium	125																											
High	31 (2x High Immediate, 29x High)																											
Cyflwr	Nifer y safleoedd	%																										
Wedi Gwella	16	6																										

				Sefydlog	181	63
				Wedi Gwaethygu	83	31
			<p>2021/2022 Mae data a ddarparwyd gan Cadw yn ystod 2022 yn dangos y canlynol: Ymwelwyd â 326 o'r 377 o Henebion Cofrestredig yn y Parc yn ystod y rownd bresennol (5ed) o ymweliadau, a ddechreuodd ar 01/04/2011:</p>			
				Cyflwr	Nifer y safleoedd	%
				Wedi gwella	17	5
				Sefydlog	186	57
				Wedi gwaethygu	123	38
			<p>Lefelau Henebion mewn Perygl (MaR):</p>			
				Isel	148	
				Canolig	152	
				Uchel	26 (2x Uchel Ar Unwaith, 24x Uchel)	
			<p>Lefelau MaR:</p>			
			<p>Uchel – Ar Unwaith: Bygythiad neu fygythiadau adnabyddadwy gweithredol, sy'n cael effaith ddifrifol ar yr heneb, yn gofyn am fesurau lliniaru a gweithredu cynllun rheoli hirdymor ar unwaith.</p>			
			<p>Uchel: Bygythiad neu fygythiadau adnabyddadwy gweithredol, sydd, neu a allai, effeithio'n ddifrifol ar yr heneb, yn gofyn am atgyweirio a gweithredu cynllun rheoli hirdymor</p>			
			<p>Canolig: Bygythiad neu fygythiadau adnabyddadwy gweithredol, sy'n peryglu cadwraeth yr heneb yn yr hirdymor, yn gofyn am weithredu cynllun rheoli hirdymor.</p>			
			<p>Isel: Mae'r heneb ac unrhyw fygythiad yn cael eu rheoli'n effeithiol.</p>			

Mae'r wybodaeth ganlynol yn rhoi'r data diweddaraf ar gyflwr yr holl henebion yn APCE. Ni aseswyd Lefelau Henebion mewn Perygl ar gyfer safleoedd yn ystod y 4edd rownd (2002-2011), felly, darperir y data hwn mewn perthynas â "thuoddiad cyflwr" henebion

Cyflwr	Nifer y safleoedd	%
Wedi Gwella	24	6
Sefydlog	212	56
Wedi gwaethygu	141	38

2022/2023

Mae data a ddarparwyd gan Cadw yn ystod 2023 yn dangos y canlynol: Ymwelwyd â 376 o'r 377 o Henebion Cofrestredig yn y Parc yn ystod y rownd bresennol (6ed) o ymweliadau, a ddechreuodd ar 01/04/2011:

Cyflwr	Nifer y safleoedd	%
Wedi gwella	24	6
Sefydlog	211	56
Wedi gwaethygu	141	38

				<p><u>Lefelau Henebion mewn Perygl (MaR):</u></p> <table border="1"> <tr> <td>Isel</td> <td>172</td> </tr> <tr> <td>Canolig</td> <td>181</td> </tr> <tr> <td>Uchel</td> <td>23 (1x Uchel Ar Unwaith, 22x Uchel)</td> </tr> </table> <p><u>Lefelau MaR:</u></p> <p>Uchel – Ar Unwaith: Bygythiad neu fygythiadau adnabyddadwy gweithredol, sy'n cael effaith ddifrifol ar yr heneb, yn gofyn am fesurau lliniaru a gweithredu cynllun rheoli hirdymor ar unwaith. Uchel: Bygythiad neu fygythiadau adnabyddadwy gweithredol, sydd, neu a allai, effeithio'n ddifrifol ar yr heneb, yn gofyn am atgyweirio a gweithredu cynllun rheoli hirdymor Canolig: Bygythiad neu fygythiadau adnabyddadwy gweithredol, sy'n peryglu cadwraeth yr heneb yn yr hirdymor, yn gofyn am weithredu cynllun rheoli hirdymor. Isel: Mae'r heneb ac unrhyw fygythiad yn cael eu rheoli'n effeithiol.</p> <p>Mae'r wybodaeth ganlynol yn rhoi'r data diweddaraf ar gyflwr yr holl henebion yn APCE. Ni aseswyd Lefelau Henebion mewn Perygl ar gyfer safleoedd yn ystod y 4edd rownd (2002-2011), felly, darperir y data hwn mewn perthynas â "thuoddiad cyflwr" henebion.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Cyflwr</th> <th>Nifer y safleoedd</th> <th>%</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Wedi gwella</td> <td>24</td> <td>6</td> </tr> <tr> <td>Sefydlog</td> <td>212</td> <td>56</td> </tr> <tr> <td>Wedi gwaethygu</td> <td>141</td> <td>38</td> </tr> </tbody> </table>	Isel	172	Canolig	181	Uchel	23 (1x Uchel Ar Unwaith, 22x Uchel)	Cyflwr	Nifer y safleoedd	%	Wedi gwella	24	6	Sefydlog	212	56	Wedi gwaethygu	141	38
Isel	172																					
Canolig	181																					
Uchel	23 (1x Uchel Ar Unwaith, 22x Uchel)																					
Cyflwr	Nifer y safleoedd	%																				
Wedi gwella	24	6																				
Sefydlog	212	56																				
Wedi gwaethygu	141	38																				
10c	Gwerthfawrogi a gwarchod a gwella'r amgylchedd hanesyddol gan gynnwys treftadaeth adeiledig, archeoleg a	Nifer yr Adeiladau Rhestredig sydd mewn perygl	APCE APCE a'r Cyfrifiad	2020/2021 Oherwydd diffyg adnoddau ac amgylchiadau COVID-19, nid oes diweddariad ar nifer yr adeiladau rhestredig sydd mewn perygl ar gyfer y cyfnod monitro hwn..																		

	thirwedd hanesyddol.			2022/2023 Dim gwybodaeth newydd																																			
12	Gwarchod, hyrwyddo a gwella treftadaeth ddiwylliannol Eryri a'r iaith Gymraeg	Canran siaradwyr Cymraeg yn Eryri ac eu dosbarthiad.		<p>2020/2021 Dim gwybodaeth newydd.</p> <p>2021/2022 Dim gwybodaeth newydd, bydd diweddariad yn cael ei ddarparu ar gyfer y cyfnod monitro nesaf pan fydd data Cyfrifiad 2020 ar gael.</p> <p>2022/2023 Mae 49.2% o drigolion Eryri (3 oed neu hyn) yn gallu darllen, siarad ac ysgrifennu'n Gymraeg. Mae'r ffigur yma'n uchel i'w gymharu a Cymru gyfan (14.2%) a Conwy (20.2%), ond yn is na Gwynedd (55.3%).</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Wardiau 2022</th> <th colspan="2">Gallu siarad, ysgrifennu a darllen Cymraeg</th> </tr> <tr> <th>Cyfanswm</th> <th>%</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Betws-y-Coed and Trefriw</td> <td>710</td> <td>37.1</td> </tr> <tr> <td>Bryn (Conwy)</td> <td>562</td> <td>33.1</td> </tr> <tr> <td>Caerhun</td> <td>720</td> <td>30.9</td> </tr> <tr> <td>Conwy</td> <td>854</td> <td>20.5</td> </tr> <tr> <td>Pandy</td> <td>607</td> <td>34.7</td> </tr> <tr> <td>Penmaenmawr</td> <td>969</td> <td>23.3</td> </tr> <tr> <td>Uwch Conwy</td> <td>784</td> <td>54.9</td> </tr> <tr> <td>Aberdyfi</td> <td>320</td> <td>32.0</td> </tr> <tr> <td>Abermaw</td> <td>646</td> <td>30.8</td> </tr> <tr> <td>Arllechwedd</td> <td>895</td> <td>47.2</td> </tr> </tbody> </table>	Wardiau 2022	Gallu siarad, ysgrifennu a darllen Cymraeg		Cyfanswm	%	Betws-y-Coed and Trefriw	710	37.1	Bryn (Conwy)	562	33.1	Caerhun	720	30.9	Conwy	854	20.5	Pandy	607	34.7	Penmaenmawr	969	23.3	Uwch Conwy	784	54.9	Aberdyfi	320	32.0	Abermaw	646	30.8	Arllechwedd	895	47.2
Wardiau 2022	Gallu siarad, ysgrifennu a darllen Cymraeg																																						
	Cyfanswm	%																																					
Betws-y-Coed and Trefriw	710	37.1																																					
Bryn (Conwy)	562	33.1																																					
Caerhun	720	30.9																																					
Conwy	854	20.5																																					
Pandy	607	34.7																																					
Penmaenmawr	969	23.3																																					
Uwch Conwy	784	54.9																																					
Aberdyfi	320	32.0																																					
Abermaw	646	30.8																																					
Arllechwedd	895	47.2																																					

				<table border="1"> <tbody> <tr><td>Arthog a Llangelynnin</td><td>464</td><td>29.2</td></tr> <tr><td>Bowydd a'r Rhiw</td><td>1,127</td><td>65.6</td></tr> <tr><td>Brithdir and Llanfachreth/Ganllwyd/Llanelltyd</td><td>728</td><td>53.6</td></tr> <tr><td>Bro Dysynni</td><td>487</td><td>41.3</td></tr> <tr><td>Clynnog</td><td>774</td><td>60.7</td></tr> <tr><td>Corris a Mawddwy</td><td>520</td><td>42.3</td></tr> <tr><td>De Dolgellau</td><td>681</td><td>49.5</td></tr> <tr><td>Deiniolen</td><td>1,142</td><td>61.8</td></tr> <tr><td>Dolbenmaen</td><td>628</td><td>54.8</td></tr> <tr><td>Dyffryn Ardudwy</td><td>527</td><td>36.6</td></tr> <tr><td>Glaslyn</td><td>927</td><td>58.2</td></tr> <tr><td>Gogledd Dolgellau</td><td>594</td><td>50.9</td></tr> <tr><td>Gorllewin Tywyn</td><td>412</td><td>33.3</td></tr> <tr><td>Harlech a Llanbedr</td><td>1,218</td><td>45.7</td></tr> <tr><td>Llanberis</td><td>1,180</td><td>60.3</td></tr> <tr><td>Llandderfel</td><td>812</td><td>60.1</td></tr> <tr><td>Llanllyfni</td><td>1,157</td><td>61.7</td></tr> <tr><td>Llanuwchllyn</td><td>796</td><td>77.0</td></tr> <tr><td>Penrhyndeudraeth</td><td>1,269</td><td>65.5</td></tr> <tr><td>Teigl</td><td>806</td><td>65.5</td></tr> <tr><td>Trawsfynydd</td><td>932</td><td>67.8</td></tr> <tr><td>Tre-garth a Mynydd Llandygai</td><td>1,175</td><td>56.9</td></tr> <tr><td>Tryfan</td><td>941</td><td>63.7</td></tr> <tr><td>Waunfawr</td><td>891</td><td>63.1</td></tr> <tr><td>Y Bala</td><td>1,209</td><td>62.1</td></tr> </tbody> </table>	Arthog a Llangelynnin	464	29.2	Bowydd a'r Rhiw	1,127	65.6	Brithdir and Llanfachreth/Ganllwyd/Llanelltyd	728	53.6	Bro Dysynni	487	41.3	Clynnog	774	60.7	Corris a Mawddwy	520	42.3	De Dolgellau	681	49.5	Deiniolen	1,142	61.8	Dolbenmaen	628	54.8	Dyffryn Ardudwy	527	36.6	Glaslyn	927	58.2	Gogledd Dolgellau	594	50.9	Gorllewin Tywyn	412	33.3	Harlech a Llanbedr	1,218	45.7	Llanberis	1,180	60.3	Llandderfel	812	60.1	Llanllyfni	1,157	61.7	Llanuwchllyn	796	77.0	Penrhyndeudraeth	1,269	65.5	Teigl	806	65.5	Trawsfynydd	932	67.8	Tre-garth a Mynydd Llandygai	1,175	56.9	Tryfan	941	63.7	Waunfawr	891	63.1	Y Bala	1,209	62.1
Arthog a Llangelynnin	464	29.2																																																																													
Bowydd a'r Rhiw	1,127	65.6																																																																													
Brithdir and Llanfachreth/Ganllwyd/Llanelltyd	728	53.6																																																																													
Bro Dysynni	487	41.3																																																																													
Clynnog	774	60.7																																																																													
Corris a Mawddwy	520	42.3																																																																													
De Dolgellau	681	49.5																																																																													
Deiniolen	1,142	61.8																																																																													
Dolbenmaen	628	54.8																																																																													
Dyffryn Ardudwy	527	36.6																																																																													
Glaslyn	927	58.2																																																																													
Gogledd Dolgellau	594	50.9																																																																													
Gorllewin Tywyn	412	33.3																																																																													
Harlech a Llanbedr	1,218	45.7																																																																													
Llanberis	1,180	60.3																																																																													
Llandderfel	812	60.1																																																																													
Llanllyfni	1,157	61.7																																																																													
Llanuwchllyn	796	77.0																																																																													
Penrhyndeudraeth	1,269	65.5																																																																													
Teigl	806	65.5																																																																													
Trawsfynydd	932	67.8																																																																													
Tre-garth a Mynydd Llandygai	1,175	56.9																																																																													
Tryfan	941	63.7																																																																													
Waunfawr	891	63.1																																																																													
Y Bala	1,209	62.1																																																																													
13 a	Diogelu ansawdd a maint yr adnoddau dŵr	Canran afonydd Eryri sydd wedi'u dosbarthu fel ansawdd cemegol a	CNC	<p>2020/2021 Yn ôl data a dderbyniwyd gan Gyfoeth Naturiol Cymru yn seiliedig ar set ddata WFD 2018, aseswyd 109 o afonydd yn y Parc Cenedlaethol. Roedd y ffigwr hwn yn cynnwys afonydd â dalgylochoedd sy'n gorgyffwrdd â ffiniau'r Parc, ond nad ydynt yn gorwedd yn llawn o fewn y Parc..</p> <p>Mae'r wybodaeth isod yn manylu'r asesiadau a wnaed ar yr afonydd; Cemegol :</p>																																																																											

		biolegol Da lawn, Da neu Eithaf Da		<ul style="list-style-type: none"> • Dosbarthwyd 101 o afonydd fel rhai o ansawdd 'Da' • Methodd 7 afon â sicrhau statws 'Da' Statws Ecolegol : <ul style="list-style-type: none"> • Dosbarthwyd 50 o afonydd fel rhai o ansawdd 'Da' • Dosbarthwyd 53 o afonydd fel rhai o ansawdd 'Cymedrol' . • Dosbarthwyd 4 afon fel rhai o ansawdd 'Gwael'
				<p>2021/2022 Yn ôl data a dderbyniwyd gan Gyfoeth Naturiol Cymru yn seiliedig ar set ddata Cylch 3 y Gyfarwydddeb Fframwaith Dŵr, aseswyd 108 o afonydd yn y Parc Cenedlaethol. Roedd y ffigwr hwn yn cynnwys afonydd â dalgylchoedd sy'n gorgyffwrdd â ffiniau'r Parc, ond nad ydynt yn gorwedd yn llawn o fewn y Parc Cenedlaethol.</p> <p>Mae'r wybodaeth isod yn manylu'r asesiadau a wnaed ar yr afonydd;</p> <p>Cemegol:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dosbarthwyd 105 o afonydd fel rhai o ansawdd 'Da' • Methodd 3 afon â sicrhau statws 'Da' Statws Ecolegol: <ul style="list-style-type: none"> • Dosbarthwyd 66 o afonydd fel rhai o ansawdd 'Da' • Dosbarthwyd 39 o afonydd fel rhai o ansawdd 'Cymedrol'. • Dosbarthwyd 2 afon fel rhai o ansawdd 'Gwael'. <p>Dosbarthwyd 1 afon fel un o ansawdd 'Drwg'.</p>
				<p>2022/2023 Dim gwybodaeth newydd</p>
13 b	Diogelu ansawdd a maint yr adnoddau dŵr	Traethau Gwobr y Faner Las ac Arfordir Gwyrdd yn Eryri	CNC / Cadwch Gymru'n Daclus	<p>2020/2021 Nid oedd unrhyw draethau yn Ardal Parc Cenedlaethol Eryri yn draethau Baner Las nac wedi derbyn dyfarniad Gwobr yr Arfordir Gwyrdd yn ystod y cyfnod monitro hwn</p> <p>2021/2022 Nid oedd unrhyw draethau yn Ardal Parc Cenedlaethol Eryri yn draethau Baner Las nac wedi derbyn dyfarniad Gwobr yr Arfordir Gwyrdd yn ystod y cyfnod monitro hwn</p>

				2022/2023 Nid oedd unrhyw draethau yn Ardal Parc Cenedlaethol Eryri yn draethau Baner Las nac wedi derbyn dyfarniad Gwobr yr Arfordir Gwyrdd yn ystod y cyfnod monitro hwn.												
13c	Diogelu ansawdd a maint yr adnoddau dŵr	Ansawdd dŵr ymdrochi ac aberoedd	CNC	<p>2020/2021 Derbyniwyd y data hwn gan CNC ar gyfer dŵr ymdrochi (mae'r data'n seiliedig ar ffigyrau 2020)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Harlech - Ardderchog • Dyffryn (Llanenddwyn) - Ardderchog • Llandanwg - Ardderchog • Tal y Bont - Ardderchog • Aberdyfi – Ardderchog <p>2021/2022 Derbyniwyd y data hwn gan CNC ar gyfer dŵr ymdrochi (mae'r data'n seiliedig ar ffigyrau 2021)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Harlech - Ardderchog • Dyffryn (Llanenddwyn) - Ardderchog • Llandanwg - Ardderchog • Tal y Bont - Ardderchog • Aberdyfi – Ardderchog <p>2022/2023 Derbyniwyd y data hwn gan CNC ar gyfer dŵr ymdrochi (mae'r data'n seiliedig ar ffigyrau 2022)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Harlech - Ardderchog • Dyffryn (Llanenddwyn) - Ardderchog • Llandanwg - Ardderchog • Tal y Bont - Ardderchog • Aberdyfi – Ardderchog 												
13d	Diogelu ansawdd a maint yr adnoddau dŵr	Amcangyfrif o'r defnydd o ddŵr cartref (litr y pen y dydd)	Dŵr Cymru	<p>2020/2021</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>CYDRAN</th> <th>GWERTH</th> <th>UNED</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Defnydd Aelwydydd y Pen</td> <td>165.83</td> <td>Litr / pen / diwrnod</td> </tr> <tr> <td><i>Wedi'i fesur</i></td> <td>134.44</td> <td>Litr / pen / diwrnod</td> </tr> <tr> <td><i>Heb ei fesur</i></td> <td>187.41</td> <td>Litr / pen / diwrnod</td> </tr> </tbody> </table>	CYDRAN	GWERTH	UNED	Defnydd Aelwydydd y Pen	165.83	Litr / pen / diwrnod	<i>Wedi'i fesur</i>	134.44	Litr / pen / diwrnod	<i>Heb ei fesur</i>	187.41	Litr / pen / diwrnod
CYDRAN	GWERTH	UNED														
Defnydd Aelwydydd y Pen	165.83	Litr / pen / diwrnod														
<i>Wedi'i fesur</i>	134.44	Litr / pen / diwrnod														
<i>Heb ei fesur</i>	187.41	Litr / pen / diwrnod														

				<p>2021/2022</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>CYDRAN</th> <th>GWERTH</th> <th>UNED</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Defnydd Aelwydydd y Pen</td> <td>168.11</td> <td>Litr / pen / diwrnod</td> </tr> <tr> <td><i>Wedi'i fesur</i></td> <td>126.06</td> <td>Litr / pen / diwrnod</td> </tr> <tr> <td><i>Heb ei fesur</i></td> <td>198.62</td> <td>Litr / pen / diwrnod</td> </tr> </tbody> </table> <p>2022/2023</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>CYDRAN</th> <th>GWERTH</th> <th>UNED</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Defnydd Aelwydydd y Pen</td> <td>152.35</td> <td>Litr / pen / diwrnod</td> </tr> <tr> <td><i>Wedi'i fesur</i></td> <td>109.72</td> <td>Litr / pen / diwrnod</td> </tr> <tr> <td><i>Heb ei fesur</i></td> <td>194.43</td> <td>Litr / pen / diwrnod</td> </tr> </tbody> </table>	CYDRAN	GWERTH	UNED	Defnydd Aelwydydd y Pen	168.11	Litr / pen / diwrnod	<i>Wedi'i fesur</i>	126.06	Litr / pen / diwrnod	<i>Heb ei fesur</i>	198.62	Litr / pen / diwrnod	CYDRAN	GWERTH	UNED	Defnydd Aelwydydd y Pen	152.35	Litr / pen / diwrnod	<i>Wedi'i fesur</i>	109.72	Litr / pen / diwrnod	<i>Heb ei fesur</i>	194.43	Litr / pen / diwrnod
CYDRAN	GWERTH	UNED																										
Defnydd Aelwydydd y Pen	168.11	Litr / pen / diwrnod																										
<i>Wedi'i fesur</i>	126.06	Litr / pen / diwrnod																										
<i>Heb ei fesur</i>	198.62	Litr / pen / diwrnod																										
CYDRAN	GWERTH	UNED																										
Defnydd Aelwydydd y Pen	152.35	Litr / pen / diwrnod																										
<i>Wedi'i fesur</i>	109.72	Litr / pen / diwrnod																										
<i>Heb ei fesur</i>	194.43	Litr / pen / diwrnod																										
14 a	Hyrwyddo mecanweithiau ar gyfer lleihau gwas traff , mwy o ailddefnyddio ac ailgylchu.	Nifer y cyfleusterau rheoli gwastraff cynaliadwy y rhoddwyd caniatâd cynllunio iddynt yn y Parc Cenedlaethol a'u pellter o'r aneddiadau.	APCE	<p>2020/2021 Ni chafwyd unrhyw geisiadau am gyfleusterau rheoli gwastraff cynaliadwy yn ystod y cyfnod monitro hwn.</p> <p>2021/2022 Ni chafwyd unrhyw geisiadau am gyfleusterau rheoli gwastraff cynaliadwy yn ystod y cyfnod monitro hwn.</p> <p>2022/2023 Ni chafwyd unrhyw geisiadau am gyfleusterau rheoli gwastraff cynaliadwy yn ystod y cyfnod monitro hwn.</p>																								
14 b	Hyrwyddo mecanweithiau ar gyfer lleihau	Canran yr ailgylchu gwastraff cartref a	Stats Cymru	<p>2020/2021</p> <p>Canran y gwastraff cartref sy'n cael ei ailddefnyddio</p>																								

	gwastraff, mwy o aildddefnyddio ac ailgylchu.	diwydiannol / masnachol.		<p>Gwynedd – 35.7 Conwy – 38.7</p> <p>Canran y gwastraff cartref sy'n cael ei gompostio: Gwynedd – 19.6 Conwy – 26.1</p> <p>2021/2022</p> <p>Canran y gwastraff cartref sy'n cael ei aildddefnyddio Gwynedd – 35.3 Conwy – 38.1</p> <p>Canran y gwastraff cartref sy'n cael ei gompostio: Gwynedd – 16.7 Conwy – 25.4</p> <p>2022/2023</p> <p>Bydd y data ar gyfer canran ailgylchu gwastraff domestig a diwydiannol / masnachol yng Ngwynedd a Chonwy eleni yn cael ei ddiweddarau ym mis Hydref 2023.</p>
15	Gwella maint ac ansawdd man agored cyhoeddus	Ardaloedd o fannau agored (Open Spaces) wedi eu colli i geisiadau cynllunio	APCE	<p>2020/2021</p> <p>Caniatawyd 16 o geisiadau yn ystod 2020/2021 a oedd naill ai'n croesdorri neu o fewn ardaloedd o fannau agored. O'r rhain, dim ond 1 oedd ar gyfer datblygiadau newydd. Roedd hyn ar gyfer codi garej ar wahân.</p> <p>2021/2022</p> <p>Caniatawyd 4 cais yn ystod y cyfnod monitro hwn a oedd naill ai'n croesdorri neu o fewn ardaloedd a ddynodwyd yn fannau agored. Nid oedd yr un o'r rhain ar gyfer datblygiadau newydd.</p>

				<p>2022/2023 Caniatawyd 7 cais yn ystod y cyfnod monitro hwn a oedd naill ai'n croesdorri neu o fewn ardaloedd a ddynodwyd yn fannau agored. Nid oedd yr un o'r rhain ar gyfer datblygiadau newydd.</p>
16 a	Darparu tai i ddiwallu angen lleol	Tai fforddiadwy wedi eu cwblhau fel canran o'r holl dai wedi'u cwblhau yn ystod y flwyddyn.	APCE	<p>2020/2021 Roedd 50% o'r holl dai a gwblhawyd yn y Parc Cenedlaethol yn dai fforddiadwy. Yn ystod cyfnod yr AMB, cwblhawyd 38 o unedau ac roedd 19 o'r rhain yn fforddiadwy..</p>
				<p>2021/2022 Roedd 15% o'r holl dai a gwblhawyd yn y Parc Cenedlaethol yn dai fforddiadwy. Yn ystod cyfnod yr AMB, cwblhawyd 13 o unedau ac roedd 2 o'r rhain yn fforddiadwy.</p>
				<p>2022/2023 Roedd 48% o'r holl dai a gwblhawyd yn y Parc Cenedlaethol yn dai fforddiadwy. Yn ystod cyfnod yr AMB, cwblhawyd 23 o unedau ac roedd 11 o'r rhain yn fforddiadwy.</p>
16 b	Darparu tai i ddiwallu angen lleol	Cymhareb pris tai i incwm	Cofrestrfra Tir a CACI Paycheck	<p>2020/2021 Mae'r manylion ar gyfer y gymhareb incwm blynyddol canolrifol i bris tai canolrifol, fesul ardal Asesiad o'r Farchnad Dai, wedi'u rhestru isod. (<i>Mae prisiau tai canolrifol yn gynrychioliadol o dai a werthwyd o fewn ffiniau Parc Cenedlaethol yr ardaloedd HMA</i>). Mae'r cymarebau'n seiliedig ar incwm blynyddol 2020, a chan nad yw 2021 drosodd eto, mae'n canolbwyntio ar brisiau tai 2020.</p> <ul style="list-style-type: none"> • HMA 11 (Dyffryn Conwy) – 6.1:1 • HMA 10 (Ffestiniog & Porthmadog) – 5.4:1 • HMA 9 (Machynlleth & Aberdyfi) - 8.2:1 • HMA 8 (Bala, Dolgellau & Ardudwy) – 5.9:1 • HMA 6 (Llandudno & Conwy) – 7.3:1 • HMA 4 (Caernarfon) – 6.0:1 • HMA 3 (Bangor) - 12.0:1
				<p>2021/2022 Mae'r manylion ar gyfer y gymhareb incwm blynyddol canolrifol i bris tai canolrifol, fesul ardal Asesiad o'r Farchnad Dai, wedi'u rhestru isod. (<i>Mae prisiau tai canolrifol yn gynrychioliadol o dai a werthwyd o fewn ffiniau Parc Cenedlaethol yr ardaloedd HMA</i>). Mae'r cymarebau'n seiliedig ar incwm blynyddol 2021, a chan nad yw 2022 drosodd eto, mae'n canolbwyntio ar brisiau tai 2021.</p> <ul style="list-style-type: none"> • HMA 11 (Dyffryn Conwy) – 6.1:1

				<ul style="list-style-type: none"> • HMA 10 (Ffestiniog & Porthmadog) – 8.4:1 • HMA 9 (Machynlleth & Aberdyfi) - 9.9:1 • HMA 8 (Bala, Dolgellau & Ardudwy) – 7:1 • HMA 6 (Llandudno & Conwy) – 8.1:1 • HMA 4 (Caernarfon) – 6.3:1 <p>HMA 3 (Bangor) - 8:1</p> <p>2022/2023</p> <p>Mae'r manylion ar gyfer y gymhareb incwm blynyddol canolrifol i bris tai canolrifol, fesul ardal Asesiad o'r Farchnad Dai, wedi'u rhestru isod. (<i>Mae prisiau tai canolrifol yn gynrychioliadol o dai a werthwyd o fewn ffiniau Parc Cenedlaethol yr ardaloedd HMA</i>). Mae'r cymarebau'n seiliedig ar incwm blynyddol 2022, a chan nad yw 2023 drosodd eto, mae'n canolbwyntio ar brisiau tai 2023. Mewn rhai ardaloedd HMA mae'r nifer o eiddo wedi eu gwerthu'n isel a felly mae'n bosib na fydd y ffigwr yn rhoi adlewyrchiad gwir o'r sefyllfa.</p> <ul style="list-style-type: none"> • HMA 11 (Dyffryn Conwy) – 6.1:1 • HMA 10 (Ffestiniog & Porthmadog) – 5.1:1 • HMA 9 (Machynlleth & Aberdyfi) - 8.7:1 • HMA 8 (Bala, Dolgellau & Ardudwy) – 6.9:1 • HMA 6 (Llandudno & Conwy) – 4.6:1 *dim ond 2 dy wedi ei werthu yn yr ardal hon • HMA 4 (Caernarfon) – 10.1:1 *dim ond 8 ty wedi ei werthu yn yr ardal hon • HMA 3 (Bangor) - 11.5:1
17 a	Hyrwyddo gwell mynediad i gwasanaethau ac amwynderau lleol i bawb	WIMD – Geographical Access to Services Deprivation Domain	WIMD	<p>2020/2021</p> <p>Nid oes unrhyw wybodaeth gyfoes newydd.</p> <p>2021/2022</p> <p>Nid oes unrhyw wybodaeth gyfoes newydd</p>

2022/2023**WIMD - Access to Services****Gwynedd**

Aberdovey / Bryn-crug / Llanfihangel	148
Abermaw 1	234
Arllechwedd	205
Bala	1295
Bowydd and Rhiw	399
Brithdir and Llanfachreth/Ganllwyd/Llanelltyd	62
Corris/Mawddwy	13
Deiniolen	170
Dolbenmaen	92
Dolgellau North	546
Dolgellau South	1189
Dyffryn Ardudwy	277
Gerlan	438
Harlech	237
Llanbedr	142
Llanberis	560
Llandderfel & Llanuwchllyn 1	48
Llandderfel & Llanuwchllyn 2	105
Llangelynin	96
Llanllyfni & Clynnog	100
Penrhyndeudraeth 1	181
Penrhyndeudraeth 2	909
Porthmadog - Tremadog	144
Talysarn	117
Teigl	236
Trawsfynydd	174
Tregarth & Mynydd Llandygai	220
Tywyn 1	395
Waunfawr	246

Conwy

Betws-y-Coed	161
Caerhun	122
Capelulo	447
Conwy 1	855
Pandy	815
Pant-yr-afon/Penmaenan 1	1267
Trefriw	175
Uwch Conwy	15

17 b	Hyrwyddo gwell mynediad i wasanaethau ac amwynderau lleol i bawb	Nifer y cyfleusterau cymunedol newydd y rhoddir caniatâd cynllunio iddynt bob blwyddyn a pha mor agos ydynt at drafnidiaeth gyhoeddus.	APCE	2020/2021 Rhwng 2020/2021, cafwyd 4 cais am gyfleusterau cymunedol newydd neu well mewn Canolfannau Gwasanaethau Lleol, Aneiddiadau Gwasanaeth Lleol ac Aneiddiadau Eilaidd. Roedd y rhain ar gyfer caniatâd Adeilad Rhestredig i newidiadau awyr agored i Neuadd y Cyfnod, Bala, newid defnydd o siop i gaffi ar gyfer canolfan ymwelwyr Coed y Brenin yn y Ganllwyd, newid defnydd o theatr i ofod arddangos yng Ngorsaf Reilffordd Mynydd yr Wyddfa yn Llanberis ac uwchraddio toiledau cyhoeddus yn Llanuwchllyn.																																												
				2021/2022 Cafwyd 6 chais am gyfleusterau cymunedol newydd a gwell yn ystod 2021/2022. Cafwyd ceisiadau am gyfleusterau cymunedol newydd neu well mewn Canolfannau Gwasanaethau Lleol ac Aneiddiadau Eilaidd. Roedd un ar gyfer dau ddrws newydd a ramp pob gallu yng nghanolfan gymunedol Penmachno, dau arall ar gyfer pwyntiau gwefru cerbydau trydan yn y Bala a Bontddu. Un arall oedd gosod mainc mewn cysylltiad â phrosiect Awyr Dywyll yr Awdurdod. Un arall oedd dymchwel ac adeiladu adeilad newydd yng nghanolfan gymunedol Llanuwchllyn. Yn olaf, cafwyd cais am ffenestri newydd yng nghanolfan gymunedol Talsarnau.																																												
				2022/2023 Doedd dim ceisiadau ar gyfer cyfleusterau cymunedol newydd yn ystod 2022/2023.																																												
18 a	Hyrwyddo cymunedau diogel, iach a chynaliadwy	Canran y bobl sydd â salwch cyfyngus hirdymor yn Eryri	Cyfrifiad	2020/2021 Nid oes unrhyw wybodaeth gyfoes newydd.																																												
				2021/2022 Nid oes unrhyw wybodaeth gyfoes newydd. Bydd data o gyfrifiad 2020 yn cynnwys gwybodaeth am iechyd a llesiant y boblogaeth, a bydd hyn ar gael ar gyfer adroddiad monitro'r flwyddyn nesaf																																												
				2022/2023																																												
				<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Disability</th> <th colspan="2">Eryri</th> <th colspan="2">Wales</th> </tr> <tr> <th>number</th> <th>%</th> <th>number</th> <th>%</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Total: All usual residents</td> <td>24,418</td> <td>100.0</td> <td>3,107,494</td> <td>100.0</td> </tr> <tr> <td>Disabled under the Equality Act</td> <td>4,531</td> <td>18.6</td> <td>670,266</td> <td>21.6</td> </tr> <tr> <td>Disabled under the Equality Act: Day-to-day activities limited a lot</td> <td>1,887</td> <td>7.7</td> <td>319,406</td> <td>10.3</td> </tr> <tr> <td>Disabled under the Equality Act: Day-to-day activities limited a little</td> <td>2,644</td> <td>10.8</td> <td>350,860</td> <td>11.3</td> </tr> <tr> <td>Not disabled under the Equality Act</td> <td>19,887</td> <td>81.4</td> <td>2,437,228</td> <td>78.4</td> </tr> <tr> <td>Not disabled under the Equality Act: Has long term physical or mental health condition but day-to-day activities are not limited</td> <td>1,615</td> <td>6.6</td> <td>206,540</td> <td>6.6</td> </tr> <tr> <td>Not disabled under the Equality Act: No long term physical or mental health conditions</td> <td>18,272</td> <td>74.8</td> <td>2,230,688</td> <td>71.8</td> </tr> </tbody> </table>	Disability	Eryri		Wales		number	%	number	%	Total: All usual residents	24,418	100.0	3,107,494	100.0	Disabled under the Equality Act	4,531	18.6	670,266	21.6	Disabled under the Equality Act: Day-to-day activities limited a lot	1,887	7.7	319,406	10.3	Disabled under the Equality Act: Day-to-day activities limited a little	2,644	10.8	350,860	11.3	Not disabled under the Equality Act	19,887	81.4	2,437,228	78.4	Not disabled under the Equality Act: Has long term physical or mental health condition but day-to-day activities are not limited	1,615	6.6	206,540	6.6	Not disabled under the Equality Act: No long term physical or mental health conditions	18,272	74.8	2,230,688	71.8
Disability	Eryri		Wales																																													
	number	%	number	%																																												
Total: All usual residents	24,418	100.0	3,107,494	100.0																																												
Disabled under the Equality Act	4,531	18.6	670,266	21.6																																												
Disabled under the Equality Act: Day-to-day activities limited a lot	1,887	7.7	319,406	10.3																																												
Disabled under the Equality Act: Day-to-day activities limited a little	2,644	10.8	350,860	11.3																																												
Not disabled under the Equality Act	19,887	81.4	2,437,228	78.4																																												
Not disabled under the Equality Act: Has long term physical or mental health condition but day-to-day activities are not limited	1,615	6.6	206,540	6.6																																												
Not disabled under the Equality Act: No long term physical or mental health conditions	18,272	74.8	2,230,688	71.8																																												
				2020/2021 Nid oes unrhyw wybodaeth gyfoes newydd.																																												
				2021/2022 Nid oes unrhyw wybodaeth gyfoes newydd.																																												

18 b	Hyrwyddo cymunedau diogel, iach a chynaliadwy	Canran y bobl yr oedd eu iechyd yn 'dda' yn Eryri dros y 12 mis diwethaf	Cyfrifiad	2022/2023 Cyfrifiad 2021				
				General health	Eryri		Wales	
					number	%	number	%
				Total: All usual residents	24,417	100.0	3,107,495	100.0
				Very good health	11,699	47.9	1,436,479	46.2
				Good health	8,234	33.7	1,005,485	32.4
				Fair health	3,266	13.4	449,655	14.5
				Bad health	957	3.9	164,102	5.3
	Very bad health	261	1.1	51,774	1.7			
18c	Hyrwyddo cymunedau diogel, iach a chynaliadwy	WIMD – Health Deprivation Domain	WIMD/ Cyfrifiad	2022/2023 (Cyfrifiad 2021)				
				Aberdovey / Bryn-crug / Llanfihangel	1779			
				Abermaw 1	1037			
				Arlechwedd	1428			
				Bala	1094			
				Bowydd and Rhiw	709			
				Brithdir and Llanfachreth/Ganllwyd/Llanelltyd	1567			
				Corris/Mawddwy	1502			
				Deiniolen	899			
				Dolbenmaen	1302			
				Dolgellau North	1347			
				Dolgellau South	1120			
				Dyffryn Ardudwy	1497			
				Gerlan	961			
				Harlech	1284			
				Llanbedr	1450			
				Llanberis	1189			
				Llandderfel & Llanuwchllyn 1	1380			
				Llandderfel & Llanuwchllyn 2	1767			
				Llangelynin	1142			
				Llanllyfni & Clynnog	1267			
				Penrhyndeudraeth 1	1700			
				Penrhyndeudraeth 2	1058			
				Porthmadog - Tremadog	1471			
				Talysarn	1039			
				Teigl	942			
				Trawsfynydd	1505			
				Tregarth & Mynydd Llandygai	1546			
				Tywyn 1	1233			

				Waunfawr 1525 Betws-y-Coed 1710 Caerhun 1673 Capelulo 1349 Conwy 1 881 Pandy 1477 Pant-yr-afon/Penmaenan 1 1168 Trefriw 1369 Uwch Conwy 1721
19 a	Hyrwyddo a hwyluso gwell cyfranogiad cymunedol	WIMD – Geographical Access to Services Deprivation Domain	APCE	2022/2023 (Cyfrifiad 2021) Aberdovey / Bryn-crug / Llanfihangel 148 Abermaw 1 234 Arllechwedd 205 Bala 1295 Bowydd and Rhiw 399 Brithdir and Llanfachreth/Ganllwyd/Llanelltyd 62 Corris/Mawddwy 13 Deiniolen 170 Dolbenmaen 92 Dolgellau North 546 Dolgellau South 1189 Dyffryn Ardudwy 277 Gerlan 438 Harlech 237 Llanbedr 142 Llanberis 560 Llandderfel & Llanuwchllyn 1 48 Llandderfel & Llanuwchllyn 2 105 Llangelynin 96 Llanilyfni & Clynnog 100 Penrhyndeudraeth 1 181 Penrhyndeudraeth 2 909 Porthmadog - Tremadog 144 Talysarn 117 Teigl 236 Trawsfynydd 174 Tregarth & Mynydd Llandygai 220 Tywyn 1 395 Waunfawr 246 Betws-y-Coed 161

				<p>Caerhun 122 Capelulo 447 Conwy 1 855 Pandy 815 Pant-yr-afon/Penmaenan 1 1267 Trefriw 175 Uwch Conwy 15</p>
19 b	Hyrwyddo a hwyluso gwell cyfranogiad cymunedol	Nifer y cyfleusterau cymunedol newydd y rhoddwyd caniatâd cynllunio iddynt yn y Parc Cenedlaethol.	APCE	<p>2020/2021</p> <p>Rhwng 2020/2021, cafwyd 4 cais am gyfleusterau cymunedol newydd neu well mewn Canolfannau Gwasanaethau Lleol, Aneiddiadau Gwasanaeth Lleol ac Aneiddiadau Eilaidd. Roedd y rhain ar gyfer caniatâd Adeilad Rhestredig i newidiadau awyr agored i Neuadd y Cyfnod, Bala, newid defnydd o siop i gaffi ar gyfer canolfan ymwelwyr Coed y Brenin yn y Ganllwyd, newid defnydd o theatr i ofod arddangos yng Ngorsaf Reilffordd Mynydd yr Wyddfa yn Llanberis ac uwchraddio toiledau cyhoeddus yn Llanuwchllyn.</p> <p>2021/2022</p> <p>Cafwyd 6 chais am gyfleusterau cymunedol newydd a gwell yn ystod 2021/2022. Cafwyd ceisiadau am gyfleusterau cymunedol newydd neu well mewn Canolfannau Gwasanaethau Lleol ac Aneiddiadau Eilaidd. Roedd un ar gyfer dau ddrws newydd a ramp pob gallu yng nghanolfan gymunedol Penmachno, dau arall ar gyfer pwyntiau gwefru cerbydau trydan yn y Bala a Bontddu. Un arall oedd gosod mainc mewn cysylltiad â phrosiect Awyr Dywyll yr Awdurdod. Un arall oedd dymchwel ac adeiladu adeilad newydd yng nghanolfan gymunedol Llanuwchllyn. Yn olaf, cafwyd cais am ffenestri newydd yng nghanolfan gymunedol Talsarnau.</p> <p>2022/2023</p> <p>Dim ond un cais ar gyfer cyfleusterau cymunedol newydd neu gwelliannau iddynt oedd ar gyfer 2022/2023. Roedd yn gais am welliannau yn cynnwys dymchwel y bloc toiledau carreg presennol a gosod offer maes chwarae antur i blant yng nghanolfan gymunedol Capel Curig.</p>
19c	Hyrwyddo a hwyluso gwell cyfranogiad cymunedol	Pellter cyfleusterau cymunedol newydd oddi wrth wasanaethau trafndiaeth gyhoeddus.	APCE	<p>2020/2021</p> <p>Roedd 4 cais am gyfleusterau cymunedol newydd a gwell yn ystod 2020/2021. Rhwng 2020/2021, roedd 4 cais am gyfleusterau cymunedol newydd neu well mewn Canolfannau Gwasanaethau Lleol, Aneiddiadau Gwasanaethau Lleol ac Aneiddiadau Eilaidd. Roedd un am ganiatâd Adeilad Rhestredig ar gyfer addasiadau awyr agored yn neuadd y Cyfnod, yn Y Bala, a leolir o fewn 600 troedfedd i arhosfan bysiau a 15 milltir at orsaf reilffordd. Un arall oedd newid defnydd o siop i gaffi ar gyfer canolfan ymwelwyr Coed y Brenin yn y Ganllwyd, a leolir o fewn 1000 troedfedd i arhosfan bysiau a 9 milltir i orsaf reilffordd. Un arall oedd newid defnydd o theatr i ofod arddangos yng Ngorsaf Reilffordd Yr</p>

			<p>Wyddfa yn Llanberis, a leolir o fewn 450 troedfedd i arhosfan bysiau a 7.3 milltir i orsaf reilffordd. Yn olaf, uwchraddio toiledau cyhoeddus yn Llanuwchllyn, a leolir o fewn 500 troedfedd i arhosfan bysiau a 14.8 milltir at orsaf reilffordd..</p>																							
			<p>2021/2022</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Disgrifiad o'r Datblygiad</th> <th colspan="2">Pellter at drafnidiaeth gyhoeddus</th> </tr> <tr> <th>Bws</th> <th>Gorsaf drenau</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Gosod dau ddrws newydd a ramp pob gallu - Canolfan Gymunedol Penmachno</td> <td>140m</td> <td>23.7km</td> </tr> <tr> <td>Gosod pwynt gwefru cerbydau trydan, piler bwydo a gwaith cysylltiedig - Y Bala</td> <td>126m</td> <td>0.28km</td> </tr> <tr> <td>Gosod 2 bwynt gwefru cyflym cerbydau trydan a 2 gwpwrdd trydanol, ceblau cysylltiedig a gwaith ategol - Bontddu</td> <td>95m</td> <td>14.6km</td> </tr> <tr> <td>Gosod mainc mewn cysylltiad â Phrosiect Awyr Dywyll yr Awdurdod - Dolgellau</td> <td>419m</td> <td>5.6km</td> </tr> <tr> <td>Dymchwel adeilad presennol ac adeiladu adeilad newydd ar yr un ôl troed - Canolfan Gymunedol Llanuwchllyn</td> <td>104m</td> <td>5.5km</td> </tr> <tr> <td>Ffenestri newydd - Canolfan Gymunedol Talsarnau</td> <td>183m</td> <td>24.4km</td> </tr> </tbody> </table> <p>2022/2023</p> <p>Dim ond un cais ar gyfer cyfleusterau cymunedol newydd neu gwelliannau iddynt oedd ar gyfer 2022/2023. Roedd yn gais am welliannau yn cynnwys dymchwel y bloc toiledau carreg presennol a gosod offer maes chwarae antur i blant yng nghanolfan gymunedol Capel Curig. Roedd 100m o'r safle bws agosaf a 4.41km o'r orsaf drenau agosaf.</p>	Disgrifiad o'r Datblygiad	Pellter at drafnidiaeth gyhoeddus		Bws	Gorsaf drenau	Gosod dau ddrws newydd a ramp pob gallu - Canolfan Gymunedol Penmachno	140m	23.7km	Gosod pwynt gwefru cerbydau trydan, piler bwydo a gwaith cysylltiedig - Y Bala	126m	0.28km	Gosod 2 bwynt gwefru cyflym cerbydau trydan a 2 gwpwrdd trydanol, ceblau cysylltiedig a gwaith ategol - Bontddu	95m	14.6km	Gosod mainc mewn cysylltiad â Phrosiect Awyr Dywyll yr Awdurdod - Dolgellau	419m	5.6km	Dymchwel adeilad presennol ac adeiladu adeilad newydd ar yr un ôl troed - Canolfan Gymunedol Llanuwchllyn	104m	5.5km	Ffenestri newydd - Canolfan Gymunedol Talsarnau	183m	24.4km
Disgrifiad o'r Datblygiad	Pellter at drafnidiaeth gyhoeddus																									
	Bws	Gorsaf drenau																								
Gosod dau ddrws newydd a ramp pob gallu - Canolfan Gymunedol Penmachno	140m	23.7km																								
Gosod pwynt gwefru cerbydau trydan, piler bwydo a gwaith cysylltiedig - Y Bala	126m	0.28km																								
Gosod 2 bwynt gwefru cyflym cerbydau trydan a 2 gwpwrdd trydanol, ceblau cysylltiedig a gwaith ategol - Bontddu	95m	14.6km																								
Gosod mainc mewn cysylltiad â Phrosiect Awyr Dywyll yr Awdurdod - Dolgellau	419m	5.6km																								
Dymchwel adeilad presennol ac adeiladu adeilad newydd ar yr un ôl troed - Canolfan Gymunedol Llanuwchllyn	104m	5.5km																								
Ffenestri newydd - Canolfan Gymunedol Talsarnau	183m	24.4km																								

20 a,b	Hyrwyddo cysylltiadau trafniadaeth da i gefnogi'r economi leol	Pellter datblygiadau cyflogaeth newydd o drafniadaeth gyhoeddus	APCE	2022/2023 Dim datblygiadau cyflogaeth newydd yn ystod y flwyddyn.					
		Pellter mae trigolion Eryri yn deithio i'r gwaith	Cyfrifiad	2022/ 2023					
				Distance travelled to work		Eryri		Wales	
					number	%	number	%	
				Total: All usual residents aged 16 years and over in employment the week before the census		11,222	100.0	1,368,449	100.0
				Less than 2km		1,124	10.0	158,919	11.6
				2km to less than 5km		579	5.2	163,384	11.9
				5km to less than 10km		794	7.1	174,625	12.8
				10km to less than 20km		1,068	9.5	174,245	12.7
				20km to less than 30km		769	6.9	75,403	5.5
				30km to less than 40km		410	3.7	31,059	2.3
				40km to less than 60km		468	4.2	22,351	1.6
				60km and over		469	4.2	27,546	2.0
				Works mainly from home		3,502	31.2	350,470	25.6
				Works mainly at an offshore installation, in no fixed place, or outside the UK		2,039	18.2	190,447	13.9
21 a,b	Cynorthwyo i greu cyfleoedd cyflogaeth lleol a busnesau sy'n gysylltiedig â phwrpasau'r Parc Cenedlaethol.	Cyfraddau gweithgarwch economaidd yn y Parc Cenedlaethol.	Cyfrifiad	2022/2023					
				Economic activity status		Eryri		Cymru	
					number	%	number	%	
				Total: All usual residents aged 16 years and over		20,927	100.0	2,559,416	100.0
				Economically active (excluding full-time students)		11,443	54.7	1,391,379	54.4
				Economically active (excluding full-time students):In employment		11,006	52.6	1,327,745	51.9
				Economically active (excluding full-time students):In employment:Employee		7,575	36.2	1,118,659	43.7
				Economically active (excluding full-time students): In employment: Employee: Part-time		2,439	11.7	302,900	11.8
				Economically active (excluding full-time students): In employment: Employee: Full-time		5,136	24.5	815,759	31.9

			Economically active (excluding full-time students):In employment:Self-employed with employees	518	2.5	37,733	1.5
			Economically active (excluding full-time students): In employment: Self-employed with employees: Part-time	101	0.5	7,837	0.3
			Economically active (excluding full-time students): In employment: Self-employed with employees: Full-time	417	2.0	29,896	1.2
			Economically active (excluding full-time students): In employment:Self-employed without employees	2,913	13.9	171,353	6.7
			Economically active (excluding full-time students): In employment: Self-employed without employees: Part-time	1,060	5.1	65,335	2.6
			Economically active (excluding full-time students): In employment: Self-employed without employees: Full-time	1,853	8.9	106,018	4.1
			Economically active (excluding full-time students): Unemployed	437	2.1	63,634	2.5
			Economically active and a full-time student	272	1.3	55,969	2.2
			Economically active and a full-time student:In employment	216	1.0	40,706	1.6
			Economically active and a full-time student:In employment:Employee	196	0.9	38,206	1.5
			Economically active and a full-time student: In employment: Employee: Part-time	163	0.8	31,644	1.2
			Economically active and a full-time student: In employment: Employee: Full-time	33	0.2	6,562	0.3
			Economically active and a full-time student:In employment:Self-employed with employees	3	0.0	276	0.0
			Economically active and a full-time student: In employment: Self-employed with employees: Part- time	2	0.0	148	0.0
			Economically active and a full-time student: In employment: Self-employed with employees: Full- time	1	0.0	128	0.0
			Economically active and a full-time student:In employment:Self-employed without employees	17	0.1	2,224	0.1
			Economically active and a full-time student: In employment: Self-employed without employees: Part-time	8	0.0	1,702	0.1
			Economically active and a full-time student: In employment: Self-employed without employees: Full-time	9	0.0	522	0.0
			Economically active and a full-time student: Unemployed	56	0.3	15,263	0.6

				Economically inactive	9,212	44.0	1,112,068	43.5
				Economically inactive: Retired	6,525	31.2	631,659	24.7
				Economically inactive: Student	703	3.4	145,181	5.7
				Economically inactive: Looking after home or family	680	3.2	109,604	4.3
				Economically inactive: Long-term sick or disabled	749	3.6	151,321	5.9
				Economically inactive: Other	555	2.7	74,303	2.9
		Nifer y datblygiadau cyflogaeth newydd gyda data wedi'i goladu am leoliad a math o gyflogaeth.	APCE	2022/2023 Dim datblygiadau cyflogaeth newydd yn ystod 2022/2023.				

ATODIAD 2: CYNNYDD CANLLAWIAU CYNLLUNIO ATODOL

CCA rhif.	Enw	Cynnydd
1	Dylunio Cynaliadwy ym Mharciau Cenedlaethol Cymru	Mabwysiadwyd Medi 2011
2	Canllawiau Datblygu	Mabwysiadwyd Medi 2011
3	Cynllunio a'r Gymraeg	Mabwysiadwyd Mehefin 2021
4	Tai Fforddiadwy	Mabwysiadwyd Ionawr 2020
5	Rhwymedigaethau Cynllunio	Mabwysiadwyd Mawrth 2021
6	Cadwraeth Natur a Bioamrywiaeth	Mabwysiadwyd Ebrill 2012
7	Tirweddau a Morluniau Eryri	Mabwysiadwyd Gorffennaf 2014
8	Llety i Ymwelwyr	Mabwysiadwyd Ionawr 2020
9	Arallgyfeirio Fferm	Mabwysiadwyd Hydref 2012
10	Ynni Adnewyddadwy a Charbon Isel	Mabwysiadwyd Tachwedd 2013
11	Llety Atodiad	Mabwysiadwyd Gorffennaf 2014
12	Galluogi Datblygu Cynaliadwy ym Mharciau Cenedlaethol Cymru	Mabwysiadwyd Mai 2015
13	Asesiad Sensitifrwydd Tirwedd a Gallu	Mabwysiadwyd Hydref 2016
14	Goleuadau ymwthiol	Mabwysiadwyd Hydref 2016
15	Telegyfathrebiadau a Mastiau	Mabwysiadwyd Medi 2021
	Hysbysebion ac Arwyddion	Cael ei ddrafftio
	Dyluniad Cynaliadwy Nodedig yn Lleol	Cael ei ddrafftio
	Yr Amgylchedd Hanesyddol	Cael ei ddrafftio

ATODIAD 3: CYNNYDD AR SAFLEOEDD TAI WEDI'U DYRANNU

Dyraniadau	Unedau Arfaethedig	Monitro Cynnydd (trafodaethau cyn-cyflwyno cais / caniatâd cynllunio / nifer tai wedi eu cwblhau)
Tir y tu ôl i'r Red Lion, Y Bala (50% marchnad agored, 50% o dai fforddiadwy i ddiwallu angen lleol). Rhyddhau 30 uned hyd at 2016 ac, os cânt eu hadeiladu, y 25 uned sy'n weddill rhwng 2016 a 2022	55	Cysylltodd perchennog y tir yn 2021, i gadarnhau y bwriad i werthu'r safle i ddatblygwr. Yn 2023 cadarnhawyd nad oedd y perchnogaeth wedi newid, ac bod ffoffadau yn dal nol datblygiad. Derbyniwyd sylwadau gan Dŵr Cymru fod capasiti sydd ar gael yng Ngwaith Trin Dwr Gwastraff Bala (GTDG) i dderbyn twf pellach yn gyfyngedig a bod cynllun cyfalaf ar gyfer uwchraddio Gwaith Trin Dŵr Gwastraff Bala yn cael ei ystyried. Gellid symud ymlaen â'r gwelliannau seilwaith gofynnol hefyd trwy gyfraniadau datblygwyr a wnaed trwy Gytundeb A106. Ymholiad ffurfiol cyn cyflwyno cais wedi'i gyflwyno i'r Awdurdod (Ionawr 2019) yn amlinellu cynllun y safle a'r cynlluniau arfaethedig.
Tir yn Cysgod y Coleg, Y Bala (100% tai fforddiadwy i fodloni angen lleol)	10	Cwblhawyd 30 uned yn 2012-13. Rhoddwyd caniatâd cynllunio Mehefin 2020 ar gyfer adeiladu 9 annedd fforddiadwy (3 ystafell wely dau fyngalo a 6 dau ystafell wely). Cwblhawyd y gwaith yn ystod 2022-23 ac mae'r unedau wedi'u meddiannu.
Tir ger Pentre Uchaf, Dyffryn Ardudwy (tai fforddiadwy 100% i ddiwallu angen lleol)	10	Mae'r Hwylusydd Tai Gwledig wedi cynnal arolwg anghenion ar gyfer Dyffryn Ardudwy. Cyflwynodd y tiffeddiannwr, Adra, gais am gyngor cyn cyflwyno cais yn ystod 2021-22. Gall cyfyngiadau parthau llifogydd a rhywogaethau a warchodir gyfyngu datblygiad y safle i 2-3 uned. Mae angen am unedau i deuluoedd mawr wedi ei nodi.
Tir ger Capel Horeb, Dyffryn Ardudwy (50% ar y farchnad agored, 50% o dai fforddiadwy i ddiwallu angen lleol)	5	Mae caniatâd cynllunio wedi cael ei wrthod ar gyfer dau annedd ar y farchnad agored ar y safle gan nad oedd yn cydymffurfio â polisi tai fforddiadwy CDLIE.
Cyn Ysgol Gynradd, Aberdyfi (tai fforddiadwy 100% i ddiwallu angen lleol).	6	Rhoddwyd caniatâd cynllunio ar gyfer 11 uned ar y safle sy'n cynnwys 4 fflat. Gwaith wedi'i gwblhau ac mae'r unedau wedi'u meddiannu.
Llanfrothen (tai fforddiadwy 100% i ddiwallu angen lleol)	6	Mae hwn yn ddyraniad newydd o fewn CDLIE 2016-31. Mae Adra yn rhagweld y bydd y safle wedi'i gwblhau erbyn 2027/28. Cynhaliwyd arolwg o anghenion tai gan yr Hwylusydd Tai Gwledig. Nodwyd costau ychwanegol sy'n berthnasol i echdyniadau a draenio. Cyflwynwyd cais am 8 uned yn Nhachwedd 2022, gan gynnwys 2 uned y tu allan i'r ardal a ddyranwyd. Nid oes penderfyniad wedi'i rhyddhau eto.
Dolgellau (tai fforddiadwy 100% i ddiwallu angen lleol)	15	Mae hwn yn ddyraniad newydd o fewn CDLIE 2016-31. Mae'r tiffeddiannwr, yn rhaglwed y bydd y safle yn cael ei gwblhau erbyn 2026/27. Cynhaliwyd arolwg o anghenion tai gan yr Hwylusydd Tai Gwledig. Nodwyd

		costau ychwanegol sy'n berthnasol i echdyniadau a draenio.
Llanuwchllyn (tai fforddiadwy 100% i ddiwallu angen lleol)	7	Tir ym mherchnogaeth Cymdeithas Tai Grŵp Cynefin. Maent yn rhagweld y bydd y safle wedi'i gwblhau erbyn 2025/26. Mae trafodaethau rhwng Grŵp Cynefin a'r Gymuned yn parhau.
Tir ger Lawnt y Plas, Dinas Mawddwy (tai fforddiadwy 100% i ddiwallu angen lleol)	6	Mae hwn yn ddyraniad newydd o fewn CDLIE 2016-31. Adra sy'n berchen ar y safle. Maent yn rhagweld y bydd y safle wedi'i gwblhau erbyn 2030/31. Mae diffyg cyflenwad dŵr yn rhwystr.
Trefriw, tir wrth ymyl Tŷ Capel Peniel (50% ar y farchnad agored, 50% o dai fforddiadwy i ddiwallu angen lleol)	5	Mae'r perchennog wedi nodi bwriad i ddatblygu cyn pen 5 mlynedd ar ôl cyflwyno'r safle ymgeisydd. Ni chafwyd unrhyw gyswllt gan y perchennog ers 2016.
Dolwyddelan (tai fforddiadwy 100% i ddiwallu angen lleol)	6	Mae hwn yn ddyraniad newydd o fewn CDLIE 2016-31. Y bwriad i ddatblygu safle yn dilyn ymgynghoriadau mewnol gan y perchennog, Cyfoeth Naturiol Cymru.
Tir ger Penyrhwylfa , Harlech (67% ar y farchnad agored, 33% o dai fforddiadwy ar gyfer angen lleol)	24	Mae hwn yn ddyraniad newydd o fewn CDLIE 2016-31. Mae'r Hwylusydd Tai Gwledig wedi cynnal arolwg o anghenion tai. Cyflwynwyd cais cynllunio yn ym Mawrth 2023 am 20 uned fforddiadwy, nid oes penderfyniad eto. Bwriedir Grŵp Cynefin datblygu'r safle.
Llanegryn (50% marchnad agored, 50% o dai fforddiadwy i ddiwallu angen lleol)	8	Mae'r tîrfeddiannwr wedi bod yn trafod gyda'r Hwylusydd Tai Gwledig sydd wedi cwblhau Arolwg Anghenion Tai ar gyfer y gymuned. Ers hynny, maent wedi nodi nad oes bwriad datblygu yn y blynyddoedd i ddod.
Tir ger Bryn Deiliog , Llanbedr, (100% i ddiwallu angen lleol)	6	Mae hwn yn ddyraniad newydd o fewn CDLIE 2016-31. Rhagwelir y bydd y tîrfeddiannwr, Adra, yn gorffen y safle erbyn 2028/29.
Tir ger Bro Prysor, Trawsfynydd, (100% i ddiwallu angen lleol)	10	Mae hwn yn ddyraniad newydd o fewn CDLIE 2016-31. Rhagwelir y bydd y tîrfeddiannwr, Adra, yn gorffen erbyn 2029/30. Cynhaliwyd arolwg o anghenion tai gan yr Hwylusydd Tai Gwledig.
Tir ger Maesteg, Pennal (tai fforddiadwy 100% i ddiwallu angen lleol)	5	Mae hwn yn ddyraniad newydd o fewn CDLIE 2016-31. Rhagwelir y bydd y tîrfeddiannwr, Adra, yn gorffen y safle erbyn 2022/23. Mae'r Hwylusydd Tai Gwledig wedi cwblhau arolwg anghenion tai. Cyflwynwyd cais cynllunio yn ystod 2021/22 am 5 uned, mae'r caniatad yn aros i gytundeb A. 106 gael ei arwyddo.
Cyfanswm	184	

ATODIAD 4: TAFLWYBR TAI

Gofyniad am Daflywybr Tai

- 1.1 Ym mis Mawrth 2020, cyhoeddodd Llywodraeth Cymru Argraffiad 3 o'r Llawlyfr Cynlluniau Datblygu (LICD), sy'n ei gwneud yn ofynnol i gyflawni tai gael ei asesu yn erbyn y taflywybr tai a nodir yn y CDLI mabwysiedig. Rhaid i'r AMB gynnwys ddau graff, un o'r cynllun mabwysiedig o'i gymharu â graff wedi'i ddiweddarau newydd a baratowyd ar gyfer yr AMB. Mabwysiadwyd CDLI Eryri cyn cyhoeddi Llawlyfr CD, felly mae'n rhaid cymharu'r trosglwyddiad yn erbyn y GTBC: Gofyniad Tai Blynyddol Cyfartalog. Mae'r taflywybr tai yn cynnwys gwybodaeth gadarn am amseru a graddoli safleoedd gyda chaniatâd cynllunio a dyraniadau CDLI ar gyfer y blynyddoedd sy'n weddill o gyfnod y cynllun.

Grŵp Rhanddeiliaid Tai

- 1.2 Mae'r LICD yn ei gwneud yn ofynnol i Grŵp Rhanddeiliaid Tai gael ei sefydlu i sicrhau bod ffigurau cwblhau yn cael eu cofnodi'n gywir ac i ystyried amseri a champau cyfawni safleoedd a ddyrannwyd, a safleoedd gyda chaniatâd cynllunio, mewn perthynas â'r gofyniad blynyddol cyfartalog a ragwelir. Bydd y Grŵp hefyd yn ymwneud â pharatoi Taflywybr Tai fel rhan annatod o baratoi unrhyw Gynllun Datblygu Lleol yn y dyfodol.
- 1.3 Mae aelodaeth y grŵp yn fater i bob ACLI ei benderfynu, ond yn ddelfrydol dylai gynnwys adrannau perthnasol yr ACLI, adeiladwyr cartrefi, tirfeddianwyr, cymdeithasau tai, ymgwymerwyr statudol, darparwyr seilwaith a chyrff eraill fel sy'n briodol. Mae'r Awdurdod wedi sefydlu Grŵp; mae ei aelodau fel a ganlyn:
- Ffederasiwn Adeiladwyr Tai;
  - Dŵr Cymru;
  - Cyfoeth Naturiol Cymru;
  - Grŵp Cynefin;
  - Catrefi Conwy;
  - Clwyd Alyn;
  - Tai Gogledd Cymru;
  - Adra;
  - Gwasanaeth Hwylusydd Tai Gwledig;
  - Awdurdod Tai Cyngor Gwynedd,
  - Awdurdod Tai Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy.
- 1.4 Cynhaliwyd gohebiaeth â'r Grŵp trwy ohebiaeth e-bost. Rhannwyd dau dabl, yn cynnwys amseru a graddoli safleoedd a ddyrannwyd, a safleoedd â chaniatâd cynllunio ar gyfer dros 5 annedd, gyda'r aelodau i gael eu sylwadau arnynt. Ni dderbyniwyd unrhyw sylwadau a arweiniodd at newid y tablau a gynhyrchwyd gan yr Awdurdod. Roedd y tablau a gynhyrchwyd gan yr Awdurdod yn seiliedig ar y wybodaeth orau sydd ar gael, gan gynnwys:
- Y niferoedd cwblhau gwirioneddol a gesglir o ymweliadau monitro blynyddol
  - Gwybodaeth a gyflwynwyd gan y trefeddiannwr wrth gyflwyno'r safle ymgeisol
  - Cysylltodd yr Awdurdod â holl dirfeddianwyr / datblygwyr safleoedd a ddyrannwyd a rhai mawr i ofyn am fewnbwn ar amseru a graddoli datblygiad eu safle; cafodd ymatebion eu bwydo i'r taflywybr.

Amseru a Graddoli Dyraniadau

Haen yr anheddle	Enw'r safle wedi ddyranu	Cyfanswm capasiti'r safle	Oedi hyd at ddechrau'r gwaith adeiladu (mewn)			Camau Cyflawni'r Datblygiad (2023-2031)												
			Cyfnod ar gyfer trafodaethau cyn ymgeisio / ymgynghoriad PAC	Amser rhwng cyflwyno cais cynllunio a'r penderfyniad	Amser rhwng cael caniatâd cynllunio a bodloni amodau perthnasol a galluogi adeiladu ar y safle	Wedi eu cwblhau	Wrthi'n cael eu datblygu	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Unedau tu hwnt i gyfnod y CDLI ar y Cyd	
Canolfan Gwasanaeth Lleol	Tir y tu ol i'r Llew Coch, Y Bala	55	1 mis			0	0										25	
Aneidd Eilaidd	Tir ger Pentre Uchaf, Dyffryn Ardudwy	10	4 mis			0	0		2				8					
Aneidd Eilaidd	Tir yn cyn Felin Wlan, Trefriw	5				0	0							5				
Aneidd Eilaidd	Land adjacaent to Y Rhos Llanegryn	8				0	0									4	4	
Aneidd Eilaidd	Tir ger Bryn Deiliog, Llanbedr	6				0	0							6				
Aneidd Eilaidd	Tir ger Maesteg, Pennal	5		Cyflwyno cais cynllunio 15/9/2021; penderfyniad yn aros am gytundeb Adran 106		0	0		5									
Aneidd Gwasanaeth	Tir ger Bro Prysor, Trawsfynydd	10				0	0									10		
Aneidd Eilaidd	Tir ger Lawnt y Plas, Dinas Mawddwy	6				0	0										6	
Aneidd Gwasanaeth	Tir ger Penrhwyfya, Harlech	24	1 mis	Cyflwyno cais cynllunio 22/3/2023; penderfyniad yn aros am gytundeb Adran 106		0	0				24							
Aneidd Eilaidd	Tir ger Capel Horeb, Dyffryn Ardudwy	5	1 mis	7 mis		0	0				3	2						
Canolfan Gwasanaeth Lleol	Tir y tu ol i Wenallt Uchaf, Dolgellau	15				0	0				15							
Aneidd Eilaidd	Tir ger Rathbone Terrace, Dolwyddelan	6				0	0										6	
Aneidd Eilaidd	Tir ger Garreg Frech Llanfrothen	6		Cyflwyno cais cynllunio 3/11/2022; aros am benderfyniad		0	0					6						
Canolfan Gwasanaeth Lleol	Tir yng Nghysgod y Coleg, Bala	10	1 mis	10 mis	7 mis	9	0											
Aneidd Eilaidd	Tir ger Maes y Pandy, Llanuwchllyn	7				0	0				7							
Aneidd Gwasanaeth	Cyn Ysgol Gynradd, Aberdyfi	11	1 mis	6 mis	11 mis	11	0											

Amseru a Graddoli Safleoedd gyda Chaniatâd Cynllunio

Haen yr anheddle	Enw'r safle	Capasiti'r safle	Amseru a chamau cyflawni safleoedd â chaniatâd cynllunio (2023-2031)											Unedau tu hwnt i gyfnod y CDLIE	
			Wedi eu cwblhau	Wrthi'n cael eu datblygu	2023-2024	2024-2025	2025-2026	2026-2027	2027-2028	2028-2029	2029-2030	2030-2031			
Canolfan Gwasanaeth Lleol	Adeiladau Banc y National Westminster a ti'r l'r cefn, 44-46 Stryd Fawr, Y Bala	5	0	4	4	2									
Aneidd Eilaidd	OS 465, Trian, Brithdir	5	4	0		1									
Aneidd Gwasanaeth	Cae Main, Hwylfa'r Nant, Harlech	5	3	0		1	1								
Aneidd Gwasanaeth	Cyn Gapel Tabernacl, Stryd Fawr, Harlech.	5	0	5			2		3						
Aneidd Eilaidd	Tir ger Neuadd y Pentref, Rhydymain	5	2	0		1	1			1					
Aneidd Eilaidd	Cae O.S. rhif 9687, Penybont, Talybont.	5	0	0		1	1	1	1	1					
Aneidd Gwasanaeth	Parc Trawsafon, Betws y Coed	6	3	1		1	1	1							
Aneidd Eilaidd	Tir ger Neuadd y Pentref, Rhydymain	8	3	2	2					1	1	1			
Aneidd Eilaidd	Tir ger Roualeyn Nursery, Trefriw	8	0	0					4	4					
Aneidd Gwasanaeth	Tir ym Maes y Waen, Penmachno	12	6	0								6			
Canolfan Gwasanaeth Lleol	Arran Buildings, Bala	13	10	3	1	1	1								
Aneidd Eilaidd	Safle cyn garej, Llan Ffestiniog	13	0	0								6	7		
Aneidd Eilaidd	Tir ger Ysgol y Pentref, Llanfachreth	13	0	0								7	6		
Aneidd Eilaidd	Safle Gwesty Abbey Arms, Llan Ffestiniog	14	6	0											8
Aneidd Eilaidd	Pant yr Onnen, Llanfair	15	7	1					2	2	2	2			
Aneidd Eilaidd	Penrhiw, Llan Ffestiniog	16	1	1	1	14									
Canolfan Gwasanaeth Lleol	Tir ym Maes Brith, Dolgellau.	17	5	1						3	3	3	3		
Aneidd Gwasanaeth	OS 1266, Bryn Madog, Trawsfynydd	18	4	0		3	3	2	3	3					
Aneidd Gwasanaeth	Hillside, Aberdyfi	23	21	2			2								
Aneidd Eilaidd	Tir i'r cefn o Smithy Garage, Dyffryn Ardudwy	31	9	0		1	1				1	1	1	1	16
Canolfan Gwasanaeth Lleol	Fronallt (Coed y Bryn), Dolgellau	46	15	0				6	6	6	4	4		5	
Aneidd Gwasanaeth	Ty Canol Estate, Harlech	73	69	0	1				1	1	1				
Canolfan Gwasanaeth Lleol	Uwch y Maes (Wenallt), Dolgellau	80	68	1	1					2	3	3	3		
Aneidd Eilaidd	Tir ger Craig y Nos, Maentwrog	15	12	2	1	1								1	
Canolfan Gwasanaeth Lleol	Llety'r Bugail, Dolgellau	5	0	1	1	2	2								

ATODIAD 5: Data Treth Cyngor fesul Cyngor Cymuned (Gorffennaf 2023)

Cymuned	Cyfanswm nifer eiddo domestig y gymuned (sy'n cynnwys yr ail gartrefi domestig)	Dos. B (dim premiwm ar hyn o bryd)	Ail Gartref gyda premiwm	Cyfanswm	% o'r eiddo domestig	Unedau gwyliau Hunangynhaliol	% cyfunol ail gartrefi a llety gwyliau o'r holl eiddo domestig ac annomestig
ABER	120	0	6	6	5.0%	0	5.0%
ABERDYFI	851	16	264	280	32.9%	149	42.9%
ABERMAW	1341	3	151	154	11.5%	112	18.3%
ARTHOG	689	4	92	96	13.9%	55	20.3%
BALA	1028	1	22	23	2.2%	27	4.7%
BEDDGELERT	297	0	48	48	16.2%	79	33.8%
BETWS GARMON	131	0	14	14	10.7%	20	22.5%
BRITHDIR & LLANFRACHETH	414	0	53	53	12.8%	30	18.7%
BRYNCRUG	364	3	17	20	5.5%	17	9.7%
CORRIS	367	1	28	29	7.9%	15	11.5%
DOLBENMAEN	645	3	52	55	8.5%	46	14.6%
DOLGELLAU	1459	4	77	81	5.6%	87	10.9%
DYFFRYN ARDUDWY	855	1	64	65	7.6%	62	13.8%
FFESTINIOG	2536	8	115	123	4.9%	111	8.8%
HARLECH	856	5	104	109	12.7%	63	18.7%
LLANBEDR	339	3	43	46	13.6%	31	20.8%
LLANBERIS	962	2	35	37	3.8%	56	9.1%
LLANDDEINIOLLEN	2216	4	28	32	1.4%	43	3.3%
LLANDDERFEL	509	0	25	25	4.9%	35	11.0%
LLANDWROG	1108	1	16	17	1.5%	34	4.5%
LLANDYGAI	165	0	13	13	7.9%	23	19.1%
LLANEGRYN	278	1	33	34	12.2%	9	15.0%
LLANELLYD	293	2	59	61	20.8%	21	26.1%
LLANFAIR	231	7	42	49	21.2%	37	32.1%
LLANFIHANGEL Y PENNANT	242	0	15	15	6.2%	20	13.4%
LLANFROTHEN	393	3	52	55	14.0%	9	15.9%
LLANGELYNIN	130	1	14	15	11.5%	25	25.8%
LLANGYWAIR	370	2	10	12	3.2%	7	5.0%
LLANLLECHID	1998	4	48	52	2.6%	7	2.9%
LLANLLYFNI	1353	4	18	22	1.6%	28	3.6%
LLANUWCHLYN	320	1	22	23	7.2%	17	11.9%
LLANYCIL	203	0	15	15	7.4%	9	11.3%
MAENTWROG	329	2	36	38	11.6%	24	17.6%
MAWDDWY	366	1	34	35	9.6%	26	15.6%
PENNAL	245	13	20	33	13.5%	18	19.4%
PENRHYNDEUDRAETH	983	1	33	34	3.5%	20	5.4%
TALSARNAU	343	4	48	52	15.2%	22	20.3%
TRAWSFYNYDD	724	1	30	31	4.3%	49	10.3%
TYWYN	1955	60	149	209	10.7%	56	13.2%
WAUNFAWR	667	0	14	14	2.1%	27	5.9%
Y GANLLWYD	86	0	7	7	8.1%	10	17.7%
BETWS Y COED	273		29	29	10.6%	39	21.8%
BRO GARMON	325		32	32	9.8%	41	19.9%
BRO MACHNO	415		80	80	19.3%	34	25.4%
CAERHUN	660		46	46	7.0%	28	10.8%
CAPEL CURIG	116		14	14	12.1%	16	22.7%
DOLGARROG	210		4	4	9.8%	4	3.7%
DOLWYDDELAN	274		29	29	7.0%	20	16.7%
HENRYD	356		18	18	1.9%	14	8.6%
LLANFAIRFECHAN	1,825		64	64	5.1%	18	4.4%
LLANRWST	1,587		30	30	6.7%	15	2.8%
PENMAENMAWR	2,267		84	84	3.5%	34	5.1%
TREFRIW	421		28	28	3.7%	17	10.3%
YSBYTY IFAN	95		8	8	1.9%	10	17.1%
CONWY	8,034		272	272	3.4%	143	5.1%

CYFARFOD	Pwyllgor Cynllunio
DYDDIAD	Hydref 18ain 2023
TEITL	Cynllun Datblygu Lleol Eryri Newydd – Cytundeb Cyflawni
ADRODDIAD GAN	Pennaeth Polisi Cynllunio
PWRPAS	I gymeradwyo y Drafft Cytundeb Cyflawni ar gyfer ymgynghori gyda rhanddeiliaid

CEFNDIR

- 1.1 Fel y gŵyr yr aelodau, mae'n ofynnol bod adolygiad o Gynllun Datblygu Lleol Eryri (CDLI) gael ei gynnal bob pedair blynedd o adeg mabwysiadu'r Cynllun presennol. Fel gŵyr yr aelodau, cynhaliwyd adolygiad o Gynllun Datblygu Lleol Eryri (CDLI) yn gynharach yn y flwyddyn ac ymgysylltwyd â rhanddeiliaid rhwng 7 Ebrill 2023 a Mai 12fed 2023. Sefydlodd yr Adroddiad Adolygu fod angen cynnal gweithdrefn Adolygu Llawn, yn hytrach na threfn Adolygiad Ffurf Fer er mwyn ymateb i faterion strategol a godwyd a newidiadau arwyddocaol yng nghyd-destun polisi cynllunio. Mae gweithdrefn adolygu llawn yn golygu bod angen cynllun datblygu lleol (CDLI) newydd.
- 1.2 Mae'r Cytundeb Cyflawni hwn sy'n cynnwys Cynllun Cynnwys Cymunedau yn nodi sut a phryd y gall rhanddeiliaid a'r gymuned gymryd rhan yn y broses o lunio'r cynllun ac amserlen ar gyfer paratoi CDLI Newydd Eryri.

CYNNWYS Y CYTUNDEB CYFLWAWNI

- 1.3 Mae dwy brif ran i'r Cytundeb Cyflawni:

RHAN A : Amserlen o gyfnodau allweddol paratoi'r Cynllun; a

RHAN B : Cynllun Cynnwys Cymunedau sy'n amlinellu sut a phryd y bydd y gymuned yn gallu cymryd rhan yn y broses o baratoi'r Cynllun.

Mae'r cytundeb cyflawni yn nodi sut y bydd yr Awdurdod yn cynnwys y gymuned leol a rhanddeiliaid eraill wrth baratoi Cynllun Datblygu Lleol Eryri newydd.

Isod mae copi o'r amserlen sy'n amlinellu dyddiadau allweddol ar gyfer paratoi'r cynllun:

Camau Diffiniol¹

			Cyfnod Ymgynghori
1	Cytundeb Cyflawni	Drafft i'r Pwyllgor: 18 Hydref 2023 Cymeradwyaeth yr Awdurdod 7 Chwefror 2024 Cyflwyno i Lywodraeth Cymru i'w gymeradwyo Chwefror 2024. Cytundeb Cyflawni wedi'i gytuno a'i gyhoeddi erbyn mis Mawrth 2024 Cynllun Disodli yn dod i rym ym mis Mawrth 2024	Ymgynghoriad ar y Cytundeb Cyflawni drafft a'r Cynllun Cynnwys Cymunedau (CCC) Tachwedd – Rhagfyr 2023
2	Cyfranogiad cyn-adneuo	Mawrth 2024 – Awst 2025	Galwad Cyhoeddus am Safleoedd Ymgeisiol: caiff ei gynnal am o leiaf chwe wythnos yn ystod y Gwanwyn 2024
3	Ymgynghoriad Cyn Adneuo		Ymgynghoriad cyhoeddus ar y Cynllun Cyn Adneuo (y Strategaeth a Ffefrir) Mai – Mehefin 2025
4	Ymgynghoriad Adneuo	Medi 2025 – Awst 2026	Chwefror - Mawrth 2026

Camau Dangosol²

5	Cyflwyno	Cyflwyno Medi 2026	
6	Archwiliad	11 mis wedi'r broses o gyflwyno	
7	Adroddiad yr Arolygwyr	Awst 2027	
8	Mabwysiadu	O fewn 8 wythnos i dderbyn Adroddiad Medi 2027	

¹ **Camau Diffiniol** - y camau wrth baratoi'r cynllun o dan reolaeth uniongyrchol yr Awdurdod hyd at a chan gynnwys Cyfnod Adneuo Statudol y CDLI. Gellir monitro a rheoli rheolaeth prosiect y broses yn ofalus. Gwneir pob ymdrech i osgoi gwyrto oddi wrth yr amserlen gymeradwy yn ystod y camau hyn.

² **Camau Dangosol** – y camau y tu hwnt i Gyfnod Adneuo Statudol y CDLI. Mae gan yr Awdurdod lai o reolaeth dros gamau diweddarach prosesau paratoi'r cynllun, gan eu bod yn dibynnu ar lawer o ffactorau megis mewnbwn gan sefydliadau allanol, nifer y sylwadau y mae angen ymdrin â hwy, ymatebion gan Lywodraeth Cynulliad Cymru a'u gofynion ac ar gyfer y CDLI. maint y materion i'w hystyried gan yr Arolygiaeth Gynllunio annibynnol

9	Monitro ac Adolygu	Parhaus	Adroddiadau Monitro Blynyddol i'w cyflwyno fis Hydref bob blwyddyn a'r Adolygiad o'r Cynllun ddim hwyrach na 4 blynedd o'r dyddiad mabwysiadu
---	--------------------	---------	--

Mae copi drafft o'r cytundeb cyflawni wedi'i anfon at Lywodraeth Cymru ar gyfer sylwadau cychwynnol. Mae amserlen ddrafft yn amlinellu'r Camau Ymgynghori ar gyfer y Gwerthusiad o Gynaliadwyedd (GC) a'r Asesiad Amgylcheddol Strategol (AAS) wedi'i hanfon at yr Ymgynghorai Statudol (CNC a CADW) i gael eu sylwadau. Yn ogystal â hyn mae amserlen paratoi'r CDLI wedi'i hanfon at yr Arolygiaeth Gynllunio.

GOBLYGIADAU ADNODDAU

Ni fydd angen unrhyw adnoddau ychwanegol gan yr Awdurdod i baratoi'r Cytundeb Cyflawni.

Heblaw am y gwaith sydd ei angen ar gyfer yr Archwiliad Cyhoeddus, gellir cynnwys costau cynhyrchu'r CDLI cyffredinol o fewn cyllidebau presennol yr adrannau. Bydd yr Archwiliad Cyhoeddus yn gofyn am ddefnyddio Cronfa Risg Penodol a ddyrannwyd ar gyfer Ymchwiliadau Cyhoeddus, ac mae digon o arian yn y Gronfa Wrth Gefn hon i dalu am y gwaith hwn.

ARGYMHELLIAD

I drafod a rhoi sylwadau ar gynnwys y drafft Cytundeb Cyflawni a'i gymeradwyo ar gyfer ymgynghori gyda rhanddeiliaid.

PAPURAU CEFNDIR

Yn unol â'r adroddiad.

**Cynllun Datblygu Lleol Newydd Eryri
2024-2039**

**Cytundeb Cyflawni Drafft
Hydref 2023**

Cynnwys

1	Rhagarweiniad.....	<u>34</u>
	<i>Adolygiad o Gynllun Datblygu Lleol Mabwysiedig Cyfredol Eryri 2016 – 2031</i>	<u>34</u>
	<i>Y Camau Wrth Gymeradwyo'r Cytundeb Cyflawni</i>	<u>34</u>

Rhan A: Amserlen

2	Amserlen CDLI Newydd Eryri	<u>56</u>
	<i>Diagram 1: Amserlen Cryno CDLI Newydd Eryri</i>	<u>56</u>
3	Asesiad / Gwerthusiad o'r Cynllun	<u>78</u>
4	Trefniadau Llywodraethu	<u>89</u>
5	Adnoddau	<u>940</u>
	<i>Diagram 2: Diagram Sefydliad</i>	<u>940</u>
6	Cydweithio	<u>1142</u>
7	Asesiad Risg	<u>1243</u>
8	Canllawiau Cynllunio Atodol (CCA)	<u>1546</u>
9	Monitro ac Adolygu'r Cytundeb Cyflawni	<u>1647</u>

Rhan B: Cynllun Cynnwys Cymunedau

1.	<i>Nod, Cwmpas, Blaenoriaethau Ac Egwyddorion Y CCC Wrth Adolygu'r CDLII</i>	<u>19</u>
2.	<i>Beth Rydym Yn Ei Ddisgwyl Gennyh Chi?</i>	<u>22</u>
3.	<i>Pwy Fyddwn Ni'n Eu Cynnwys A Sut?</i>	<u>22</u>
4.	<i>Amserlen Cyfranogiad</i>	<u>32</u>
5.	<i>Atodiadau</i>	<u>41</u>
	<i>Atodiad 1: Rhanddeiliaid Allweddol</i>	<u>42</u>

1 RHAGARWEINIAD

1.1 Mae'r Cytundeb Cyflawni (CC) hwn wedi'i gynhyrchu gan Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri ar gyfer Cynllun Datblygu Lleol Newydd Eryri (CDLINE).

1.2 Mae dwy brif ran i'r Cytundeb Cyflawni:

RHAN A: Amserlen o gyfnodau allweddol paratoi'r Cynllun; a

RHAN B: Cynllun Cynnwys Cymunedau sy'n amlinellu sut a phryd y bydd y gymuned yn gallu cymryd rhan yn y broses o baratoi'r Cynllun.

Adolygiad o Gynllun Datblygu Lleol mabwysiedig cyfredol Eryri 2016 – 2031

1.3 Y cynllun datblygu lleol statudol cyfredol ar gyfer Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri yw CDLI Eryri (2016-2031) a fabwysiadwyd ar y 6^{ed} o Chwefror 2019. Mae'n ofynnol i Awdurdodau Cynllunio Lleol adolygu eu CDLI o leiaf bob pedair blynedd o'r dyddiad mabwysiadu. Adolygwyd CDLI mabwysiedig Eryri yn 2023 a sefydlodd Adroddiad Adolygu yr angen i gynnal gweithdrefn Adolygiad Llawn, yn hytrach na gweithdrefn Adolygiad Ffurf Fer er mwyn ymateb i faterion strategol a godwyd a newidiadau arwyddocaol yng nghyd-destun polisi cynllunio, yn enwedig ar lefel genedlaethol ar ôl cyhoeddi Cymru'r Dyfodol a rhifynnau wedi'u diweddarau o Bolisi Cynllunio Cymru (PCC).

1.4 Mae gweithdrefn adolygiad lawn yn golygu bod angen cynllun datblygu lleol newydd (CDLIN). Mae'r Cytundeb Cyflawni hwn sy'n cynnwys Cynlluniau Cynnwys Cymunedau yn nodi sut a phryd y gall rhanddeiliaid a'r gymuned gymryd rhan yn y broses o lunio'r cynllun ac amserlen ar gyfer paratoi CDLI Newydd Eryri.

1.5 Hyd nes y caiff y Cynllun Datblygu Lleol Newydd (CDLIN) ei fabwysiadu, bydd CDLI Eryri (2016-2031) yn parhau i fod y Cynllun Datblygu statudol at ddibenion rheoli datblygu.

Y camau wrth gymeradwyo'r Cytundeb Cyflawni

1.6 Wrth ddatblygu'r Cytundeb Cyflawni, mae'r Awdurdod wedi cymryd y camau canlynol :

- ❖ Paratoi Cytundeb Cyflawni drafft (gan gynnwys Cynllun Cynnwys Cymunedau)
- ❖ Ymgynghori ar amserlen ddrafft gyda Llywodraeth Cymru (LIC)
- ❖ Yr Aelodau yn ystyried y Cytundeb Cyflawni drafft ar gyfer ymgynghoriad
- ❖ Ymgynghori â rhanddeiliaid penodol a chyffredinol fel y nodir yn Atodiad 1
- ❖ Diwygio'r Cytundeb Cyflawni Drafft yn dilyn ymgynghoriad
- ❖ Cymeradwyo Cytundeb Cyflawni i'w gyflwyno i Lywodraeth Cymru gan Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri [gyda Chytundeb o dan bwerau dirprwyedig ar gyfer addasiadau o ganlyniad i sylwadau Llywodraeth Cymru];
- ❖ Cyflwyno i Lywodraeth Cymru i gytuno arno;

1.7 Wedi iddo gael ei gytuno gan Lywodraeth Cymru bydd yr Awdurdod yn sicrhau:

- ❖ Y Cyhoeddi'r y Cytundeb Cyflawni;
- ❖ Paratoi'r cynllun yn unol â'r Cytundeb.

RHAN A: AMSERLEN

2 AMSERLEN CDLI NEWYDD ERYRI

- 2.1 Mae'r amserlen hon yn nodi'r hyn y mae'r Awdurdod yn ei ystyried yn amserlen heriol, ond realistig, ar gyfer paratoi CDLI newydd. Wrth baratoi'r amserlen rhoddwyd ystyriaeth i ddisgwyliad Llywodraeth Cymru y bydd cynllun newydd yn cael ei baratoi o fewn 3.5 mlynedd ar ôl dechrau'r broses. Mae'r amserlen ar gyfer CDLI Newydd Eryri yn bodloni'r gofyniad hwn. Mae hyn yn rhedeg o'r Cytundeb Cyflawni y cytunwyd arno gan Lywodraeth Cymru ym mis Mawrth 2024 i'w fabwysiadu ym mis Medi 2027. Mae Diagram 1 yn dangos y gyfres o gamau y byddwn yn mynd drwyddynt wrth baratoi Cynllun Datblygu Lleol Newydd Eryri.
- 2.2 Manylir ar y cyfleoedd ar gyfer cyfranogiad rhanddeiliaid a'r gymuned ym mhob un o'r camau hyn yn y Cynllun Cynnwys Cymunedau (CCC) (RHAN B o'r Cytundeb Cyflawni hwn).

Diagram 1: Amserlen Cryno CDLI newydd Eryri

Camau Diffiniol¹

			Cyfnod Ymgynghori
1	Cytundeb Cyflawni	Drafft i'r Pwyllgor: 18 Hydref 2023 Cymeradwyaeth gan yr Awdurdod 7 Chwefror 2024 Cyflwyno i Lywodraeth Cymru i'w gymeradwyo Chwefror 2024. Cytundeb Cyflawni wedi'i gytuno a'i gyhoeddi erbyn mis Mawrth 2024 Cynllun Newydd yn dechrau ym mis Mawrth 2024	Ymgynghoriad ar y CC drafft a'r CCC Tachwedd – Rhagfyr 2023
2	Cyfranogiad cyn adneuo	Mawrth 2024 – Awst 2025	Galwad Cyhoeddus am Safleoedd Posib: a gynhelir am o leiaf chwe wythnos yn ystod y Gwanwyn 2024
3	Ymgynghoriad cyn adneuo		Ymgynghoriad cyhoeddus ar y Cynllun Cyn Adneuo (y Strategaeth a Ffefrir) Mai – Mehefin 2025
4	Ymgynghoriad Adneuo	Medi 2025 – Awst 2026	Chwefror - Mawrth 2026

¹ **Camau Diffiniol** - y camau wrth baratoi'r cynllun o dan reolaeth uniongyrchol yr Awdurdod hyd at a chan gynnwys Cyfnod Adneuo Statudol y CDLI. Gellir monitro a rheoli rheolaeth prosiect y broses yn ofalus. Gwneir pob ymdrech i osgoi gwro oddi wrth yr amserlen a gymeradwywyd yn ystod y camau hyn.

Camau Dangosol²

5	Cyflwyno	Cyflwyno Medi 20 ~~26~~ ²⁷	
6	Archwiliad	Proses 11 mis ar ôl cyflwyno	
7	Adroddiad yr Arolygwyr	Awst 2027	
8	Mabwysiadu	O fewn 8 wythnos i dderbyn yr Adroddiad - Medi 2027	
9	Monitro ac Adolygu	Parhaus	Adroddiadau Monitro Blynyddol i'w cyflwyno fis Hydref bob blwyddyn a'r Adolygiad o'r Cynllun ddim hwyrach na 4 blynedd o'r dyddiad mabwysiadu

- 2.3 Amserlen gryno yw hon, ac mae'r amserlen lawn yn Rhan 2 yn cynnwys holl amserlennu'r Gwerthusiad Cynaliadwyedd (GC) neu'r Adroddiad Asesiad Cynaliadwyedd Integredig (ACI) cysylltiedig – gan ymgorffori'r Asesiad Amgylcheddol Strategol.
- 2.4 Gwneir pob ymdrech i gadw at yr amserlen yn y Cytundeb Cyflawni hwn. Fodd bynnag, cydnabyddir y gall amgylchiadau godi a all olygu na ellir cadw at yr amserlen. Er mwyn osgoi newid ffurfiol i'r amserlen oherwydd mân oedi ym mhroses y CDLI, cynigir lwfans 3 mis ar gyfer oedi.

---

² **Camau Dangosol** – y camau y tu hwnt i Gyfnod Adneuo Statudol y CDLI. Mae gan yr Awdurdod lai o reolaeth dros gamau diweddarach prosesau paratoi'r cynllun, gan eu bod yn dibynnu ar lawer o ffactorau megis mewnbwn gan sefydliadau allanol, nifer y sylwadau y mae angen ymdrin â hwy, ymatebion gan Lywodraeth Cymru a'u gofynion, ac ar gyfer y CDLI, nifer y materion i'w hystyried gan yr Arolygiaeth Gynllunio annibynnol

3 ASESIAID / GWERTHUSIAD O'R CYNLLUN

- 3.1 Mae Datblygu Cynaliadwy wrth galon proses y cynllun datblygu. Rhaid i bob cynllun datblygu sicrhau ei fod yn cyfrannu at gyflawni nodau llesiant diwylliannol, economaidd, cymdeithasol, ac amgylcheddol Cymru yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol 2015 (DLICD). Ar gyfer CDLI Newydd Eryri, mae'n rhaid i'r Awdurdod ystyried sefydlu gwaelodlin y Gwerthusiad Cynaliadwyedd (GC) ar gyfer y cynllun newydd (mae'r GC yn cynnwys gofynion yr Asesiad Amgylcheddol Strategol/AAS) ac ailystyried dilysrwydd fframwaith y GC mabwysiedig. Mae hyn yn golygu y bydd fframwaith y GC ar gyfer y CDLI cyfredol yn cael ei ddiweddarau ar gyfer y CDLI Newydd. Pan fydd Fframwaith Asesu'r Gwerthusiad Cynaliadwyedd/Gwerthusiad Cynaliadwyedd Integredig wedi'i gwmpasu a'i sefydlu, caiff ei ddefnyddio wrth arfarnu polisiau a chynigion y CDLI Newydd arfaethedig. Cyhoeddir adroddiadau i gyd-fynd â phrif gamau'r CDLI Newydd ac i ddogfennu'r asesiad iteradd a'r broses o baratoi'r cynllun a gynhaliwyd hyd at y pwynt hwnnw. Bydd y GC/GCI hefyd yn rhan annatod o'r Asesiad o Safleoedd Posib.
- 3.2 Mae canllawiau cenedlaethol bellach yn nodi y gallai Gwerthusiad Cynaliadwyedd Integredig (GCI) fod yn briodol sy'n cynnwys ystyried Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol, Effeithiau ar Iechyd, y Gymraeg a Chydraddoldeb (gan gynnwys Dyletswydd Economaidd-Gymdeithasol Deddf Cydraddoldeb 2010).
- 3.3 Bydd Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd (ARhC) yn aros ar wahân. Mae ARhC yn llywio'r gwaith o baratoi strategaeth y CDLI Newydd, polisiau a dyraniadau tir drwy nodi eu potensial i effeithio ar gynefinoedd amgylcheddol a ddynodwyd yn genedlaethol, h.y. Ardaloedd Cadwraeth Arbennig, Ardaloedd Gwarchodaeth Arbennig a safleoedd Ramsar. Lle byddai gan gynllun defnydd tir y potensial i effeithio'n sylweddol ar safle, mae angen cynnal Asesiad Priodol manwl i asesu'r effeithiau ac i ystyried addasrwydd opsiynau a mesurau lliniaru.

4 TREFNIADAU LLYWODRAETHU

- 4.1 Mae'r Awdurdod wedi sefydlu trefniant craffu corfforaethol sy'n cynnwys aelodau o Dîm Rheoli'r Awdurdod sy'n annibynnol i'r tîm llunio'r cynllun er mwyn monitro'r cynnydd.
- 4.2 Mae cyfarfodydd gweithgor aelodau'r Awdurdod a gynhelir sawl gwaith y flwyddyn yn rhoi'r cyfle i aelodau lywio polisiau cynllunio sy'n dod i'r amlwg ac ystyried dogfennau drafft yn anffurfiol ar gamau allweddol wrth baratoi cynllun newydd.
- 4.3 Mae gan yr Awdurdod Fforwm Partneriaeth sefydledig o randdeiliaid allweddol (Fforwm Eryri). Mae Fforwm Eryri yn bwrw ymlaen â Chynllun Eryri, y ddogfen strategol gyffredinol ar gyfer y Parc Cenedlaethol, sy'n cydlynu ac yn integreiddio cynlluniau, strategaethau a champau gweithredu eraill. Mae'n nodi sut y caiff pwrpasau'r Parc Cenedlaethol a'i ddyletswydd gysylltiedig eu cyflawni drwy ddatblygu cynaliadwy. Mae Cynllun Eryri yn cyd-fynd â Chynllun Datblygu Lleol Eryri (CDLI). Mae gan y cynlluniau weledigaeth a rennir ac mae'r CDLI yn ceisio cyflawni elfennau gofodol Cynllun Eryri. Bydd Fforwm Eryri yn cyflawni rôl allweddol o ran hwyluso ymgysylltiad strwythuredig a darparu mewnbwn i bolisiau cynllunio sy'n dod i'r amlwg ac ystyried adroddiadau monitro blynyddol ar gynnydd CDLI Eryri. Rhagwelir y bydd polisiau a champau gweithredu Cynllun Eryri hefyd yn cael eu hadolygu yn yr ychydig flynyddoedd nesaf ochr yn ochr â CDLI Eryri i sicrhau cydlynad rhwng dwy ddogfen strategol yr Awdurdod. Bydd Fforwm Eryri felly yn sicrhau y bydd cydlynad a chysondeb rhwng y ddau gynllun wrth adolygu'r CDLI, gan flaenoriaethu cydweithio er mwyn gallu ymateb i'r heriau sy'n wynebu Eryri. Mae rhagor o fanylion am Fforwm Eryri wedi'u cynnwys yn y Cynllun Cynnwys Cymunedau.
- 4.4 Bydd is-grwpiau CDLI Newydd Eryri, a fydd yn cynnwys swyddogion yr Awdurdod a phartïon perthnasol eraill yn ôl yr angen, yn ymgynnull i drafod y sylfaen dystiolaeth a diwygiadau angenrheidiol i bolisi'r CDLI, y testun ategol a'r CCA. Bydd yr is-grwpiau hyn yn seiliedig ar bynciau, er enghraifft; tai, trafnidiaeth, carbon ac ati a byddant yn ymgynnull ar sail 'yn ôl yr angen'.
- 4.5 Awdurdod y Parc Cenedlaethol sy'n parhau i fod yn gyfrifol am wneud penderfyniadau ar gyfer CDLI Eryri. Mae amserlen y Cytundeb Cyflawni wedi ystyried amserlen Gweithgor Aelodau'r Awdurdod ac amserlen y Pwyllgor Cynllunio a Mynediad. Bydd trefniadau hefyd yn cael eu sefydlu ar gyfer penderfyniadau dirprwyedig gan y Pwyllgor Cynllunio a Mynediad.³

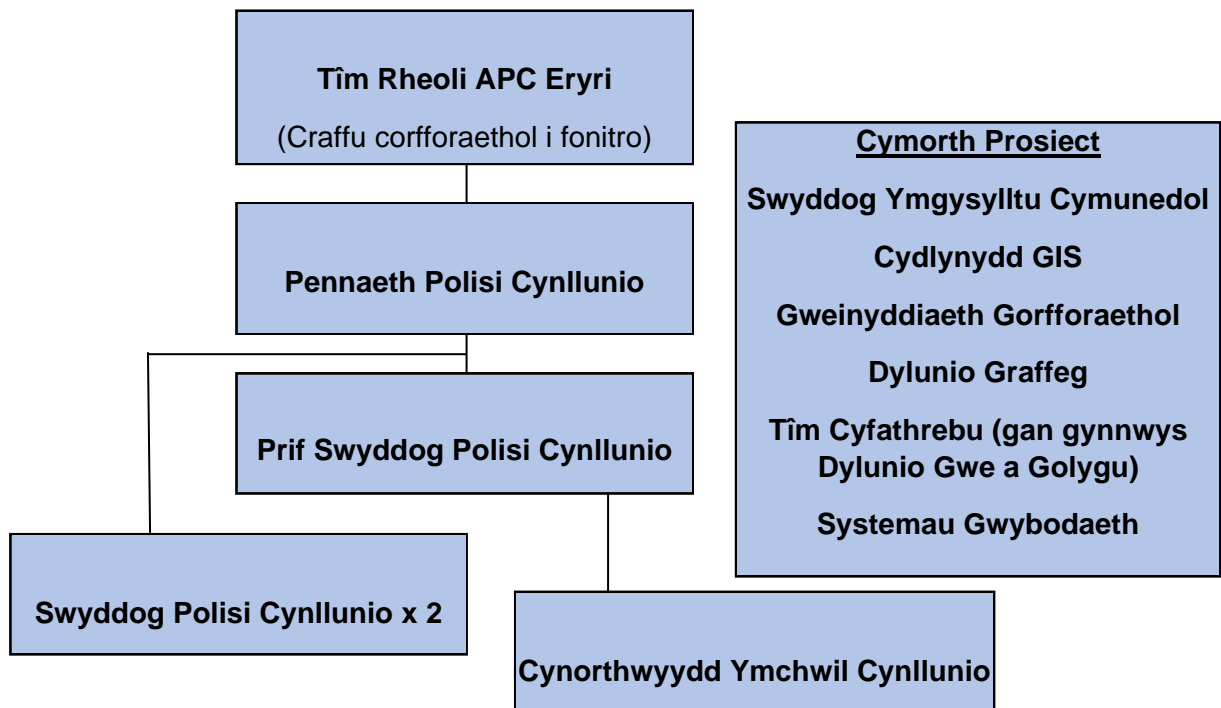
---

³ Mae'r Pwyllgor Cynllunio a Mynediad yn cynnwys pob un o 18 aelod yr Awdurdod: 6 aelod wedi'u penodi gan Lywodraeth Cymru, 9 aelod wedi'u penodi gan Gyngor Gwynedd a 3 aelod wedi'u penodi gan Gyngor Bwrdeistref Sirol Conwy. Yn eu rôl fel aelodau o Awdurdod y Parc Cenedlaethol nid oes gan aelodau gylch gorchwyl 'etholaeth leol'.

5 ADNODDAU

- 5.1 Wrth baratoi'r cynlluniau ac ymgysylltu â'r gymuned bydd yr Awdurdod yn neilltuo'r adnoddau angenrheidiol, yn bennaf amser swyddogion / aelodau a chyllid referniw.
- 5.2 Mae'r Strwythur Rheoli ar gyfer y Prosiect i'w weld yn niagram 2.

Diagram 2: Diagram Sefydliad

Mewnbynnau	Mewnbynnau	Fforwm Eryri
Mewnol	Allanol	Cadw
Rheoli Datblygu a'r Amgylchedd Adeiledig	Cysylltiadau â chynlluniau a pholisiau eraill	Coleg Glynllifon: CoG
Rheolwr Partneriaethau (Cynllun Eryri)	Awdurdodau Cyfagos	Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy: CBSC
Mynediad	Fforwm Eryri	Cymdeithas Tir a Busnesau Cefn Gwlad: CLA
Cadwraeth: Ecoleg / Amaethyddiaeth / Coetiroedd	Rhanddeiliaid Allweddol (Ymgynghoreion Penodol a Chyffredinol)	Cymdeithas Eryri / Snowdonia Society: CESS
Archaeoleg?	Y Gymuned	Cyngor Gwynedd: CG
Cyfathrebu		Undeb Amaethwyr Cymru: FUW
Eiddo 194		Ffederasiwn Busnesau Bach: FfBB / FSB
Is-grwpiau seiliedig ar bynciau (ymgynnull 'yn ôl yr angen')		Grŵp Cynefin: Cynefin
		Ymddiriedolaeth John Muir: JMT
		Undeb Cenedlaethol Amaethwyr Cymru: NFU Cymru
		Ymddiriedolaeth Genedlaethol: YG / NT
		Cyfoeth Naturiol Cymru: CNC / NRW
		Ymddiriedolaethau Natur Gogledd Cymru: YNGC/ NWWT
		Partneriaeth Awyr Agored: PAA
		Iechyd Cyhoeddus Cymru: ICC /PHW
		Y Gymdeithas Frenhinol er Gwarchod Adar: RSPB
		Eryri Bywiol: EB / SA
		Ardal Cadwraeth Arbennig (ACA) 9
		Pen Llŷn a'r Sarnau: PLAS
		Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri: APCE

- 5.3 Bydd adnoddau staff ar gyfer y prosiect yn cael eu darparu gan y Tîm Polisi. Bydd y Tîm Polisi yn cynnwys:

Pennaeth Polisi Cynllunio (0.6)
Prif Swyddog Polisi Cynllunio x 1 (FT)
Swyddog Polisi Cynllunio x 2 (FT)
Cynorthwydd Ymchwil Cynllunio x 1 (FT)

- 5.4 Yn ogystal, darperir cefnogaeth a chymorth gan adrannau eraill mewn perthynas â mewnbwn polisi arbenigol, gan gynnwys Rheolaeth Datblygu, yr Amgylchedd Adeiledig, Cadwraeth ac ati yn ogystal â chefnogaeth gan Systemau Gwybodaeth ar ofynion cronfa ddata a Systemau Gwybodaeth, Tîm Ymgysylltu, Cyfathrebu a golygu gwefan, Dylunio Graffeg, GIS a chymorth gweinyddol.
- 5.5 Mae'r Awdurdod wedi ymrwymo i wneud cymaint o'r gwaith yn fewnol â phosibl. Bydd yr Awdurdod yn defnyddio adnoddau ychwanegol a ddarperir gan Lywodraeth Cymru ac RTPi Cymru i gefnogi'r hyfforddiant i staff ac aelodau i sicrhau galluoedd mewn meysydd gwaith newydd/datblygol ac uwch sgilio. Mae'r Awdurdod hefyd yn cydnabod pwysigrwydd nodi arfer gorau a chodi safonau ar draws system gynllunio Cymru drwy rannu arbenigedd a gwybodaeth. Bydd yr Awdurdod hefyd yn gweithio'n agos gyda'r Ymgynghorai Statudol (Cyfoeth Naturiol Cymru (CNC) a CADW) drwy gydol y broses o baratoi'r cynllun.
- 5.6 Ni wnaed unrhyw ymgais i feintioli mewnbwn y rhanddeiliaid allanol y bydd ei angen i gyflawni'r dull cydweithredol a fwriedir drwy gyfrwng Fforwm Eryri, er y cydnabyddir yn ddiolchgar eu hymrwymiad amser.
- 5.7 Bydd yr Awdurdod yn comisiynu ymgynghorwyr arbenigol i weithio ar amrywiaeth o bynciau a thasgau casglu tystiolaeth wrth baratoi'r CDLI Newydd, a bydd cyllid ychwanegol yn amodol ar gymeradwyaeth wrth osod cyllideb flynyddol yr Awdurdod. Mae gan yr Awdurdod gronfa wrth gefn i gwrdd â chost ddisgwyliedig yr archwiliad annibynnol.

6 CYDWEITHIO

- 6.1 Mae llawer o gyfleoedd i Awdurdodau cynllunio cyfagos gydweithio wrth adolygu eu CDLI. Bydd yr Awdurdod yn gweithio ar y cyd ag ACLI cyfagos Gwynedd a Chonwy i gasglu tystiolaeth a seilio polisiau ar y wybodaeth hon a sicrhau bod CDLI diwygiedig Eryri yn gydnaws â CDLI cyfagos. Mae cyfleoedd i ymgymryd ag astudiaethau ar y cyd/datblygu sylfaen tystiolaeth eisoes wedi dechrau gyda Gwynedd ar Asesiad Strategol o Ganlyniadau Llifogydd ar y cyd, comisiynu camau cyntaf Adolygiad Tir Cyflogaeth ar y cyd a thrwy lofnodi Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth i greu Cynllun Economi Ymwelwyr Cynaliadwy ar gyfer y dyfodol.
- 6.2 Bydd yn bwysig ystyried y cysylltiadau swyddogaethol a chyd-ddibyniaeth cymunedau ardal y Parc Cenedlaethol ac yn ardaloedd cynllunio lleol Gwynedd, Conwy a Phowys. Rhoddir ystyriaeth i ardaloedd y tu allan i'r Parc Cenedlaethol a'u dylanwad ar gymunedau'r Parc Cenedlaethol wrth ddarparu llawer o wasanaethau a chyfleusterau hanfodol. Bydd yn bwysig parhau i gydweithio ag awdurdodau cyfagos ar faterion a wynebir mewn aneddiadau a rennir sy'n pontio ffin y Parc Cenedlaethol.
- 6.3 Mae Parc Cenedlaethol Eryri o fewn rhanbarth Gogledd Cymru, fel y nodir yn Cymru'r Dyfodol. Mae Cymru'r Dyfodol yn disgwyl i awdurdodau cynllunio Gogledd Cymru gydweithio i gynllunio ar gyfer materion rhanbarthol wrth baratoi Cynllun Datblygu Strategol. Rhagwelir y bydd y broses o baratoi Cynllun Datblygu Strategol yn arwain at gydweithio rhanbarthol i sicrhau bod cydlynid rhwng y Cynllun Datblygu Lleol a'r Cynllun Datblygu Strategol o ran strategaeth a gweledigaeth ar gyfer yr ardal leol ac yn rhanbarthol. Sefydlwyd Cyd-Bwyllgor Gogledd Cymru ar 1^{af} Ebrill 2021 ac mae APC Eryri eisoes yn cefnogi ac yn cyfrannu at y gost sefydlu. Rhagwelir y bydd cyfleoedd pellach i ymgymryd â thystiolaeth benodol ar y cyd i sicrhau cysondeb yn y dull gweithredu o gynorthwyo gyda datblygu polisi yn y dyfodol ar lefel ranbarthol a lleol. Roedd gwaith ar Gynllun Datblygu Strategol Gogledd Cymru i fod i ddechrau yn ystod Haf 2023 ond nid oes tîm rhanbarthol yn ei le ar hyn o bryd, ac nid oes Cytundeb Cyflawni ac amserlen wedi'i ddrafftio ar gyfer paratoi'r Cynllun Datblygu Strategol. Rhagwelir y gall y gwaith o ddechrau Cynllun Datblygu Strategol hyd at ei fabwysiadu gymryd hyd at 5 mlynedd.
- 6.4 Mae'n rhaid i'r gwaith o baratoi CDLI Newydd Eryri fynd rhagddo i sicrhau bod CDLI yr Awdurdod a'i sylfaen dystiolaeth ategol yn cael eu diweddarau er mwyn darparu sail gadarn ac effeithiol ar gyfer gwneud penderfyniadau cynllunio yn Eryri. Mae'r Awdurdod yn cydnabod y gallai fod cyfleoedd gweithio ar y cyd defnyddiol i'w harchwilio a all fod yn ddefnyddiol ar gyfer paratoi Cynlluniau Datblygu Strategol a Chynlluniau Datblygu Lleol. Bydd yn bwysig sicrhau bod Cynllun Datblygu Lleol Newydd Eryri yn cydymffurfio'n gyffredinol â'r Cynllun Datblygu Strategol.

7 ASESIAD RISG

- 7.1 Ystyrir bod yr amserlen arfaethedig ar gyfer paratoi'r cynllun yn realistig ac yn gyraeddadwy o ystyried cwmpas y gwaith y mae Awdurdod y Parc Cenedlaethol yn credu y bydd yn ymwneud ag ef, i reoliadau a chanllawiau presennol Llywodraeth Cymru a'r adnoddau y gall yr Awdurdod eu hymrwymo i baratoi'r cynllun. Er y gwneir pob ymdrech i osgoi gwyro oddi wrth yr amserlen arfaethedig, mae'r Awdurdod wedi nodi nifer o risgiau posibl a nodir isod, ynghyd â'r dull gweithredu arfaethedig o'u rheoli. Bydd yr amserlen, ynghyd â'r rhaglen waith a ragwelir a'r adnoddau sydd ar gael yn cael eu hadolygu'n rheolaidd i fonitro oedi posibl neu effeithiau eraill o ganlyniad i'r risgiau a nodwyd neu achosion eraill. Rhoddir adroddiadau cynnydd i Dîm Rheoli'r Awdurdod i'w monitro. Lle bo angen, cynigir mesurau lliniaru.

Risg Posibl	Effaith Bosibl	Lliniaru
Argaeledd cyllid digonol	Oedi / effaith ar gyflawni gwaith arolygu ac ymgysylltu angenrheidiol	Sicrhau bod CDLI Eryri yn cynnal blaenoriaeth. Neilltuo digon o arian yn y gyllideb ymlaen llaw. Sicrhau cyllideb wrth gefn i fynd i'r afael â chostau nas rhagwelwyd. Monitro ac adolygu
Adnoddau staff ac argaeledd yn enwedig cynllunwyr dwyieithog, cymwys a phrofiadol	Oedi yn y rhaglen Anawsterau wedi'u nodi wrth ddod o hyd i gynllunwyr cymwys a phrofiadol newydd	Sicrhau cyllideb wrth gefn i fynd i'r afael â chostau annisgwyl ar gyfer ymgynghorwyr arbenigol / staffio. Monitro a pharhau i adolygu
Etholiadau Lleol / Cyffredinol / Cynulliad / penodiadau i aelodaeth Awdurdod	Oedi yn y rhaglen; newid blaenoriaethau	Amserlen realistig sy'n ystyried dyddiadau etholiad. Cynnwys yr holl aelodau drwy gydol proses llunio cynllun CDLI Eryri. Monitro a pharhau i adolygu
Daw i'r amlwg bod yr amserlen yn rhy uchelgeisiol oherwydd diffyg gwybodaeth hanfodol sydd ei hangen gan sefydliadau allanol neu effaith strategaethau allanol ar amseru. Efallai na fydd Amseriad Tystiolaeth Critigol (sydd y tu allan i gwmpas yr ACLI) yn cyd-fynd ag Amserlen y Cytundeb Cyflawni – e.e., data Rhagamcanion Poblogaeth ac Aelwydydd,	Oedi yn y rhaglen	Ystyried adnoddau ychwanegol Ystyried anghenion tystiolaeth a chasglu ymhell ymlaen llaw Cynllunio i fod yn ymatebol ac yn hyblyg i newidiadau lle bo modd. Tynnu sylw Llywodraeth Cymru at broblemau posibl;

Tystiolaeth Ansawdd Afonydd (ACA) ac ati.		Protocolau Adran 62 a gynigir ar gyfer yr holl risgiau a nodwyd. Monitro a pharhau i adolygu
Colli staff oherwydd mesurau caledi neu ffactorau eraill	Dim digon o staff i ymgymryd â maint y gwaith sydd ei angen i gwrdd â'r amserlen y cytunwyd arni	Sicrhau bod CDLI Eryri yn cynnal blaenoriaeth. Ailddyrannu adnoddau staff fel y bo'n briodol. Ystyried adnoddau ychwanegol
Gofynion ychwanegol yn deillio o ddeddfwriaeth newydd neu ganllawiau cenedlaethol	Angen gwaith ychwanegol, gan achosi oedi yn y rhaglen	Monitro deddfwriaeth / canllawiau sy'n dod i'r amlwg ac ymateb yn gynnar i newidiadau lle bo modd.
Amserlen yn rhy uchelgeisiol a llwyth gwaith mwy na'r disgwyl, e.e. nifer y sylwadau a dderbyniwyd neu ofynion AAS	Oedi yn y rhaglen.	Amserlen realistig wedi'i pharatoi gyda pheth hyblygrwydd. Ystyried adnoddau ychwanegol.
Dim digon o wybodaeth i gynnal AAS o gynigion	Oedi yn y rhaglen	Nodi disgwyliadau ymgylgoreion yn y Cytundeb Cyflawni. Ystyried adnoddau ychwanegol.
Oedi a achosir gan gyfieithu a / neu'r broses argraffu	Oedi yn y rhaglen Costau cynyddol	Gweithio'n agos gydag adrannau perthnasol a'u gwneud yn ymwybodol o amserlen a llwyth gwaith. Ystyried adnoddau ychwanegol
Gwrthwynebiadau Sylweddol gan Gyrrff Ymgynghori Statudol	Ni ellir cyflwyno'r CDLI i'w archwilio heb waith sylweddol	Sicrhau bod barn cyrff statudol yn cael ei cheisio a'i hystyried cyn gynted â phosibl. Ystyried adnoddau ychwanegol
Nid yw PEDW'r Arolygiaeth Gynllunio yn gallu bodloni'r	Archwiliad a / neu adroddiad yn cael ei oedi.	Cydgysylltu'n agos â PEDW, rhannu amserlen yn gynnar yn

amserlen ar gyfer archwilio ac adrodd	Nid yw cerrig milltir allweddol yn y rhaglen yn cael eu bodloni	y broses. Cysylltiad agos â'r Arolygiaeth Cynllunio i sicrhau y rhoddir rhybudd cynnar ynghylch unrhyw broblemau (e.e. ymgynghori ar y CDLI)
CDLI yn methu prawf cadernid	Ni ellir mabwysiadu'r CDLI heb waith ychwanegol sylweddol. Gallai oedi sylweddol olygu y byddai'r CDLI mabwysiedig presennol yn peidio â bod yn CDLI sy'n bodoli ar ôl 2031, gan greu gwagle polisi pe na bai CDLI newydd yn cael ei fabwysiadu cyn y dyddiad hwn.	Sicrhau bod y CDLI yn gadarn, wedi'i seilio ar sylfaen dystiolaeth gadarn gyda gwerthusiad o gynaliadwyedd ac ymgysylltiad â rhanddeiliaid a'r gymuned sydd wedi'i archwilio'n dda. Cydgysylltu'n agos â Llywodraeth Cymru i sicrhau rhoi rhybuddion cynnar am unrhyw broblemau.
Her gyfreithiol	Cynllun Datblygu Lleol mabwysiedig wedi'i ddileu. Llwyth gwaith ychwanegol	Sicrhau y cydymffurfir â gweithdrefnau, deddfwriaeth a rheoliadau.
Amhariadau pandemig COVID 19	Goblygiadau posibl o ran cydymffurfio â'r Cynllun Cynnwys Cymunedau, effaith ar staffio / argaeledd staff ar gyfer rhanddeiliaid mewnol ac allanol	Addasu ymarferion ymgysylltu'r Cynllun Cynnwys Cymunedau yn ôl yr angen
Cymryd rhan yn y gwaith o baratoi ar gyfer oedi yn Rhaglen Cynllun Datblygu Strategol Gogledd Cymru (CDS).	Oedi yn y rhaglen. Goblygiadau adnoddau, maint y mewnbwn i'r Cynllun Datblygu Strategol yn anhysbys ar hyn o bryd.	Sicrhau bod adnoddau digonol ar gael a chefnogaeth gorfforaethol i'r broses Cynllun Datblygu Strategol, gan sicrhau bod yr amserlen o'r cychwyn cyntaf yn cyd-fynd â pharatoi'r CDLI Newydd. Sicrhau ymgysylltiad â chynnydd gwaith rhanbarthol.

8 CANLLAWIAU CYNLLUNIO ATODOL (CCA)

- 8.1 Mae gan Canllawiau Cynllunio Atodol (CCA) rôl bwysig o ran ategu strategaeth, polisiau a dyraniadau'r Cynllun Datblygu Lleol trwy ddarparu cyngor technegol manylach. Mae'r Awdurdod wedi mabwysiadu'r Cyfarwyddyd Cynllunio Atodol canlynol i gyd-fynd â CDLI mabwysiedig cyfredol Eryri:
- 8.2 Bydd y CDLI Newydd yn cynnwys digon o bolisiau i ddarparu'r sail ar gyfer penderfynu ar geisiadau cynllunio. Fodd bynnag, mae gan Canllawiau Cynllunio Atodol rôl ategol bwysig o ran darparu arweiniad manylach neu safle-benodol ar y ffordd y caiff polisiau'r CDLI Newydd eu cymhwyso. Er nad yw CCA yn rhan o Gynllun Datblygu, dylai ddeillio o'r CDLI perthnasol a bod yn gyson ag ef. Dylai'r CCA hefyd gael ei groesgyfeirio'n glir â'r polisiau a'r cynigion y mae'n eu hategu. Bydd cyfres o Canllawiau Cynllunio Atodol diwygiedig / ychwanegol yn cael eu cynnig i gefnogi'r Cynllun Datblygu Lleol Newydd. Bydd manylion y Cyfarwyddyd Cynllunio Atodol a all fod yn ofynnol ar gyfer y Cynllun Datblygu Lleol Newydd yn cael eu nodi yn y camau cyn adneuo / adneuo a gellir ychwanegu atynt ar ôl ei fabwysiadu.
- 8.3 Ymgynghorir â rhanddeiliaid perthnasol wrth gynhyrchu CCA. Bydd adroddiad ymgynghori ac ymgysylltu yn cael ei gynhyrchu a bydd ar gael ar gyfer pob CCA.

9 MONITRO AC ADOLYGU'R CYTUNDEB CYFLAWNI

- 9.1 Cynigir monitro effeithiolrwydd y Cytundeb Cyflawni ar bob cam o'r broses baratoi. Bydd hyn yn sefydlu a yw'r Awdurdod yn bodloni ei amcanion o ran ymgysylltu â'r broses ac a yw'r amserlenni a nodir yn cael eu bodloni ai peidio.
- 9.2 Bydd cyfle hefyd i ddarparu amserlen fwy manwl ar gyfer camau 'dangosol' yr amserlen wrth i fanylion pellach ddod i'r amlwg. Mae'r dyddiad targed ar gyfer mireinio'r camau dangosol yn dilyn y Cyfnod Adneuo.
- 9.3 Bydd cynnwys y Cytundeb Cyflawni yn cael ei adolygu os bydd monitro yn dangos amrywiad sylweddol oddi wrth y cytundeb cyflawni, er enghraifft;
- ❖ Os bydd proses y Cynllun Datblygu Lleol gryn dipyn ar ei hôl hi, h.y. o 3 mis neu fwy
  - ❖ Os yw ffactorau risg a nodir yn sbarduno effeithiau sylweddol (ystyrir asesiad risg ymhellach ym Mhennod 8)
  - ❖ Os oes angen unrhyw newidiadau sylweddol i'r Cynllun Cynnwys Cymunedau
  - ❖ Os bydd unrhyw newidiadau sylweddol yn yr adnoddau sydd ar gael i baratoi'r cynllun.
  - ❖ Ar ôl cyhoeddi unrhyw reoliadau / polisïau / canllawiau newydd perthnasol gan y llywodraeth sydd â dylanwad uniongyrchol ac arwyddocaol ar y broses o baratoi'r cynllun
  - ❖ Os oes unrhyw newidiadau mawr mewn amgylchiadau sy'n effeithio'n sylweddol ar y rhagdybiaethau, tystiolaeth, polisïau neu gynigion a gynhwysir yn y cynllun.
- 9.4 Bydd angen cytundeb Llywodraeth Cymru ar gyfer adolygiad o'r Cytundeb Cyflawni.

RHAN B: CYNLLUN CYNNWYS CYMUNEDAU

Mae'r Cynllun Cynnwys Cymunedau (CCC) yn ddogfen sy'n nodi sut mae'r Awdurdod yn bwriadu cynnwys rhanddeiliaid a sefydliadau partner, grwpiau cymunedol lleol, grwpiau â diddordeb a grwpiau defnyddwyr wrth baratoi ac adolygu Cynllun Datblygu Lleol Eryri 2016-2031 (CDLI).

Bydd y Cynllun Cynnwys Cymunedau (CCC hefyd yn nodi sut y gallwch chi, eich grŵp neu sefydliad gymryd rhan, a sut y bydd yr Awdurdod yn gweithio gyda chi i wneud iddo ddigwydd. Gobeithiwn y bydd yn eich helpu i benderfynu a ydych am gymryd rhan, ac os felly, byddwn yn rhoi gwybod i chi pryd fyddai'r amser gorau i gymryd rhan.

Cynnwys

1. NOD, CWMPAS, BLAENORIAETHAU AC EGWYDDORION Y CCC WRTH ADOLYGU'R Cdll	19
2. BETH RYDYM YN EI DDISGWYL GENNYCH CHI?	22
3. PWY FYDDWN NI'N EU CYNWYS A SUT?	22
4. AMSERLEN CYFRANOGIAD	32
5. ATODIADAU	41
<i>Atodiad 1: Rhanddeiliaid Allweddol</i>	42

1. NOD, CWMPAS, BLAENORIAETHAU AC EGWYDDORION Y CCC WRTH ADOLYGU'R CDLI

1.1 Nod

Bydd y CCC hwn yn sicrhau bod strategaeth gyfathrebu ac ymgysylltu effeithiol a phriodol yn ei lle i gyflawni CDLI sy'n addas ar gyfer y pwrpas, sy'n gweithio er budd gwarchod a gwella Rhinweddau Arbennig a chymunedau Eryri, wrth sicrhau datblygiad cynaliadwy, a chyflawni. saith nod llesiant Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) (DLICD) 2015 , megis

- ❖ Cymru Lewyrchus
- ❖ Cymru Gydnerth
- ❖ Cymru Iachach
- ❖ Cymru sy'n fwy Cyfartal
- ❖ Cymru o Gymunedau Cydlynus
- ❖ Cymru â Diwylliant bywiog lle mae'r iaith Gymraeg yn ffynnu; a
- ❖ Cymru sy'n Gyfrifol ar lefel Fyd-eang

1.2 Cwmpas

Bydd yr Awdurdod yn cyflawni hyn drwy ddefnyddio'r pum ffordd o weithio fel y'u nodwyd yn y Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (DLLCD), sef

- (1) Ystyried y **Hirdymor**. Deall y gall yr hyn a wnawn yn awr effeithio ar gymunedau a gwasanaethau yn y dyfodol, gan ymdrechu felly i beidio â pheryglu neu gyfaddawdu gallu cenedlaethau'r dyfodol i ddiwallu eu hanghenion eu hunain.
  - (2) Wrth ddeall achosion sylfaenol problemau, gweithredu i **Atal** y problemau rhag digwydd neu waethygu;
  - (3) Ymgymryd â dulliau gweithredu / ymagweddau **integredig**, gan ystyried a deall sut mae'r amcan llesiant yn cyfrannu at bob un o'r nodau llesiant, yn effeithio ar amcanion eraill, neu ar amcanion cyrff cyhoeddus eraill. Sicrhau ateb cyfannol i faterion cymhleth trwy ddull integredig lle bo'n briodol.
  - (4) **Cydweithio**. Gweithio gydag eraill i gyflawni'r amcan llesiant i ddod o hyd i atebion cynaliadwy a rennir, a
  - (5) **Cynnwys** amrywiaeth o'r boblogaeth yn y penderfyniadau sy'n effeithio arnynt.
-

1.3 Blaenoriaethau

Fel pwrpasau statudol a dyletswydd yr Awdurdod, mae'n flaenoriaeth i'r Awdurdod a'r CDLI

- a) warchod a gwella harddwch naturiol, bywyd gwyllt a threftadaeth ddiwylliannol yr ardal;
- b) hyrwyddo cyfleoedd i'r cyhoedd ddeall a mwynhau 'Rhinweddau Arbennig' yr ardal ;
- c) a cheisio meithrin lles economaidd a chymdeithasol cymunedau lleol o fewn y Parc Cenedlaethol.

Lle mae gwrthdaro anghymodlon rhwng y blaenoriaethau hyn, rhoddir mwy o bwys ar (a) fel y nodir yn Egwyddor Sandford. O ran datblygiadau mawr, bydd angen cwestiynu a yw'r datblygiad yn gwbl angenrheidiol er budd cenedlaethol ac a oes ateb / datrysiad, ffynhonnell neu gyflenwad amgen posibl, fe elwir hyn yn Brawf Silkin.

Ymhellach, mae'r Awdurdod hefyd yn ystyried yr hyn â ganlyn fel blaenoriaethau,

- ❖ Sicrhau yr alinir â saith nod llesiant y Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (DLLCD), a'r pum ffordd o weithio fel yr uchod.
- ❖ Gyda'r Awdurdod yn un o'r nifer o lofnodwyr Siarter Creu Lleoedd Cymru¹, sy'n cryfhau'r ffocws ar Greu Lleoedd mewn polisi ac ymarfer, sy'n thema gynyddol ganolog o fewn cynllunio a pharatoi'r cynllun datblygu, bydd angen sicrhau bod yr hyn â ganlyn yn cael eu gweithredu a'u hyrwyddo, sef y chwe egwyddor creu lleoedd wrth gynllunio, dylunio a rheoli lleoedd newydd a phresennol, mewn perthynas ag Eryri, sef;
  - Pobl a Chymuned, hynny yw cynnwys y gymuned leol ac ystyried anghenion, dyheadau, iechyd a lles i greu, integreiddio, amddiffyn a / neu wella ymdeimlad o gymuned a hyrwyddo cydraddoldeb.
  - Symudiad, hynny yw, hyrwyddo dulliau a seilwaith trafndiaeth amgen a mwy cynaliadwy na dibynnu ar gerbydau preifat.
  - Tir y Cyhoedd, gwarchod a gwella mannau cyhoeddus sydd wedi'u dylunio'n dda o ran rhyngweithio cymdeithasol a chynhwysiant, ac y gellir eu haddasu gyda thirwedd, seilwaith gwyrdd a draenio cynaliadwy.
  - Lleoliad, sy'n galluogi lle i dyfu a datblygu mewn ffordd sy'n defnyddio tir yn effeithlon, ac sy'n cefnogi ac yn gwella lleoedd presennol a'u cysylltedd â lleoedd eraill, gan anelu hefyd at leihau'r angen i deithio o ran tai, cyflogaeth, hamdden a chyfleusterau eraill.

---

¹ <https://cy.dcfw.org/creu-lleoedd/siarter-creu-lleoedd/>

- Cymysgedd o Ddefnyddiau, sy'n galluogi cyfleoedd ar gyfer datblygu cymunedol, twf busnes a seilwaith pellach i gefnogi parth cyhoeddus amrywiol a bywiog.
- Hunaniaeth, i warchod a gwella rhinweddau a nodweddion unigryw lleoedd presennol megis treftadaeth, iaith, diwylliant, a'r nodweddion diriaethol adeiledig a naturiol sy'n cael eu gwerthfawrogi.

1.4 Egwyddorion

Gan gadw nod a chwmpas y CCC wrth gynnal yr adolygiad o'r CDLI mewn cof fel y nodwyd, y cynnig sylfaenol sy'n sail i'r CCC hwn yw'r egwyddor o gynnwys yn hytrach nag ymgynghori. Er y bydd yr Awdurdod o leiaf yn ymgynghori ar bob cam diffinio o'r broses o baratoi'r cynllun er mwyn cael barn cyn gwneud penderfyniad, yr egwyddor yw y dylid ymdrechu i gynnwys eraill yn y broses o wneud penderfyniadau. Ceisir cyflawni hyn drwy

- **Annog** a chynnwys pawb sy'n dymuno cael eu cynnwys a / neu sy'n cael / a fyddai'n cael eu heffeithio gan y CDLI.
- **Ei gwneud yn haws a galluogi pobl** i gymryd rhan drwy fabwysiadu dulliau / technegau amrywiol ar gyfer cynnwys pob grŵp, yn ogystal ag osgoi defnyddio / egluro termau technegol lle bo modd i wneud y wybodaeth a ddarperir yn fwy dealladwy.
- Byddai hyn hefyd yn cynnwys, lle bynnag y bo modd, **creu amodau ar gyfer cyfranogiad cynnar ac adborth** ar adeg pan all pobl lunio a dylanwadu ar y CDLI.
- **Ei gwneud yn glir beth a olygir** gan bob cam diffiniol o'r broses o baratoi'r cynllun a beth fydd ei angen er mwyn llunio a dylanwadu ar y CDLI.
- **Bod yn dryloyw** wrth ei gwneud yn glir lle gellir gwneud penderfyniadau ar lefel leol a lle mae polisi cenedlaethol a rheoliadau statudol yn cael blaenoriaeth, yn ogystal â,
- lle bo'n briodol **annog trafodaeth agored a gonest** ar ddewisiadau datblygu amgen realistig i chwilio am gonsensws eang.
- **Dysgu a gwella ein proses** ymgysylltu drwy gydol proses y cynllun newydd, a lle bydd amser ac adnoddau'n caniatáu, bydd yr Awdurdod yn ceisio darparu cyfleoedd ychwanegol ar gyfer ymgysylltu.

2. BETH RYDYM NI'N EI DDISGWYL GENNYCH CHI?

Isod gosodir beth yw disgwyliadau'r Awdurdod gan y sawl sy'n dymuno bod yn rhan o lunio'r CDLI a dylanwadu arno. Y rhain yw

- ❖ Os oes unrhyw **newidiadau i'ch manylion cyswllt** a fyddai'n effeithio ar eich gallu i dderbyn manylion a gwybodaeth am y cynllun amnewid y CDLI, mater i chi yw cysylltu â'r Awdurdod, yn benodol trwy gyfrwng y cyfeiriad e-bost hwn: polisi.cynllunio@eryri.llyw.cymru i sicrhau bod eich manylion cyswllt yn cael eu diweddarau yn ein cronfa ddata o gysylltiadau CDLI.
- ❖ Mae'n hanfodol bod unrhyw **sylwadau / sylwadau a / neu wybodaeth yn cael eu cyflwyno'n ysgrifenedig i'r Awdurdod o fewn yr amserlen briodol, sef yr ymgynghoriad cyhoeddus perthnasol**. Er mwyn cadw at yr amserlen yn ogystal â sicrhau tryloywder a sicrhau tegwch i bawb, ni all yr Awdurdod dderbyn unrhyw sylwadau sydd y tu allan i'r amserlen ddynodedig ar gyfer pob cam diffinio o'r CDLI newydd. Bydd yr Awdurdod yn ceisio rhoi gwybod i chi am unrhyw ymgynghoriad swyddogol o fewn pob cam er mwyn galluogi a hwyluso cyfranogiad, fodd bynnag yn y pen draw eich cyfrifoldeb chi fyddai rhoi eich mewnbwn o fewn yr amserlen benodedig.
- ❖ Yn unol â Pholisi Iaith Gymraeg a Dwyieithrwydd yr Awdurdod, bydd yr Awdurdod yn gweithredu **ymglymiad dwyieithog** o ran y defnydd o'r Gymraeg a'r Saesneg mewn cyfathrebiadau yn ogystal ag mewn dogfennaeth swyddogol.
- ❖ Wrth annog trafodaeth agored a gonest ar ddewisiadau datblygu amgen realistig i chwilio am gonsensws eang, mae'r Awdurdod yn gofyn am **wybodaeth a thystiolaeth ddigonol a chadarn** a fyddai'n galluogi penderfyniadau gwybodus wrth lunio a gosod strategaeth ar gyfer y CDLI.

3. PWY FYDDWN NI'N EU CYNWYS A SUT?

a. Pwy fyddwn ni'n eu cynnwys?

Bydd y CDLI yn effeithio ar bawb sy'n byw ac yn gweithio yn y Parc Cenedlaethol, yn ogystal â'r holl bobl sy'n dod i ymweld.

Os ydym am ddatblygu CDLI sy'n parchu Rhinweddau Arbennig, Cymunedau a Busnesau y Parc Cenedlaethol, y mae mwyafrif y bobl yn cytuno ag ef, mae angen i ni ddod o hyd i ffordd deg a hylaw o gynnwys sbectwm eang iawn o diddordebau / buddiannau. Mae hyn yn cynnwys grwpiau busnes a chymunedol, grwpiau defnyddwyr y parc a grwpiau diddordeb, ac ystod o sefydliadau cyhoeddus a gwirfoddol. Bydd aelodau unigol o'r cyhoedd hefyd yn gallu cymryd rhan os dymunant.

Mae'n hanfodol felly ceisio sicrhau bod y mathau mwyaf priodol o bobl a sefydliadau yn cael eu cynnwys ar y camau cywir o baratoi'r cynllun.

Yn ogystal, byddwn yn ceisio rheoli cyfranogiad cymunedol trwy annog a galluogi cymaint o gynrychiolwyr grwpiau cymunedol lleol, grwpiau diddordeb / buddiant, grwpiau defnyddwyr a sefydliadau rhanddeiliaid ag y gallwn i gymryd rhan. Bydd hyn yn caniatáu i ystod eang iawn o ddiddordebau, safbwyntiau a barn gael eu hystyried heb atal y broses. Byddai'r cynrychiolwyr hyn yn cynnwys:

<p>→ Y Cyrff Ymgynghori Penodol, Cyffredinol ac Eraill</p>	<p>Mae rhestr o'r holl Gyrrff Ymgynghori Penodol a Chyffredinol (fel y'u diffinnir yn y Rheoliadau CDLI²) y mae'r Awdurdod wedi'u nodi ac y bydd yn eu cynnwys wrth baratoi'r CDLI newydd yn Atodiad 1 y ddogfen hon.</p> <p>Mae'n ofynnol i'r cyrrff hyn fod yn rhan o sawl cam yn y broses o baratoi'r cynllun, gyda'r Cyrff Ymgynghori Penodol yn darparu cyngor proffesiynol a manwl; yn ogystal â'r Cyrff Ymgynghori Cyffredinol yn gyrrff gwirfoddol sy'n cynrychioli buddiannau grwpiau amrywiol megis gwahanol grwpiau crefyddol, ethnig, hiliol ac anabledd, yn ogystal â grwpiau sy'n cynrychioli busnes a'r iaith Gymraeg a'i diwylliant.</p> <p>Ystyrir y bydd y Cyrff Ymgynghori Penodol a Chyffredinol hyn yn effeithiol o ran y lefel ranbarthol wrth ddatblygu a ffurfio dull gweithredu / ymagwedd fwy cyffredinol / strategol, yn ogystal â chyfrannu at ystyried ac ystyried materion mwy lleol.</p> <p>Yr Ymgynghorai Eraill a nodir yn ôl disgrisiwn yr Awdurdod yw grwpiau a / neu sefydliadau a fyddai'n allweddol wrth ystyried materion penodol y CDLI megis Tai, Twristiaeth, yr Amgylchedd Hanesyddol ac Amaethyddiaeth ayb oherwydd eu diddordeb a'u harbenigedd yn y maes.</p>
<p>→ Y Cynghorau Cymuned a Thref</p>	<p>Wedi'u rhestru fel rhan o'r Cyrff Ymgynghori Penodol, mae Cynghorau Tref a Chymuned Eryri yn allweddol i'r broses o adolygu'r CDLI, o ran deall a chwarae rhan bwysig wrth gynrychioli buddiannau eu cymunedau a'u trefi unigol. Gyda'u dealltwriaeth a'u gwybodaeth leol, bydd yn ganolog i gydweithio gyda'r Cynghorau Tref a Chymuned er mwyn casglu tystiolaeth a llunio polisïau addas i'w bwrpas sy'n gwarchod a gwella rhinweddau arbennig a chymunedau Eryri.</p>

² <https://www.legislation.gov.uk/wsi/2005/2839/contents/made>

	<p>Wrth ystyried egwyddorion creu lleoedd, a'r Siarter Creu Lleoedd, bydd gallu gweithio gyda'r Cynghorau Tref a Chymuned yn sylfaenol i geisio cyflawni'r blaenoriaethau hyn.</p> <p>I hwyluso'r cydweithio hwn rhwng yr Awdurdod a'r Cynghorau Tref a Chymuned, bydd modd i'r Awdurdod a'r Cynghorau eu hunain gynnwys gwasanaethau Un Llais Cymru a Chymorth Cynllunio Cymru mewn trafodaeth neu lle mae angen hyfforddiant / cefnogaeth ychwanegol.</p>
<p>→ Plant a Phobl Ifanc</p>	<p>Wrth ganolbwyntio'n benodol ar y cyntaf o 'bum ffordd o weithio' Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (DLICD), mae angen ystyried y <i>Tymor Hir</i>. Gan ddeall y gall yr hyn a wnawn yn awr effeithio ar gymunedau a gwasanaethau yn y dyfodol, felly mae'n rhaid i ni ymdrechu i beidio â pheryglu na chyfaddawdu gallu cenedlaethau'r dyfodol i ddiwallu eu hanghenion eu hunain. Gyda hyn mewn golwg, mae'n holl bwysig derbyn mewnbwn y genhedlaeth iau felly.</p> <p>Fel y nodwyd yn y 'Cyrff Ymgynghori Eraill', mae'r rhain yn sefydliadau a grwpiau fel Ysgolion Cynradd ac Uwchradd Lleol, Colegau Addysg Bellach Lleol, a Chymdeithasau Ffermwyr Ifanc.</p> <p>Y ffyrdd y gall yr Awdurdod gynnwys y genhedlaeth iau yw trwy weithio gyda Swyddog Ymgysylltu Cymunedol yr Awdurdod, Swyddogion yr Awdurdod sydd eisoes / a fydd yn gweithio gyda phlant a phobl ifanc ar amrywiol brosiectau a chynlluniau, a thrwy weithio gyda Swyddogion Awdurdodau eraill a Sefydliadau sydd eisoes / a fydd yn gweithio gyda phlant a phobl ifanc.</p> <p><u>Mae'r Awdurdod hefyd yn bwriadu sefydlu Fforwm Pobl Ifanc. Pan sefydlir y Fforwm, bydd y Tîm Polisi yn ymdrechu i weithio ac ymgysylltu â'r Fforwm ar faterion perthnasol y Cynllun Datblygu Lleol newydd.</u></p>
<p>→ Grwpiau Anodd eu Cyrraedd a Grwpiau â Nodweddion Gwarchoddedig</p>	<p>Gall grwpiau anodd eu cyrraedd neu'r rhai nad ydynt fel arfer yn cymryd rhan yn y gwaith o baratoi cynllun, gan gynnwys y rhai â nodweddion gwarchoddedig gynnwys y canlynol</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Yr Henoed • Grwpiau Anabledd • Cymunedau Sipsiwn a Theithwyr • Grwpiau Lleiafrifoedd Ethnig • Grwpiau Lleiafrifol Crefyddol • Ffoaduriaid a Cheiswyr Lloches <p>Gyda hyn mewn golwg, mae'r Awdurdod wedi cynnwys y rhai a allai gynrychioli'r grwpiau hyn ar ein rhestr o Randdeiliaid Allweddol yn Atodiad 1 i geisio sicrhau bod yr Awdurdod cynnwys a derbyn mewnbwn gan y grwpiau hyn.</p>
→ Y Cyhoedd yn Gyffredinol	Gall unrhyw unigolyn a / neu grŵp sy'n byw a / neu'n gweithio yn Eryri a thu hwnt fod yn rhan o broses cynllun amnewid y CDLI os dymunant. Er mwyn cael eich cynnwys ac er mwyn cymryd rhan bydd angen sicrhau eich bod yn cydymffurfio â'r disgwyliadau a restrir yn adran 2 o'r CCC hwn.
→ Penderfyniadau Cynllunio ac Amgylchedd Cymru (PCAC)	Mae PCAC yn arolygwyr annibynnol sy'n rheoli gwaith achos yn ymwneud â datblygu a defnyddio tir er budd y cyhoedd. Arolygydd PEDW fydd yn archwilio'r broses a ddilynwyd a chynnwys y CDLI newydd pan fydd y ddogfennaeth berthnasol wedi'i chyflwyno yn ystod y Cam Cyflwyno. Bydd arolygydd PCAC yn y pen draw yn datgan a yw'r Cynllun newydd yn addas ar ei gyfer ddiben, cyn y gall yr Awdurdod fabwysiadu'r Cynllun yn derfynol.
→ Aelodau'r Awdurdod	Mae gan APCE ddeunaw Aelod, sy'n gweithredu er lles Eryri gyfan. Penodir yr Aelodau hyn gan Lywodraeth Cymru, Cyngor Gwynedd a Chyngor Bwrdeistref Sirol Conwy bob 5 mlynedd. Cynhaliwyd yr etholiad lleol diwethaf ym mis Mai 2022, gyda'r nesaf i'w gynnal yn 2027. Mae rôl Aelodau'r Awdurdod yn cynnwys awdurdodi dogfennaeth ar gyfer ymgynghoriad cyhoeddus, yn ogystal â chael y penderfyniad terfynol ar ffurf a chynnwys y CDLI ar gamau allweddol drwy gydol proses y cynllun newydd. Bydd y Gweithgor

	Aelodau hefyd yn rhoi cyfle i aelodau lywio polisiau cynllunio sy'n dod i'r amlwg ac ystyried dogfennau drafft yn anffurfiol ar wahanol adegau.
→ Is-grwpiau CDLI	Bydd is-grwpiau y CDLI, a fydd yn cynnwys swyddogion yr Awdurdod a phartion perthnasol eraill yn ôl yr angen, yn cael eu rhoi at ei gilydd i drafod y sylfaen dystiolaeth a diwygiadau angenrheidiol i bolisi'r CDLI, y testun ategol a'r Canllawiau Cynllunio Atodol (CCA). Bydd yr is-grwpiau hyn yn seiliedig ar bynciau, er enghraifft; tai, trafnidiaeth, carbon ac ati a bydd yn cael ei gynnull 'yn ôl yr angen'.

b. Sut fydd yr Awdurdod yn eich cynnwys yn y broses o baratoi'r cynllun?

Nodir na fydd dull 'un maint yn ffitio pawb' yn briodol wrth ymgymryd â'r broses CDLI newydd er mwyn cynyddu cyfranogiad y rhai sydd am gymryd rhan.

Y dulliau, lledaenu gwybodaeth, darpariaethau, a'r adnoddau sydd ar gael y bydd yr Awdurdod yn ymrwmo i'w cynnig er mwyn caniatáu i ystod eang o ddiddordebau, safbwyntiau a safbwyntiau gael eu hystyried heb oedi'r broses yw:

→ Ymgynghoriadau Cyhoeddus	<p>Bydd yr ymgynghoriadau cyhoeddus yn gyfle i bawb ac unrhyw un roi sylwadau a rhoi mewnbwn a fydd yn helpu i lunio strategaeth a pholisiau'r CDLI. Mae rhagor o wybodaeth am yr ymgynghoriadau cyhoeddus hyn ar gael yn adran 4 y Cynllun Cynnwys Cymunedau hwn.</p> <p>Yr Ymgynghoriadau Cyhoeddus yw'r achlysuron statudol ffurfiol lle gallwn ni fel Awdurdod dderbyn gwybodaeth a thystiolaeth ar y dogfennau allweddol sy'n siapia strategaeth a llunio polisi. Mae'r rhain yn gyfnodau statudol caeth o 6 wythnos, lle, yn dilyn cymeradwyaeth Aelodau'r Awdurdod o fewn y Pwyllgor Cynllunio a Mynediad, bydd cyfle i gynnwys a derbyn mewnbwn y cyhoedd ar y materion. Dros gyfnodau gwyliau megis Gwyliau'r Haf, neu Wyliau'r Nadolig, gellir ymestyn y cyfnodau statudol hyn i 8 wythnos lle bo'n briodol, ond er mwyn gallu cadw at yr amserlen yn ei chyfanrwydd bydd y cyfnodau ymgynghori hyn fel arfer yn 6 wythnos.</p>
----------------------------	---

	<p>Rhaid cyflwyno'ch gwybodaeth a'ch tystiolaeth ysgrifenedig o fewn y cyfnod statudol hwn o 6 wythnos, fel arall ni fyddai'n briodol i ni ystyried eich sylwadau ac efallai na fydd yr Arolygiaeth Gynllunio yn ystyried eich sylwadau wrth archwilio'r cynllun terfynol.</p>
<p>→ Cronfa Ddata'r CDLI</p>	<p>Y prif ddull o bostio a hysbysu y byddai'r Awdurdod yn ei ddefnyddio fyddai drwy e-bost gan mai dyma'r arfer mwyaf hygyrch, effeithiol a llai gwastraffus yn amgylcheddol.</p> <p>O ran yr adolygiad ffurf fer blaenorol o'r CDLI, ystyrir bod cronfa ddata cysylltiadau'r CDLI yn ddull effeithiol o gysylltu a diweddarau unigolion a sefydliadau yr oedd am i ni ymgynghori â hwy ar wahanol gamau o broses y cynllun newydd. Wrth symud ymlaen, y bwriad yw diweddarau'r manylion hyn trwy gysylltu i ofyn a chadarnhau gyda'r rhai sydd ar ein cronfa ddata os ydynt am barhau i fod ar y gronfa ddata, yn ogystal â galluogi unrhyw un i gael ei ychwanegu at y gronfa ddata sydd eisiau bod. cymryd rhan yn y broses cynllun newydd ar unrhyw adeg.</p> <p>Gall unrhyw un wneud cais i gael eu cynnwys neu eu tynnu oddi ar y gronfa ddata unrhyw bryd drwy e-bostio'r cyfeiriad isod neu ddefnyddio'r ddolen ganlynol ar ein gwefan:</p> <p>e-bost: polisi.cynllunio@eryri.llyw.cymru gwefan: https://cynllunio.eryri.llyw.cymru/polisi/cynllun-datblygu-lleol</p> <p>Bydd y rhai sy'n cyflwyno sylwadau yn ystod cyfnod ymgynghori yn cael eu cynnwys ar ein cronfa ddata fel eu bod yn derbyn diweddariadau ac adborth am y camau penodol.</p> <p>Fel y nodwyd, mae'n ddyletswydd ar yr unigolyn / sefydliad i sicrhau bod gan yr Awdurdod y manylion cyswllt cywir os ydynt am fod yn rhan o'r broses CDLI newydd.</p>
<p>→ Gwefan a chyfryngau cymdeithasol yr Awdurdod</p>	<p>Gyda'r wefan yn adnodd hygyrch, hawdd, effeithlon a chymharol gyflymach i'r mwyafrif sy'n ceisio gwybodaeth am y Cynllun Datblygu Lleol, bwriedir defnyddio'r wefan i gyhoeddi'r holl ddogfennau cyhoeddus perthnasol fel rhan o broses y cynllun disodli, gan gynnwys gwybodaeth am unrhyw ymgynghoriad cyhoeddus perthnasol, ac unrhyw wybodaeth a diweddariadau perthnasol eraill. Yn ogystal, lle bo'n briodol bydd unrhyw ohebiaeth yn cynnwys dolen i'r wybodaeth berthnasol ar y wefan mewn ymdrech i leihau gwastraff amgylcheddol.</p> <p>Ystyrir hefyd y gallai tudalennau Cyfryngau Cymdeithasol yr Awdurdod megis <i>Facebook</i> ac <i>Instagram</i> fod yn effeithiol o ran hyrwyddo gwybodaeth a hysbysu pawb sy'n dilyn yr Awdurdod ynghylch diweddariadau a digwyddiadau penodol fel rhan o'r broses cynllun disodli.</p>

<p>→ Copïau Caled o Ddogfennau</p>	<p>Mae'r Awdurdod yn ymdrechu i fod yn sefydliad di-bapur. Er gwaethaf hyn, mae angen darparu ar gyfer y rhai sydd â diddordeb yn y broses adolygu a / neu'r rhai y byddai'r CDLI yn effeithio arnynt, lle nad yw'r wefan yn adnodd hygyrch. Gan gofio hyn, fe wneir yr ymdechion â ganlyn lle bo'n briodol:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Llythyrau i'w hanfon o fewn amserlen briodol er mwyn cysylltu a darparu diweddariad i'r sawl sydd heb e-bost. • Bydd copïau caled o ddogfennaeth y cynllun newydd ar gael <ul style="list-style-type: none"> ○ yn Swyddfa'r Awdurdod ym Mhenrhyndeudraeth, ○ yng Nghanolffannau Croeso'r Awdurdod (os bydd oriau agor yn caniatáu) a ○ mewn llyfrgelloedd lleol penodol yn Eryri (bydd manylion ar gael adeg ymgynghoriadau penodol) ○ Lle nad yw'r ddarpariaeth hon yn ddigonol, mae'n bosibl hefyd y bydd modd cysylltu â'r Awdurdod ar adeg yr ymgynghoriad i drefnu derbyn copi caled drwy'r post, o fewn rheswm. Yn hynny o beth, dylid nodi bod Swyddogion yn dal i weithio o gartref i raddau helaeth felly mae posibilrwydd y bydd oedi cyn derbyn y gwasanaethau hyn. • Dosberthir hysbysiadau a phosteri i'r Cynghorau Tref a Chymuned i'w dosbarthu a / neu eu harddangos i drigolion yn eu tref / cymuned a gynrychiolir, lle'r ystyrir yn berthnasol ac yn bosibl. <p>Ystyrir bod darparu copïau caled yn dal i fod yn ddefnyddiol ac yn angenrheidiol mewn rhai achosion er mwyn sicrhau bod y mwyafrif yn gallu cael eu hannog a'u galluogi i gymryd rhan yn ystod camau holl bwysig proses y cynllun disodli.</p>
<p>→ Cyfarfodydd ac Agendâu'r Cyngor</p>	<p>Bydd Cyfarfodydd y Pwyllgor Cynllunio a Mynediad a'r Awdurdod lle bydd y penderfyniadau terfynol yn cael eu gwneud gan Aelodau'r Awdurdod cyn unrhyw ymgynghoriad cyhoeddus a chyflwyniad i Lywodraeth Cymru yn cael eu cofnodi a byddant ar gael ar wefan yr Awdurdod.</p>
<p>→ Fforwm Eryri</p>	<p>Cynllun Eryri yw Cynllun Rheoli Statudol yr Awdurdod, sy'n nodi Rhinweddau Arbennig Eryri, yn ogystal â nodi sut y bydd yr Awdurdod a'r holl sefydliadau sydd â chyfrifoldeb i ofalu am Eryri yn gweithio mewn partneriaeth i warchod Rhinweddau Arbennig Eryri i'r dyfodol. Enw'r cynllun, lle gweithir mewn partneriaeth yw Fforwm Eryri, a bydd yn helpu i gyflawni swyddogaethau'r Parc Cenedlaethol a chyflawni llawer o amcanion a blaenoriaethau</p>

	<p>Llywodraeth Cymru. Y mwyaf arwyddocaol o'r rhain yw Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (DLICD) (Cymru) 2015 a Deddf yr Amgylchedd.</p> <p>Mae Partneriaeth Cynllun Eryri yn cynnwys y sefydliadau canlynol:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri • Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy • Cymdeithas Eryri • Coed Cadw • CLA Cymru • Cyfoeth Naturiol Cymru • Undeb Amaethwyr Cymru • Ymddiriedolaethau Natur Gogledd Cymru • Y Gymdeithas Frenhinol er Gwarchod Adar • Ardal Gadwraeth Arbennig (ACA) Pen Llŷn a'r Sarnau • Ffederasiwn Busnesau Bach (FfBB) • Llywodraeth Cymru • Coleg Glynllifon (CoG). • Ac eraill gan nad yw'r rhestr hon yn holl gynhwysfawr <ul style="list-style-type: none"> • Cyngor Gwynedd • Iechyd Cyhoeddus Cymru • Ymddiriedolaeth Genedlaethol • Un Llais Cymru • Cadw • Y Bartneriaeth Awyr Agored • NFU Cymru • Eryri Bywiol • Ymddiriedolaeth John Muir • Grwp Cynefin <p>Mae'n holl bwysig bod y Cynllun Rheoli (Cynllun Eryri) a'r CDLI yn gyson â'i gilydd, ac â'r amcanion llesiant a strategaethau lleol eraill. Bydd yr Awdurdod felly yn sicrhau y bydd cydlynid a chysondeb rhwng y ddau gynllun yn ystod y broses o baratoi'r CDLI, gan flaenoriaethu cydweithio er mwyn gallu ymateb i'r heriau sy'n wynebu Eryri.</p>
→ Fforwm Cymunedol	<p>Gan ddysgu o'r adolygiad ffurf byr blaenorol o'r CDLI, daeth yn amlwg bod yna bryderon gan gymunedau, a fynegwyd yn bennaf gan y Cyngorau Tref a Chymuned bod diffyg cyfle i ddeall ac ymateb yn effeithiol i</p>

ddogfennau cynhwysfawr yn ddarostyngedig i gamau diffiniol' ymgynghoriadau oherwydd nad oedd amserlen cyfarfodydd Cynghorau Cymuned a Thref bob amser yn cyd-fynd ag amserlen ymgynghori'r Awdurdod.

Er nad yw'n bosibl newid hyn i gynnwys pawb sydd â diddordeb yn y CDLI newydd, bwriedir sefydlu Fforwm Cymunedol i gefnogi cyflawni egwyddorion y Cynllun Cynnwys Cymunedau.

Yr hyn a olygir gan y Fforwm Cymunedol hwn yw, fel adnodd ychwanegol i'r Cynghorau Tref a Chymuned, a fydd yn cynnwys dau gynrychiolydd o bob Cyngor Tref a Chymuned (ac eithrio'r Clerc), a byddant yn derbyn a thrafod gwybodaeth am y broses cynllun disodli trwy gyfrwng y Fforwm. gyda'r bwriad o adrodd yn ôl i'r Cynghorau Tref a Chymuned ac eraill, lle bo angen.

Bwriedir iddo fod yn fforwm ar-lein, trwy raglenni megis *Zoom*, i alluogi hygyrchedd i'r mwyafrif, ac ar hyn o bryd dyma'r unig blatfform sy'n cynnig cyfleusterau cyfieithu ar y pryd.

Ystyrir y byddai'r Fforwm hwn yn cael ei gynnal cyn pob ymgynghoriad cyhoeddus perthnasol i nodi a chynghori

- bod ymgynghoriad yn cael ei gynnal,
- beth a olygir gan yr ymgynghoriad hwnnw,
- beth yw'r broses o gyflwyno sylwadau,
- darparu diweddariad a gwybodaeth am ymgynghoriadau blaenorol, ac
- i drafod unrhyw ymholiadau ynghylch y broses.

Swyddogaeth y Fforwm Cymunedol yw i'r Awdurdod ddarparu gwybodaeth yn hytrach na derbyn unrhyw sylwadau gan fod angen cyflwyno sylwadau ysgrifenedig yn ystod yr ymgynghoriad cyhoeddus perthnasol. Pwrpas y Fforwm Cymunedol yw sicrhau bod cynrychiolwyr cymunedau Eryri yn hyderus i ddeall y ddogfennaeth, gan ei gwneud yn haws a galluogi gwybodaeth a thystiolaeth gadarn wrth gyflwyno sylwadau, yn ogystal â chreu'r amodau ar gyfer cyfranogiad cynnar ac adborth ar gam. lle gall pobl lunio a dylanwadu ar y CDLI.

Fe'i bwriedir ar gyfer unrhyw un a ofynnir yn aml cwestiynau ynglŷn â'r broses wedyn i'w cyhoeddi ar wefan yr Awdurdod fel adnodd i gyfeirio'n ôl ato.

Cynhaliwyd y peilot ar gyfer y Fforwm Cymunedol hwn trwy Gyfarfod Zoom ar 8 Mehefin 2023, lle cyflwynwyd swyddogaeth a phwrpas y Fforwm Cymunedol gyda chyfle i rannu syniadau a barn ar hyn. Rhoddodd y rhai a oedd yn bresennol adborth ar y defnydd posibl o'r Fforwm Cymunedol fel adnodd i Gynghorau Tref a Chymuned

	<p>i dderbyn a thrafod gwybodaeth am broses y cynllun newydd trwy holiadur a ddosbarthwyd. Ar y cyfan, ystyriwyd bod y Fforwm hwn wedi cael derbyniad da, gan alluogi gwell dealltwriaeth ac ymgysylltu, a fydd yn creu cyfleoedd ar gyfer cyfranogiad cynnar ac adborth a galluogi tryloywder trwy gydol y broses. Cafodd y Fforwm hwn hefyd ei recordio a'i uwchlwytho ar sianel Youtube breifat yr Awdurdod, fel y gellir cyfeirio ato a bod yn adnodd i'r rhai nad oedd yn gallu bod yn bresennol.</p> <p>Bydd y Fforwm Cymunedol yn broses ddysgu ac yn ymarfer i geisio gwella ymgysylltiad a chyfranogiad y cymunedau lleol yn y broses CDLI newydd yn y modd mwyaf effeithlon.</p>
<p>→ Rhwydweithio a Gweithio ar y Cyd</p>	<p>Fel y nodir yn Adroddiad yr Adolygiad, mae a / bydd llawer o gyfleoedd ar gyfer gweithio gydag eraill drwy gydol y broses cynllun newydd a fydd yn helpu i osgoi dyblygu ac ymgynghori beichus, yn ogystal â dysgu o gyfathrebu ac ymgysylltu effeithiol a'u llywio. Mae hyn yn cynnwys gweithio gydag Awdurdodau cyfagos ar faterion / materion tebyg sy'n berthnasol i'r ddau Awdurdod neu fwy, Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru, Grwpiau Ffocws Adfywio megis Ardal Ni 2035 Cyngor Gwynedd, Partneriaethau Tai, Grwpiau Ffocws Hinsawdd, Adolygiad Trafnidiaeth a Pharcio. Grwpiau gan gynnwys Teithio Llesol ac ati.</p> <p>Credir y bydd gweithio gyda'n gilydd yn hytrach nag ar wahân yn galluogi llunio CDLI synhwyrol, sy'n addas i'r diben, ac yn effeithiol heb fod yn destun ymgynghoriad gor-flinedig.</p>
<p>→ Cyfarfodydd a Digwyddiadau</p>	<p>Mewn byd delfrydol, y bwriad fyddai cynnal digwyddiadau a chyfarfodydd wyneb yn wyneb gyda phob grŵp, sefydliad, busnes ac ati. Yn anffodus, wrth i ni ymdrechu i gadw at yr amserlen, ac yn enwedig mewn byd sy'n dilyn goblygiadau Covid- 19, nid yw hyn yn bosibl nac yn realistig. Bydd digwyddiadau a chyfarfodydd yn cael eu cynnal yn ystod cyfnodau penodol a phriodol gyda grwpiau perthnasol lle bo modd, yn unol â'r hyn a ganlyn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cyfarfod yr Asiantau Cynllunio • Digwyddiadau Rhanbarthol gyda Chynghorau Cymuned • Lle bo modd, unrhyw Gyfarfod/Digwyddiad Perthnasol gyda Sefydliadau megis Awdurdodau Cyfagos, Cyrff Cyhoeddus ac ati. • Lle bo modd, unrhyw Ddigwyddiad Cyhoeddus Priodol ee yr Eisteddfod a Sioeau Amaethyddol Lleol ayb. <p>Nid yw'r rhestr hon yn holl gynhwysfawr oherwydd fe fydd yr Awdurdod yn ceisio cynnal a mynychu pob cyfarfod a digwyddiad perthnasol a phriodol i greu amodau ac annog y mwyafrif sy'n dymuno cael eu cynnwys a / neu y mae'r CDLI yn effeithio arnynt, lle bo amser ac adnoddau'n caniatáu.</p>

4. AMSERLEN CYFRANOGIAD

Ymhellach i'r tabl yn Rhan A (tudalennau 5-6) sy'n trafod yr amserlen a phroses y CDLI newydd, mae'r amserlen isod yn nodi amseriad, a'r dull a ddefnyddir i gymryd rhan ym mhob cam o broses y CDLI, a sut. bydd yr Awdurdod yn gwerthfawrogi ac yn defnyddio cyfranogiad wrth ddatblygu cynnwys CDLI Eryri. Fel y nodir yn Rhan A, gellir rhannu'r amserlen yn ddwy ran,

1. Camau Diffiniol

Mae'r Cyfnodau Diffiniol yn cynnwys y Cyfnodau Allweddol o'r Adroddiad Adolygu hyd at y Cynllun Adnau, sydd o dan reolaeth uniongyrchol yr Awdurdod ac a allai felly fod â dyddiadau targed realistig; a

2. Camau Dangosol

Mae'r Camau Dangosol yn dilyn ymlaen o'r Cynllun Adnau, gan gynnwys y Cyfnodau Allweddol Cyflwyno hyd at Fabwysiadu, lle mae ffactorau allanol, megis nifer y sylwadau a dderbyniwyd, a / neu gapasiti'r Arolygydd Cynllunio Annibynnol i asesu'r Cynllun Adnau a gyflwynwyd ac ati, ddylanwadu ar ddyddiadau targed y cyfnodau allweddol dangosol hyn.

Cyfnod Allweddol	Crynodeb o'r Cyfnod Allweddol	Pryd	Grwpiau sy'n Cymryd Rhan	Dull Ymrwymiad (gwybodaeth bellach yn adran 3(b))	Allbwn Ymgysylltu	SA / AAS / GCI
Adroddiad Adolygu	Ymgynghori ar Adroddiad Adolygu drafft, sy'n nodi canfyddiadau a chasgliadau adolygiad yr Awdurdod o'r cynllun mabwysiedig CDLI Eryri (2016-2031).	Ymgynghoriad 31 Mawrth – 12 Mai 2023	Rhanddeiliaid Penodol a Chyffredinol	Bu'r Adroddiad Adolygu Drafft yn destun cyfnod ymgynghori o 6 wythnos rhwng 31 Mawrth a 12 Mai 2023. Anfonwyd ffurflen ymateb at yr holl rhanddeiliaid cyffredinol a phenodol i'w dychwelyd drwy'r post neu e-bost. Roedd y ffurflen yn cynnwys 10 cwestiwn yn cyfeirio at adrannau penodol o'r Adroddiad Adolygu Drafft.	Adroddwyd ar y sylwadau a dderbyniwyd mewn ymateb i'r ymgynghoriad ynghyd â sylwadau'r swyddogion i'r Aelodau a diwygiwyd yr adroddiad drafft i gymryd i ystyriaeth yr ystyriaethau	Ail ystyried AC/AAS

Cyfnod Allweddol	Crynodeb o'r Cyfnod Allweddol	Pryd	Grwpiau sy'n Cymryd Rhan	Dull Ymrwymiad (gwybodaeth bellach yn adran 3(b))	Allbwn Ymgysylltu	SA / AAS / GCI
					ychwanegol a godwyd cyn cwblhau Adroddiad yr Adolygiad.	
Treialu Fforwm Cymunedol CDLI	<p>Gwahodd 1-2 aelod o bob Cyngor Cymuned a Thref i fynychu cyfarfod ar-lein i gyflwyno Fforwm Cymunedol y CDLI. Bydd hwn yn gyfle i fynd trwy wahanol gamau'r CDLI a derbyn mewnbwn gan y Cyngorau Cymuned a Thref ar ein strategaeth ymgysylltu a fydd yn bwydo i mewn i'r Cytundeb Cyflawni (CC) a'r Cynllun Cynnwys Cymunedau (CCC).</p> <p>Os ystyrir ei fod yn ddefnyddiol ac yn gynhyrchiol, y bwriad yw cynnal fforwm o'r fath cyn pob ymgynghoriad cyhoeddus perthnasol er mwyn hysbysu a rhannu gwybodaeth am ffocws ac anghenion yr ymgynghoriad nesaf, ac i roi diweddariad yn dilyn yr ymgynghoriad blaenorol. Gweler adran 3(b) am ragor o wybodaeth.</p>	8 Mehefin 2023	Cyngorau Tref a Chymuned	Drwy bostio'r Cyngorau Cymuned a Thref yn gofyn am gael cyflwyno manylion cynrychiolwyr enwebedig eu Cyngorau, trefnwyd cyfarfod ar-lein wedyn i hysbysu am broses y CDLI, trafod heriau'r adolygiad blaenorol a thrafod strategaethau cyfathrebu ac ymgysylltu ar gyfer y broses cynllun newydd hon. Anfonwyd holiadur at y rhai a oedd yn bresennol i gasglu data ysgrifenedig i ddeall a oedd roedd fforwm yn y fformat hwn wedi bod yn ddefnyddiol i hwyluso ac annog cyfranogiad ym mhroses y cynllun newydd.	Ystyrir y bydd adborth cadarnhaol ac addysgiadol yn llywio cyfathrebu ac ymgysylltu effeithiol a phriodol wrth symud ymlaen â phroses y cynllun newydd, gan annog parhad y Fforwm Cymunedol yn y dyfodol. Cofnodwyd y cyfarfod hefyd i Swyddogion a chynrychiolwyr y Cyngorau Tref a Chymuned gyfeirio'n ôl ato. Gweler adran 3(b) am ragor o wybodaeth.	Amh
Diweddaru Cronfa Ddata Cysylltiadau'r CDLI	Gyda'r manylion hynny ar ein cronfa ddata cysylltiadau ers yr adolygiad diwethaf, roedd yn hanfodol sicrhau bod	Gorffennaf - Medi 2023.	Pawb ar y Gronfa Ddata Cysylltiadau CDLI blaenorol yn ogystal ag unrhyw	Postio i'r rhai sydd eisoes ar y gronfa ddata i gadarnhau eu manylion ac os ydynt yn dymuno aros ar y gronfa ddata.	Gyda'r manylion hyn wrth law drwy'r broses cynllun disodli, gall yr Awdurdod gysylltu a darparu	Amh

Cyfnod Allweddol	Crynodeb o'r Cyfnod Allweddol	Pryd	Grwpiau sy'n Cymryd Rhan	Dull Ymrwymiad (gwybodaeth bellach yn adran 3(b))	Allbwn Ymgysylltu	SA / AAS / GCI
	<ul style="list-style-type: none"> y rhai ar ein cronfa ddata yn dal i fod eisiau parhau i fod ar y gronfa ddata, er ei bod yn ddyletswydd ar yr unigolyn a / neu sefydliad i sicrhau bod y manylion diweddaraf ar ein cronfa ddata, roedd yn gyfle i sicrhau bod y manylion cywir ar ein cronfa ddata, a rhoi cyfle i eraill gael eu cynnwys ar Gronfa Ddata Cysylltiadau'r CDLI. <p>Gweler adran 3(b) am ragor o wybodaeth.</p>		unigolyn / grŵp / sefydliad a oedd yn dymuno cael eu cynnwys ar y Gronfa Ddata Cysylltiadau CDLI ddiwygiedig.	<p>Cael porth ar y wefan lle gall pobl gofrestru i fod ar y gronfa ddata.</p> <p>Postiadau ar Gyfryngau Cymdeithasol</p> <p>Cylchlythyr Eryri</p>	diweddariadau i unigolion a sefydliadau sydd am i ni ymgynghori â nhw ar wahanol gamau o'r broses CDLI newydd. Bydd y rhai sy'n cyflwyno sylwadau yn ystod cyfnod ymgynghori hefyd yn cael eu cynnwys ar ein cronfa ddata fel y gallant dderbyn diweddariadau ac adborth am y camau penodol.	
Sefydlu Fforwm Cymunedol yn ffurfiol	Yn dilyn llwyddiant y Fforwm Cymunedol peilot, bydd y Fforwm yn cael ei sefydlu'n ffurfiol i hysbysu a thrafod proses yr ymgynghoriad cyhoeddus dilynol ar y Cytundeb Cyflawni. Rhagwelir y bydd y broses hon yn cael ei hail adrodd cyn unrhyw ymgynghoriad cyhoeddus lle bo'n briodol, a fydd hefyd yn rhoi diweddariad o'r ymgynghoriad blaenorol.	Hydref 2023 cyn yr ymgynghoriad cyhoeddus ar y Cytundeb Cyflawni.	Cynghorau Tref a Chymuned	Fforwm Cymunedol ar-lein i'w drefnu i alluogi mynediad i'r mwyafrif, i drafod yr ymgynghoriad cyhoeddus sydd i ddod.	Bwriedir i'r Fforwm Cymunedol sicrhau bod cynrychiolwyr o Gymunedau Eryri yn hyderus i ddeall y ddogfennaeth, gan ei gwneud yn haws a galluogi gwybodaeth a thystiolaeth gref wrth gyflwyno sylwadau, yn ogystal â chreu'r amodau ar gyfer cyfranogiad cynnar ac adborth ar gam. lle gall pobl lunio a dylanwadu ar y CDLI.	Amh

Cyfnod Allweddol	Crynodeb o'r Cyfnod Allweddol	Pryd	Grwpiau sy'n Cymryd Rhan	Dull Ymrwymiad (gwybodaeth bellach yn adran 3(b))	Allbwn Ymgysylltu	SA / AAS / GCI
					Bwriedir hefyd sefydlu tudalen ar y wefan yn barod ar gyfer unrhyw Gwestiynau Cyffredin a gwybodaeth / diweddariadau a fyddai'n briodol i'r cyhoedd lle gall y Fforwm ei defnyddio fel ffynhonnell ganolog o wybodaeth.	
Cytundeb Cyflawni (Amserlen a Chynllun Cynnwys y Gymuned)	Ymgynghori â chymunedau a rhanddeiliaid allweddol ar gwmpas a chynnwys y Cytundeb Cyflawni sy'n cynnwys amserlen proses y cynllun newydd a'r Cynllun Cynnwys Cymunedau. Cyn cyflwyno'r fersiwn derfynol, bydd yr Awdurdod yn ymgynghori â Llywodraeth Cymru ar yr amserlen a ragwelir.	Mehefin – Medi 2023 : Drafftio Medi 2023: Trafodaeth Gweithgor Aelodau ar ddrafft. Hydref 2023: Fforwm Cymunedol Hydref 2023 : Pwyllgor Cynllunio a Mynediad i gymeradwyo drafft ar gyfer	Pawb ar Gronfa Ddata Cyswllt y CDLI gan gynnwys Rhanddeiliaid Penodol a Chyffredinol, Cynghorau Tref a Chymuned ac Aelodau'r Awdurdod. Y Cyhoedd yn Gyffredinol Llywodraeth Cymru	Rhestr Bostio – Cronfa Ddata Cysylltiadau CDLI. Bydd gwybodaeth a dogfennaeth ar gael ar Wefan yr Awdurdod. Hysbysu drwy bostiadau ar y cyfryngau cymdeithasol, lle bo'n briodol. Bydd copïau caled ar gael fel yr awgrym yn adran 3(b). Gellir cynnal cyfarfodydd a digwyddiadau lle bo'n briodol a lle bo adnoddau'n caniatáu. Cyn cyflwyno'r fersiwn derfynol, bydd yr Awdurdod	Caiff unrhyw sylwadau eu hystyried ac ymatebir iddynt yn yr Adroddiad Ymgynghori (gweler adran 3 (b)) a byddant yn arwain at amserlen briodol y cytunwyd arni a Chynllun Cynnwys y Gymuned ar gyfer cymeradwyo a gweithredu proses y CDLI newydd.	Casglu tystiolaeth, cwmpasu a sefydlu'r llinell sylfaen a phenderfynu ar gwmpas ac amcanion y Gwerthusiad o Gynaliadwyedd. Bydd yr Awdurdod hefyd yn ystyried a ddylid mabwysiadu y Gwerthusiad Cynaliadwyedd Integredig cyfannol ar yr adeg hon (a fydd yn cynnwys cynaliadwyedd, cydraddoldeb

Cyfnod Allweddol	Crynodeb o'r Cyfnod Allweddol	Pryd	Grwpiau sy'n Cymryd Rhan	Dull Ymrwymiad (gwybodaeth bellach yn adran 3(b))	Allbwn Ymgysylltu	SA / AAS / GCI
		<p>ymgyngoriad cyhoeddus.</p> <p>Tachwedd - Rhagfyr 2023 6 wythnos o ymgynghoriad cyhoeddus</p> <p>Chwefror 7, 2024 Cymeradwyaeth yr Awdurdod</p> <p>Chwefror 2024 Cyflwyno i LIC i'w gymeradwyo</p> <p>ym mis Mawrth 2024 Cytundeb Cyflawni wedi'i gytuno a'i gyhoeddi</p>		yn ymgynghori â Llywodraeth Cymru.		amgylcheddol, iechyd a lles a'r Gymraeg.)
Cyfranogiad Cyn Adneuo	<p>Deall y cyd-destun a'r materion sydd i gael sylw yn y CDLI Newydd Eryri</p> <p>Datblygu consensws ar weledigaeth, materion ac amcanion.</p> <p>Adolygu a diweddarau'r sylfaen dystiolaeth bresennol</p>	Mawrth 2024 – Awst 2025	Ymgysylltu â Rhanddeiliaid Allweddol wedi'i Dargedu i gynhyrchu strategaethau ac opsiynau amgen ar gyfer CDLI Newydd Eryri	<p><u>Ymgysylltiadau</u> Rhanddeiliaid a Dargedir trwy:</p> <p><u>EbstioEbstio</u></p> <p><u>Ymgysylltu anffurfiol â'r gymuned ar rai materion i'w hystyried.</u></p>	<p>Bydd Papurau Tystiolaeth Gefndir yn cael eu cyhoeddi ar y wefan pan fyddant ar gael.</p> <p>Bydd cofrestr o Safleoedd Ymgeisiol yn cael ei</p>	Ymgynghorir ar yr adroddiad cwmpasu gydag awdurdodau statudol (CNC a CADW) am gyfnod o 5 wythnos.

Cyfnod Allweddol	Crynodeb o'r Cyfnod Allweddol	Pryd	Grwpiau sy'n Cymryd Rhan	Dull Ymrwymiad (gwybodaeth bellach yn adran 3(b))	Allbwn Ymgysylltu	SA / AAS / GCI
			Awdurdod i gymeradwyo y ddogfen ar gyfer cynnal Ymgynghoriad Cyhoeddus	- grŵp pwnc yn ôl yr angen Cyfarfodydd un i un o bosibl gyda rhanddeiliaid ~~allweddol~~ wedi'u targedu	chynhyrchu (gweler y rhes isod)	
Cam Safle Ymgeisiol	Mae galwad am safleoedd ymgeisiol yn galluogi pob parti i gyflwyno safleoedd posibl i'w cynnwys yn y cynllun i'r ACLI. Cyn cynnal galwad am safleoedd: cyhoeddi gwybodaeth ategol ar fap cyfyngiadau a / gwybodaeth / canllawiau GIS perthnasol.	Galwad i safleoedd gael eu cynnal yn ystod y gwanwyn 2024	Pawb ar Gronfa Ddata Cyswllt y CDLI gan gynnwys Rhanddeiliaid Penodol a Chyffredinol, Cynghorau Tref a Chymuned ac Aelodau'r Awdurdod. Y Cyhoedd yn Gyffredinol	Rhestr Bostio – Cronfa Ddata Cysylltiadau CDLI. Bydd gwybodaeth a dogfennaeth ar gael ar Wefan yr Awdurdod. Hysbysu drwy bostiadau cyfryngau cymdeithasol, lle bo'n briodol. Gellir cynnal cyfarfodydd a digwyddiadau lle bo'n briodol a lle bo adnoddau'n caniatáu.	Ymgynghori ar y Strategaeth a Ffefrir : Cyhoeddi'r Gofrestr o Safleoedd Posib ac asesiad cam 1. Cam Ymgynghori'r Cynllun Adnau: Cyhoeddi'r Gofrestr o Safleoedd Posib, asesiad cam 2 a'r Gwerthusiad o Gynaliadwyedd ar bob safle a dod i gasgliad pam y caiff safleoedd eu dyrannu neu eu gwrthod.	Cyhoeddir methodoleg y Gwerthusiad o Gynaliadwyedd
Ymgynghoriad cyn-adneuo (Strategaeth a Ffefrir)	Ymgynghori â chymunedau a rhanddeiliaid allweddol ar y sylfaen dystiolaeth a gasglwyd a'r strategaeth a ffefrir, gan gynnwys opsiynau a chynigion gyda dewisiadau eraill, a'r Gofrestr Safleoedd Posib.	Mai – Mehefin 2025 Ymgynghoriad Cyhoeddus Statudol chwe wythnos ar y Cynllun Cyn-adneuo	Pawb ar Gronfa Ddata Cyswllt y CDLI gan gynnwys Rhanddeiliaid Penodol a Chyffredinol, Cynghorau	Rhestr Bostio – Cronfa Ddata Cysylltiadau CDLI. Bydd gwybodaeth a dogfennaeth ar gael ar Wefan yr Awdurdod.	Bydd yr holl sylwadau, tystiolaeth a chyfiawnhad yn cael eu cyhoeddi yn yr Adroddiad Ymgynghori (gweler adran 3 (b)) ar ôl i'r Awdurdod eu	Mae opsiynau cynllun yn cael eu datblygu, eu hasesu, eu mireinio a'u dewis. Ymgynghori ar yr AC / AAS o gynigion a dewisiadau eraill, ochr

Cyfnod Allweddol	Crynodeb o'r Cyfnod Allweddol	Pryd	Grwpiau sy'n Cymryd Rhan	Dull Ymrwymiad (gwybodaeth bellach yn adran 3(b))	Allbwn Ymgysylltu	SA / AAS / GCI
		(Strategaeth a Ffefrir)	Tref a Chymuned ac Aelodau'r Awdurdod. Y Cyhoedd yn Gyffredinol	Hysbysu drwy bostiadau cyfryngau cymdeithasol, lle bo'n briodol. Bydd copïau caled ar gael fel yr awgrymir yn adran 3(b). Gellir cynnal cyfarfodydd a digwyddiadau lle bo'n briodol a lle bo adnoddau'n caniatáu.	hystyried. Bydd yr holl wybodaeth hon yn arwain at unrhyw newidiadau angenrheidiol o fewn y Strategaeth a Ffefrir ar gyfer cam y Cynllun Adnau.	yn ochr â'r Strategaeth a Ffefrir
Cynllun Adneuo a Sail Dystiolaeth Diweddar	Ar ôl i'r Safle Ymgeisiol a'r Strategaeth a Ffefrir gael eu cwblhau a'u mabwysiadu, ymgynghori â chymunedau a rhanddeiliaid allweddol ar gwmpas a chynnwys y cam adneuo a diweddarau'r sylfaen dystiolaeth. Dyma'r cam pan fydd y CDLI cychwynnol yn cael ei ddrafftio yn dilyn yr holl fewnbwn a thystiolaeth a gasglwyd ers dechrau proses y cynllun newydd.	Medi 2025 – Awst 2026 Chwefror - Mawrth 2026 Ymgynghoriad Cyhoeddus Statudol chwe wythnos ar y Cynllun Adnau (i gynnwys ymgynghoriad ar yr Adroddiad Amgylcheddol)	Pawb ar Gronfa Ddata Cyswllt y CDLI gan gynnwys Rhanddeiliaid Penodol a Chyffredinol, Cynghorau Tref a Chymuned ac Aelodau'r Awdurdod. Y Cyhoedd yn Gyffredinol Llywodraeth Cymru	Rhestr Bostio – Cronfa Ddata Cysylltiadau CDLI. Bydd gwybodaeth a dogfennaeth ar gael ar Wefan yr Awdurdod. Hysbysu drwy bostiadau cyfryngau cymdeithasol, lle bo'n briodol. Bydd copïau caled ar gael fel yr awgrymir yn adran 3(b). Gellir cynnal cyfarfodydd a digwyddiadau lle bo'n briodol a lle bo adnoddau'n caniatáu.	Bydd yr holl sylwadau, tystiolaeth a chyfiawnhad yn cael eu cyhoeddi yn yr Adroddiad Ymgynghori (gweler adran 3 (b)) ar ôl i'r Awdurdod eu hystyried. Bydd yr holl wybodaeth hon yn arwain at unrhyw newidiadau angenrheidiol yn nrafft cychwynnol y CDLI ar gyfer y cam cyflwyno.	Ymgynghori ar ddogfennau'r Gwerthusiad o Gynaliadwyedd / Asesiad Amgylcheddol Strategol, ochr yn ochr â'r CDLI Adnau am yr un cyfnod (cyfnod ymgynghori 6 wythnos)
Cyflwyno	Dyma'r cam pan fydd yr Awdurdod yn cyflwyno'r CDLI drafft a dogfennau cysylltiedig yn ffurfiol i Lywodraeth Cymru a Phenderfyniadau Cynllunio ac	Medi 20 26	Hysbysu pawb ar Gronfa Ddata Cyswllt y CDLI gan gynnwys Rhanddeiliaid	Hysbysiad yn cael ei wneud trwy Restr Bostio - Cronfa Ddata Cysylltiadau CDLI.	Mae'r Swyddog Rhaglen yn swyddog annibynnol y mae ei rôl yn cynnwys gweinyddu a chofnodi'r holl	Bydd adroddiad yr Gwerthusiad o Gynaliadwyedd/Asesiad Amgylcheddol Strategol yn cael ei gyflwyno yn ystod y cam hwn, gan

Cyfnod Allweddol	Crynodeb o'r Cyfnod Allweddol	Pryd	Grwpiau sy'n Cymryd Rhan	Dull Ymrwymiad (gwybodaeth bellach yn adran 3(b))	Allbwn Ymgysylltu	SA / AAS / GCI
	<p>Amgylchedd Cymru (PEDW) i'w harchwilio'n annibynnol.</p> <p>Byddai'r dogfennau hyn yn cynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Y Cynllun Adnau • AC/AAS (ISA), HRA • Cytundeb Cyflawni a Chynllun Cynnwys y Gymuned • Adroddiad Ymgynghori ar bob Ymgynghoriad Cyhoeddus, gan gynnwys copi o'r sylwadau / sylwadau llawn a gyflwynwyd fel rhan o bob ymgynghoriad cyhoeddus • Adroddiad yr Adolygiad • Y Safleoedd Posib a'r Strategaeth a Ffefrir • Dogfennau Ategol / Sylfaen Tystiolaeth megis Papurau Cefndir sy'n llywio Strategaeth a Pholisi. 		<p>Penodol a Chyffredinol, Cynghorau Tref a Chymuned ac Aelodau'r Awdurdod, a'r Cyhoedd</p> <p>Llywodraeth Cymru a PEDW</p>	<p>Bydd gwybodaeth a dogfennaeth ar gael ar Wefan yr Awdurdod.</p> <p>Bydd copïau caled ar gael fel yr awgrymir yn adran 3(b).</p>	<p>ddogfennau a chynlluniau a gyflwynir yn ystod y cam cyflwyno ac archwilio a bydd yn sefydlu tudalen Archwilio ar wefan yr Awdurdod, lle bydd yr Awdurdod yn cyhoeddi gohebiaeth gan yr Arolygydd.</p>	<p>ddangos sut mae'r prosesau arfarnu wedi llywio cynnwys y Cynllun</p>
Archwiliad	<p>Mae'r Cam Archwilio'n cynnwys Sesiynau Gwrandawriad lle gwneir asesiad i weld a ddilynwyd gofynion priodol llunio'r CDLI drwy gydol y broses yn ogystal ag asesu a yw'r CDLI a gyflwynwyd yn bodloni'r prawf cadernid.</p>	<p>11 mis o broses o gyflwyno</p>	<p>Pob parti â diddordeb (gan gynnwys cynrychiolwyr) fel y bo'n berthnasol i sesiynau gwrandawriad penodol</p>	<p>Swyddog Rhaglen i hysbysu.</p> <p>Bydd yr Archwiliad Cyhoeddus yn cael ei reoli gan yr Arolygydd a'r Swyddog Rhaglen.</p> <p>Bydd y Sesiynau Gwrandawriad ar agor i bawb sydd â diddordeb.</p>	<p>Bydd y Swyddog Rhaglen yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf am gynnydd yr Archwiliad ar wefan yr Awdurdod.</p> <p>Pe bai angen newidiadau yng</p>	<p>Gall sylwadau sy'n ymwneud â'r Gwerthusiad o Gynaliadwyedd/Asesiad Amgylcheddol Strategol ymddangos yn yr archwiliad, a bydd unrhyw newidiadau a wneir ar ôl adneuo (ee materion sy'n codi neu</p>

Cyfnod Allweddol	Crynodeb o'r Cyfnod Allweddol	Pryd	Grwpiau sy'n Cymryd Rhan	Dull Ymrwymiad (gwybodaeth bellach yn adran 3(b))	Allbwn Ymgysylltu	SA / AAS / GCI
				Bydd Llyfrgell yr Archwiliad sy'n cynnwys yr holl ddogfennau ar gael ar wefan yr Awdurdod ac yn Swyddfa APCE ym Mhenrhyndeudraeth.	ngoleuni'r broses Archwilio, a elwir yn 'Newidiadau Materion yn Codi', bydd yr Awdurdod yn ymgynghori â rhanddeiliaid a'r cyhoedd ar y diwygiadau arfaethedig.	newidiadau a arweinir gan arolygydd) yn cael eu hasesu a byddant ar gael ar gyfer ymgynghoriad.
Adroddiad yr Arolygydd	Yn Adroddiad yr Arolygydd mae'r Awdurdod yn derbyn canfyddiadau'r Arolygydd o'r Archwiliad Annibynnol sy'n manylu ar yr argymhellion rhwymol a chanlyniad y broses. Mae angen mabwysiadu'r cynllun o fewn 8 wythnos i dderbyn Adroddiad yr Arolygydd.	Awst 2027	Pawb ar Gronfa Ddata Cyswllt y CDLI gan gynnwys Rhanddeiliaid Penodol a Chyffredinol, Cynghorau Tref a Chymuned ac Aelodau'r Awdurdod. Y Cyhoedd yn Gyffredinol Llywodraeth Cymru	Rhoi gwybod i bawb ar y rhestr bostio – Cronfa Ddata Cysylltiadau CDLI. Bydd gwybodaeth a dogfennaeth ar gael ar Wefan yr Awdurdod.	Bydd yr Adroddiad hwn yn nodi canfyddiadau'r Arolygydd gan gynnwys unrhyw newidiadau angenrheidiol a'r rhesymeg y tu ôl a fydd yn rhwymol wrth fabwysiadu'r CDLI newydd.	
Mabwysiad	O fewn 8 wythnos i dderbyn Adroddiad yr Arolygydd bydd paratodau ffurfiol ar y gweill gan yr Awdurdod i fabwysiadu'r CDLI newydd, gan ddisodli'r CDLI presennol 2016-2031.	Medi 2027	Pawb ar Gronfa Ddata Cyswllt y CDLI gan gynnwys Rhanddeiliaid Penodol a	Rhestr Bostio – Cronfa Ddata Cysylltiadau CDLI. Bydd gwybodaeth a dogfennaeth ar gael ar Wefan yr Awdurdod.	Bydd gwybodaeth am y paratodau ffurfiol megis Cyfarfod Cynllunio a Mynediad yr Awdurdod a	Yn dilyn ei fabwysiadu, bydd angen cyhoeddi gwerthusiadau ac asesiadau cyflawn ar gyfer monitro'r Cynllun yn erbyn yr amcanion.

Cyfnod Allweddol	Crynodeb o'r Cyfnod Allweddol	Pryd	Grwpiau sy'n Cymryd Rhan	Dull Ymrwymiad (gwybodaeth bellach yn adran 3(b))	Allbwn Ymgysylltu	SA / AAS / GCI
	Anelu at gyhoeddi Datganiad Ôl-fabwysiadu o fewn 6 wythnos i fabwysiadu		Chyffredinol, Cynghorau Tref a Chymuned ac Aelodau'r Awdurdod. Y Cyhoedd yn Gyffredinol Llywodraeth Cymru	Hysbysu drwy bostiadau ar y cyfryngau cymdeithasol, lle bo'n briodol. Bydd copïau caled o'r CDLI newydd ei fabwysiadu ar gael cyn gynted ag sy'n ymarferol i'w harchwilio yn Swyddfa APCE ym Mhenrhyndeudraeth, ynghyd â'r holl ddogfennaeth ofynnol, megis y Datganiad Mabwysiadu.	Chyfarfod yr Awdurdod ar gael ar y wefan. Bydd y CDLI newydd ei Fabwysiadu yn cael ei gyhoeddi.	Bydd y wybodaeth ar gael i gyrff ymgynghori ac i'r cyhoedd

5. Atodiadau

Atodiad 1: Rhanddeiliaid allweddol

Cyrff Ymgynghori Penodol

Llywodraeth Cymru

Yr Arolygiaeth Gynllunio

Cyfoeth Naturiol Cymru

Cadw

Network Rail Infrastructure Limited

Ysgrifennydd Gwladol dros Drafnidiaeth

Awdurdodau Cynllunio Lleol Cyfagos

Cyngor Gwynedd

Cyngor Conwy

Cyngor Ceredigion

Cyngor Powys

Cyngor Sir Ddinbych

Cynghorau Cymuned a Thref

Unrhyw berson y mae'r cod cyfathrebiadau electronig yn gymwys iddo

CTIL (ar ran Vodafone a telephonica)

MBNL (EE a Three)

BT

Unrhyw Berson sy'n berchen ar offer electronig neu'n ei reoli

Arqiva

Bwrdd Iechyd Lleol

Betsi Cadwaladr

Iechyd Cyhoeddus Cymru

Trydan

Rhwydweithiau ynni SP a Wales and West Utilities

Y Grid Cenedlaethol

Nwy

Nwy Prydain

Ymgwymerwr Carthffosiaeth

Dŵr Cymru

United Utilities

Ymgymerwr Dŵr

Dŵr Cymru

Dŵr Hafren Trent

Adrannau Llywodraeth y DU

Adran Newid Hinsawdd ac Ynni

Y Weinyddiaeth Amddiffyn

Cyrff Ymgynghori Cyffredinol

Cyrff gwirfoddol, y mae rhai neu bob un o'u gweithgareddau o fudd i unrhyw ran o ardal yr Awdurdod

Cymdeithas Eryri

Ymgyrchu dros amddiffyn cefn gwlad Cymru (CPRW)

Cymdeithas Edward Llwyd

Fforwm Eryri

Grwpiau cydraddoldeb gan gynnwys grwpiau hiliaeth, ethnig neu genedlaethol

Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol

Rhwydwaith Cydraddoldeb Rhanbarthol Gogledd Cymru

Stonewall

Grwpiau Crefyddol Gwahanol

Canolfan Islamaidd Bangor

Cenhadaeth Uniongred Cymru

Cytun

Cyrff sy'n cynrychioli buddiannau Pobl Anabl

Grŵp Mynediad Meirionnydd

Grŵp Gweithredu Arfon

Grŵp Mynediad Dwyfor

Gwirfoddol Sirol Conwy

Cymdeithas y Byddar Gogledd Cymru

Cymdeithas y Deillion Gogledd Cymru

Anabled Cymru

Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol

Grwpiau sy'n cynrychioli buddiannau'r Henoed

Age Cymru

Age Concern Gwynedd a Môn

Age Concern Canol Gogledd Cymru

Cyrff sy'n cynrychioli buddiannau pobl sy'n cynnal Busnes yn y Parc

Economi ac Adfywio Gwynedd

Gwasanaeth Adfywio Conwy

Ffederasiwn Busnesau Bach

Menter Môn

Clwb Busnes Gogledd Cymru

[CLA Cymru](#)

Cyrff sy'n cynrychioli buddiannau Diwylliant Cymreig

Comisiwn y Gymraeg

Cymdeithas yr Iaith

Menter Iaith Conwy

Hunaniaith

Urdd Gobaith Cymru

Dyfodol i'r Iaith

Cylch yr Iaith

Grwpiau gwirfoddol yn yr ardal

Mantell Gwynedd

Cyngor Gweithredu Gwirfoddol Cymru

Cyngor Gwasanaethau Gwirfoddol Conwy

Shelter Cymru

Ardal Partneriaeth Cymunedau yn Gyntaf Talsarn

Aelodau Seneddol Lleol ac Aelodau Cynulliad Cymru

Erail

Ymddiriedolaeth Genedlaethol

Undeb Cenedlaethol yr Amaethwyr

Undeb Amaethwyr Cymru

Croeso Cymru

Cyngor y Parciau Cenedlaethol

Ffederasiwn Adeiladwyr Cartrefi

Cyngor Chwaraeon Cymru

Un Llais Cymru

Cymdeithas Achub Mynydd Gogledd Cymru

Scope

Ymgynghorwyr eraill wedi'u nodi

Grwpiau Mynediad, Hamdden a defnyddwyr

- Fforymau Mynediad Eryri (Gogledd a De)

- Cyngor Mynydda Prydain
- Grwpiau defnyddwyr mynydd Eryri
- Plas y Brenin
- Cymdeithas y Cerddwyr
- Clwb Teithio Beicwyr
- Fields in Trust
- Eryri Bywiol
- Y Partneriaeth Awyr Agored

■

Gwasanaethau Cyhoeddus

- Heddlu Gogledd Cymru
- Gwasanaethau tân

Cadwraeth bywyd gwyllt a thirwedd

- Ymddiriedolaeth Natur Gogledd Cymru
- Y Gymdeithas Frenhinol er Gwarchod Adar (RSPB)
- Coed Cadw
- Ymddiriedolaeth Gwirfoddolwyr Cadwraeth Prydain
- Cymdeithas Ted Breeze

Twristiaeth

- Fforwm Llety gwasanaeth bychan i Gymru / Small serviced Accommodation Forum for Wales
- Cymdeithas Asiantau Cymreig

- Cynghrai Twristiaeth Cymru
- Twristiaeth Canolbarth Cymru
- Twristiaeth Gogledd Cymru
- British Holiday and Home Parks Association Ltd
- Betws y Coed, Beddgelert a Chymdeithasau Twristiaeth Rhanbarthol eraill
- Clwb Carafanau a Gwersylla
- Gweithredwyr rheilffyrdd twristiaeth yng Ngogledd Cymru
- Y Clwb Carafanau
- Cyngor Carafanau Cenedlaethol

Treftadaeth Ddiwylliannol

- Cyngor Celfyddydau Cymru
- Yr Academi Gymreig
- Cymdeithas Ddinesig Dyffryn Conwy
- Merched y Wawr
- Cymdeithas Eisteddfodau Cymru
- Cymdeithas Llafar Gwlad
- Cyfeillion Tan y Bwlch
- Cymdeithas Hanes Amaethyddiaeth
- Ymddiriedolaeth Archaeolegol Gwynedd
- [Ardal Cadwraeth Arbennig \(ACA\) Pen Llŷn a'r Sarnau](#)

Amaethyddiaeth a choedwigaeth

- Y Gymdeithas Goedwigaeth Frenhinol

- Coed Cymru
- Fountain Forestry
- Sir y Fflint / Coetiroedd yr Alban / Flintshire/Scottish Woodlands
- ~~Pryor & Rickett Silviculture~~ ~~Pryor and Ricketts Silviculture~~

Addysg

- Ysgolion cynradd ac uwchradd lleol
- Colegau addysg bellach lleol

Busnes

- Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru
- Cwmni Eginio

Tai Partneriaethau Lleol

- Gwasanaeth Galluogi Tai Gwledig Gogledd Cymru
- Grwp Cynefin
- Tai Gogledd Cymru
- Adra
- Cartrefi Conwy
- Clwyd Alun
- Cyngor y Sipsiwn / The Gypsy Council

Partneriaethau lleol

- Partneriaeth Dolgellau / Treftadaeth Dolgellau

Grwpiau Cymunedol a Gwirfoddol

- Grwpiau Cymunedol Lleol megis
  - Dolan
  - Partneriaeth Ogwen
  - Cwmni Cymunedol Bro-Ffestiniog
  - Antur Nantlle Cyf
  - Antur Waunfawr
  - Hwb Penmachno

Datblygu cynaliadwy

- Canolfan y Dechnoleg Amgen
- Ecodyfi
- WRAP
- Conwy Cynhaliol

Awdurdod Parc Cenedlaethol

- Rheolwyr APCE a phenaethiaid adrannau

Ynni

- ADN
- Magnox

Trafnidiaeth Gyhoeddus

- Arriva

- Trafnidiaeth Cymru

Perchnogion Tir

- Cymdeithas Tirfeddianwyr Cefn Gwlad / Country Landowners Association
- Comisiynwyr Ystad y Goron / Crown Estate Commissioners

Erill

- Comisiwn Dylunio Cymru
- Awdurdod Gweithredol Iechyd a Diogelwch
- Daliadau Eiddo Swyddfa'r Post
- Ffermwyr Ifanc
- ~~Mosaic~~
- Cymdeithas Tsieineaidd Gogledd Cymru / North Wales Chinese Society

**PWYLLGOR CYNLLUNIO A MYNEDIAD
18 HYDREF 2023**

CYTUNDEBAU ADRAN 106

**AWDURDOD PARC CENEDLAETHOL ERYRI
PWYLLGOR CYNLLUNIO A MYNEDIAD, 18 HYDREF 2023**

CYTUNDEBAU ADRAN 106

Rhif	Rhif y cais	Dyddiad y daeth y cais i law	Lleoliad	Datblygiad	Y Sefyllfa Ddiweddaraf
1.	NP4/11/10T	22/02/23	Lleiniau 4 & 5, Parc Trawsafon, Betws y Coed.	Diddymu Cytundeb Adran 52 dyddiedig 25/03/1982 mewn perthynas a cais cynllunio NP4/11/10B	Gyda'r ymgeisydd i'w ystyried.
2.	NP4/11/337D	23/07/2022	Hendre Farm, Betws y Coed, LL24 0BN	Adeiladu tŷ fforddiadwy newydd a gosod gwarediad dŵr budr cysylltiedig	Disgwyl manylion perthnasol gan yr ymgeisydd i ddechrau drafftio.
3.	NP4/31/112B	17/03/2023	Gwern Hywel Uchaf, Ysbyty Ifan. LL24 0PD	Dymchwel adeilad allanol a chodi annedd menter wledig, creu mynedfa newydd a gwaith cysylltiedig.	Gyda'r ymgeisydd i'w ystyried.
4.	NP5/55/L140E	03/06/2021	Capel Bethlehem, Brynchrug. LL36 9PW	Newid defnydd capel i ffurfio un annedd 1 lloft ac un annedd 6 lloft	Drafft wedi ei yrru i'r ymgeisydd
5.	NP5/58/636B	05/06/2023	Nant Eos, Dyffryn Ardudwy. LL44 2HX	Trosi i dy marchnad agored a gosod gwaith trîn carthion (Ail-gais)	Cyfarwyddiadau wedi'u hanfon i'r adran gyfreithiol 18/08/2023
6.	NP5/59/511M	03/03/2023	Tir i gefn Penrhiw, Ffestiniog. LL41 4PN	Amrywio Amod Rhif 2 ynghlwm i Ganiatad Cynllunio NP5/59/511F dyddiedig 11/06/2019 i ddiwygio cynllun y safle a chael gwared o'r garej ar Lain 15, newid gwagle'r garej i greu arwynebedd llawr domestig ar gyfer pedwerydd ystafell wely ar Leiniau 5 ac 16 a newidiadau mewnol i addasu unedau o fod i gyd yn unedau 3 ystafell wely i gymysgedd o unedau 2, 3 a 4 ystafell wely	Disgwyl manylion y Gofrestra Tir gan yr ymgeisydd

7.	NP5/61/654	22/03/2023	Tir ger Pen yr Hwylfa, Harlech.	Adeiladu 20 (ugain) o dai fforddiadwy, creu mynedfa newydd i'r A496, a datblygiad cysylltiedig Adeiladu 20 (ugain) o dai fforddiadwy, creu mynedfa newydd i'r A496, a datblygiad cysylltiedig	Cyfreithiol yn darparu cytundeb drafft
8.	NP5/65/L302D	25.08.2020	Wern y Pistyll, Bontddu	Trosi ysgubor a'i ymestun yn annedd gan gynnwys gosod tanc septig, caniatad ol-weithredol ar fyfer trac mynediad a gwaith peiranyddol i greu llain caled/ man parcio o gwmpas yr adeilad, gosod carafan statig dros dro a adeiladu clwydfan ystlumod.	Disgwyl manylion cyfreithiwr gan yr ymgeiswyr. Anfonwyd nodyn atgoffa 11.01.2023
9.	NP5/72/25H	25/02/2022	Gwern-y-Genau, Arenig, Bala.	Trosi canolfan gweithgareddau awyr agored i dŷ	Disgwyl manylion y Gofrestra Tir gan yr ymgeisydd
10.	NP5/75/68B	15/09/2021	Tir ger Maesteg, Pennal. SY20 9DL	Codi pump annedd fforddiadwy ynghyd â mynediad, parcio a thirlunio cysylltiedig	Gyda cyfreithiol yn drafftio cytundeb

Nifer o geisiadau ar restr Pwyllgor 06 Medi 2023 = 6

**CEISIADAU SY'N DESTUN CYTUNDEB ADRAN 106 A SYDD WEDI EU CWBLHAU ERS
PWYLLGOR CYNLLUNIO & MYNEDIAD
06 MEDI 2023**

Rhif y cais	Lleoliad	Datblygiad
NP5/61/632	Merthyr Isaf, Hwylfa'r Nant, Harlech. LL46 2UE	Datblygiad preswyl saith uned 2 fforddiadwy a 5 marchnad agored yn cynnwys tri phar o dai un talcen ac un ty ar wahan, creu mynedfa cerbydau newydd a thirlunio cysylltiol

**CEISIADAU SY'N DESTUN CYTUNDEB ADRAN 106 SYDD WEDI EU GWRTHOD, TYNNU'N ÔL, NEU WEDI EU
GWAREDU, NEU LLE NAD OES ANGEN CYTUNDEB PELLACH ERS PWYLLGOR CYNLLUNIO & MYNEDIAD
06 MEDI 2023**

Rhif y cais	Lleoliad	Datblygiad
NP2/16/451B 240	Tir ger Pen-y-Bryn, Penmorfa. LL49 9SB	Adeiladu un tŷ deulawr fforddiadwy, meddiannaeth leol, creu mynedfa newydd i gerbydau a thirlunio cysylltiedig

**PWYLLGOR CYNLLUNIO A MYNEDIAD
18 HYDREF 2023**

**CEISIADAU NA PHENDERFYNWYD
ARNYNT ERS 13 WYTHNOS A MWY**

AWDURDOD PARC CENEDLAETHOL ERYRI

PWYLLGOR CYNLLUNIO A MYNEDIAD 18 HYDREF 2023 CEISIADAU NA PHENDERFYNWYD ARNYNT ERS 13 WYTHNOS A MWY

Mewn Trafodaeth Gyda'r Asiant / Ymgeisydd

NP5/54/459A	03/05/23	Coedwig Cefn Ceunant Isaf, Brithdir.	Cynllun Trydan Dŵr (34kw) yn cynnwys adeiladu pwerdy, argae a 3 pont trawst
NP5/69/56M	20/06/23	Parc Gwyliau Sunbeach, Llwyngwrl, LL37 2QQ	Ailddatblygu'r safle i gynnwys gwelliannau i elfen dde-ddwyreiniol Parc Gwyliau Sunbeach i ddarparu (a) prif fynedfa newydd i'r safle gyda ffordd fynediad fewnol; (b) 24 o garafannau gwyliau statig/cabanau gyda thirlunio; (c) 12 carafan gwyliau statig/cabanau yn lle tŷ annedd; a (d) 3 carafan gwyliau sefydlog yn lle siop yr hen safle.
NP5/72/218F	22/03/23	Parc Gwyliau Ty'n Cornel, Frongoch. LL23 7NU	Newid defnydd yn rhannol ar gyfer cynllun ailstrwythuro 23 o leiniau carafanau teithiol a gwersylla presennol
NP5/78/91B	04/01/22	Wern Gron, Trawsfynydd. LL41 4UN	Trosi a newid defnydd beudy yn annedd fforddiadwy a uned llety gwyliau tymor byr ynghyd gosod tanc septig a gwaith cysylltiol

Disgwyl Cynlluniau Diwygiedig

NP5/69/L113P	07/11/22	Llanfendigaid, Rhoslefain. LL36 9LS	Trosi golchdy a gweithdy i ffurfio 2 uned gwyliau a gosod ffenestri to ar y to blaen a chefn.
NP5/73/424A	28/09/20	Cilderi, Tan y Bwlch. Maentwrog. LL41 3YU	Codi garej dwbl, caniatâd ôl-weithredol am estynad i'r cwrtil, cadw'r terasiad cerrig a gwaith peirianeg.

Disgwyl Gwybodaeth Ecolegol

NP5/68/235	03/11/22	Tir ger Garreg Frech, Llanfrothen. LL48 6BZ	Adeiladu 8 tŷ a chreu mynedfa cerbydau a cerdded newydd
NP5/77/347	18/01/23	Tir ger Ty Mawr, Talsarnau. LL47 6UF	Adeiladu ty fforddiadwy, creu cwrtil, ymestyn trac mynediad, a newidiadau i'r fynedfa cerbydau presennol.

Disgwyl Manylion gan yr Asiant / Ymgeisydd

NP5/54/585	21/12/22	Tir yn Ty Newydd-y-Mynydd, Rhydymain.	Gosod twr latis 50m o uchder sy'n cynnal 6 antena, 4 dysgl trawsyrru, a gosod 2 gabinet offer ar y ddaear, 1 cabinet metr, a datblygiad ategol gan gynnwys lleoli generadur a thanc tanwydd cysylltiedig, ffurfio llawr caled, ffurfio trac mynediad newydd, ac adeiladu compownd wedi'i ffensio 1.1m o uchder.
242			

NP5/57/205J	06/06/23	Cyn Westy Fron Olau, Tabor, Dolgellau. LL40 2PS	Trosi cyn westy yn chwe uned breswyl (C3) yn cynnwys 3 tŷ marchnad agored a 3 tŷ fforddiadwy ynghyd â chadw newidiadau i edrychiad allanol yr adeilad.
NP5/57/1176	14/04/23	Canolfan Dolfeurig, Baker Street, Dolgellau, LL40 1EL	Dymchwel adeilad presennol ac adeiladau allanol segur ac adeiladu adeilad newydd. Tirlunio caled a meddal gan gynnwys maes parcio newydd, compownd storio wedi'i ffensio gyda chynwysyddion storio a chanopiâu allanol a lloches beiciau. Codi adeiladau allanol gardd newydd gan gynnwys siediau a thwneli polythen
NP5/58/629	29/01/20	Tir rhwng Plas Meini & Swyn y Mor, Dyffryn Ardudwy. LL42 2BH	Cais amlinell i godi pedwar ty deulawr ar wahân (2 marchnad agored a 2 ffoddiadwy) gyda garejys mewnol a chreu mynedfa gerbydau i'r A496
NP5/58/363H	04/10/21	Nant Eos, Dyffryn Ardudwy. LL44 2HX	Trosi i dy marchnad agored a gosod gwaith trîn carthion (Ail-gais).
NP5/59/511M	03/03/23	Tir i gefn Penrhiw, Ffestiniog. LL41 4PN	Amrywio Amod Rhif 2 ynghlwm i Ganiatad Cynllunio NP5/59/511G dyddiedig 24/01/2019 i ddiwygio cynllun y safle a chael gwared o'r garej ar Lain 15, newid gwagle'r garej i greu arwynebedd llawr domestig ar gyfer pedwerydd ystafell wely ar Leiniau 5 ac 16 a newidiadau mewnol i addasu unedau o fod i gyd yn unedau 3 ystafell wely i gymysgedd o unedau 2, 3 a 4 ystafell wely.
NP5/61/T558D	19/04/21	Cyn Gapel Tabernacl, Stryd Fawr, Harlech. LL46 2YB	Trosi'r hen arddangosle ceir a'r yn siop gyfleus a trosi llawr isaf yn 2 fflat (fforddiadwy) a creu 2 fflat ar y llawr cyntaf (Marchnad agored) ynghyd ac amnewid y ffenestri UPVC diawdurdod gyda rhai gwydr dwbl efo ffrâm bren fain.
NP5/61/580M	10/11/22	Tir i gefn Nant-y-Mynydd, Hwylfa'r Nant, Harlech.	Adeiladu byngalo dormer fforddiadwy ar wahan
NP5/62/T143B	05/10/22	Tanws Wern Gron, Llanbedr. LL45 2PH	Adfer, ymestyn a trosi hen felin i dy, creu cwrtil, a gosod tanc septig tanddaearol
NP5/68/100F	08/08/22	Creua, Llanfrothen. LL48 6SH.	Adeiladu estyniad unllawr i ysgubor, gosod 2 ffenestr to ar do'r ysgubor bresennol, adeiladu 4 caban cysgu a ffurfio llwybrau mynediad, a gosod offer uned trin carthion tanddaearol.
NP5/70/171	16/01/23	Tir yn Maes Afallen, Rhosygwaliau, LL23 7EY	Lleoli 2 pod gwyliau a gosod uned trîn carthion.
NP5/73/287P	06/02/23	Safle Dadgomisiynu, Trawsfynydd. LL41 4DT	Cadw gwath trin carthion yn rhannol / cwblhau'n rhannol, ynghyd a gwaith cysylltiedig
NP5/74/181A	05/10/22	Sgubor yn Neuadd Bryn Cleifion, Mallwyd, SY20 9HW	Trosi sgubor i breswyl a gosod tanc septig.

Ail-Ymgynghori

NP4/13/258	20/06/23	Tir yng Nghoed Bryn Engan, Capel Curig. LL24 0EL	Gosod mast telathrebu 35m o uchder, antenâu, compownd cyfarpar ar y ddaear a datblygiad ategol
NP5/64/190	12/10/22	Tir yn Ffridd Bryn Coch, Llanegryn. LL36 9UG	Gosod tŵr latis 20m o uchder sy'n cynnal 6 antena, 4 dysgl trawsyrru, 2 cwpwrdd offer, 1 caban mesur a datblygiad ategol iddo gan gynnwys generadur a thanc tanwydd cysylltiedig, llecyn llawr caled, trac mynediad newydd a chompownd gyda ffens 2.4m o uchder gyda wal gabion.
243			

NP5/70/166	25/02/22	Ysgubor Esgeiriau, Rhosygwaliau. LL23 7ET	Trosi a newid defnydd adeilad amaethyddol segur, gosod trac mynediad a gwaith trin carthion iw ddefnyddio a fel llety gwyliau tymor byr fel rhan o priosecht arallgyfeirio fferm.
NP5/71/L296A	25/05/23	1 Coed y Lon, Llanuwchllyn, LL23 7ST	Adeiladu estyniad ochr deulawr

Disgwyl Ymateb Ecoleg

NP5/57/1174	27/10/21	Tir ger Penmaen Ucha, Penmaenpool. LL40 1YD	Adeiladu annedd menter wledig, garej, mynedfa a thramwy newydd
NP5/70/83E	23/12/23	Ffynnon Gower, Llangower. LL23 7DA	Adeiladu sied amaethyddol

Disgwyl Asesiad Priodol ARHC

NP3/12/126C	20/09/22	Bron Fedw Uchaf, Rhyd Ddu. LL54 7YS	Trosi a newid defnydd arfaethedig o allandai gwledig i 3 uned gwyliau i'w gosod, codi sgorbwr ystlumod, newidiadau i fynedfa cerbydau presennol a gwaith cysylltiedig
NP4/12/214C	20/02/23	Argae Llyn Dulyn, Tal-y-Bont.	Gwaith ar y cyd a'r bwriad i osod pibellau newydd yn cynnwys pen cwlferd newydd a man gollwng sgwrio, wal concriid wedi'i hatgyfnerthu, gosod cynhwysydd storio 10troedfedd a chompownd adeiladu dros dro, rhwyll graig a man gosod i lawr
NP4/12/235	20/02/23	Tir ger Rowlyn Uchaf, Tal-y-Bont. LL32 8SH	Ardal adeiladu a gosod dros dro ar y cyd a gwaith peirianyddol yn Llyn Cwm Dulyn
NP5/53/598C	16/05/23	Tir ger Ffynnon Beuno, Y Bala.	Cais amlinellol gyda'r materion i gyd wedi'u cadw'n ôl i adeiladu un tŷ (Ail-gyflwyniad yn dilyn gwrthod cais cynllunio NP5/53/598B)
NP5/54/L249D	21/06/23	Meithrinfa Seren Fach, Brithdir. LL40 2RP	Adeiladu estyniad cefn a ports ffrynt
NP5/65/274H	24/03/22	Maes Hyfryd, Llanelltyd. LL40 2HF	Codi adeilad ffram dur ar llawr caled presennol i ddibenion cadw offer amaethyddol, bwyd anifeiliaid a gwrtaith.
NP5/65/367A	22/03/22	Dolfawr, Llanelltyd. LL40 2HD	Codi adeilad unllawr i'w ddefnyddio fel llety cathod masnachol
NP5/69/113N	07/11/22	Llanfendigaid, Rhoslefain. LL36 9LS	Newid defnydd yr hen felin i swyddfa a storfa
NP5/70/71E	12/04/23	Felindre, Llanuwchllyn. LL23 7DD	Gwaith peirianyddol ar gyfer adeiladu ysgol farchogaeth newydd, ac estyniad i adeilad amaethyddol presennol i gynnwys eitemau cysylltiedig
NP5/71/495	14/02/23	Tir ger Cefn Yr Odyn, Llanuwchllyn. LL23 7TL	Adeiladu ty deulawr ar wahan
NP5/71/496	10/02/23	Fferm Afonfechan, Cynllwyd Isaf, Y Bala, LL23 7DE	Adeiladu adeilad amaethyddol i storio tomen (carthion gwartheg a defaid), a porthiant.
NP5/72/24A	10/02/23	Garth Nodol, Llidiardau, LL23 7SG	Dymchwel annedd is-safonol bresennol ac adeilad annedd newydd
NP5/74/505	05/09/22	Bryn Uchaf, Llanymawddwy. SY20 9AH	Adeiladu adeilad amaethyddol ynghyd a tho uwchben storfa tail ac estyniad i storfa tail.

NP5/77/115J	28/11/22	Cynefin, Llandecwyn, LL47 6Y	Adeiladu estyniad unllawr cegin/ystafell fwyta i ochr/cefn y bwthyn.
NP5/78/482B	27/06/22	Y Goppa, Trawsfynydd. LL41 4TN	Codi sied ffrâm ddr at ddibenion storio amaethyddol
NP5/78/572	06/07/22	Tir yn Mynydd Bach, Trawsfynydd. LL41 4TR	Gosod tŵr dellt 30m o uchder sy'n cynnal 9 antenau, 6 dysglau trawsyrru, 6 cypyrddau offer, 1 cabinet medr, ynghyd â lleoli generadur a thanc tanwydd cysylltiedig, ffurfio ardal llawr caled, adeiladu wal caergawell, a ffurfio cyfansawdd wedi'i ffensio

Disgwyl am sylwadau tirwedd Cyfoeth Naturiol Cymru

NP2/11/52L	04/04/23	Maes Parcio Pen y Pass, Nant Gwynant. LL55 4NU	Gosod mast monopol telegyfathrebu 15m o uchel gydag antenau cysylltiedig, cyfarpar ar y ddaear a seilwaith ategol
------------	----------	--	---

Disgwyl am ymateb l ymgynghoriad gan Cadw.

NP4/23/46F	31/05/23	Cae Haidd, Gwylt Road, Llanfairfechan, LL33 0EE	Codi adeilad amaethyddol.
------------	----------	---	---------------------------

A106 yn cael ei ystyried gan ymgeisydd

NP4/31/112B	17/03/23	Gwern Hywel Uchaf, Ysbyty Ifan. LL24 0PD	Dymchwel adeilad allanol a chodi annedd menter wledig, creu mynedfa newydd a gwaith cysylltiedig
-------------	----------	--	--

Nifer o geisiadau ar y rhestr = 46

Nifer o geisiadau ar y rhestr Pwyllgor 06 Medi 2023 = 48

**PWYLLGOR CYNLLUNIO A MYNEDIAD
18 HYDREF 2023**

PENDERFYNIADAU DIRPRWYEDIG

AWDURDOD PARC CENEDLAETHOL ERYRI

PWYLLGOR CYNLLUNIO A MYNEDIAD 18 HYDREF 2023

PENDERFYNIADAU DIRPRWYEDIG

Ceisiadau wedi ei caniatu

	Rhif y Cais	Bwriad	Lleoliad	Dyddiad Penderfyniad	Swyddog Achos
1.	NP2/11/108D	Lleoli caban arlwyo	Caffi Colwyn, 1 Stryd yr Egwlys, Beddgelert. LL55 4YA	08/08/23	Mr Richard Thomas
2.	NP2/11/427A	Tynu'r lolfha haul presennol ac adeiladu estyniad ochr unllawr, newidiadau i'r ports ffrynt ac adeiladu dwy ddormer i'r drychiad cefn	Bwthyn Gwyn, Beddgelert. LL55 4NB	14/08/23	Mr Richard Thomas
3.	NP2/11/715F	Estyniad i fast telathrebu presennol i godi uchder o 5 medr, adleoli 3 antena a 2 ddysgl presennol, goosd 6 antena newydd a 4 cabinet newydd ar y ddaear, ac offer ategol arall o fewn compownd cyfleuster	Maes Gwersylla Llyn Gwynant, Nant Gwynant. LL55 4NW	21/09/23	Mr Richard Thomas
4.	NP2/11/E715G	Ymgynghoriad o dan Rhan 37 o'r Ddeeddf Trydan 1989 i uwchraddio 6 rychwant o linell uwchben 11KV bresennol i dri cham, Gosod tua 455m o gebl tanddaearol, polyn H annibynnol, polyn trawsnewid, un rychwant o linell uwchben LV dros y nant a LV cebl tanddaearol i storfa safle gwersylla a safle mastiau celloedd newydd.	Maes Gwersylla Llyn Gwynant, Nant Gwynant. LL55 4NW	21/09/23	Mr Richard Thomas
5.	NP3/10/LB64C	Caniatad Adeilad Rhestredig i osod bwylwr newydd a fflw allanol newydd cysylltiedig	1 Tan Y Dderwen, Abergwyngregyn, LL33 0LN	05/09/23	Ms Eleanor Carpenter
6.	NP3/10/LU92A	Tystysgrif Defnydd neu Ddatblygiad Cyfreithlon (Presennol) ar gyfer adeilad allanol domestig	Ceris, Abergwyngregyn. LL33 0LE	07/08/23	Mr Richard Thomas

7.	NP3/12/5B	Dymchwel yr allfa croes presennol yn y cefn, porth blaen a chodi estyniad cefn unllawr, a gosod teras dec uchel yn y cefn	Tan y Llyn, Rhyd Ddu. LL54 6TL	21/09/23	Mr Richard Thomas
8.	NP4/11/213E	Rhyddhau Amodau 3 (cynllun rheoli traffig adeiladu) a 4 (manylion bariau gwydro a manylion bwaog) ynghlwm i Ganiatad Cynllunio NP4/11/213D dyddiedig 21/07/2023	Rohan Shop (Riverside & Gwesty Ancaster yn flaenorol), Ffordd Caergybi, Betws y Coed. LL24 0BN	25/08/23	Mr Richard Thomas
9.	NP4/11/400B	Adeiladu estyniad cefn deulawr	Glan Llyn, Ffordd Hen Eglwys, Betws y Coed. LL24 0AL	14/08/23	Mr Richard Thomas
10.	NP4/19/1C	Codi twnnel polythen a sied gardd wedi'i gorchuddio a phren	Cogwrn, Sychnant Pass, Conwy. LL32 8AZ	21/09/23	Mr Richard Thomas
11.	NP4/29/444D	Codi estyniad i adeilad amaethyddol presennol	Erw Clochydd, Penmachno. LL24 0PS	22/08/23	Mr Richard Thomas
12.	NP5/50/635C	Cais ol-weithredol am estyniad deulawr ar y blaen	17 Mynydd Isaf, Aberdyfi. LL35 0PH	11/09/23	Mrs. Iona Roberts
13.	NP5/54/136F	Gosod 19 panel solar (7.88kw) i'r rhan o'r to sy'n gwynebu'r de, ac ehangu 1 ffenestr to presennol i'r to sy'n gwynebu'r gogledd	Gwel y Garn, Llanfachreth. LL40 2EH	20/09/23	Mr. Dafydd Thomas
14.	NP5/54/66B	Gosod 13 panel solar (5.2 kWp) ar edrychiad gorllewinol y to	32 Bryniau, Brithdir, LL40 2TY	14/08/23	Mr. Dafydd Thomas
15.	NP5/57/LB17Q	Gwaith allanol gan gynnwys ailosod y peiriant ATM allanol presennol	HSBC Bank, Stryd Fawr, Dolgellau. LL40 1PS	25/08/23	Ms Eleanor Carpenter
16.	NP5/57/LB17U	Caniatad Adeilad Rhestredig ar gyfer gwaith mewnol ac allanol gan gynnwys amnewid y peiriant ATM allanol presennol, ailosod arwyddion ATM allanol presennol; ailosod a symud peiriannau hunanwasanaeth mewnol presennol, a gwaith i'w wneud yn iawn yn dilyn y newidiadau arfaethedig	HSBC Bank, Stryd Fawr, Dolgellau. LL40 1PS	25/08/23	Ms Eleanor Carpenter
17.	NP5/57/LBAD17 V	Caniatad Hysbyseb i symud yr arwyddion ATM presennol a gosod arwyddion newydd yn eu lle	HSBC Bank, Stryd Fawr, Dolgellau. LL40 1PS	21/08/23	Ms Eleanor Carpenter

18.	NP5/58/365H	Codi ty deulawr ar wahan (Cynllun diwygiedig sydd eisoes wedi ei ganiatau o dan gyfeirnod cynllunio NP5/58/PIAW365C dyddiedig 21/06/2011)	Llain 3, Cae A.O. Rhif 9687, Penybont, Talybont.	18/09/23	Mr Aled Lloyd
19.	NP5/58/474C	Gosod system ffliw echdynnu wedi'i gosod yn allanol a system trin cymeriant aer	Neuadd Y Pentref, Dyffryn Ardudwy. LL44 2BE	15/09/23	Mr Aled Lloyd
20.	NP5/58/647B	Diwygiad Ansylweddol i Ganiatad Cynllunio NP5/58/647A am ddiwygiadau i orffeniadau arfaethedig y drychiadau	Ty Isaf, Talybont. LL43 2AS	12/09/23	Mr Aled Lloyd
21.	NP5/59/802A	Adeiladu storfa amaethyddol a domestig 9m x 6m (Cais diwigiedig)	Pen Y Brisgyll, Ffordd Heulog, Llan Ffestiniog, LL41 4NE	08/09/23	Mr Aled Lloyd
22.	NP5/61/632	Datblygiad preswyl saith uned 2 fforddiadwy a 5 marchnad agored yn cynnwys tri phar o dai un talcen ac un ty ar wahan, creu mynedfa cerbydau newydd a thirlunio cysylltiol	Merthyr Isaf, Hwylfa'r Nant, Harlech. LL46 2UE	16/08/23	Mr Aled Lloyd
23.	NP5/62/116F	Diwygiad ansylweddol i Ganiatad Cynllunio NP5/62/116E dyddiedig 31/07/2023 i hepgor y copaon arfaethedig o dan y rheiliau ac ychwanegu gwter dwr glaw	Cysgod Y Coed, Llanbedr, LL45 2LH	12/09/23	Mr Aled Lloyd
24.	NP5/62/434	Addasiadau i dy capel presennol gan gynnwys adeiladu cyswllt newydd i'r festri cysylltiedig, gosod ffenestri to i do'r festri, a newid defnydd y festri a'r ardd i breswyl	Ty Capel Moriah, Llanbedr. LL45 2LE	08/09/23	Mr Aled Lloyd
25.	NP5/69/421	Adeiladu ports blaen, estyniad balconi ar y cefn a gwaith cysylltiedig	Sarah's Ridge, Llwyngwrl. LL37 2JQ	08/09/23	Mrs. Iona Roberts
26.	NP5/71/426A	Codi estyniad i adeilad amaethyddol presennol ar gyfer cadw porthiant a peiriannau	Pen y Geulan, Llanuwchllyn. LL23 7TL	07/09/23	Mr. Dafydd Thomas
27.	NP5/71/497	Adeiladu estyniad unllawr yn y cefn	27 Maes y Pandy, Llanuwchllyn. LL23 7TR	08/09/23	Mr. Dafydd Thomas
28.	NP5/72/134Q	Rhyddhau Amod Rhif 3 (llechi to) ynghlwm i Ganiatad Cynllunio NP5/72/13L dyddiedig 17/03/2021	Llain 4, Maes Gwyn, Rhyd Uchaf. LL23 7SD	18/09/23	Mr. Dafydd Thomas

29.	NP5/73/LB74S	Caniatad Adeilad Rhestredig i ddymchwel ac ail-adeiladu 2 corn simdde yng nghefn y prif dy ynghyd a tynnu'r leinin bwrdd plastr a phlastro calch o'r waliau mewnol i'r parlwr asgell dee, adnewyddu pibellau dwr a gwteri a darparu sianeli dwr storm ychwanegol a llinellau draenio allanol	Plas Dol-y-Moch, Maentwrog. LL41 3YT	04/09/23	Ms Eleanor Carpenter
30.	NP5/78/19E	Codi adeilad amaethyddol ar gyfer storio tail dan do ar safle pwll slyri presennol	Hendre, Cwm Prysor, Trawsfynydd, LL41 4TR	27/09/23	Mr. Dafydd Thomas
31.	NP5/78/2U	Diwygio Amod Rhif 3 (Amod meddianeth) ynghlwm i Ganiatad Cynllunio DEU.R/3500/P dyddiedig 12/05/1970 i newid cyfnod dim meddianaeth yn ystod mis Tachwedd bob blwyddyn i rhwng 7ed Ionawr a 7ed Chwefror yn flynyddol	Trawsfynydd Holiday Village, Bronaber, LL41 4YB	18/09/23	Mr. Dafydd Thomas

Ceisiadau wedi ei gwrthod

	Rhif y Cais	Bwriad	Lleoliad	Rheswm Gwrthod	Swyddog Achos
1.	NP3/15/102D	Gwaith peirianyddol i greu storfa ddiogel sy'n rhanol dan ddaear	Coed Gwydr, Nant Peris. LL55 4UL	08/08/23 Oherwydd y gwelededd cyfyngedig i gerbydau i ac o ffordd drwodd yr A468 gyfagos, a byddai hyn yn cael ei waethgu pe caniateir y cais hwn. Byddai hyn ar draul diogelwch priffyrdd a defnyddwyr eraill y briffordd ar yr A468. O ganlyniad, mae'r cais hwn yn groes i bolisi D1 CDLIE.	Mr Richard Thomas
2.	NP3/15/124N	Diddymu Amod 3 ynghlwm i Ganiatad Cynllunio NP3/15/124L dyddiedig 01/03/2018 i ganiatau cadw cynhwysydd dur wedi'i orchuddio a phren yn barhaol	Coed Hen Doeth, Pentre Castell, Llanberis.	17/08/23 Oherwydd bod yr ymgeisydd yn methu â chyfiawnhau'n llawn parhau i leoli cynhwysydd/sied o'r raddfa hon yn y lleoliad hwn, mae'r cais hwn bellach yn gwrthdaro â pholisïau CDLIE SP C, SP H, DP 1 a DP 6.	Mr Richard Thomas
3.	NP4/12/234	Gosod cyfleuster toiled compostio	Tir ger Bwthyn Dilyn, Dolgarrog. LL32 8SH	21/08/23 Oherwydd bod y cais hwn sy'n cynnig lleoli strwythur mewn tirwedd sydd fel arall yn ddiffieithwch heb ymyrraeth ddynol fodern byddai'r datblygiad arfaethedig hwn yn cyflwyno nodwedd amhriodol ac anghydweddol a fyddai'n niweidiol i gymeriad tirwedd yr ardal hon ac yn niweidio rhinweddau arbennig y Parc Cenedlaethol. . Mae'r cais hwn felly'n gwrthdaro â pholisïau Cynllun Datblygu Lleol Eryri SP A, SP C, DP 1, SP D, a DP 2, a CCA 7 a 13	Mr Richard Thomas

				<p>Oherwydd bod yr ymgeisydd yn methu â chyfiawnhau strwythur o'r fath yn llawn yn dirwedd sensitif, nid oes gan y cais hwn ddigon o wybodaeth berthnasol y gellir gwneud penderfyniad gwybodus arni</p> <p>Oherwydd cynlluniau anghywir a gwrthgyferbyniol, nid oes digon o wybodaeth berthnasol yn y cais hwn y gellir gwneud penderfyniad gwybodus a chywir arni</p>	
4.	NP4/25/7A	Adeiladu adeilad ar wahan i'w ddefnyddio fel garej, gweithdty a storfa peiriannau gardd	Pwll Monyn, Llanrwst. LL26 OPT	<p>14/08/23</p> <p>Oherwydd bod yr ymgeisydd wedi methu â chyflwyno cais yn y fformat cywir ac er y gofynnwyd iddo unioni'r sefyllfa a dangos defnydd tir ac adeilad o nodweddion domestig mewn lleoliad cefn gwlad agored mae'r cais hwn yn groes i bolisi CDLIE SP C</p> <p>Oherwydd bod y cais hwn yn dangos dyluniad, deunyddiau a gorffeniadau amhriodol, mae'r cais hwn yn gwrthdaro â pholisi CDLIE DP 6</p> <p>Oherwydd nad oes digon o fanylion o natur goedyddiaeth ar gyfer rhoi ystyriaeth lawn i'r cais, mae'r cais yn gwrthdaro â pholisi CDLIE DP 1 a SP D</p>	Mr Richard Thomas
5.	NP4/26/272B	Gosod carafan statig 3 ystafell wely (10.97m x 3.65m) i'w ddefnyddio fel llety anecs i fflat un gwely presennol	Maes-y-Garth, Ffordd Llanrwst, Betws y Coed. LL24 OHD	<p>12/09/23</p> <p>Oherwydd fod y cais hwn yn cynnig anecs o faint a defnydd nad yw'n cael ei ystyried i fod yn atodol i'r fflat preswyl, mae'r cais hwn yn groes i bolisi CDLIE DP 1, DP 14 a CCA 11.</p>	Mr Richard Thomas

				Oherwydd methiant y cais hwn i ddarparu gwybodaeth ddigonol o natur priffyrdd, mae'r cais hwn yn groes i bolisi CDLIE DP 1.	
6.	NP4/32/379	Codi estyniad cefn llawr cyntaf ac estyniad ochr unllawr	Wenallt, Llanrhychwyn, LL27 0YX	<p>14/08/23</p> <p>Oherwydd y cynlluniau arfaethedig sy'n dangos estyniadau i dŷ annedd traddodiadol a fyddai, o'u cydgrynhoi, ag ôl troed yn fwy nag un y tŷ annedd gwreiddiol mae'r cais hwn yn groes i bolisi CDLIE DP15</p> <p>Oherwydd y cynlluniau arfaethedig sy'n dangos estyniad i dŷ annedd traddodiadol a fyddai â llinell grib yn uwch na'r tŷ annedd gwreiddiol hwnnw, mae'r cais hwn yn groes i bolisi CDLIE DP15</p>	Mr Richard Thomas
7.	NP5/51/680E	Codi strwythur pren i'w ddefnyddio fel ystafell ddosbarth	Coed Dwynant, Abermaw.	<p>17/08/23</p> <p>Oherwydd y byddai'r bwriad yn cyflwyno strwythur parhaol newydd o fewn cefn gwlad agored, ystyrir ei fod yn fath anaddas o ddatblygiad sy'n methu â gwella neu warchod 'Nodweddion Arbennig' Parc Cenedlaethol Eryri a bydd yn cael effaith andwyol ar gymeriad y tirwedd ehangach. Felly, mae'r bwriad yn gwrthdaro â Pholisi Strategol C: Strategaeth Datblygu Gofodol, Polisi Datblygu 1: Egwyddorion Datblygu Cyffredinol a Pholisi Datblygu 2: Datblygu a'r Dirwedd</p> <p>Oherwydd y byddai'r bwriad yn cynnwys maes parcio yn gysylltiedig â'r datblygiad, ystyrir y byddai, oherwydd ei raddfa a'i leoliad, yn niweidiol i gymeriad ac amwynder gweledol y cefn gwlad agored. Nid yw'r cynnig felly yn bodloni meini prawf i, iii, Polisi Datblygu 1 Cynllun Datblygu Lleol Eryri</p>	Mr Aled Lloyd

				<p>i sicrhau bod y datblygiad yn gydnaws â chynhwysedd a chymeriad y safle a'r ardal leol y mae wedi'i leoli oddi mewn iddo, ac nad yw'r datblygiad yn gydnaws â chapasiti a chymeriad y safle a'r ardal leol rhy amlwg yn y tirwedd</p>	
8.	NP5/73/423B	Trosi ty allan i lety anecs	Y Felin Lifio, Tan y Bwlch, Maentwrog. LL41 3YU	<p>06/09/23</p> <p>Byddai'r bwriad, oherwydd ei wahaniad a diffyg cyswllt swyddogaethol i'r prif dŷ, gyfystyr a tŷ newydd yng nghefn gwlad yn groes i Bolisi DP14 a CCA 11: llety anecs, SPC, DP1 iii) a DP9 o'r mabwysiadu Cynllun Datblygu Lleol Eryri.</p> <p>Nid oes digon o wybodaeth wedi'i chyflwyno i adnabod/mynd i'r afael â'r holl faterion ecolegol tebygol sy'n gysylltiedig â'r datblygiad fel y gellir gwneud penderfyniad gwybodus ar y cais hwn. Yn absenoldeb y wybodaeth hon, nid yw'r bwriad yn bodloni Polisi Strategol D o Gynllun Datblygu Lleol Eryri mabwysiedig, sy'n ceisio gwarchod safleoedd lleol o bwysigrwydd cadwraeth natur a bioamrywiaeth</p> <p>Nid oes digon o wybodaeth wedi'i chyflwyno i asesu effaith y gwaith ailadeiladu ac adnewyddu ar gyfanrwydd hanesyddol a chymeriad yr adeilad a'i osodiad na bod y deunyddiau a'r gorffeniadau a ddefnyddiwyd yn gydnaws â'r strwythur gwreiddiol yn groes i Bolisi Strategol Ff, DP1 (iv), DP6, DP7 a DP9 (iii) o Gynllun Datblygu Lleol Eryri mabwysiedig.</p> <p>Nid oes digon o wybodaeth wedi'i chyflwyno i fynd i'r afael â'r holl faterion Priffyrdd tebygol sy'n gysylltiedig â'r datblygiad fel y</p>	Ms. Sophie Berry

				gellir gwneud penderfyniad gwybodus ar y cais hwn. Yn absenoldeb y wybodaeth hon, nid yw'r bwriad yn bodloni meini prawf vii, viii a ix Polisi Datblygu 1 o Gynllun Datblygu Lleol Eryri mabwysiedig.	
9.	NP5/73/4R	Gosod tanc atgyfnerthu dwr a ffens balis 1.8m	Caravan Club Site, Coed y Llwyn, Gellilydan. LL41 4EN	17/08/23 Oherwydd bod y cais hwn yn gofyn am osod ffens o leiaf 2.4 metr o uchder i ddarparu rhwystr acwstig digonol, mae'r cynnig yn groes i faen prawf xi o Bolisi Datblygu 1 (Egwyddorion Datblygu Cyffredinol) sy'n mynnu nad yw datblygiad yn achosi niwed arwyddocaol, i'r amgylchedd, amwynder preswyl cyfagos neu amwynder y Parc o ran sŵn, llwch, dirgryniad, arogl, llygredd golau, deunyddiau peryglus neu gynhyrchu gwastraff	Mr Aled Lloyd
10.	NP5/73/LB280B	Caniatad Adeilad Rhestredig i gael gwared ar strwythur pwdr a gosod rhai newydd yn eu lle gan gynnwys rhai deunyddiau modern. Amnewid ffenestri pren gwydr sengl sy'n cynnwys caewyr presennol ond gyda cholfachau casgen fodern a seliau sy'n atal y tywydd (Cadw newidiadau eisoes wedi'u gwneud)	Yr Hen Ysgubor, Maentwrog. LL41 3YU	01/09/23 Byddai'r newidiadau arfaethedig i'r dormer (gromen), oherwydd eu ffurf a'u dyluniad, yn niweidiol i gymeriad hanesyddol arbennig, edrychiad a gosodiad yr adeilad rhestredig. Mae'r cynnig felly yn methu â bodloni gofynion Polisiâu A, Ff, 1, 6 a 7 Cynllun Datblygu Lleol Eryri 2016-2031; y canllawiau a nodir ym Mholisi Cynllunio Cymru 11 (Chwefror 2021), yn benodol paragraffau 6.1.10 i 6.1.13; a'r canllawiau a nodir yn Nodyn Cyngor Technegol 24 Yr Amgylchedd Hanesyddol, yn benodol paragraffau 5.9 i 5.27. Mae'r wybodaeth a gyflwynwyd yn annigonol ac yn brin o fanylion ynghylch effaith bosibl y gwaith arfaethedig. O ganlyniad i'r diffyg gwybodaeth a ddarparwyd, mae'r cais yn	Ms Eleanor Carpenter

				cyflwyno risg i ffabrig, cymeriad ac edrychiad yr adeilad rhestredig ynghyd â chreu effaith andwyol bosibl ar osodiad y ddau adeilad rhestredig Gradd II cyfagos. Mae'r cynnig felly yn methu â bodloni gofynion Polisiau A, Ff, 1, 6 a 7 Cynllun Datblygu Lleol Eryri 2016-2031; y canllawiau a nodir ym Mholisi Cynllunio Cymru 11 (Chwefror 2021), yn benodol paragraffau 6.1.10 i 6.1.13; a'r canllawiau a nodir yn Nodyn Cyngor Technegol 24 Yr Amgylchedd Hanesyddol, yn benodol paragraffau 5.9 i 5.27.	
11.	NP5/74/L171D	Diwygiad ansylweddol i Ganiatad Cynllunio NP5/74/L171B dyddiedig 25/05/2021 i osod paneli ffotofoltaidd rhyng-graidd i ddrychiad De Orllewinol y to a gosod pwmp gwres ffynhonnell aer	Penrhyn, Cwm Cywarch, Dinas Mawddwy, SY20 9JG	20/09/23 Ym marn Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri ystyrir bod y diwygiadau arfaethedig yn rhai 'sylweddol' eu natur oherwydd byddant yn arwain at newid sylweddol i'r caniatâd cynllunio gwreiddiol. Felly ni ellir ystyried bod y newidiadau arfaethedig yn rhai 'ansylweddol' a bydd angen cael caniatâd cynllunio newydd ar eu cyfer.	Mr. Dafydd Thomas